

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ในการจัดการปัญหา yan เสพติด : พื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่

โดย

สถาบันการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในพระราชปัณณก์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสูดhaar สยามบรมราชกุมารี

นางศรีศักดิ์	ไทยอารี	หัวหน้าโครงการ
นางสาววันทนีย์	จันทร์อุ่ยม	นักวิจัย
นายอุดม	นามเมือง	ผู้ช่วยนักวิจัย
นายประสงค์	อยู่สุขสำราญ	หัวหน้าผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด
นายจำนวนค์	วงศ์ภูมิ	ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทคัดย่อ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน	4
1. เหตุผลทางจริยธรรม	5
2. การมุ่งอนาคต	9
3. การควบคุมตนเอง	11
4. แรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์	14
5. ความเชื่ออำนาจในตน	15
6. ทัศนคติ ค่านิยม	16
- ทฤษฎี ต้นไม้จริยธรรม	18
7. สภาพปัญหายาเสพติดในประเทศไทย	20
8. กลไกสมองกับการติดยาเสพติด	26
9. เยาวชนกับยาเสพติด	28
10. ประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน	33
11. การบริหารจัดการชุมชน	35
12. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	37
13. ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน	39
14. สภาพทั่วไปของชุมชนพื้นที่วิจัย	47
15. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
สรุป	63
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	64
บทที่ 3 สภาพสังคมวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเด็กเยาวชน	67
- สังคมเชิงใหม่กับยาเสพติด	68
- บริบทที่ล่อแหลมต่อการแพร่ระบาดยาเสพติด	72
- สังคมค้ายา	76

สารบัญ (ต่อ)

- สภาพปัญหาฯลฯ เสพติดในชุมชน (พื้นที่วิจัย)	77
- บริบททางสังคมที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กเยาวชน	82
บทที่ 4 โครงสร้างและกลไกที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและการพัฒนาเด็กเยาวชน	84
- ครอบครัว	85
- เครือญาติ	87
- ชุมชน	88
- เครือข่ายเพื่อนเด็กเยาวชน	91
- หน่วยงาน / องค์กรที่เกี่ยวข้องกับเด็กเยาวชน	93
บทที่ 5 ปัจจัยภายในตัวเด็กเยาวชน	98
- เจ้าใจสัมผัสจิตชีวิตเด็กเยาวชน	98
- การวัดแนวโน้มบุคลิกภาพโดยใช้แบบทดสอบ D-A-P	101
- การบันทึกจากการสังเกตพฤติกรรมเด็กเยาวชน	103
บทที่ 6 ปฏิบัติการร่วม	106
- คบเด็กสร้างบ้าน	107
- วังวนชีวิตกับความคิดคาดหวัง	108
- ปฏิบัติการร่วมของพหุภาคีเด็กเยาวชน	109
1. กิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักและความร่วมมือของคนในชุมชน	113
2. กิจกรรมระหว่างองค์กร	117
3. กิจกรรมฝึกอบรมแก่นำเด็กเยาวชน	124
- กรรมวิธีระดับการมีส่วนร่วม	134
- สรุปกระบวนการปฏิบัติร่วมของพหุภาคีเด็กเยาวชน	136
บทที่ 7 ข้อค้นพบและสิ่งที่ควรกระทำ	147
- สภาพปัญหาฯลฯ เสพติดในชุมชนหลังดำเนินการวิจัย	147
- จิตลักษณ์ภายในของเด็กเยาวชนหลังเข้าร่วมกิจกรรม	149
- การจัดการปัญหาและการพัฒนาเด็กเยาวชนในระยะสั้น	152
1. ชุมชน	153
2. องค์กร / หน่วยงาน	155
3. พ่อแม่ผู้ปกครอง	156

สารบัญ(ต่อ)

4. เด็กและเยาวชน	158
- องค์ความรู้ที่จำเป็นในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนในระยะยาว	162
- องค์ความรู้ในการบริหารจัดการ	162
- สาขาวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน	164
บรรณานุกรม	168
ภาคผนวก	174
- วิธีดำเนินการวิจัย	175
- เทศบาลนครเชียงใหม่	179
- แบบสอบถาม	196
- รายนามคณะกรรมการ	200
- เทคนิค DAP : แสดงจิตลักษณะภายใน	206
- ภาพกิจกรรม	211
ประวัติผู้วิจัย	236

สารบัญตาราง

หน้า	
ตาราง 1	คะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะภายในของเด็กเยาวชน กลุ่มเป้าหมาย ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมจำแนกแต่ละด้าน 100
ตาราง 2	คะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะภายในของเด็กเยาวชน กลุ่มเป้าหมาย หลังเข้าร่วมกิจกรรมจำแนกแต่ละด้าน 150
ตาราง 3	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะภายในของเด็กเยาวชน กลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม 151

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 – 5 เทคนิค DAP : แสดงจิตลักษณ์ภายใน	206
ภาพ 6 – 29 ภาพกิจกรรมการปฏิบัติงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม	211

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ฯ กรณีปัญหายาเสพติด ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กเยาวชนและชุมชน ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการปัญหายาเสพติด และพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของเด็กเยาวชนและชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่ ใช้เวลาดำเนินการเป็นเวลา 2 ปี ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ของเด็กเยาวชนและชุมชน โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ ใน การสร้างความตระหนักของชุมชน ประสานสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาศักยภาพเด็กเยาวชน รวมจำนวน 45 กิจกรรม และใช้วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการศึกษาสภาพแวดล้อมและบริบททางสังคม รวมทั้งพฤติกรรมของเด็กเยาวชน และใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาจิตลักษณะภัยในของเด็กเยาวชนในชุมชนและเด็กนักเรียนในชุมชน จำนวน 115 คน ทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม (Pretest – Posttest)

ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดการปัญหายาเสพติดและพัฒนาเด็กเยาวชนนั้น ต้องไม่ใช่ปัญหาเป็นตัวตั้ง แต่ต้องให้ความสำคัญต่อการสร้างความไว้วางใจและการเข้าถึงกลุ่มเด็กเยาวชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เริ่มต้นด้วยการเข้าไปเป็นเพื่อนเที่ยว และรวมกลุ่มจัดกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อการศึกษา และกลุ่มนักเรียนในชุมชน ในการสื่อสารกับผู้มีอิทธิพลทางทุจริตในเครือข่ายการศึกษาเด็กนั้น ชุมชนมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการปัญหา แต่ไม่มีความมั่นใจในความปลอดภัย ต้องอาศัยการปฏิบัติงานที่รุกไปพร้อมกันทุกระดับของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาได้มากขึ้น

ส่วนในด้านการแก้ไขปัญหาผู้ติดยาเสพติดนั้น ชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครองและเด็กเยาวชนมีศักยภาพในการค้นหาผู้ติดยาเสพติด แต่ขาดความรู้ในการเตรียมความพร้อมให้ผู้ติดยาเสพติดสมควรเข้ารับการบำบัดรักษา และมีความเข้าใจว่า ผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วยแต่คิดว่าเป็นการป่วยเหมือนกับโรคอื่นๆ จึงทำให้ไม่เอื้อต่อการช่วยเหลือและแก้ไขผู้ติดยาเสพติดได้ในระยะยาว

สำหรับกลุ่มเสี่ยงและเด็กเยาวชนที่ยังไม่มีปัญหายาเสพติดนั้น ต้องมีชุมชนเป็นฐานในการปฏิบัติการ (Community Base) ร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองและมีองค์กรที่เกี่ยวข้องเป็นฝ่ายสนับสนุนให้เด็กเยาวชนได้ค้นหาศักยภาพของตนเอง และรวมกลุ่มเป็นเจ้าของกิจกรรมเพื่อตนเอง และ ชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ขณะเดียวกันต้องพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงทั้งทางกาย (Biology) ทางจิต (Psychology) และทางสังคม (Social) ที่ส่งผลต่อการแสดงออกหรือพฤติกรรมของเด็ก เยาวชนให้เป็นเรื่องที่ง่ายต่อการสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง เด็กเยาวชนด้วยการใช้ กิจกรรมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันแทนการบรรยาย ใช้เทคนิคทางจิตวิทยาเพื่อฝึกการวิเคราะห์ และรู้จักตนเอง ตลอดจนการฝึกการควบคุมตนเอง การสร้างความเชื่อมานาจในตนและพัฒนา จิตลักษณะภายในอีกด้วย เพื่อให้กำหนดรู้ทันกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและการกระทำ ของตนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการฝึกการออกแบบกิจกรรมการเฝ้าระวังตนเองและชุมชนร่วมกัน

บทที่ 1

บทนำ

สังคมไทยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี อย่างรวดเร็ว ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนในทางโครงสร้างทุกระบบ เพื่อให้สามารถรับมือกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชีวิตของคนในสังคมไทย สภาพแวดล้อม สถานะของประเทศไทย ความพยายามที่จะผลักดันให้โครงสร้างที่สำคัญมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์บังเกิดขึ้นอย่างชัดเจน ในความพยายามปฏิรูปทางการเมือง ปฏิรูปทางการศึกษา ปฏิรูประบบบริหารราชการ ซึ่งเกิดความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับในบางส่วน อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับว่า คนเป็นปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลง และเป็นปัจจัยของการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ควรได้รับความเอาใจใส่อย่างยิ่ง คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน เพราะเป็นอนาคตของสังคมไทย แต่สถานการณ์ของเด็กและเยาวชนไทยอยู่ในภาวะที่อ่อนแอและน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ด้านเชิงปริมาณที่เห็นได้ชัดเจนถึงคุณภาพทางความคิดจิตใจของเด็กเยาวชนไทย คือ ปัญหาเด็กเยาวชนตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ายาเสพติดทั้งในฐานะผู้เสพและผู้ค้า ประมาณการว่ามีจำนวนกว่า 6 แสนคน เป็นเหตุให้มีเด็กและเยาวชนต้องโทษในคดีอาญาในช่วง 5 ปีมานี้ (2537-2541) เพิ่มขึ้นถึง 3 เท่า โดยเป็นความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มขึ้นประมาณ 6-9 เท่า

สภาพครอบครัว ชุมชน และสถาบันในการอบรมบ่มเพาะ เด็กและเยาวชนมีความอ่อนแอในทุกสถาบัน ประกอบกับนโยบายของรัฐและกลไกต่างๆ ที่รับผิดชอบในการพัฒนาเด็ก/เยาวชน ขาดเจตจำนงในการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง จึงเกิดปรากฏการณ์ เช่น เด็กเรื่องเยาวชนที่รอดจารยานยนต์แข่งกันบนท้องถนน หรือขี่รถด้วยความเร็วสูง เสียงดังซึ่งพบว่าเป็นปัญหาไม่เฉพาะแต่ในกรุงเทพฯ ปัญหาเหล่าวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาที่เป็นปัญหารือรังและพัฒนาไปในทางที่รุนแรงขึ้น และปัญหาใหม่ๆ ตามสถานการณ์ของสิ่งเร้าต่างๆ เช่น การพนันออนไลน์คิดในการบริโภค ฯลฯ

เมื่อพิจารณาการดำเนินงานของรัฐในการดูแลเด็กเยาวชน รัฐสามารถดูแลการศึกษา สุขภาพอนามัยของเด็กได้ค่อนข้างดี เช่น การจัดการศึกษาพื้นฐาน การให้วัคซีน การเฝ้าระวังโรคต่างๆ แต่การดูแลเด็กวัยรุ่นหรือเยาวชนยังเป็นปัญหาอยู่มาก กลไกต่างๆ บังขัดการพัฒนานวัตกรรมในการทำงานกับเยาวชน ขาดการแลกเปลี่ยน ร่วมมือกันในการดำเนินงานและขาดกระบวนการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของเยาวชน นอกจากครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันโดยธรรมชาติที่จะต้องดูแลเด็กเยาวชนของตนแล้ว โรงเรียนเป็นสถาบันสาธารณะที่ถูกคาดหวังว่าจะเป็นผู้ดูแลเด็กเยาวชน ให้มีพัฒนาการทางสติปัญญา ความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ ฯลฯ เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กเยาวชนได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ และครอบครัวมีศักยภาพในการพัฒนาเด็กเยาวชนไม่เท่าเทียมกัน ความคาดหวังของผู้ปกครองและสังคมอาจจะมากเกินกว่าที่โรงเรียนจะสามารถปฏิบัติได้โดยลำพัง ด้วยข้อจำกัดในเรื่องแนวคิด เทคนิค ความสามารถของบุคลากร ระบบการบริหารงบประมาณ ฯลฯ ดังนั้นการที่จะให้โรงเรียนมีภารกิจมากกว่าการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่ถูกกำหนดไว้แล้ว จำเป็นต้องได้รับการหนุนช่วยจากภายนอก พร้อมๆ ไปกับการปรับเปลี่ยนแนวคิด การบริหารจัดการ ฯลฯ ของโรงเรียน ซึ่งอาจจะเป็นผลจากการปฏิรูปการศึกษา หรือเจตจำนงของบุคลากร ในโรงเรียนเอง

ในสภาพที่เด็กเยาวชนต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันอย่างรุนแรง ทุกๆ ด้านในสังคม และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ของตนเอง ในขณะเข้าสู่วัยรุ่น ประกอบกับในสังคมมีกลุ่มทุจริตชนที่ปลดปล่อยօกาสร้างความร้ายแรงให้กับเด็ก ด้วยการลักลอบค้ายาเสพติด ดึงเด็กเยาวชนมาเป็นเหยื่อของยาเสพติดเป็นจำนวนมากอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน จึงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางว่าสมองเด็กไทยอาจไม่เหลือพอที่จะรับผิดชอบบ้านเมืองในอนาคตต่อไปได้ การคาดหวังให้โรงเรียนซึ่งรับผิดชอบในการพัฒนาเด็กเยาวชนโดยตรง ให้เข้ามานำแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยตรงนั้นอาจไม่ทันการ จำเป็นที่ทุกฝ่ายจะต้องเข้ามาร่วมมือในการระดมสรรพกำลัง และองค์ความรู้ทั้งหลายเข้ามาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นจังหวัดที่เป็นเป้าหมายทางธุรกิจ การค้า การศึกษา และการท่องเที่ยวในภาคเหนือ ประกอบกับมีตั้งติดชายแดนกับต่างประเทศ ซึ่งมีการลักลอบผลิตยาเสพติด จึงทำให้สภาพการแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับรุนแรง (สำนักงาน ป.ป.ส., 2545 : น. 4-5) เพราะมีทั้งปัญหาการผลิต การค้า การลักเลี้ยง และการเสพยาเสพติด จากสถิติการสำรวจหมู่บ้านชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1,881 แห่ง พบรหัสบ้าน/ชุมชนที่มีปัญหายาเสพติด จำนวน 1,777 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 94.30 ของหมู่บ้าน/ชุมชนที่สำรวจ และในปี พ.ศ. 2545 มีการจับกุมผู้ผลิต ผู้ค้ายาเสพติดได้ถึงจำนวน 4,989 คน และมีการ

จับกุมผู้เสพยาเสพติดได้ถึง 1,919 คน และในจำนวนนี้มีผู้เสพที่เป็นเยาวชนเป็นส่วนใหญ่ อย่างไร ก็ตามจำนวนผู้ติดยาเสพติดที่ปรากฏนี้ เป็นแต่เพียงบางส่วนของผู้ติดยาเสพติดที่ถูกจับในข้อมูล ไม่รวม ยาเสพติดไว้ในครอบครอง ในส่วนของผู้ติดยาเสพติดที่ยังหลบซ่อนตัวอยู่อีกจำนวนมาก สำนักงาน ป.ป.ส. โดยคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านข้อมูลวิชาการร่วมกับสถาบันการศึกษา (สำนักงาน ป.ป.ส., 2545: น.6-7) สรุปตัวอย่างประชากรอายุ 12-25 ปี ใน 40 จังหวัด พบร่วมกับ ผู้ใช้ยาเสพติดจำนวน 7,312,200 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 ของประชากรที่สำรวจ

จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้มองเห็นว่า ปัญหายาเสพติดได้ทิวความรุนแรงมากขึ้น จนกลายเป็นภัยคุกคามความมั่นคงของประเทศไทย แม้ว่าฐานลูกคุกคามสัญจะพยายามหาทางแก้ไขปัญหาเพียงใดก็ตาม แต่ปัญหายาเสพติดก็ยังคงมีอยู่และกลับแพร่ระบาดมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีการวิพากษ์วิจารณ์สะท้อนความคิดเห็นจากหลายฝ่ายถึงกระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งในลักษณะที่ตั้งรับและขาดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการปฏิบัติงานที่ขาดเอกภาพ รวมทั้งสภาพสังคมไทยยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น แหล่งอาชญากรรม ที่ส่งผลทำให้ปัญหายาเสพติดขยายตัวอย่างรวดเร็ว เกิดผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งระดับสังคมและบุคคล โดยเฉพาะเกิดผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตประสาท สมอง ของเด็กเยาวชน ซึ่งจะเป็นพลังที่สำคัญในอนาคต ในยุคเศรษฐกิจใหม่ที่ต้องการสติปัญญาและความรู้เป็นฐานในการพัฒนา

การดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน โดยกระบวนการการมีส่วนร่วมของเยาวชนและชุมชนนี้ เป็นการพยายามหาคำตอบที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการปัญหาในเชิงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับเยาวชนไทยในขณะนี้ คือ ปัญหายาเสพติด โดยมองส่วนที่มาจากการฐานปัญหา การสร้างกระบวนการรักษา การสร้าง ประสบการณ์ทางสังคมให้กับเยาวชน การสร้างความเข้มแข็งทางจิต ซึ่งเป็นปัจจัยภายในตัวเยาวชน ในการกำหนดพฤติกรรมต่างๆ ขณะเดียวกันแต่ละปัญหาต้องการกระบวนการในการจัดการกับปัจจัยภายนอกต่างๆ ทั้งการสร้างปัจจัยทางบวกและจำกัดปัจจัยทางลบ เพื่อให้เยาวชนส่วนใหญ่สามารถพัฒนาตนเองได้ในบรรยายกาศที่เหมาะสม สมดุล ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป โดยอาศัยพลังของหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพลังของเยาวชนเองด้วย ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปปรับใช้ในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนให้สามารถอยู่ในสังคมได้โดยไม่ต้องพึ่งพายาเสพติด

บทที่ 2

องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน

เนื่องจากสภาพสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยที่อ่อนเยาว์ อ่อนแอด และน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้ชัดว่า เด็กและเยาวชนไทยมีคุณภาพทางความคิด จิตใจที่ไม่เข้มแข็งพอที่จะฟันฝ่าภัยคุกคาม และตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ายาเสพติด ทั้งในฐานะผู้ค้าและผู้ใช้

นอกจากนี้ สถาบันครอบครัวและสถาบันทางสังคมที่รับผิดชอบในการฝึกฝนอบรมเด็กและเยาวชนยังอยู่ในสภาพที่อ่อนแอด ขาดนวนัตรรรมในการทำงานกับเด็กและเยาวชน ขาดกระบวนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องในการสร้างกระบวนการคิด การสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้กับเด็กและเยาวชน ตลอดจนการสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ และปัจจัยอื่นๆ ภายในตัวเด็กและเยาวชนให้สามารถพัฒนาตนเองได้ อยู่ได้อย่างมีความสุขท่ามกลางภัยคุกคามทางสังคม

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน เป็นปัญหาที่ต้องการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมทุกระดับ ทั้งในกลุ่มเด็ก เยาวชน ชุมชน องค์กรและหน่วยงาน สถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะปัญหายาเสพติดมิได้เป็นปัญหาโดดๆ เนพาะตัว แต่เป็นปัญหาที่มีลักษณะสืบเนื่องมาจากปัญหาอื่นๆ เริ่มต้นตั้งแต่ปัญหาการเลี้ยงดู ปัญหาการเรียนรู้ทางสังคม การครอบเพื่อน การปรับพฤติกรรมและเกี่ยวข้องกับค่านิยมของกลุ่ม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางสังคมและปัจจัยภายในจิตใจ หรือจิตลักษณะของเด็กและเยาวชนด้วย ซึ่งล้วนแล้วแต่เชื่อมโยงไปสู่ปัญหาการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชน และส่งผลต่อยอดไปสู่ปัญหาสังคมอื่นๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาอุบัติเหตุ และปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อโรคเออดส์ เกิดความเสียหายต่อสังคมในวงกว้างมากขึ้น

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้ให้ความสนใจศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้กว้างขวาง เพื่อให้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนครอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ให้ครอบคลุมและละเอียดพอที่จะมองเห็นประเด็นการศึกษาให้ได้ชัดเจนมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบเอกสาร ในเรื่องของการศึกษาที่หลากหลายมิติที่แตกต่างกัน

ซึ่งอาจอธิบายถึงส่วนที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการปัญหาฯสภาพดิบและพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน ได้เป็นประเดิ้นหลักๆ ดังนี้

1. เหตุผลทางจริยธรรม
2. การมุ่งอนาคต
3. การควบคุมตนเอง
4. แรงจูงใจไฟสมฤทธิ์
5. ความเชื่อในอำนาจตน
6. ทัศนคติ ค่านิยม
7. สภาพปัญหาฯสภาพดิบในประเทศไทย
8. กลไกสมองกับการติดยาเสพติด
9. เยาวชนกับยาเสพติด
10. ประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาฯสภาพดิบของชุมชน
11. การบริหารจัดการชุมชน
12. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
13. ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน
14. สภาพทั่วไปของชุมชนพื้นที่วิจัย
15. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เหตุผลทางจริยธรรม

การมีเหตุผลทางจริยธรรมของเด็กเยาวชนจะเป็นส่วนที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กไปใน

ทิศทางที่พึงประสงค์ของสังคม อย่างไรก็ตามคำว่า “จริยธรรม” ในความคิดของคนทั่วไป และในความคิดของเด็กเยาวชนนั้นยังมีความเข้าใจไปในแง่มุมที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่มีปัญหานั้น ยังเป็นกลุ่มที่ถูกมองว่า ไม่มีจริยธรรมและมีการวิพากษ์วิจารณ์กันว่าเด็กน่าจะมีจริยธรรมในระดับไหน เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรทำความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ความหมายของจริยธรรม

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้หลากหลาย เช่น กรมวิชาการ (2524, หน้า 3) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรมหมายถึง การกระทำทั้งภายใน ที่ดีงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม สอดคล้องกับราชบัณฑิตยสถาน (2525, หน้า 214) สมบูรณ์ ศาลาฯชีวิน (2539, หน้า ก) และประภาศรี สีหมำไฟ (2540, หน้า 17) ที่กล่าวว่า

จริยธรรมหมายถึง หลักคำสอนว่าด้วยความประพฤติเป็นหลักสำหรับบุคคลยึดถือในการปฏิบัติตนให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม

จากความหมายของจริยธรรมดังกล่าว พอสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง หลักคำสอน และการปฏิบัติที่ดีงามทั้งกาย วาจา ใจ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ลักษณะและองค์ประกอบของจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุ์มนавิน (2524, หน้า 2-3) ได้แบ่งลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ว่า การกระทำชนิดใดดีควรกระทำการกระทำได้ เดลา ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมนักน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมขึ้นกับระดับการศึกษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ทางสังคมและศาสนา

2. ทัศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะและความประพฤติเชิงจริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆ เพียงใด ส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้นๆ ทัศนคติเชิงจริยธรรมจะมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะทำ หรือเลือกจะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง (เมื่อมีความรู้รวมกับทัศนคติแล้ว ก็มีเหตุผลเลือกหรือไม่เลือก) เหตุผลดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำการของบุคคล ซึ่งการกระทำการของย่างอาจขัดกับความรู้สึกของสังคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผล และสถานการณ์ เป็นสำคัญ การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่า บุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายกันได้ และบุคคลที่มีการกระทำเหมือนกันอาจมีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำระดับจริยธรรมที่แตกต่างกันได้

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรือดิเว่นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุน

องค์ประกอบของจริยธรรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525, หน้า 5) ได้กำหนดองค์ประกอบจริยธรรมของบุคคลประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. ส่วนประกอบทางด้านความรู้ (Moral Reasoning) คือความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้อง ดึงงาน สามารถตัดสินแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องด้วยการคิด

2. ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Moral Attitude and Belief) คือความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมขึ้นคือที่จะรับนำจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

3. ส่วนประกอบทางด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral Conduct) คือพฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำการใดในสถานการณ์ลีบแผลล้มต่างๆ เช่นว่า อิทธิพลส่วนหนึ่งของการกระทำ หรือไม่กระทำการใดแบบใด จะเป็นกับอิทธิพลของส่วนประกอบทั้ง 2 ประการ ที่กล่าวมาข้างต้น และบางส่วนอาจขึ้นกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยาบางประการของบุคคลนั้นๆ หรือความรุนแรงของการบีบคั้นของสถานการณ์ที่รุนเร้าบุคคลนั้นด้วย

นอกจากนี้ ประภาครี สีหอดำไฟ (2540, หน้า 48) ได้กล่าวว่า จริยธรรมประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ระเบียบวินัย (Discipline) สังคม (Social) และอิสรภาพ (Autonomy)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า จริยธรรมประกอบด้วย สังคมที่มีระเบียบวินัย อิสรภาพ ความรู้ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องและพฤติกรรมที่แสดงออก

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อ โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976, p. 31-35) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลทางด้านจริยธรรม และได้กำหนดความสูงต่ำของจริยธรรมด้านเหตุผลเป็นหลัก โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ รวม 6 ขั้น ดังนี้

ระดับที่ 1 จริยธรรมก่อนเกณฑ์ หมายถึง ระดับการตัดสินใจเลือกกระทำการสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตน ระดับนี้แบ่งได้ 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นหลบหลีกการลุกลงโทษ ช่วงอายุ 2-7 ปี

ขั้นที่ 2 ขั้นแสวงหารางวัล ช่วงอายุ 7-10 ปี

ระดับที่ 2 จริยธรรมระดับตามกฎหมาย หมายถึง ระดับการกระทำการตามกฎหมายของกลุ่มย่อยๆ ของตน หรือตามกฎหมายและหลักศาสนา ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 3 ขั้นทำงานสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดี ช่วงอายุ 10-13 ปี

ขั้นที่ 4 ขั้นทำงานหน้าที่และระเบียบทางสังคม ช่วงอายุ 13-16 ปี

ระดับที่ 3 จริยธรรมระดับหนึ่งอภิญญาณที่ หมายถึง ระดับการตัดสินข้อขัดแย้ง ต่างๆ ด้วยการนำมายกตีความจริง หรือชี้งใจ โดยตนเองเสียก่อน แล้วจึงตัดสินใจตามแต่ว่าจะเห็น ความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 ขั้นการมีเหตุผลและเคารพตนเอง หรือขั้นทำตามคำมั่นสัญญา ช่วงอายุ 16 ปีขึ้นไป

ขั้นที่ 6 ขั้นทำตามหลักอุดมคติสากล

โคลเบอร์ก เชื่อว่า พัฒนาการให้เหตุผลทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตาม ลำดับขั้นจะขึ้นขั้นไม่ได้ และไม่จำเป็นที่จะต้องมีพัฒนาการถึงขั้นสูงสุดเสมอไป พบร่วมกัน ส่วนมากมีพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมถึงแค่ขั้นที่สี่เท่านั้น

วิธีการปฐกฟังและพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ดวงเดือน พั้นธุ์มนาวิน (2524, หน้า 60-67) ได้เสนอแนะวิธีการขับเคลื่อนเหตุผล เชิงจริยธรรม ไว้ดังนี้

1. การให้ความรู้ขั้นสูง เพื่อให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้น ของตนได้
2. การอบรมทางศาสนา การฝึกอบรมจริยธรรม โดยการอบรมทางศาสนา เพื่อ พัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
3. การให้แสดงบทบาท การนำตนเองไปอยู่ในฐานะของผู้อื่น จะทำให้มีความคิด กว้างขวางและเกิดความคิดความเข้าใจแตกต่างไปจากเดิม ไม่มีอยู่แต่ตนเอง
4. การใช้กลุ่มให้เกิดความคล้อยตาม โดยอาจใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ซึ่งแสดง ออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เมื่อเด็กมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น トイ้แย้งกับเพื่อน จะทำให้ได้รับความคิดเห็นและทัศนคติใหม่ๆ ต่างไปจากที่ ตนมีอยู่
5. การให้เลียนแบบจากตัวแบบ ตัวแบบที่มีอิทธิพลให้เด็กคล้อยตาม ได้มาก ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ใหญ่ และเพื่อน

นอกจากนี้ พนัส หันนาคินทร์ (2526, หน้า 126) ได้เสนอวิธีการปฐกฟังและ พัฒนาจริยธรรมไว้ 3 ขั้น คือ

1. สร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่จริยธรรมที่จะปลูกฝัง
2. ให้ความรู้ถึงองค์ประกอบและวิธีการปฏิบัติตัวให้เป็นไปตามจริยธรรมนั้น
3. ให้มีการปฏิบัติตามจริยธรรมนั้นๆ และหากเป็นไปได้ก็ต้องพยายามปลูกฝังให้เป็นนิสัยประจำตัวต่อไป

นอกจากนี้ พนัส หันนาคินทร์ (2526, หน้า 142) ยังได้เสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมไว้ 3 แบบ คือ การปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง การเลียนแบบ และการแสดงบทบาทสมมติ

เช่นเดียวกับ ชำเลือง วุฒิจันทร์ (2524, หน้า 93-97) ได้เสนอแนะแบบของการสอนโดยสอนจริยธรรม คือ การสอนโดยการอภิปราช การสอนแบบสืบสาน การสอนแบบเล่นบทบาทสมมติ และการสอนให้เลียนแบบจากตัวแบบ

สำหรับ สมทรง ปุณณฤทธิ์ (2523, หน้า 17-18) เห็นว่าการสร้างเสริมจริยธรรมนั้น จะต้องมีการวัดผลอยู่เสมอ โดยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกจริงๆ ไม่ใช่การตอบคำตามธรรมชาติ

ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ (2538, หน้า 3-4) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาจริยธรรม โรงเรียน อาจจัดตามแนวทางที่เป็นการเรียนการสอนทางอ้อม คือ มีแบบอย่างที่ดีทำให้เกิดเป็นกระบวนการชีมชับรับเอา สอนให้สอดคล้องกับนิสัย วัย และประสบการณ์ของผู้เรียน สอนให้รู้ทั้งเนื้อหาและปฏิบัติ สอนให้ภายดี จิตดี และปัญญาดี

จากสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการมีเหตุผลทางจริยธรรมที่นำมากล่าวไว้นั้น เป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญต่อการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนด้วย เพราะอย่างน้อยก็เป็นเครื่องชี้ทิศทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้ว่าจะพัฒนาให้เด็กเยาวชนให้เป็นคนมีลักษณะเช่นใด

2. การมุ่งอนาคต

ในกลุ่มเด็กเยาวชนที่มีความคิดกว้าง ไกล รู้จักการมองอนาคต มักจะเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการพัฒนาตนเองไปได้ดี ดังนั้น การพัฒนาเด็กเยาวชนให้รู้จักการมุ่งอนาคตย่อมเป็นอีกเป้าหมายหนึ่งที่ควรให้ความสนใจ

ความหมาย

มิเชล (Mischel, 1974 อ้างใน จักรวาล ภูรพันธ์, 2537) ได้ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเลือกเห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่า หรือมากกว่าที่จะได้รับในปัจจุบัน มีการ

วางแผนเพื่อปัจจุบัน ตลอดจนความคุณตันเองให้ปัจจุบันเป็นขั้นตอนตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตนต้องการในอนาคต

สำหรับลักษณะของการมุ่งอนาคตนั้น ซีกูร่า (Segura, 1991) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมองอนาคต ในกระบวนการวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุ์มนนาวิน (2524) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตหมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมการอดได้ รอได้ ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ใหญ่กว่าในอนาคต แทนรางวัลเล็กน้อยที่จะได้รับในทันที หรือคงบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตน เพราะเลิ่งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมาหรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยังใหญ่ในอนาคต

ท่านองเดียวกับ อุบล เลี้ยวาริณ (2534) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นการรู้จักคิดถึงอนาคต เส้นทางที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล ทั้งที่จะเกิดกับตนเองและสังคมในอนาคต และสามารถควบคุมตนเองให้กระทำ หรือด้วยการกระทำงานอย่างได้อย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่สิ่งที่ต้องการได้ และสอดคล้องกับ กนกวรรณ อุ่นใจ (2535) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต คือการมองสู่อนาคตของบุคคล โดยที่ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะสามารถคาดการณ์ได้ และตัดสินใจเลือกกระทำการอย่างเหมาะสม หาแนวทางแก้ปัญหา และวางแผนดำเนินการเพื่อจะประสบความสำเร็จในอนาคต

พัฒนาการของการมุ่งอนาคต

เนอมิ (Nurmi, 1991) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะที่ชั้นช้อนที่พัฒนาขึ้นในตัวบุคคลอย่างเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย ขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การตั้งเป้าหมาย (Future-oriented motives, interests and goals)

ในขั้นนี้บุคคลจะมีการตั้งเป้าหมาย หรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งบุคคลมีอยู่

2. การวางแผน (Future-oriented planning)

ในขั้นนี้บุคคลจะมีการวางแผนปัจจุบัน การ เพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนแรก มีการตัดสินใจเลือกวิธีการ หรือแนวทางที่เหมาะสม ตลอดจนมีการตรวจสอบว่าวิธีการหรือแนวทางนั้นจะนำไปสู่เป้าหมายได้หรือไม่ หากพบว่าแผนหรือวิธีการที่เลือกไว้ไม่สามารถนำไปสู่เป้าหมายได้ ก็มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการเสียใหม่

3. การดูความเป็นไปได้ (Evaluation of the future)

เป็นขั้นการประเมินถึงความเป็นไปได้ของจุดมุ่งหมายหรือความต้องการในอนาคต ตลอดจนแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้ว่าจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ผลตอบแทนที่ได้รับจากการนวัตกรรมนี้จะส่งผลต่อการมีลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคล กล่าวคือ หากสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคลเป็นไปตามที่คาดหวังหรือต้องการ บุคคลก็จะมีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มมากขึ้น แต่หากว่าสิ่งที่คาดหวังไม่ได้เกิดขึ้น บุคคลก็จะขาดความเชื่อมั่นในอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคตจะเกิดจากการสะสมการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตของบุคคล ทั้งจากการอบรมเลี้ยงดู การศึกษา การเลียนแบบ ตลอดจนสื่อมวลชน และลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับสภาพภาวะทางสังคมของบุคคล ตลอดจนวัฒนธรรมและครอบครัว รวมทั้งต้องอาศัยความสามารถทางด้านสติปัญญาและการรู้การคิดประกอบด้วย

3. การควบคุมตนเอง

ปัญหาในกลุ่มเด็กเยาวชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการที่เด็กเยาวชนขาดความยังคง ไม่รู้จักการควบคุมตนเอง จึงทำให้เด็กเยาวชนตัดสินใจทางออกด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม เกิดปัญหาตามมา กามากมาย หากมีการพัฒนาเด็กเยาวชนให้เป็นผู้ที่รู้จักการควบคุมตนเองได้ ก็อาจกล่าวได้ว่า เป็นวิธีการลดการเกิดปัญหาในกลุ่มเด็กเยาวชนได้ด้วย

ความหมาย

การควบคุมตนเอง หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือหลายวิธี เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคล อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเอง (Cormier and Cormier, 1979, p.476 อ้างใน ปภาวดี แจ้งศิริ, 2527, หน้า 4)

อาจกล่าวได้ว่า การควบคุมตนเองเป็นกระบวนการควบคุมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดเป้าหมายไว้

กระบวนการควบคุมตนเอง

กระบวนการที่ใช้ในการควบคุมองค์กร ขอเรценและมาโธนี (Thoresen and Mahoneg อ้างใน นิตยสารนี้ ถ้าจริง, 2540, หน้า 24) "ได้กล่าวว่ามีกระบวนการที่สำคัญในการควบคุมองค์กรอยู่ 2 ประการ ได้แก่

- #### 1. การควบคุมสิ่งเร้า (Stimulus Control) หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรเรียนรู้ที่

จะแสดงพฤติกรรมได้อย่างสอดคล้องกับสภาพการณ์หรือสิ่งเร้าของตน โดยประเมินเงื่อนไข
ดังนี้

สภาพการณ์ที่ควบคุมพฤติกรรมอยู่ ด้วยวิธีการแยกแยะสิ่งเร้า จากนั้นจึงเปลี่ยนแปลงหรือจัดระบบสภาพการณ์สิ่งเร้าใหม่ เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ

2. การควบคุมผลกรรมด้วยตนเอง (Self-Presented) หมายถึง การให้ผลกรรมตนเองหลังจากที่ได้กระทำพฤติกรรมเป้าหมายแล้ว ซึ่งผลกรรมนี้อาจเป็นได้ทั้งการเสริมแรงหรือการลงโทษ ซึ่งในการควบคุมพฤติกรรมควรใช้การเสริมแรงมากกว่าการลงโทษ

สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนของนั้น มีหลายทฤษฎีด้วยกัน เช่น การควบคุมตนตามทฤษฎีจิตวิทยาวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud อ้างใน ศรีเรือนแก้วกงวน, 2539.) ซึ่งเชื่อว่าบุคคลทั่วไปจะมีแรงขับอยู่ภายในตนเอง มีลักษณะเป็นจิตไร้สำนึกพร้อมจะแสดงออกตามความต้องการเสมอหากหาดการควบคุมขั้นยัง ดังนั้น มนุษย์จึงจำเป็นต้องได้รับการอบรมปั่นนิสัย เพื่อให้สามารถควบคุมตนของได้ในระดับทั่วไป และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข สำหรับการควบคุมตนตามทฤษฎีของ วอลเตอร์ ซี เรคเลสซ์ (Walter C. Reckless) เชื่อว่า คนเรามีพลังที่ผลักดันจากภายในให้มีพุทธิกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งอาจจะเกิดจากปัจจัยต่างๆ ภายนอก เช่น ความยากจนหรืออาจเกิดจากปัจจัยภายนอกเมื่อเราแพชญ์กับสถานการณ์และปัญหาต่างๆ ดังนั้น เรคเลสซ์ จึงเสนอทฤษฎีในการควบคุมตนของไว้ดังนี้

การควบคุมจากภายใน ได้แก่ ความสามารถยับยั้งความคุณค่าของได้ ความสำนึกรักที่ดีงาม ความเคารพตนเอง มโนธรรมที่ได้รับการพัฒนาอย่างดี ความอดทนลื้นต่อความคับข้องใจ ความสามารถในการต่อสู้กับอารมณ์ฝ่ายตัว ความสำนึกรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นต่อเป้าหมาย การหาความพึงพอใจอย่างอื่นชดเชย การให้เหตุผลในการถ่ายโ่ายความเครียด เป็นต้น

การควบคุมจากภายนอก ได้แก่ ความยึดมั่นในจริยธรรมเพลี่ ความคาดหวังของสังคม ภาระผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามปักสถานของสถาบัน ความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย

โอกาสที่จะได้รับการยอมรับ และความสำนึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่ตนสังกัดอยู่ หรือใช้หลักการและแนวคิดการควบคุมตนเองตามหลักพุทธศาสนา อันได้แก่ หิริ และ โอตตปปะ

หิริ คือ ความละอายต่อการกระทำผิดที่เกิดขึ้นภายในใจของคน ส่วน โอตตปปะ คือ ความเกรงกลัวต่อผลแห่งการกระทำผิดชั่วร้าย ต่อการรู้เห็นของผู้อื่น

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีของ เอฟ อีเวน ไนร์ ที่เน้นการควบคุมจากสังคม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ อัลเบิร์ต แบนดูรา ที่เน้นการเรียนรู้การควบคุมตนเอง และการควบคุมพฤติกรรมโดยใช้การเรียนรู้จากสังคม

การพัฒนาการควบคุมตนเอง

การพัฒนาการควบคุมตนเองนี้ เด็กจะต้องผ่านการพัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเอง โดยผ่านกระบวนการต่างๆ หลายอย่าง ได้แก่ การเรียนรู้โดยผ่านการเสริมแรงโดยตรง การเรียนรู้การควบคุมตนเองจากเทคนิค維ชิวะเบียนวินัย และการเรียนรู้การควบคุมตนเองจากการทำต้นแบบ (จารยา สุวรรณทัต, ลادทองใบ ภูมิกริมย์ และ กมล สุดประเสริฐ, 2533, หน้า 9-15)

นอกจากนี้ ลอเรนซ์ และการ์บิลล์ แบร์ (Lawrence and Gabrielle Blair, 1996, อ้างในอารยา ค่านพานิช, 2542.) ศึกษาเรื่องผลจากพฤติกรรมการเผชิญหน้าปัญหาและการควบคุมตนเองต่อการปรับตัวของเด็กที่สูญเสียญาติ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเผชิญปัญหา การควบคุมตนเองจากแรงกระตุ้นภายใน ความเครียดในชีวิตประจำวัน และการปรับตัวในเด็กที่สูญเสียญาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็ก จำนวน 68 คน อายุ 8-13 ปี และญาติผู้ดูแลที่เหลืออยู่ พบร่วมกับผู้ที่มีการควบคุมตนเองจากแรงกระตุ้นภายในได้ดี จะมีภาวะซึมเศร้าน้อย มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมน้อย และมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงมากกว่าเด็กที่มีแรงกระตุ้นจากภายนอกตนเอง

ดังนั้นการพัฒนาเด็กเยาวชนให้รู้จักการควบคุมตนเองได้นั้น ต้องให้ความสนใจทึ้งในเรื่องที่เป็นรายบุคคลเฉพาะกรณี เรื่องของครอบครัว สถานบันการศึกษา และบริบททางสังคม อื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทึ้งในลักษณะที่จะช่วยกล่อมเกลา และฝึกฝนให้เด็กเยาวชนได้พัฒนาจิตลักษณ์ภายในไปได้ทุกช่วงอายุ จนเกิดเป็นอุปนิสัยที่จะสามารถควบคุมตนเองได้ในทุกสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และสามารถดำเนินอยู่ได้อย่างส่งงานแม้จะเป็นผู้แพ้หรือผู้ชนะในสังคมใหม่ก็ตาม

4. แรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์

บุคคลที่มีแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์สูง ย่อมน่า atan ไปสู่ความสำเร็จ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น หากลักษณะดังกล่าวมีในเด็กเยาวชน ก็ย่อมทำให้เด็กเยาวชนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้นในการพัฒนาเด็กเยาวชนจึงต้องให้ความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์ให้เกิดขึ้นกับเด็กเยาวชนด้วย

ความหมาย

เมอร์เรย์ (Murray, 1938, p. 164-165) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะ ได้รับผลสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ มีความต้องการที่จำเป็นผู้นำในการทำงานอย่างอิสระ มีความพากเพียรพยายามที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่นย่อต่ออุปสรรค เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายอันสูงเด่นที่ตั้งไว้

ส่วน แมคเคลล์แลนด์ (McClelland, 1953, p. 110-111) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แห่งขัน กับมาตรฐานอันดีเลิศ หรือทำได้กว่าบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรค ต่างๆ มีความรู้สึกสนับสนุนเมื่อประสบผลสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว

นอกจากนี้แมคเคลล์แลนด์ (McClelland, 1961, p. 100-110) ได้สรุปผลของการศึกษา เกี่ยวกับสิ่งจูงใจของมนุษย์ในการทำงานให้เกิดความสำเร็จ พบว่า คนเรามีความต้องการอยู่ 3 ประการคือ ความต้องการสัมฤทธิ์ผล ความต้องการความผูกพันและความต้องการมีอำนาจบารมี

จากสาระดังกล่าว จะมองเห็นว่าโดยปกติบุคคลทั่วไปมักจะมีแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์อยู่ในตน เพียงแต่ว่าจะมีแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์สูงในระดับใด หากมีแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์สูงมากๆ นั่นหมายถึง บุคคลนั้นมีความพยายาม อดทน อดกลั้นต่อการฟันฝ่าปัญหา อุปสรรคต่างๆ ได้มากกว่า และโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จก็มีมากกว่า เพราะไม่เลิกล้มความตั้งใจง่ายๆ ซึ่งเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ที่น่าจะมีในเด็กเยาวชนด้วย

5. ความเชื่อในอำนาจตน

ความเชื่อเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล และการที่บุคคลมีพฤติกรรมต่างๆ กันไปนั้นก็เป็นผลมาจากการคิด คำนิยม และประสบการณ์ต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นความเชื่อ ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ (Rotter, 1966)

1. ความเชื่อในอำนาจภายในตนเอง คือ เชื่อหรือรับรู้ว่าเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้น เป็นผลจากการกระทำ หรือความสามารถของตนเอง

2. ความเชื่อในอำนาจภายนอกตน คือ เชื่อหรือรับรู้ว่า เหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้น ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของอำนาจภายนอกที่ตนเองควบคุมไม่ได้ เช่น โชคชะตา เคราะห์ กรรม ความบังเอิญหรืออำนาจของผู้อื่น

สำหรับ มูเลนแคมป์ และเนลสัน (Muhelenkamp and Nelson, 1981. อ้างในอัมพร วงศ์ใหญ่. 2542.) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองนั้น นอกจากจะเชื่อในตนเองแล้ว ยังหลีกเลี่ยงหรือต่อต้านความเชื่ออำนาจภายนอกตน ล้วนผู้ที่เชื่ออำนาจภายนอกตนจะพยายามเสาะแสวงหาสิ่งที่คิดว่ามีอิทธิพลต่อตนเอง

นอกจากนี้ วรรณ บันเทิง (2527) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายในและภายนอกตน กับพฤติกรรมการแก้ปัญหาการเผชิญภาวะเครียดก่อนผ่าตัดในผู้ป่วยเด็กวัยเรียนพบว่าเด็กที่มีประสบการณ์การผ่าตัด และระดับฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดก่อนผ่าตัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่า ผู้ป่วยเด็กที่มีระดับฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มีพฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดก่อนผ่าตัด แตกต่างจากผู้ป่วยเด็กที่มีระบบฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีระดับฐานะเศรษฐกิจปานกลางและสูง

หากเด็กเยาวชนเชื่อว่า การที่ตนจะเป็นเช่นไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ การกระทำ หรืออำนาจที่มีอยู่ในตนเอง มิได้เป็นไปเพื่อไรเป็นผู้กระทำให้ ก็จะเป็นเรื่องที่ง่ายต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กเยาวชน ดังนั้นในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมนั้นต้องให้ความสนใจในการสร้างความเชื่ออำนาจในตนให้กับเด็กเยาวชนด้วย

6. ทัศนคติ ค่านิยม

ในสังคมปัจจุบัน มีกลุ่มคนที่มีทัศนคติ ค่านิยม ที่เปลกแตกต่างไปจากบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม จึงทำให้เกิดปัญหาตามมาหากาย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กเยาวชนที่มีค่านิยมในการแต่งกาย การบริโภค การคงเพื่อนต่างเพศ ฯลฯ ที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติและค่านิยมของสังคมส่วนใหญ่ เกิดปัญหาขึ้น เช่น กระทำชำเรา ลามก อนาจาร ปัญหาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ปัญหามั่วเพศ มั่วยาเสพติด และเกิดปัญหาต่อยอดไปสู่ปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ อีกมากมาย ดังนั้นในการพัฒนาเด็กเยาวชนจึงต้องให้ความสนใจในเรื่องทัศนคติ ค่านิยม ที่จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มองเห็นทิศทางในการพัฒนาเด็กเยาวชนได้ชัดเจนขึ้น

ทัศนคติ เป็นศัพท์บัญญัติทางวิชาการตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Attitude" ซึ่งเป็นศัพท์มาจากการละดินว่า "Aptus" แปลว่าโน้มเอียง หมายความ และนำมาใช้ในความหมายของคำว่า Attitude ว่าทำที่ที่แสดงออกของบุคคลซึ่งบ่งถึงสภาพของจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (สมาน ป่วงวัชรากร, 2536) ทัศนคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่นๆ รวมทั้งทำที่ที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทัศนคติเป็นผลเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อม เพื่อนฝูง การเรียนรู้ และการสั่งสอนอบรมจากโรงเรียน สถาบันการศึกษาและกระบวนการทางสังคม ทัศนคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้น

สำหรับ L.L. Thurstone (1956, p.39) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึกอคติ ความคิด ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางด้านการพูดเป็นความคิด (Opinion) แสดงความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของทัศนคติ ดังนั้นถ้าจะวัดทัศนคติก็สามารถทำได้โดยการวัดความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ และทัศนคติเป็นระดับของความมาก - น้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง (Psychological object) ซึ่งอาจจะเป็นอะไรได้หลายอย่าง เป็นต้นว่าสิ่งของ บุคคล บทความ องค์การ ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้ ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

นอกจากนี้ Charles R. Foster (1952, p.119) กล่าวว่าทัศนคติเกิดจากมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสภาพการณ์ บุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการพบเห็น คุ้นเคย ได้ทดลอง เป็นต้น เรียกว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง (Direct Experience) และโดยการได้ยิน

ได้ฟัง ได้เห็นรูปภาพหรือได้อ่านเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ แต่ไม่ได้พบเห็น ไม่ได้ทดลองกับของจริง ด้วยตนเอง เรียกว่าเป็นประสบการณ์โดยอ้อม (Indirect Experience) เนื่องจากทัศนคติเป็นเรื่องที่เกิดจากการรับรู้ และการเข้าใจ ดังนั้น บุคคลจะไม่มีทัศนคติต่อสิ่งที่เขาไม่เคยมีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ค่านิยมและการตัดสินค่านิยม เนื่องจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและตัดสินค่านิยมไม่เหมือนกัน แต่ละกลุ่มอาจมีทัศนคติต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกันก็ได้ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม และค่านิยมหรือมาตรฐานของกลุ่มที่บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่

ส่วนชาลี ลัทธิ และคณะ (2530, หน้า 9) กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคลนั้นมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ด้วยการศึกษาอบรมสั่งสอนและสั่งแวดล้อม การเสริมทักษะการคุย การคุยนาคมติดต่อ มีผลให้ทัศนคติของคนเปลี่ยนแปลงไปได้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เพราะบุคคลมีโอกาสสร้างสรรค์แลกเปลี่ยน ตลอดจนเลียนแบบความคิดเห็นกันได้มาก และวัฒนธรรมมีการผสมผสานกันมากเท่าใด ก็ยิ่งจะทำให้ทัศนคติของคนเปลี่ยนแปลงไปได้มากเท่านั้น แต่อย่างไรก็ได้ การเปลี่ยนแปลงแนวความคิดหรือทัศนคติจะเป็นไปได่ง่ายหรือยากก็ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคล ผู้นั้นด้วย

สำหรับค่านิยมนั้นมีผู้ให้ความหมายเอาไว้ว่า “ ค่านิยม ” คือ ความเชื่อที่บุคคลแสดงออกมาให้เห็นโดยความชอบ และวิลเลียม (William, 1968, p.283) กล่าวว่า ค่านิยมหมายถึง ความรู้สึกนิยม ชอบของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งต่างๆ ต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม เป็นความรู้สึกพอใจที่กระทำตาม ซึ่งสอดคล้องกับ พนัส หันนาคินทร์ (2518, หน้า 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ค่านิยมของสังคมหมายถึงสิ่งที่คนสนใจ สิ่งที่คนประ日晚จะได้ ประ日晚จะเป็น หรือกลับกลายมาเป็น สิ่งที่คนถือว่าต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนนุชbayกย่องและมีความสุขที่จะได้เห็น ได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ ค่านิยมของสังคมจึงเป็นวิธีของการจัดรูปความประพฤติที่มีความหมายต่อนักและเป็นแบบฉบับของความคิดที่ฟังแล่นสำหรับยึดถือในการปฏิบัติตัวของคนในสังคม

โดยรวมสรุปว่า ค่านิยม คือ ความรู้สึก ความเชื่อที่มีอยู่ภายในตัวบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง แล้วบุคคลนั้นนำมาประเมินค่า่ว่าควรจะนำมาประพฤติปฏิบัติอยู่ระยะเวลาหนึ่งหรือตลอดไป

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ลักษณะปัจจัยภายในบุคคลที่ก่อตัวมาตั้งแต่การมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง ความเชื่อในอำนาจแห่งตน แรงจูงใจไฝ์สัมฤทธิ์ ทัศนคติ ค่านิยมตลอดจนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้งหลาย นั้น เป็นเรื่องที่มีการอธิบายให้ชื่อมโยงกัน โดยนำเสนอเป็นทฤษฎีบท โดยศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน พันธุ์มนนาวิน ได้เสนอทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม หลังจากได้วิเคราะห์พฤติกรรมที่น่าประณีตและพฤติกรรมที่ไม่น่าประณีตของคนไทยว่า มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง โดยทำการวิเคราะห์และสรุปเป็นระยะๆ ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2523, พ.ศ.2526 และ พ.ศ.2528 (ดวงเดือน พันธุ์มนนาวิน, 2543 : หน้า 96 -97) ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่เป็นคนเก่ง และเป็นคนดี คือ เป็นพลเมืองดี ทำงานมืออาชีพซื่อตรง ขยันขันแข็ง และช่วยในการพัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจและประชาธิปไตยนั้น เป็นผู้ที่มีจิตลักษณะที่สำคัญ 8 ประการ ต่อไปนี้ในระดับสูง คือ

ส่วนที่เป็นรากของต้นไม้จริยธรรม ได้แก่

1. ศติปัญญาความเฉลียวฉลาด
2. สุขภาพจิต
3. ประสบการณ์ทางสังคม

ส่วนที่เป็นลำต้นของต้นไม้จริยธรรม ได้แก่

4. ความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
5. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
6. ความเชื่ออำนาจในตน
7. คุณธรรมค่านิยม และทัศนคติ
8. แรงจูงใจไฝ์สัมฤทธิ์

จิตลักษณะทั้ง 8 ประการนี้ เปรียบเสมือนราก และลำต้นของต้นไม้ (ประการที่ 1-3 เปรียบเสมือนรากของต้นไม้, และประการที่ 4-8 เปรียบเสมือน ลำต้น) ซึ่งส่งผลให้เกิดออก และผล นั่นหมายถึง พฤติกรรมการเป็นคนดี และเป็นคนเก่ง ซึ่งประกอบไปด้วย

ส่วนที่เป็นดอกผลของต้นไม้จริยธรรม ได้แก่

1. พฤติกรรมสุขภาพ

2. พฤติกรรมการขยันเรียน
3. พฤติกรรมการทำงาน
4. พฤติกรรมผลเมืองคี
5. พฤติกรรมพัฒนาสังคม

โดยมีการอบรมเลี้ยงดูเป็นตัวเสริมส่งให้ดอกผลสวยงาม โดยเด่นมากขึ้น ซึ่งเปรียบเสมือน กิ่งก้านของต้นไม้ โครงสร้างที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยได้ใช้ชื่อว่า "ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม"

ตัวชี้วัด พฤติกรรม

พฤติกรรมทั้ง 5 ด้าน ที่กล่าวมานี้ มีดังนี้ชีวิตอยู่ 5 ประการ คือ

1. ตัวชี้วัดพัฒนาการทางสติปัญญา การรู้ การคิด (ตามทฤษฎีของเพียเจท์) เช่น การรู้ การคิดขั้นรูปธรรมนั้นบุคคลมักจะแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งด้วยกำลังกาย และอาวุธ ส่วนผู้ที่มีการรู้ การคิดในขั้นนามธรรมนั้นจะแก้ไขปัญหาด้วยการเจรจาต่อรองตกลงโดยสันติวิธี
2. ตัวชี้วัดพัฒนาการทางจริยธรรม (ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก) ซึ่งแบ่งพัฒนาการเหตุผล ทางจริยธรรมของมนุษย์ที่จะตัดสินใจระหว่างทำหรือไม่กระทำสิ่งใดๆ นั้น มี 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1	ทำเมื่อเห็นว่าตนเอง ได้เปรียบ
ขั้นที่ 2	ต้องการร่วมที่เป็นวัตถุสิ่งของ
ขั้นที่ 3	ทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ
ขั้นที่ 4	ยึดถือกฎระเบียบ กฎหมาย
ขั้นที่ 5	มีตนเป็นเอกเทศ และควบคุมตนเอง
ขั้นที่ 6	ยึดอุดมคติสากล มีหิริ และ โอตตปปะ

3. ตัวชี้วัดความพร้อมทางจิตใจ เช่น จิตลักษณะ 8 ประการ (ตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม) ที่กล่าวมาแล้วนั้น

4. ตัวชี้วัด ความเป็นศาสตร์นิกรชน เช่น ความเชื่อทางศาสนา การปฏิบัติทางศาสนา และ วิธีการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา

5. ตัวชี้วัดทางการศึกษา ได้แก่

- 1) ระดับการศึกษา
- 2) คุณภาพของสถานศึกษา
- 3) ผลการเรียนปีสุดท้าย (ไม่ว่าจะจบในระดับชั้นใดก็ตาม)

4) ทักษะทางภาษาไทย ชี้ระดับให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ภาษา และสติปัญญาของผู้ตอบ

ในการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการปัญหาเสพติดและพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยการมีส่วนร่วมของเยาวชนและชุมชนครั้งนี้ จึงต้องให้ความสำคัญต่อการศึกษาถึงลักษณะภัยในของเด็กเยาวชนดังกล่าวด้วย เพราะการที่เด็กเยาวชนจะแสดงพฤติกรรม เช่น ไวน์น์ ย่อมมาจากการความคิด และลักษณะภัยใน หรือที่เรียกรวมว่า จิตลักษณะภัยใน ด้วย

7. สภาพปัญหาเสพติดในประเทศไทย

ในการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการปัญหา และพัฒนาเด็กเยาวชนในครั้งนี้ จำเป็นต้องรู้ถึงสถานการณ์ปัญหาเสพติด ทั้งในระดับภาครัฐและในระดับชุมชน ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กเยาวชนไทยโดยตรง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2544. น.9-14) ได้ระบุว่า

1. แหล่งผลิต การลำเลียงและการนำเข้า

ตั้งแต่ปี 2541-2543 การผลิตยาเสพติดประมาณร้อยละ 90 จะอยู่ในเขตพื้นที่ประเทศไทย แม้ ด้านตรงข้ามจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และเชียงราย ซึ่งนับเป็นแหล่งผลิตที่มีการมีกำลังผลิตอย่างไม่จำกัดทั้งการผลิตหัวเชือและอัดเม็ด ภายใต้การควบคุมของกลุ่มว้า กลุ่มบุนล่า และกลุ่มโภก นอกจากนี้ ยังมีการผลิตอัดเม็ดโดยชนกลุ่มน้อยอื่นๆตามแนวชายแดนไทย-พม่า รวมทั้งสินไม่ต่ำกว่า 60 แห่ง ที่ตั้งโรงงานส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปิดและเป็นป่าเขา สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย สารเคมีในการผลิตจะนำเข้ามาจากประเทศจีนและอินเดีย ทั้งนี้ชนกลุ่มน้อยดังกล่าวอาศัยการผลิตยาเสพติดเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีพทางเศรษฐกิจ โดยไม่มีการพัฒนาไปสู่วิถีอาชีพอื่นๆ

การลำเลียงและนำเข้ายาเสพติด อาศัยผ่านช่องทางตามแนวชายแดนและจุดผ่านแดนทั้งที่ลูกกฎหมายและไม่ลูกกฎหมาย ประมาณ 226 ช่องทาง รวมทั้งอาศัยเดินทางลำเลียงผ่านประเทศพม่าหรือทางทะเลอันดามัน กลุ่มคนนำเข้า ได้แก่ ชาวเขาที่ไม่มีอาชีพ และคนลี้ภัย พม่า รวมทั้งขบวนการเครือข่ายการค้า ผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ล้วนเลี้ยงมาตามช่องทางที่ลูกกฎหมาย

โดยความร่วมมือและอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการอาศัยปลอมปน ฉุกชั่วอนมา กับสินค้าอื่นเพื่อ杼.openg การตรวจค้นจับกุม

จากการประมาณการเบื้องต้นคาดว่าในปี พ.ศ.2543 ยาบ้าในประเทศไทยมีถึง 500 ล้านเม็ด แต่จับกุมได้เพียง 80 ล้านเม็ด (หรือร้อยละ 20) ที่เหลือหลุดเข้าสู่ตลาดและผู้บริโภค และคาดว่าในปี 2544 จำนวนยาบ้าจะเพิ่มเป็น 700-800 เม็ด

นอกจากยาบ้าแล้วในปัจจุบันยังมียาเสพติดประเภทอื่นๆ แพร่ระบาดในประเทศไทย ในกลุ่มอาชีพ และในพื้นที่ต่างๆ เช่น ฟิล เอโวีน กัญชา โคเคน ยาอี และยังมียาและผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ออกฤทธิ์ทัดแทนยาเสพติด และนับวันจะขยายตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นภัยคุกคามต่อชีวิตคนไทย และความมั่นคงของสังคมเพิ่มขึ้นหากไม่มีการดำเนินการป้องกันแก้ไขอย่างจริงจัง

2. พื้นที่การแพร่ระบาด

ปัจจุบันยาเสพติดได้แพร่ระบาดเข้าไปในทุกจังหวัดและอำเภอ โดยมีเครือข่ายการขนส่งและการจำหน่ายที่ซับซ้อน มีประสิทธิภาพ พื้นที่ที่มีการระบาดมากที่สุด ได้แก่ ภาคกลาง กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในระดับชุมชนและหมู่บ้านทั้งนี้จากการสำรวจข้อมูลพื้นที่แพร่ระบาดยาเสพติดทั่วประเทศไทย ดังนี้

พ.ศ.	การแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน / ชุมชน		
	จำนวนหมู่บ้าน / ชุมชน	มีปัญหา	ร้อยละ
2537	53,107	20,835	39.2
2539	52,257	23,841	45.6
2542	66,082	36,384	55.1

โดยเป็นหมู่บ้านที่มีการแพร่ระบาดในระดับรุนแรง ปานกลาง และเบาบาง คิดเป็นจำนวนร้อยละ 13.3, 21.6 และ 16.2 ตามลำดับ

3. กลุ่มเป้าหมายและจำนวนผู้ติดยา

จากข้อมูลการนำบัตรักษาผู้ติดยาของสถานพยาบาลทั่วประเทศ และสถิติผู้กระทำความผิด พ布ว่ากลุ่มเป้าหมายผู้ติดยาส่วนใหญ่เป็นเพศชายที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี โดยในปี 2542 มีการแพร่ระบาดในช่วงอายุ 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.5 ของช่วงอายุทั้งหมด และมีแนวโน้มอายุของกลุ่มเป้าหมายลดลงไปอยู่ที่ระหว่าง 15-19 ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจข้อมูลระบาดวิทยาในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย กลางปี 2542 ของสำนักงาน ป.ป.ส. รวมกับสำนักวิจัยเดียวกัน ซึ่งพบว่านักเรียน นักศึกษา ระดับ ป.6 - ปริญญาตรี จำนวน 5.36 ล้านคน มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดร้อยละ 12.4 และระดับ ม.ต้น ม.ปลาย และปวช. เป็นกลุ่มใหญ่ถึงร้อยละ 84 ของจำนวนที่สำรวจ

จากการประมาณการคาดว่า ในปี 2543 มีคนไทยใช้ยาเสพติด (เสพแต่ยังไม่ติด) ประมาณ 2.70 ล้านคน มีผู้ติดยาเสพติดในระดับต่างๆ 200,000 - 300,000 คน และในจำนวนผู้ติดยา มีผู้เข้ารับการนำบัตรักษาพื้นฟู โดยสมัครใจ 70,000 คน และโดยบังคับ 50,000 คน ส่วนอีกประมาณ 180,000 คน ไม่มีโอกาสเข้ารับการนำบัตรักษา ประกอบกับผลของการนำบัตรักษาบางส่วนยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร

4. แนวโน้มของตัวยา

หากพิจารณาฐานประมาณการคิดที่ถูกจับกุมระหว่างปี 2540-2543 จะพบว่าตัวยาที่มีการแพร่ระบาดมาก ได้แก่ ยาบ้า (เมทแอมเฟตามีน) กัญชา สารระเหย เอโรอีน ฝัน กระท่อนยาอี และโโคเคน โดยยาบ้า กัญชา ยาอี และโโคเคน มีแนวโน้มสูงขึ้น

ปี	ประเภทคดียาเสพติดที่ถูกจับกุม (คดี)							
	เมทแอมเฟตามีน	กัญชา แห้ง	สารระเหย	เอโรอีน	ฝัน	กระท่อน	เอกสารชาชี	โโคเคน
2540	65,981	28,845	28,003	14,879	3,418	1,932	110	3
2541	115,601	22,028	19,879	12,314	3,038	1,600	100	5
2542	134,068	24,071	19,070	7,488	2,230	2,181	157	79
2543	142,783	16,586	12,450	4,019	2,226	1,389	250	-

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส.

ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับสถิติการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ซึ่งส่วนใหญ่เป็น ยาบ้าและผลสำเร็จของสำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับสำนักวิจัยอนาคต ในชนิดของสิ่งเสพติดที่นักเรียน นักศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ยาบ้า กัญชา สารระเหย เอโรอีน ยาอี และโโคเคน

5. ผลกระทบของปัญหายาเสพติด

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่ "เป็นภัยคุกคาม กัดกร่อน บ่อนทำลาย" ประเทศไทย ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งต่อปัจจุบันและสังคมส่วนรวมในมิติต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ผลกระทบต่อตัวบุคคล

1) ยาเสพติดทุกชนิด จะมีผลกระทบโดยตรงต่อร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะด้านบุคลิกภาพและสุขภาพอนามัย กรณีผู้ใช้ยาเสพติดชนิดนี้จะมีโอกาสติดและแพร่เชื้อออดส์ ถึงร้อยละ 50 นอกเหนือจากนี้ตัวยาบางตัว เช่น แอมเฟตามีน หากมีการใช้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว จะส่งผลกระทบต่อระบบจิตประสาทส่วนกลาง และทำลายสมอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน ทำให้ผู้เสพมีความสับสน กังวลใจและนอนไม่หลับรวมถึงมีพฤติกรรมความรุนแรงต่างๆ

2) ผู้ติดยาจะไม่ได้รับการยอมรับ และถูกจำกัดสิทธิทางกฎหมายในการสมัครเป็นผู้แทนหรือสมาชิกทางการเมือง รวมทั้งการเข้ารับราชการ

3) ผู้ใช้สารเสพติดที่เป็นผู้ใช้แรงงาน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ขับขี่รถบรรทุกมักปฏิบัติงานด้วยความประมาทก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และอุบัติภัยที่นำไปสู่ความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

ผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชนและสังคม

1) ครอบครัวที่มีผู้ติดยา มักได้รับความเดือดร้อนจากผู้ติดยาในทุกด้าน นำไปสู่ความยุ่งยาก ขัดแย้ง แตกแยก และสิ้นเปลืองในการแก้ปัญหา

2) ปัญหายาเสพติดได้ก่อให้เกิดความหวาดระแวงจากประชาชน และสังคมในวงกว้าง เนื่องจากเกรงว่าบุตรหลานจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือถูกประทุร้ายจากผู้เสพยาที่มีอาการผิดปกติทางจิต

3) ผู้ติดยามักก่อให้เกิดอาชญากรรมต่อเนื่อง ตั้งแต่การเข้าไปเกี่ยวข้องกับแหล่งอบายมุข การลักเล็กขโมยน้อย การประทุร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การพนันและอาชญากรรมต่างๆ

4) สำหรับผู้ค้าและหรือผู้สาวซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว เมื่อถูกจับกุมและดำเนินการทางกฎหมาย จะส่งผลกระทบให้สมาชิกภายในครอบครัวได้รับความเดือดร้อนในการดำรงชีวิตทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่เป็นบุตรหลานต้องออกจากโรงเรียน เพราะไม่มีทุนการศึกษา แม้จะมีหลายหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือ แต่ก็ไม่สามารถทำให้เด็กเยาวชนเหล่านี้เรียนได้ตามปกติ ซึ่งเป็นการทำลายอนาคตของประเทศชาติ

ผลกระทบต่อการบริหารจัดการภาครัฐ

1) คดียาเสพติดที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นภาระต่องานด้านกระบวนการยุติธรรม ทั้งระบบตั้งแต่ในระดับตำรวจนายการ ศาล ราชทัณฑ์ และการคุณประพฤติ นำไปสู่การปรับปรุงกฎหมาย การขยายงาน ขยายอัตรากำลัง การขอผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น และการก่อสร้างสถานที่รองรับ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาระค่าใช้จ่ายของรัฐที่เพิ่มสูงและทำให้การดำเนินคดีด้านอื่นๆ เกิดความล่าช้า

2) นอกจากนี้ ปัญหายาเสพติดได้ก่อให้เกิดการทุจริต คอรัปชัน โดยเฉพาะการทุจริตต่อหน้าที่ การรับสินบน การกลั่นแกล้งรีดໄโล แสวงหาผลประโยชน์จากผู้กระทำการผิดซึ่งทำให้ประชาชนและสังคมเกิดความไม่ศรัทธาและเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ

1) การผลิตและการค้ายาเสพติด จัดเป็นกลุ่มนธุรกิจและเศรษฐกิจนอกกฎหมาย ที่ไม่ก่อให้เกิดการผลิต แม้ว่าการค้ายาเสพติดบางส่วนจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้เมื่อมีการค้ายา แต่ก็เป็นรายได้สำหรับคนบางกลุ่มที่กระทำผิดกฎหมายและเอารัดเอาเปรียบสังคม

2) ธุรกิจการค้ายาเสพติด ได้ก่อให้เกิดการสูญเสียเงินตราแก่กลุ่มผู้ผลิตที่อยู่ภายใต้ประเทศจำนวนมหาศาล ซึ่งจากการศึกษาวิจัยศูนย์เศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2540 พบว่าเศรษฐกิจการค้ายาเสพติดมีมูลค่าระหว่าง 28,000 - 33,000 ล้านบาท

3) ปัญหายาเสพติดทำให้รัฐบาลต้องทุ่มเทงบประมาณจำนวนมากเพื่อใช้ในการป้องกัน ปราบปราม นำบัดรักษาและฟื้นฟู แทนที่จะนำไปใช้ในการด้านอื่นๆ ที่มีความจำเป็น เช่น การศึกษา การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสฯลฯ

4) ปัญหายาเสพติดส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ เพราะทำให้ภาครัฐ ภาคเอกชนต้องสูญเสียทรัพยากรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยไม่จำเป็น รวมทั้งผลกระทบต่อทรัพยากรมนุษย์ เพราะยาเสพติดมีส่วนทำลายพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสมองของเด็กและ

เยาวชน และแรงงานที่จะเป็นพลังของประเทศไทยในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมสูง ใหม่ที่ต้องการความรู้และพลังปัญญาเป็นฐานในการพัฒนา

ผลกระทบต่อความมั่นคงและชื่อเสียงของประเทศ

1) ผลสำรวจของสำนักวิจัยเอกเบค ระหว่าง 1-4 พฤศจิกายน 2542 พบว่าประชาชนร้อยละ 31.7 เห็นว่ายาเสพติดเป็นปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศไทยมีความสำคัญเป็นอันดับ 2 รองจากปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของชาวต่างชาติ สาเหตุเนื่องจากปัญหายาเสพติดได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งผลิตยาเสพติด

2) การแพร่ระบาดของยาเสพติด จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศไทยไม่เป็นที่ไว้วางใจของนานาชาติ ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทำให้ไม่กล้าเข้ามาท่องเที่ยวหรือลงทุนการค้า และธุรกิจต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้ประเทศคู่แข่งชวยโอกาสในการโฉนดประเทศไทย

จากการติดตามผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา พอสรุปได้ว่า แม้ว่าทุกฝ่ายจะพยายามแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเต็มที่ แต่ยังมีลักษณะต่างฝ่ายต่างทำ ขาดการประสานงานอย่างจริงจัง และเน้นการดำเนินการในเชิงรับหรือการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานมีปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ ประกอบกับสถานการณ์ด้านยาเสพติด มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้ปัญหาดังกล่าวขยายตัวอย่างรวดเร็ว กลายเป็นภัยที่คุกคามคนไทยและสังคมไทย ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยน "วิธีคิด และวิธีการดำเนินงาน" ใหม่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

8. กลไกสมองกับการติดยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่บ่อนทำลายสังคมอย่างรุนแรงในประเทศไทย ในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนจึงจำเป็นต้องมีความรอบรู้ในเรื่อง ฤทธิ์ทางเคมีของยาเสพติดที่มีผลต่อการทำงานของสมอง การรู้โครงสร้างและการทำงานของสมองที่ถูกกระทบด้วยยาเสพติดจะช่วยทำให้เข้าใจปัญหาของวัยรุ่นที่ใช้ยาเสพติดได้มากขึ้น การที่เด็กติดยาเสพติดไปบำบัดรักษาแล้วกลับมาติดยาเสพติดอีกมักจะถูกมองว่าเด็กสันดานไม่ดี แต่หากเข้าใจเรื่องกลไกสมองกับการติดยาเสพติดก็จะทราบว่า การบำบัดรักษายาเสพติด มิใช่นำยาออกจากร่างกาย หรือนำเด็กออกจากยาเท่านั้น แต่ต้องเป็นเรื่องที่ต้องฝึกให้กลไกสมองกลับมาทำงานได้เหมือนเดิมโดยที่ไม่ต้องใช้ยาเสพติด

สมอง เป็นศูนย์กลางบัญชาการสั่งงานให้อวัยวะของร่างกายเคลื่อนไหว ทำงานตามสมองคิดขึ้นได้ ดังนั้นสมองจึงเป็นส่วนสำคัญที่สุดของมนุษย์ ธรรมชาติจึงกำหนดให้สมองอยู่ในตำแหน่งบนสุดของร่างกาย และมีกระดูกที่เรียกว่า กะโหลกศีรษะห่อหุ้มไว้อย่างแข็งแรง เพื่อป้องกันการกระทบกระเทือนซึ่งอาจเกิดอันตรายต่อสมองได้

สมองทำงานอย่างไร

สมองมีกลไกและวิธีการทำงานที่ слับซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีหัวใจร้ายมาก ดังที่สำนักงาน ป.ป.ส. ภาคเหนือ (2544) ได้ผลิตสื่อ วี.ซี.ดี. นำเสนอสาระกลไกสมองกับการติดยาเสพติดว่า ปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์มีมากขึ้น จึงสามารถคิดค้นประดิษฐ์เครื่องตรวจสมองขึ้นได้ (สำนักงาน ป.ป.ส. ภาคเหนือ 2544) โดยอาศัยอนุญาตโพธิตรอนหรือเรียกว่าเครื่อง Positron – Emission Tomography มีชื่อย่อ ๆ ว่า PET (เพ็ท) เป็นเครื่องมือที่ทำให้เราสามารถเห็นการทำงานของสมองมนุษย์ได้(ปริยา กุลวัณิชย์ 2541 : น.56-57)

PET สามารถถ่ายภาพลักษณะของสมอง คนที่อยู่ในอารมณ์ต่างๆ ได้ ทำให้ทราบว่า สภาพสมองจะมีลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างที่มีอารมณ์โกรธ เศร้า สุขใจ หวานกลัว และสามารถมองเห็นความผิดปกติของสมอง ซึ่งถูกทำลายจากการเสพยาเสพติดได้ด้วย ยาเสพติดทำลายสมองอย่างไร

โดยปกติในสมอง จะมีสารเคมีประเทอโนดอร์ฟีน (Endorphine) โดปามีน (Dopamine) นอร์แอдрีนาลีน (Noradrenaline) ฯลฯ หลังออกมากจากต่อมไร้ท่อ ให้สมอง กลุ่มสารเคมีเหล่านี้ จะทำให้จิตใจเบิกบาน แจ่มใส ทำให้มีความสุข เกิดความสมดุลทางเคมีในร่างกาย ทำให้สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ มีกำลังว่องไว โรคภัยไข้เจ็บเกิดขึ้นได้ยาก จึงมีผู้เรียกสารเคมีกลุ่มนี้ว่า “สารสุข” สารเหล่านี้จะหลังต่อเมื่อบุคคลนั้นได้ออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬา หรือ มีสภาพจิตใจ

ที่ส่งบวกจากการทำ samaichi การทำลมหายใจ หรือสวัคณต์ ระลึกถึงพระเจ้า คือมีอารมณ์เดียวกับหรือมีความรู้สึกปิติ ยินดี กับความสำเร็จของตนเองหรือของผู้อื่น ไม่อิจนา ริษยา ไม่เร่าร้อน ไม่เคี้ยด แก่นซึ้งชั้ง แต่มีความคิดในทางบวก หรือ Positive thinking ด้วยวิธีการเหล่านี้ จะทำให้ “สารสุข” หลังออกจากต่อมไร้ท่อใต้สมอง และไอลิเวียน เข้า – ออก ระหว่างปลายาเซลล์ ประสาಥอยู่ตลอดเวลา

ในการตั้งกันขึ้น หากบุคคลใดมีอารมณ์หงุดหงิด หมกมุ่น คิดไม่透 ก้าวผ่านไป จิตไม่สงบ เคี้ยดแก่น ชิงชัง โนโหโหส ก็จะทำให้สารเคมีประเภทเอนดอร์ฟิน หรือ “สารสุข” ไม่หลัง ทำให้รู้สึกเป็นทุกข์ หรือเกิดความทุกข์ นั่นเอง

จากการตรวจสอบโดยเครื่องตรวจสมองหรือ PET นั้นพบว่า ผู้ที่ใช้ยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้านนี้ ฤทธิ์ของยาบ้าจะไปกระตุ้นให้สารเคมีประเภทเอนดอร์ฟิน หรือสารสุขนั้น ทะลักหลังออกมากำจันวนมาก แต่ไม่มีการไอลิเวียน เข้า – ออก ระหว่างเซลล์ประสาท จึงทำให้ เชลล์สมองแห้ง ฝ่อ เป็นการทำลาย เชลล์สมองโดยตรง เกิดอาการบ้า คลั่ง วิกฤติ ดังที่ปรากฏตามข่าวที่ลือมูลชน ได้เผยแพร่อยู่ไม่เว้นแต่ละวัน

ยาเสพติดทำให้เป็นสุขจริงหรือ

เป็นความจริงอยู่ ที่ผู้ใช้ยาเสพติดบอกว่ายาเสพติดทำให้เขามีความสุข แต่ความสุขที่ได้รับนั้น เป็นความสุขที่ทำลายตนของอย่างถาวร เป็นความสุขที่เกิดขึ้นในระยะแรกที่ใช้ยาเสพติด เพราะสารเคมีที่เรียกว่า สารสุข ถูกกระตุ้นให้หลังออกมาแต่เนื่องจากยาเสพติดมีฤทธิ์ทางเภสัช ทำให้เสพติด กล่าวคือ ต้องใช้ในปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และหยุดใช้ไม่ได้ ยาเสพติดเหล่านี้ จะไปกระตุ้นการทำงานของเชลล์สมองทำงานเพิ่มขึ้น มีการส่งสารสื่อประสาทให้กันและกันรวดเร็วมากขึ้น เกิดอาการประสาทหลอน หัว晔่วง ก้าวร้าว ดุดันโหดร้าย เกิดอาการโรคจิตทางเคมี หนึ่นคนเป็นโรคจิตเภท (Schizophrenia)

นอกจากนี้ การใช้ยาบ้า จะทำให้สารเคมีเหล่านี้หลังออกมาเป็นจำนวนมากนั้น จะทำให้หัวใจเต้นเร็ว ทำให้หัวใจวายตายได้ ความดันโลหิตสูง เส้นเลือดฟ้อยในสมองแตก และกล้ายเป็นอัมพฤกษ์ อัมพาตได้ และยาบ้ายังมีฤทธิ์เข้าไปควบคุมศูนย์ควบคุมแอปเปิลайд์ (Appetite) ทำให้ไม่นึกอยกรับประทานอาหาร จึงทำให้ร่างกายทรุดโทรม

โครงการวิจัย ชีววิทยาระบบประสาทและพฤติกรรมได้ศึกษาวิจัยพบว่า ยาบ้าเป็นตัวบันทอนสมรรถภาพทางเพศให้ลดต่ำลง และนายแพทย์ทรงเกียรติ ปิยะภะ กีกันพบว่า ผู้ที่ใช้ยาบ้า ยาอี ทุก ๆ 2 คน จะกล้ายเป็นผู้ป่วยทางสมองและวิกฤติ 1 คน จึงอาจกล่าวได้ว่า “ยาเสพติดทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับสมอง”

ทางเลือก

การใช้ยาบำบัดเพื่อ改善ความสุข สนุกสนานนั้น เป็นเรื่องที่ลงทุนด้วยชีวิตทั้งชีวิตแม้เลิกจากยาบำบัดหรืออดตายมาได้ แต่เซลล์สมองที่ถูกทำลายไปแล้วก็ไม่ได้เจริญอีก ฟื้นคืนมาได้ จึงทำให้ชีวิตที่เหลืออยู่นั้น แห้งแล้ง ห่อเหี้ยว เป็นทุกข์ เพราะระบบการไหลเวียนเข้า – ออก ของสารเคมีที่สร้างความสุขนั้นถูกทำลาย

การคืนพนการทำงานของสมอง และกลไกสมองกับการติดยาเสพติดดังกล่าว ทำให้มองเห็นทางออกได้ว่า มนุษย์จะมีความสุขได้โดยไม่ต้องใช้ยาเสพติด แต่มีความสุขได้ด้วยการออกกำลังกาย เล่นกีฬา ทำตัวให้เป็นประโยชน์ เพื่อให้ได้รับความชื่นชมยินดี มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง หรือของคนรอบข้าง มีความคิดทางบวก มองเห็นคุณค่าของตนเอง ฝึกทำจิตใจให้เป็นสามัคธิมีอารมณ์เดียว ด้วยวิธีการดังกล่าวก็สามารถจะทำให้ “สารสุข” หลังไหลเวียนเข้าออกแต่ละเซลล์ได้เป็นปกติ เกิดความสมดุลทางเคมีในร่างกาย ซึ่งเป็นเรื่องที่ง่ายๆ กระทำได้ด้วยตนเองและปลดปล่อยกิจกรรมการใช้ยาเสพติดมากระตุ้นให้สารสุขหลัง เพื่อการใช้ยาเสพติดโดยเฉพาะยาบำบัด จะทำให้ “สารสุข” ถูกกระตุ้นให้หลักออกมาจนทำให้ระบบการไหลเวียน เข้า – ออก ของสารสุข ถูกทำลายเกิดอาการสมองฟื้อรุนแรงบัญชาาร่างกายของตน ถูกทำลายในที่สุด

9. เยาวชนกับยาเสพติด

ชีวิตที่เยาว์วัยทุกชีวิตจำเป็นที่จะต้องได้รับการดูแลประคับประครอง ปกป้องให้พ้นจากภัยอันตรายรอบด้าน เพื่อให้ชีวินั้นปลอดภัยและเข้มแข็งพอที่จะยืนหยัดต่อสู้ชีวิต โดยคำพังค์ชีวิตเองได้ และจะเป็นเช่นนั้นทุกชีวิต ไม่ว่าจะเป็นพืช สัตว์ หรือมนุษย์ ที่เป็นต้นกล้าตัวอ่อน ทารก เด็กและเยาวชน ก็ล้วนแล้วแต่ต้องให้การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเป็นอย่างดี ชีวิตนี้จึงจะอยู่รอดและเป็นชีวิตที่ดีงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งชีวิตของมนุษย์นั้นกว่าจะเจริญเติบโต พอกที่จะพึงพาตนเองได้ ก็ต้องใช้เวลาในการเลี้ยงดูทั้งทางร่างกายและจิตใจที่หวานน้ำ เพื่อจะมีมนุษย์แตกต่างจากพืชและสัตว์ทั้งหลายตรงที่มนุษย์มีจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก และความคิดที่สามารถฝึกฝนอบรม พัฒนา ใช้ประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขในสังคม แต่หากไม่อบรมบ่มเพาะฝึกจิตใจควบคู่ไปกับการเลี้ยงดูทางร่างกายก็จะทำให้ชีวิตนั้นขาดความสมดุล เกิดภาวะความคับข้องใจในตนเองและขยายวงไปสู่บุคคลรอบข้างอาจกลายเป็นปัญหาสังคมไปในที่สุด

ดังนั้นเราจึงควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชนเพื่อให้เขาสามารถต่อสู้กับภาวะที่เลวร้ายและทนต่อแรงเสียดทานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมได้ แต่ในความเป็นจริงเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันมี

คุณภาพทางด้านความคิด และจิตใจที่ไม่เข้มแข็งพอที่จะฟันฝ่าวิกฤตทางสังคมที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ผู้คนในสังคมเกิดการแเปล่งขันกันอย่างรุนแรงทุก ๆ ด้าน เด็กและเยาวชนผู้มีความอ่อนเยาว์ในด้านความคิดและอ่อนแอก่อนด้านจิตใจ จึงตกเป็นเหยื่อของสังคม ที่เห็นได้ชัด ๆ คือ การตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ายาเสพติด ทั้งในฐานะผู้ค้าและผู้เสพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง ไม่ว่าจะเป็น สถานีโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต ที่นำเสนอข้อมูลที่ล่อแหลมและดึงดูดเยาวชนให้เข้ามายังโลกของการค้ายาเสพ ทำให้เด็กและเยาวชนหลงใหลและติดpend จนนำไปสู่ปัญหาทางสังคมที่รุนแรงและซับซ้อน

ท่ามกลางการต่อสู้กับปัญหาทั้งหลายที่มีอยู่ในสังคม ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาหนึ่งที่มีการต่อสู้กันมาทุกยุคทุกสมัย ยึดเยื่อ屋วนาน แต่ก็คุณเมื่อนั่ว่าสภาพปัญหายาเสพติดจะมีมากขึ้นอีกด้วยสาหะโดยมีตัวชี้วัดทั้งในด้านจำนวนปริมาณยาเสพติด การกระทำผิดทั้งในด้านการผลิต การค้า การเสพ และผลกระทบที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นทั้งทรัพย์สินและชีวิต ตลอดจนความรู้สึกไม่ปลดภัยของผู้คนในสังคม รวมทั้งการสร้างความไม่สงบสุข เดือนร้อน ทุกข์ทรมานให้แก่ผู้คนที่เข้าไปเกี่ยวข้องและใกล้ชิด ซึ่งล้วนแล้วแต่มีจำนวนหรือปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น

กระบวนการค้ำยາเสพติดในปัจจุบัน(วันที่นี้ย์ จันทร์อีม.2545น:35-40) มีการวางแผนทางการตลาดซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ซื้อชัดเจนคือวัยรุ่น เหตุผลที่กลุ่มผู้ค้ำยາเสพติดเน้นกลุ่มวัยรุ่นเป็นเป้าหมายทางการค้ำยາเสพติด เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีลักษณะมีโอกาสเบี่ยงเบนไปใช้ยาเสพติดได้ง่ายกว่าผู้คนในวัยอื่น ๆ เพราะ

1. วัยรุ่นเป็นวัยที่เยาววัย ง่ายต่อการชวนเชือกช่วน และมีวิธีเอาเปรียบเยาวชนได้โดยไม่ยาก
 2. วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอัตราความเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงทางฮอร์โมนเกิดภาวะขาดความสมดุลทางเคมี ซึ่งส่งผลต่อความไม่มั่นคงทางอารมณ์ของวัยรุ่น การใช้ยาเสพติดเพื่อเปลี่ยนแปลงอารมณ์ จึงเป็นเรื่องที่ท้าทายสำหรับวัยรุ่น
 3. วัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบลอง และแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ แปลก ๆ โดยเฉพาะในเรื่องที่ท้าทาย
 4. วัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบทำตามอย่างเพื่อน เพื่อนจึงมีอิทธิพลสูงในชีวิตวัยรุ่น โดยเฉพาะวัยรุ่นที่ขาดความมั่นใจในตัวเอง มักจะถูกเพื่อนที่ติดยาเสพติดชักชวนให้ใช้ยาในที่สุด
 5. วัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบความสะใจ และมักจะประชดชีวิตด้วยวิธีการกระทำในสิ่งที่ไม่คาดคิดโดยเฉพาะการกระทำผิดหรือความชั่วซึ่งทำได้ง่ายกว่า

6. การผลิตยาเสพติดในปัจจุบันมีการออกแบบตัวยาให้ง่ายต่อการใช้/การบริโภค มีรูปร่างลักษณะเป็นเม็ดคล้ายกับยา rar กษาโรคโดยทั่วไป สามารถเลือกเสพได้หลายวิธีแล้วแต่ สะดวกและสามารถซุกซ่อนหลบหลีกได้ง่าย จึงยากต่อการสังเกตเห็น

7. มีการออกแบบตัวยาให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าซึ่งเป็นเยาวชน เช่นมีการให้สีสันที่สดใสและสวยงาม ที่สำคัญมีการให้กลิ่นที่เด็กและเยาวชนชื่นชอบ คุ้นเคย เช่น กลิ่นวนิลา สตอเบอร์รี่ หรือชอกโกแลต เป็นต้น

8. มีลักษณะการขายในกลุ่มคนสนิทและไว้ใจได้ท่านนี้ ดังนั้นผู้ที่เข้าไปอยู่ใน กลุ่มผู้ใช้ ถ้ามีจิตใจไม่มั่นคงก็จะเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนพิเศษ จึงได้รับความไว้วางใจให้ ล่วงรู้ในเรื่องที่ปกปิด เช่นนี้ โดยเฉพาะวัยรุ่น จึงทำให้การแพร่ระบาดเป็นไปในทันที(ไม่ล็อกแจ้ง) ยากต่อการป้องกัน แต่ง่ายต่อการแพร่ระบาด เพราะการโฆษณาเป็นการบอกร่องบอกต่อ มีการให้ข้อมูล ทางบวกด้านเดียว ผู้ใช้จึงไม่รู้จริงถึงอันตรายหรือผลกระทบในระยะสั้น / ระยะยาว ที่จะทำให้ เกิดโทษพิษภัย

9. มีการเชิญชวนทดลองใช้โดยไม่ใช่เงิน(ใช้ฟรี) และด้วยเหตุที่ยาเสพติดมีฤทธิ์ ทางเภสัช(ที่ทำให้ติด)เมื่อใช้ไประยะหนึ่ง(ซึ่งติดแล้ว) จึงจำเป็นต้องลงทุนหาเงินมาซื้อเอง และ กล้ายเป็นลูกค้าประจำทำให้ขายได้โดยไม่ยาก ซึ่งต่างจากการขายสินค้าอื่น ๆ

10. ในการค้ายาเสพติดนั้น ผู้ค้ายาเสพติดส่วนใหญ่มีพัฒนาการมาจากผู้เสพ ที่ต้องการเสพฟรี หรือหารายได้จากการเสพเพราเมิร์กการแบ่งปันผลประโยชน์ในรูปแบบของการ จำหน่ายตรง(Direct Sale) มีการแตกตัวผู้ค้าเป็นจำนวนทวีคูณ มีเครือข่ายการค้าในกลุ่มคนที่ไว้ใจ ได้ / คนสนิท(เพื่อนซี้)

11. ผู้ค้ายาเสพติดใช้อำนาจเงินเป็นเครื่องล่อใจเด็กและวัยรุ่น ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในวัย กำลังกิน กำลังเที่ยว และใช้เงิน ดังนั้นเงินก้อนจำนวนไม่มากเท่าไหร่ก็สามารถดึงดูดใจวัยรุ่นให้มา อยู่ในเครือข่าย ทั้งในรูปของ “มือชน” “คนค้า” (ผู้ส่งยาเสพติด/ผู้ค้ายาเสพติด) และ “คนเสพ” ได้

12. ปฏิเสธไม่ได้ว่าผู้คนในสังคมที่ลูกอ่อนน้ำใจบริโภคนิยมครอบงำ จนคุณธรรมใน ใจตกต่ำ เหื่อด้วยเมื่อมีโอกาสก็จะหาประโยชน์และสร้างความร่ำรวย จากการค้ายาเสพติด แม้ว่า บุคคลเหล่านี้จะเป็นเจ้าหน้าที่บ้านเมือง นับตั้งแต่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการทุกระดับชั้น นักการเมือง ไม่เว้นแม้กระทั่งพระสงฆ์ และครูบาอาจารย์ ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ สร้าง คุณธรรมและยกระดับจิตใจให้กับเด็กและเยาวชน ดังเคยปรากฏเป็นข่าวอยู่เสมอ

13. ผู้คนในสังคมมีการแบ่งขั้นในทางเศรษฐกิจสูง ทุ่มเทเวลาไปกับการแสวงหา ทุนทรัพย์ สร้างความมั่นคง และมั่งคั่ง ให้กับตนเอง จนลืมที่จะให้ความสนใจในเรื่องความรู้สึก ความเข้าใจ ความเอื้อเฟื้อ ความรัก ความอาใจใส่ในเรื่องจิตใจของตนเองและผู้อื่น โดยเฉพาะ เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของตน จึงทำให้เยาวชนคนรุ่นนี้อ่อนแอทางด้านความคิดและ

บอนบางทางด้านจิตใจ ขาดสิ่งยึดเหนี่ยว สัมพันธภาพทางสังคมตกต่ำ เมื่อชีวิตต้องพบกับสิ่งแล้ว ร้ายอย่างไม่คาดคิดจึงต้องหาที่เพิ่ง โดยการเปลี่ยนอารมณ์ด้วยการใช้ยาเสพติด

วัณญจกรที่เล่าวัยเหล่านี้ เป็นวงจรที่จำต้องเริ่มต้นแก้ไขด้วยการตัดตอนตรงจุดใด จุดหนึ่งของวงจร และหากจะเป็นเรื่องที่ง่าย สามารถทำได้เลย ก็คือการเริ่มต้นที่ดัวเราเอง ที่จะไม่ พาตนเอง ลูกหลาน และเยาวชนที่ท่านรับผิดชอบเข้าไปอยู่ในวงจรนั้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสม อุปนิสัย การเป็นผู้บริโภคนิยม มีชีวิตฟุ่งเฟือหูหรือ พระลักษณะเหล่านี้จะนำพาท่านไปสู่ความ อยาก ความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จนถึงจุดหนึ่งที่ท่านเองอาจจะมองเห็นดีเห็นงานกับเงิน จำนวนมหาศาลที่ท่านจะได้รับจากการลักลอบค้ายาเสพติดก็ได้

สำหรับเยาวชนที่ลูกเข้าไปอยู่ในวงจรนี้แล้ว เป็นเรื่องจำเป็นที่เราจะต้องออกแรง กันหา โดยไม่ให้เขารู้ตัว และต้องใช้วิธีแบบยกที่จะเข้าไปนั่งในจิตใจของเขานะเพื่อให้สมควรใจที่จะ กลับเนื้อกลับตัวซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จเพื่อการนำบัตรักษาการติดยาเสพติด ในเบื้องต้นพอจะสังเกตได้ว่าในครั้นแรกสั้นๆ ใช้ยาหรือติดยาเสพติดได้ดังนี้

1. มีบุคคลภาพที่ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าสู้สายตาผู้อื่น
2. ในกลุ่มของผู้ค้าและเสพมานาน จะมีลักษณะเป็นหัวโจก นำผู้อื่นเสมอ โดย เนพะในเรื่องไม่มี
3. มีการใช้จ่ายเงินเกินตัว เพราะเงินส่วนใหญ่จะถูกนำไปในเรื่องยาเสพติด นอก จากนี้พวกที่หารายได้จากการค้ายาเสพติดก็มักจะฟุ่มเฟือยเพราะเงินามาได้ง่าย
4. มีกลิ่นตัวแรง(ยาบ้าจะมีกลิ่นเหม็นมาก คล้ายกับกลิ่นกาแฟเข้มข้น(กาแฟอีน) เวลาเสพด้วยการเผาจะมีกลิ่นเหม็นมาก สังเกตเห็นได้ชัด นอกจากนี้ผู้เสพยาเสพติดจะไม่สนใจ รักษาความสะอาดตัวเอง
5. ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ มีอารมณ์ฉุนเฉียบ เกรี้ยวกราดเมื่อขาดยา และมีอารมร์เบิกบานใจเมื่อได้เสพยา และมีอาการวิกฤตเมื่อใช้ยาไปนานๆ
6. เป็นคนไม่ตระหนา เพราะเสียเวลาไปกับการลักลอบเสพยาเสพติดเป็นส่วนใหญ่
7. เป็นคนชอบพูดโกหก เพื่อเบนความสนใจของคนรอบข้างและปกปิดพฤติกรรม ของตัวเอง

สำหรับกลุ่มที่ยังไม่ติดยาเสพติดหรือกลุ่มที่เสี่ยงต่อการติดยาโดยเฉพาะเด็กและ เยาวชนนั้น คนรอบข้างควรจะมีประเด็นในการสนทนากับเด็กและเยาวชน พร้อมกับสอดแทรกเรื่องที่จะเชื่อมโยงไปสู่การป้องกันยาเสพติดได้ แต่ไม่ใช่การพูดถึงข้อห้ามข้อเสีย หรืออันตรายของยาเสพติดโดยตรง ซึ่งเรื่องเหล่านี้หากพูดตรงๆ จะเป็นเรื่องที่ยากต่อการเปิดรับฟัง ของเด็กและเยาวชน เรื่องที่ชวนคุยอาจเป็นเรื่องที่เป็นไปโดยไม่ตั้งใจ และเป็นประเด็นที่มีน้ำหนัก ที่จะเชื่อฟังและให้ความสนใจเช่นประเด็นดังต่อไปนี้

อิทธิพลของเพื่อน

เพื่อนเป็นคนสำคัญของเราก็จริงอยู่ แต่ถ้าเพื่อนมีอิทธิพลต่อเราในทางที่ไม่ดี para เราไปเสียผู้เสียคน ในฐานะที่เราเป็นเพื่อนก็ต้องให้สติด้วยการตักเตือนและปฏิเสธ ไม่ทำตาม หักจุงให้เขาได้ใช้ชีวิตที่ถูกต้องดีงาม แต่ถ้าหากเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก เหลือบากกว่าแรงก็ต้องโอบกอดล่า เลิกคอมเสียดีกว่า ถือคิดที่ว่า “มีเพื่อนดีเที่ยงหนึ่ง ถึงจะน้อຍดีกว่าเพื่อนร้าย เพื่อนเลว”

ถ้าเป็นเรื่องยาเสพติด ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ด้วยตนเอง

เรื่องบางเรื่องจำเป็นต้องพิสูจน์ด้วยตนเองแล้วจึงเชื่อ แต่เรื่องยาเสพติด ไม่จำเป็น ต้องพิสูจน์ด้วยตนเอง เพราะกาลเวลาผ่านมาก่อนก็มีสัย ยาเสพติดก็ยังเป็นสิ่งที่มีโทษพิษภัยต่อร่างกาย และมีผลกระทบทำลายครอบครัว ชุมชน สังคม และความมั่นคงของประเทศชาติ หากเยาวชนจะลงทุนพิสูจน์ยาเสพติดด้วยการทดลองใช้ด้วยตนเอง ก็เป็นการลงทุนที่สูงมาก ไม่คุ้มกับการลงทุน เพราะยาเสพติดมีฤทธิ์ทางเคมี ทำให้เสพติดได้ และเลิกได้ยาก บางทีอาจสูญเสียเวลาและอนาคตกับเรื่องนี้ไปตลอดชีวิต เพราะฉะนั้นอย่าได้คิดลองด้วยตนเองดีกว่า

เยาวชนต้องรู้เท่าทันผู้ค้ายาเสพติด

เยาวชนส่วนใหญ่ในวัยเรียนมีเงินอยู่ในกระเป๋าเสมอสำหรับค่าขนม และค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่จำเป็น ซึ่งพ่อแม่และผู้ปกครองให้มา จึงทำให้ผู้ค้ายาเสพติดมีความมั่นใจว่าการขายยาเสพติดให้กับเยาวชนนั้นจะทำให้มีลูกค้าอยู่สม่ำเสมอ และใช้กลยุทธ์ในการขายแบบขายตรง (Direct Sale) ในกลุ่มเพื่อนสนิทและด้วยความเป็นเพื่อนสนิท จึงไม่กล้าเปิดเผยความผิดของเพื่อน และไม่กล้าปฏิเสธเพื่อน จึงทำให้การแพร่ระบาดยาเสพติดเป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว จึงจำเป็นที่เยาวชนจะต้องรู้เท่าทันกลลวงของผู้ค้ายาเสพติดที่จ้องจะดูดเงินค่าขนมในกระเป๋าของเยาวชนตลอดเวลา

ติดกีฬามีความสุขได้

การเล่นกีฬาไม่ใช่เป็นแค่เพียงกิจกรรมทางเลือกที่เบนความสนใจของเยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติดเท่านั้น แต่ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์เชื่อว่า การออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬานั้นจะทำให้ต่อมไร้ท่อได้สมอง หลังสารเคมีนิดหนึ่งชื่อ “เอนโดฟิน” ออกมานั่น ซึ่งสารนิดนี้จะทำให้รู้สึกสดชื่นและเป็นสุข ผู้ที่ออกกำลังกายอยู่สม่ำเสมอจึงมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ สมกับที่กล่าวว่า “กีฬา กีฬาเป็นยา维生” ดังนั้นจึงควรที่จะช่วยกันส่งเสริมให้เยาวชนได้ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา เพื่อให้มีสารเอนโดฟินอยู่ในร่างกาย เกิดความสุขได้โดยไม่ต้องพึ่งพายาเสพติด

10. ประสบการณ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน

ด้วยสถานการณ์ปัญหายาเสพติดได้ทิวความรุนแรงขึ้นในหลายพื้นที่ทำให้องค์กรภาครัฐไม่สามารถตรึงสถานการณ์ไว้ได้ ชุมชนในชนบทของไทยจึงถูกปัญหายาเสพติดคุกคามไม่แพ้ชุมชนในเมือง ด้วยสภาพความเดือดร้อนที่ส่งผลกระทบต่อหลายๆ ฝ่ายทำให้เกิดองค์กรประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจำนวนหลายชุมชน แต่ที่เป็นความพยายามในลักษณะลองผิดลองถูก อย่างไรก็ตามบางชุมชนก็สามารถควบคุมสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในชุมชนของตนเองไว้ได้ อย่างน้อยก็ไม่มีผู้เสพติดรายใหม่เกิดขึ้น และบางชุมชนก็มีกลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวังชุมชน เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็สามารถร่วมดำเนินการกับเจ้าหน้าที่เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันสถานการณ์

จากการศึกษาชุมชนที่มีประสบการณ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดหลายพื้นที่ (สำนักงาน ป.ป.ส. 2544 : น. 1-69) เช่น

- ตำบลน้ำเงิน กิ่งอำเภอเมืองภูเพียง จ.น่าน
- เครือข่ายชุมชนมิ่ง จ.เพชรบูรณ์ จ.พิษณุโลก จ.เลย
- เครือข่ายองค์กรชุมชนบ้านสวนมอญ ต.เชียงแวง อ.กุมยาวี จ.อุดรธานี
- สมัชชาต่อต้านยาเสพติด ต.ภูดิน จ.กาฬสินธุ์
- เครือข่ายเทศบาลเมืองมหาสารคาม
- คลองตะเคียน จ.พระนครศรีอยุธยา
- ชุมชนเทพนิมิต จ.ตราด
- บ้านบ่อนำร่อง (ครอบครัวอันوارุดดีน)
- บ้านแหลมมะขาม ต.เขาไม้แก้ว อ.สีแกะ จ.ตรัง

พอสรุปได้ว่า ความสำเร็จของชุมชนที่ดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น มิได้วัดกันที่สามารถจัดปัญหายาเสพติดออกจากพื้นที่ของชุมชนได้ทั้งหมด แต่อยู่ที่ความเข้มแข็งขององค์กรที่มีกลไกในการควบคุมสถานการณ์ ปัญหายาเสพติดของชุมชนได้ เช่น

1. มีการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในชุมชน
2. มีวิธีการจัดการกับบุคคลที่เกี่ยวกับยาเสพติด
3. มีความมั่นใจในวิธีการทำงานของตนเอง โดยทุกคนมีส่วนรับรู้และร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน และกระทำอย่างโปร่งใสตรงไปตรงมา
4. กฎติกาที่ตั้งขึ้นมาจากชุมชน และมีการควบคุมให้เป็นไปตามกฎติกา และมักจะเป็นกฎติกาที่เกี่ยวกับทางมิติสวัสดิการในการอยู่ร่วมกันในชุมชน เช่น การตัดสิทธิในเรื่องสวัสดิการงานศพ การใช้น้ำ ไฟฟ้า ตลอดจนงานบุญกุศลต่างๆ ในชุมชน

หรือการไม่เข้าร่วมสังฆกรรมหรือครบค้าสามาคมด้วย

5. การควบคุมมิให้มีผู้สภาพร้ายใหม่
6. การพยายามนำบัตรักษาผู้ติดยาเสพติดที่มีอยู่
7. การจัดแหล่งค้าขายยาเสพติดในชุมชน
8. การประสานกับภาครัฐในด้านการปราบปราม และนำบัตรักษาในส่วนที่เกินขีดความสามารถของชาวบ้าน

ส่วนในด้านการดำเนินงานนั้นมักจะมีกลวิธีที่ไม่แตกต่างกันนัก คือ

1. ใช้เวทีชาวบ้าน สัมมนาอ่าย่างไม่มีรูปแบบ และถือเป็นประเดิมที่ชุมชนต้องคุยกันในทุกงานที่มีการพบปะรวมกลุ่มคนในชุมชน

2. ใช้เครื่องข่ายทางสังคมที่มีอยู่เดิมในชุมชน เช่น เครื่องข่ายทางศาสนา เช่น ศาสนาอิสลาม เครื่องข่ายของผู้ที่เดือดร้อน เช่น กลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีลูกติดยาเสพติด กลุ่มผู้นำชุมชนที่มีอยู่โดยธรรมชาติ และกลุ่มเครือข่ายสุขภาพ กลุ่มวัฒนธรรมห้องถิ่น รวมทั้งกลุ่มจัดตั้งของทางราชการที่มีอยู่เดิม แต่หันมาช่วยกันในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) กลุ่มกรรมการหมู่บ้านตำบล

3. ส่วนใหญ่เกิดการรวมตัวขึ้นตามธรรมชาติ มีบางกลุ่มที่เกิดจากการกระตุ้นของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ชุมชนที่ทำงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนี้จะมีศูนย์รวมจิตใจ หรือที่ยึดเหนี่ยวร่วมกัน เช่น มีพระสงฆ์ โต๊ะอิหม่านในศาสนาอิสลาม และผู้อาวุโสที่ทราบนับถือ รวมทั้งสิ่งที่ควรพนักถือร่วมกัน เช่น การนับถือพืชผ่า หรือศาสนาประจำหมู่บ้าน ตลอดจนการหาจุดร่วมความสนใจ เช่น บุตรหลานที่ทุกข์เพระยาเสพติด จนเกิดวิกฤตในชุมชน

5. ในชุมชนจะปรากฏผู้นำในลักษณะที่อาจริงและมีความจริงใจในการแก้ไขปัญหา และเป็นนักเชื่อมประสานความร่วมมือทั้งภายในและจากภายนอกชุมชนเข้ามา

6. มีหลายชุมชนใช้เด็กเยาวชนเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรม ซึ่งบางครั้งไม่ใช่กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดโดยตรง แต่เป็นกิจกรรมอาชีพและกิจกรรมที่เป็นทางเลือกให้กับเยาวชนในยามว่าง และในขณะที่ตกงาน

7. แต่ละชุมชนจะใช้กลยุทธ์ในการสร้างสำนึกรักกันเกิด และความผูกพันกับชุมชน เป็นแรงกระตุ้นสร้างความสามัคคีในชุมชนนำไปสู่ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมร่วมกัน

8. มีการทำงานโดยการออกแบบกิจกรรมที่แตกต่างกันระหว่างผู้ติดยาเสพติดในแต่ละระดับ เช่น ติดนาน ติดมาก เพิ่งเริ่มติด ลองใช้บ้าง และสนใจอย่างใช้ยาเสพติด สำหรับผู้ค้ายาเสพติดนี้ จะแบ่งออกเป็นระดับ ค้ารายใหญ่ รายกลาง รายย่อย รายสมัครเล่น หรือขายไป

ເສີມໄປ ພຣອມກັບປະເມີນສຕານກາຮົນວ່າຊຸມໜູນຕົນເອງຈະສາມາດຈັດກັບປັບປຸງຫາໃນຮະດັບໄດ້ບັງ ສ່ວນໃນກຸລຸມຄົນທີ່ໄມ້ຕິດຕ້ອງຈັດກິຈกรรมເສຣີມສ້າງຄວາມສາມັກຄື ຄວາມມິ່ນຄົງໃນອາຊີພາກ
ງານ ແລະ ປຸລຸກຈິຕສຳນັກຮັກທົ່ວອັນ / ຊຸມໜູນ ຕລອດຈົນການໃຫ້ຕະຫຼາກຄົງປັບປຸງຫາເສັດຖິດ ເພື່ອກາ
ຮະນັກຮັກວ້າຕົນເອງ ກຽບກວ້າ ແລະ ຊຸມໜູນ ມີໃຫ້ເຂົ້າໄປຢູ່ເກີຍກັບປັບປຸງຫາເສັດຖິດ

11. การบริหารและการจัดการ

การบริหารและการจัดการ มีที่มาแตกต่างกันในภาษาอังกฤษคือ “การบริหาร” นั้นแปลมาจากคำว่า “administration” ส่วนคำว่า “การจัดการ” นั้นแปลมาจากคำว่า “management” แต่ในปัจจุบันมีผู้ใช้คำทั้ง 2 คำนี้ ควบคู่กันไป จึงทำให้เกิดความสับสนทึ้งในแวดวงวิชาการและในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ได้ แกรแฮม และ海斯 (Gravham Jr. And Hays) (อ้างในธงชัย วงศ์ชัย 2540 : 2-3) ได้ให้ความเห็นว่า ความหมายของคำทั้งสองนั้นใกล้เคียงกันมาก คือการบริหาร (administration) นั้นเป็นเรื่องที่เน้นการเกี่ยวข้องกับการกำหนดและการบังคับใช้ หรือการนำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการจัดการ (management) นั้นเป็นการเน้นกระบวนการของการสำรวจ และการพัฒนาทรัพยากร่วมกัน เพื่อให้สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรและในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะใช้คำศัพท์ทั้ง 2 คำนี้ควบคู่กันไปในลักษณะที่ใช้ความหมายที่เหมือนกัน ได้แก่ การวิจัยครั้งที่ ๒ จึงได้ใช้คำว่า “การบริหารและการจัดการ” ในความหมายที่เหมือนกัน

การที่จะศึกษาลึกซึ้งการมีส่วนร่วมของเยาวชนและชุมชนในการแก้ไขปัญหาฯลฯ ต้องให้ความสนใจต่อการบริหารและการจัดการขององค์กรชุมชนด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ไม่น้อยไปกว่าเรื่องอื่น ๆ ทั้งในส่วนการมีข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของสมาชิกหรือความเดือดร้อนจากการมีปัญหาร่วมกัน และการได้รับการสนับสนุนทั้งภายในและนอกชุมชน ทั้งนี้ เพราะองค์กรชุมชนนั้นประกอบไปด้วยบุคคลจำนวนหลายคนเข้ามาร่วมดำเนินการและบุคคลแต่ละคนนั้นก็มีจิตใจก้าวในด้านความรู้ ความสามารถ และความสนใจที่แตกต่างและหลากหลายกันออกไป จึงจำเป็นที่จะต้องมีระเบียบแบบแผนและข้อตกลงหรือกฎหมายที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงานร่วมกัน ที่เรียกว่า การบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ McLarney (อ้างในสมพงษ์ เกษมสัน, 2517 : 163) ได้ให้ความหมายของการบริหารและการจัดการว่า คือการวางแผนให้กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรให้สมดุลกัน โดยกำหนดว่า ใครมีหน้าที่ทำอะไร มีอำนาจและความรับผิดชอบอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับโครงสร้างขององค์กรชุมชนนั้น ผู้วิจัยมองเห็นว่า เป็นกลไกที่เสริมสร้างความคล่องตัวในการบริหารจัดการขององค์กร เช่น การแบ่งงานตามความสามารถหรือความถนัด การกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้นำ และสามารถดำเนินงานให้ครอบคลุมภารกิจขององค์กร หากองค์กรชุมชนมีการจัดโครงสร้างที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานขององค์กรที่จะทำให้สามารถดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะปัญหาอย่างใดก็ตามมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน และเกี่ยวข้องกับอิทธิพลทางทุจริตและการแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ องค์กรชุมชนเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะมีโครงสร้างที่มีลักษณะพิเศษไปจากโครงสร้างขององค์กรชุมชนโดยทั่วไป ซึ่งจะสามารถสนับสนุนให้องค์กรต่อสู้กับความยุ่งยากสลับซับซ้อน และอิทธิพลทางทุจริตต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งในเรื่องนี้ พะยอม วงศ์สารศรี (2534 : 2) ได้ให้ความเห็นว่า การดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ นั้น จะพบสิ่งที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรอยู่ 3 ประการคือ

1. มีหลักการของการแบ่งงานกันทำ (division of labor) การที่มนุษย์มีการเข้ามาร่วมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์อย่างโดยย่างหนั่ง ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้มีการแบ่งแยกแรงงานกันทำตามความถนัด ตามความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์แก่กันโดยส่วนรวม ได้มากที่สุด การทำงานที่ซ้อนกันหรือเหลือมัน (duplicate and overlap) ก็จะไม่เกิดขึ้น หลักของการแบ่งแยกแรงงานตามแนวคิดนี้จะแบ่งตามขนาดอำนาจหน้าที่แยกออกเป็นระดับตามขนาดความรับผิดชอบ ซึ่งแตกต่างกันตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ เป็นสำคัญ สำหรับการแบ่งแยกงานตามแนวโน้มนี้มีการแบ่งแยกงานโดยยึดถือตามความถนัดในการทำงาน (specialization of work) ซึ่งมุ่งจะให้มีการแบ่งงานกันทำตามความถนัดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพในการปฏิบัติงานมากขึ้น

2. มีการกำหนดเรื่องที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ (authority) เพราะกลุ่มหรือองค์กรที่เกิดขึ้นนี้จะประกอบไปด้วยบุคคลต่าง ๆ ซึ่งมีความรู้ ความสามารถเฉพาะในส่วนของตน มีความเข้าใจตามความนึกคิดของตน มีเป้าหมายของตนเอง (individual objective) อย่างที่จะทำอะไรตามความต้องการของตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นกลุ่มหรือองค์กรที่จะทำงานได้สำเร็จนั้น จำเป็นที่จะต้องมีผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ (authority) คือความคุณและสั่งการ กำกับให้ทุกคนที่อยู่ในองค์กรทำงานโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ขององค์กรอยู่ตลอดเวลา

3. มีการจัดเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ต่าง ๆ (relationships) เพื่อองค์กรที่เข้ามาทำงานร่วมกันจะมีความรู้ ความสามารถมากน้อยต่างกัน ดังนั้นจึงต้องจัดวางเรื่องความ

สัมพันธ์เหล่านี้ ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบุคคลต่าง ๆ และของกลุ่มย่อยต่าง ๆ ที่ร่วมกันทำงานในองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้มีการร่วมมือกันทำงานในทิศทางที่มีจุดหมายเดียวกัน เกิดการประสานงานกัน (co-ordination) ซึ่งเป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์กร

ในการดำเนินงานเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาพติด โดยองค์กรชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมนั้น ผู้วิจัยมองเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรชุมชนจะต้องเป็นผู้มีอำนาจ ข้อมูล ความรู้ และให้ความสนใจต่อสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทั้งภายในและภายนอกชุมชนที่เพียงพอต่อการเข้าไปแก้ไขปัญหาที่ยุ่งยาก слับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับอิทธิพลทางทุจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Simon (อ้างในอวยชัย ชนา 2536 : 167-169) ที่ได้ให้ความเห็นว่า มนุษย์ในองค์กรต้องการแก้ไขปัญหาที่ละเอียด ไม่ใช่แก้ไขปัญหาหลาย ๆ ปัญหาพร้อมกัน ซึ่งการแก้ไขปัญหาก็เป็นการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นเอง การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ต้องกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์การปฏิบัติต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งจะต้องการการตัดสินใจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย โดยมีปัจจัยสำคัญคือ

- การมีข้อมูลที่เพียงพอ
- การมีความสามารถในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลนั้น

สำหรับการปฏิบัติงานในองค์กรนี้ Lorsch และ Lawrence (อ้างใน บุญทัน ดอกไสัง, 2537 : 165) อธิบายไว้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์กรนี้ขึ้นอยู่กับสภาพงานขององค์กร เทคโนโลยีหรือสิ่งแวดล้อมภายนอก ตลอดจนความต้องการของสมาชิกภายในองค์กรมากกว่า จึงให้ความสำคัญต่อสถานการณ์ และสนใจในมิติต่าง ๆ เช่น ลักษณะงาน เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างขององค์กร

12. ภูมิปัญญาห้องถิน

การดำเนินชีวิตของผู้คนทุกยุคทุกสมัยย่อมมีความเกี่ยวข้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นสัตว์ พืช ธรรมชาติ ความสัมพันธ์กับผู้คนในสังคมหรือชุมชน และความสัมพันธ์กับสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ เช่น ความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และด้วยความเกี่ยวข้องดังกล่าวของผู้คนในสังคมหรือชุมชนแต่ละแห่งนั้น จะมีวิธีการจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอดและความเจริญก้าวหน้าของตนเอง ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับชุมชนหรือสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่มีการถ่ายทอดหรือเรียนรู้สืบทอดต่อ ๆ กันมา แต่ละช่วงอายุของผู้คนในสังคมนั้น ๆ ความรู้ความคิดในการจัดการกับปัญหาและวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ของชุมชนในอดีตถูกสะสม

ต่อเนื่องกันมาทุกยุคทุกสมัย เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ดังแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเรียกว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น”

คำว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” (local wisdom) หรือ “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” (popular wisdom) เป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจกันอย่างมากในกลุ่มนักวิชาการและนักพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งนี้พระภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นต้นทุนการพัฒนาที่มีอยู่แล้วในชุมชน เป็นความสามารถในการรอบรู้ที่เริ่มตั้งแต่รากฐานคือพื้นเพของชาวบ้านที่สั่งสมสืบเนื่องต่อ ๆ กันมา โดยละเอียดอ่อนในรูปของการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของพระเจ้า พระศี (2534 : 79) ได้กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองและนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ทั้งทางลึก ทางกว้าง ที่สามารถคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างสมสมัย ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่เป็นนามธรรม เช่น โลกทัศน์ ชีวทัศน์ ประชญาการดำเนินชีวิต เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกิด แก่ เส็บ ตาย คุณค่าและความหมายของทุกสิ่งในชีวิตประจำวัน และลักษณะภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรม เป็นเรื่องเฉพาะด้าน การทำนาทำกิน เช่น การเกษตร หัตถกรรมศิลป์ ฯ และอื่น ๆ

ในอดีตความเป็นอยู่ของชาวบ้านในชนบทมีลักษณะวิถีชีวิตเหมือนๆ กัน คือทำนาหากেียงซึ่งพืชด้วยการทำไร่ ทำนา เมือง ๆ กัน ไม่มีความรู้และงานอาชีพที่แตกต่างกันหลากหลายมากนักความรู้เชิงพัฒนาทางหรือเชิงพาณิชย์อาจจะมีบ้าง เช่น ฝีมือพิเศษหนีผู้อื่น แต่โดยทั่วไปแล้ว ความรู้พื้นฐานสำหรับการทำนาหากินของชาวบ้านไม่แตกต่างกัน ภูมิปัญญาชาวบ้านจึงคล้าย ๆ กัน แต่ในยุคสมัยปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยีข่าวสาร การคมนาคมและลักษณะสังคมในชนบทมีลักษณะที่เปลี่ยนไปมากขึ้น จึงทำให้ชาวบ้านบางคนออกไปประกอบหมู่บ้าน มีโอกาสได้รับข่าวสารใหม่ๆ มีประสบการณ์ชีวิตที่กว้างขวางในเมืองใหญ่ มีการศึกษาที่เป็นทางการมากกว่าเพื่อนบ้านอื่นๆ ชาวบ้านในลักษณะนี้จึงมีภูมิปัญญากว้างขวางลึกซึ้งแตกต่างไปจากชาวบ้านอื่น ๆ ที่มิได้มีประสบการณ์ทัดเทียมกัน ซึ่งแต่ละคนจะมีความสามารถแฝงเร้นอยู่ในตัวที่เรียกว่า ศักยภาพ ความสามารถเหล่านี้ จะแสดงออกเมื่อบุคคลนั้นมีโอกาสอันควรและแต่ละคนก็มีศักยภาพที่แตกต่างกัน คนหนึ่งอาจจะสามารถเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ แต่เป็นนักธุรกิจไม่ได้ ศักยภาพของบุคคลนี้มิได้ทั้งทางดีและไม่ดี มิได้ทั้งในลักษณะที่แก้ปัญหา และสร้างปัญหาให้กับชุมชน

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันทำให้ชาวบ้านสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง เริ่มขาดความภาคภูมิใจในรากเหง้าพื้นเพของตนเอง ขาดความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง

ความมีอิสระมีน้อยลง หากความเชื่อมั่นในตนเองไม่กล้าตัดสินใจในการดำเนินชีวิต เนื่องจาก ลูกครอบงำสังการ ตัดสินใจแทนโดยคนนอกชุมชนเสียเป็นส่วนใหญ่ ความจริงแล้วบุตรที่มีความสามารถพอสมเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ได้มาก ไม่ว่าจะเป็นการรู้โดยสัญชาตญาณที่เกิดขึ้น โดยอัตโนมัติแล้ว ยังมีความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ของตนเองและการเลียนแบบผู้อื่น และที่สำคัญคือการเรียนรู้จากการบอกเล่าข่าวสารข้อมูลจากผู้อื่น ซึ่งวิธีนี้อาจจะได้รับความรู้ได้มากกว่า วิธีอื่น ๆ จากการได้รับข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว มนุษย์ยังมีความสามารถในการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เรียนเรียงจนเกิดเป็นเรื่องราวความคิดและความรู้ใหม่ ๆ ได้อีก เพื่อกันเป็นการเพิ่มพูนความรู้มาต่อ ๆ แล้ว อาจจะถ่ายทอดลงที่ได้มาหรือถึงที่คิดได้ใหม่ให้กับผู้อื่น กระบวนการ เช่นนี้เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่อยู่ร่วมกันในชุมชน กลายเป็นความรู้ที่สะสมเพิ่มพูนได้มากเกินกว่าที่บุคคลจะรู้และคิดได้เอง

ในการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาฯสภาพดของเยาวชนและชุมชน ในครั้งนี้ จึงเป็นประเด็นที่ควรให้ความสนใจต่อการนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการแก้ไข ปัญหาฯสภาพดด้วย ทั้งนี้เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและมีอยู่แล้วในชุมชน เพียงแต่ว่าองค์กรชุมชนนั้น ๆ จะมีความสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลมัชและสอดคล้องกับสภาพปัญหาได้เพียงใด

13. ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน

การท่ององค์กรชุมชนจะมีความเข้มแข็งพอที่จะต่อสู้กับปัญหาฯสภาพดในชุมชน ของตนเองได้นั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าองค์กรชุมชนนั้นจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ ได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้สามารถเผชิญกับสถานะ วิกฤตที่อาจเกิดขึ้นได้ในชุมชนของตนเอง การพัฒนาองค์กรชุมชนไปสู่ความเข้มแข็งนั้น จำเป็น ต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมที่แท้จริงในการก่อตั้งหรือให้กำเนินองค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายร่วมกันให้ชัดเจน ผู้นำต้องมีความรู้ในเรื่องการบริหาร การจัดการ มีความตั้งใจจริง องค์กรชุมชนจำเป็นต้องคิดค้นและพัฒนาให้เกิดทางเลือกในการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลาย มีความสัมพันธ์ที่ส่งเสริมหนุนเนื่องซึ่งกันและกันในองค์กร และได้รับการพัฒนาทั้งระบบของ องค์กรอย่างไม่แยกส่วน รวมทั้งเปิดโอกาสได้รับการฝึกฝนและอบรมอาชีวศึกษาเพื่อประดิษฐ์ (2535 : 34-36) ได้ให้ความคิดเห็นว่าองค์กรชุมชนนั้นเปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิต มีสภาวะขึ้นลง คือ เจริญสูงสุดและเสื่อมถอยที่ว่าทำอย่างไรจึงจะรักษาองค์กรชุมชนนั้นไว้เพื่อให้การ

พัฒนาจากแรกเก้าว บนพื้นฐานความต้องการของประชาชนนั้นคงอยู่ นักพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโดยองค์กรชุมชน ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่จำเป็นที่จะช่วยในการดำเนินการอยู่อย่างนี้ประสิทธิภาพໄວ่ดังนี้

- การให้การศึกษาและฝึกอบรมอย่างเจาะลึกและต่อเนื่องแก่องค์กรชุมชน
- การดำเนินกิจกรรมและโครงการอย่างต่อเนื่องและชัดเจน
- กลุ่มทำงานความมีแรงจูงใจและมีจิตสำนึกของการเป็นผู้นำ และพร้อมจะนำเสนอความต้องการของประชาชนให้รัฐบาลได้รับรู้
- การสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายระหว่างองค์กรชุมชนด้วยกันเอง
- การกำหนดเป้าหมายในอนาคตขององค์กรชุมชน ไว้อย่างชัดเจน

องค์กรชุมชนจะต้องดำเนินงานโดยมีเครือข่ายการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ และร่วมแรงร่วมใจกับองค์กรอื่นๆ ในสังคม องค์กรชุมชนต้องตื่นตัวอยู่เสมอในการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารอันถูกต้อง เป็นประโยชน์ มีคุณค่าต่อชีวิตและสังคม ต้องหมั่นเพิ่มพูนทักษะความรู้ ความสามารถ สะสมประสบการณ์เพื่อหาทางกำหนดนโยบายและโครงการให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาให้ได้ ซึ่งกा�ญจนा แก้วเทพ (2540 : 54-59) ได้เสนอตัวชี้วัดของความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนว่าต้องพิจารณาทั้งในมิติเชิงปริมาณและมิติเชิงคุณภาพในเรื่องต่อไปนี้

1. องค์กรที่เข้มแข็งต้องมีจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นและมีการสืบต่อสมาชิกใหม่ ไปสู่อนาคต ส่วนในมิติเชิงคุณภาพนั้น ก็ต้องดูที่ความสามารถ ทักษะ ความรู้ ความคิด และพลังแห่งศีลธรรม ความรู้ และปัญญาที่จะสามารถคิดค้นหาวิธีจัดกิจกรรมออกแบบอย่างต่อเนื่อง

2. กิจกรรมและผลงานขององค์กรต้องมีลักษณะต่อเนื่องและสอดรับหรือเกื้อกูลกันเป็นตาข่าย สามารถขยายกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากผลงานของตนเองออกไปได้อยู่เสมอ ซึ่งแสดงถึงการเพิ่มศักยภาพในการจัดการขององค์กร

3. ทุนหรือสิ่งของ และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจขององค์กรนั้น มีเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ

4. มีการพึ่งตนเองและเป็นที่พึ่งขององค์กรอื่นได้หรือมีเครือข่ายอื่นเข้ามาร่วมดำเนินการเพื่อการแลกเปลี่ยนulatory ระหว่างประเทศ หลายระดับ

5. กลุ่ม/องค์กรอื่น ๆ ที่อยู่ภายนอกให้การยอมรับมากน้อยเพียงใด และในเมืองไทย ซึ่งเป็นการประเมินโดยใช้เกณฑ์อ้างอิงจากภายนอก (external reference)

นอกจากนี้ สัญญา สัญญาวิถี (2541 : 13-19) ยังกล่าวไว้ว่า ชุมชนเข้มแข็ง
นั้น มีลักษณะ 4 ประการ คือ

1. เป็นชุมชนเรียนรู้ (learning organization) มีความตื่นตัวตลอดเวลา ไวต่อการรับรู้ ความเป็นไปของโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งการเพิ่มพูนความรู้ที่จำเป็นทางด้านอาชีพ การเมือง การปกครอง ด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งก่อให้เกิดปัญญาที่จะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนได้อย่างยั่งยืน
2. เป็นชุมชนที่รู้จักจัดการตัวเอง (community management) ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมสำคัญ 4 ประการ คือ มีการวางแผน (planning) การจัดกระบวนการ (organization) เพื่อเตรียมคน วัสดุ ทุนดำเนินการและการลงมือดำเนินการตามแผน (implementing) ตลอดจนการเรียนรู้จากการประเมินผลเพื่อรักษาความมั่นคงหรือความเข้มแข็งและสร้างความก้าวหน้าให้กับชุมชนตนเอง
3. เป็นชุมชนที่มีจิตวิญญาณ (spirituality) คือสมาชิกต้องมีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน มีความผูกพัน เติมสร้างเพื่อชุมชน มีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจร่วมกัน
4. เป็นชุมชนที่มีสันติภาพ (peaceful) เป็นลักษณะของความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ ประชาชนในชุมชนสมัครส่วนสามัคคีกันและอยู่ในชุมชนได้โดยไม่ต้องวิตกกังวลเรื่องปัญหาของชุมชน

ทำนองเดียวกัน บัณฑร อ่อนคำ และวิริยา น้อยวงศ์ นยางค์ (อ้างในอนุชาติ พวงสำลี และอรทัย อาจอ่ำ, 2541 : 238) พบว่า ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการจัดการกับปัญหาของชุมชนนั้น อยู่ที่กระบวนการพัฒนาที่เน้นชุมชนเป็นตัวตั้ง มีการพัฒนาจิตสำนึกและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อปรับตัวได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในชุมชนและนอกชุมชน นอกจากนี้ เอนก นาคะบุตร (2536 : 72) ได้สรุปบทเรียนของชุมชนที่มีความเข้มแข็ง และสามารถจัดการกับทรัพยากรดิน น้ำ ป่าของชุมชนว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. ภูมิปัญญาและความรู้ที่สืบสานและประยุกต์ได้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก
2. องค์กรชุมชนและกลุ่มผู้นำที่มีคุณธรรมและภูมิปัญญา

3. เวทีการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการบูรุษจากภายนอก

นอกจากนี้ สีลักษณ์ นาราบรรพ และคณะ (อ้างในอนุชาติ พวงสำลี และอรทัย อาจอ้อ 2541 : 125) มีข้อสรุปเกี่ยวกับกรอบด้วยความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนว่า องค์กรที่เข้มแข็งโดยทั่วไปจะมีลักษณะดังนี้

1. การนำมิติด้านวัฒนธรรมมาพัฒนาในการทำกิจกรรม เพราะการมีฐานการรวมตัวทางวัฒนธรรมจะเป็นเครื่องยึดโยงให้สามารถสร้างองค์กรชุมชนที่มีคุณภาพได้
2. ประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อปัญหา
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
4. การจัดการกลุ่ม
5. ผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกและชุมชน
6. การกระจายผลประโยชน์แก่สมาชิกอย่างยุติธรรม
7. ได้รับการยอมรับนับถือจากองค์กรภายนอก
8. การขยายผล/ขยายกิจกรรม/ขยายเครือข่าย

ท่านองเดียวกับ ประเวศ วงศ์ (2541 : 13-15) กล่าวว่า ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนนั้น อยู่ที่ความมีลักษณะร่วมกันภายในชุมชนคือ

1. มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน
2. มีความเอื้ออาทรต่อกัน
3. มีการกระทำร่วมกัน
4. มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำนั้น ๆ
5. ความมีจิตวิญญาณในชุมชน
6. มีผู้นำตามธรรมชาติเกิดขึ้นในชุมชน
7. มีการจัดการในองค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งอีกประการหนึ่งคือ ปรากฏการณ์ หรือสถานการณ์ที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของคนในชุมชนที่ต้องการจะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันเพื่อชุมชน ทำให้เกิดจิตวิญญาณชุมชน ทำให้มีพลังในการแก้ไข

ปัญหาร่วมกัน ประกอบกับชุมชนมีลักษณะร่วมกันหรือมีความเหมือน ๆ กัน เช่น ลักษณะความเป็นผู้พันธุ์เดียวกัน ตลอดจนการมีความรู้สึกเดียดร้อนจากปัญหาเดียวกัน ๆ ฯ จะทำให้องค์กรชุมชน มีความเข้มแข็ง ซึ่ง พระเวศ วะสี (2541 : 12-14) ได้กล่าวไว้ว่า ความเป็นชุมชน เป็นรากฐานของสังคม ความเป็นชุมชนอยู่ที่ความมีอะไรร่วมกัน การรวมตัวกันเป็นกลุ่มก่อน (formation) เพื่อทำอะไรร่วมกันนั้นทำให้เกิดจิตวิญญาณของกลุ่ม ก่อให้เกิดพลังอย่างมหาศาล ความเป็นชุมชนจึงเป็นพลังแห่งการเยียวยา (healing power) พร้อมที่จะแก้ไขปัญหาในชุมชน เช่นเดียวกับ สัญญา สัญญาวิญญาน (2541 : 13-19) ที่ได้กล่าวว่า องค์กรชุมชนที่เข้มแข็งนั้น ต้องเป็นชุมชนที่มีจิตวิญญาณ (spirituality) คือสามารถมีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน มีความผูกพันเสียสละเพื่อชุมชนมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจร่วมกัน

สำหรับปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลทางทุจริตและการแสวงหาผลประโยชน์ การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงเป็นเรื่องที่แตกต่างจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านอื่น ๆ วันนี้ จันทร์เอียม (2543, n.276-301) ได้อธิบายว่า ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น มีลักษณะที่สำคัญ และเด่นชัดในเรื่องต่อไปนี้

1. การมีภูมิปัญญาท่องถิ่น และมีวิธีประยุกต์ภูมิปัญญาท่องถิ่นเหล่านั้นมาใช้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด มีผู้นำในชุมชน เป็นผู้สร้างสรรค์ปรับปรุง พัฒนาองค์ความรู้มาประยุกต์จัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. การจัดการองค์กรชุมชนด้วยตนเองและสามารถดำเนินการตอบสนองต่อปัญหายาเสพติด ด้วยการรวมตัวของผู้ที่เดือดร้อนหรือผู้ที่อยู่ในชะตากรรมเดียวกัน ไม่มีใครสักการหรือขอร้องให้จัดการขึ้น
3. เกิดกระบวนการ และเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน โดยเฉพาะการเรียนรู้จาก การปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนการได้รับการพัฒนาจากการเข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน รวมทั้งการมีเครือข่ายการเรียนรู้นอกชุมชนทั้งที่เป็นองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชนด้วยกัน
4. ผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชนเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน ผู้ติดยาเสพติดในชุมชน ได้รับการบำบัดรักษาให้หายขาดจากการติดยาเสพติด ไม่มีการผลิต การค้า การขาย จำหน่ายจ่ายแยกยาเสพติด และไม่มีผู้ติดยาเสพติดรายใหม่เกิดขึ้นในชุมชน ประชาชนอาศัยอยู่ในชุมชนโดยไม่กังวลหรือเป็นทุกข์ เพราะปัญหายาเสพติด และมีการเฝ้าระวังชุมชนของตนเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติด ได้อย่างต่อเนื่อง

นอกจานี้ยังมีองค์ประกอบและบริบททางสังคมและวัฒนธรรมชุมชน ที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหาฯสภาพดีอีกด้วย

1. องค์ประกอบด้านบริบททางสังคม และวัฒนธรรมของชุมชน เช่น

- 1.1 สภาพการแพร่ระบาดยาเสพติดในชุมชนทำให้เกิดความเดือดร้อน ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าเป็นปัญหาร่วมกัน
- 1.2 ประชาชนเกิดความรู้สึกเพื่อชุมชนหรือมิจิตวิญญาณชุมชน ด้วยการพยายามหาทางแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนร่วมกัน
- 1.3 ในชุมชนมีลักษณะร่วมกันของชุมชน หรือมีส่วนที่เหมือน ๆ กัน เช่น ความเป็นผู้คนเดียวกัน มีความเป็นญาติกัน และอยู่คละแยะเดียวกัน ตลอดจนการมีความรู้สึกเดือดร้อนจากปัญหาด้วยกัน

2. องค์ประกอบด้านองค์กรชุมชน ได้แก่

- 2.1 กำเนิดและพัฒนาการขององค์กรชุมชน เป็นไปตามลำดับขั้นตอนดังนี้
 - 2.1.1 มีการรวมตัว (forming) ขึ้นเพื่อพิ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในระหว่างผู้ที่เดือดร้อนจากปัญหาฯสภาพดี
 - 2.1.2 มีการขัดความขัดแย้ง (storming) ซึ่งเกิดจากความคิดเห็นของแต่ละคนที่มีต่อปัญหา และต่อสมาชิกที่เข้ามาร่วมกลุ่ม ด้วยวิธีประชาราษฎร์ (public hearing) ทุกคนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผยต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนที่ใช้อำนาจทางทุจริตแสวงหาผลประโยชน์จากยาเสพติด
 - 2.1.3 มีการจัดบรรทัดฐาน (norming) หรือจัดระเบียบของกลุ่มขึ้น ด้วยการใช้มาตรฐานทางสังคม เช่น ไม่ยอมรับเป็นเครื่องญาติ และการไม่อนุญาตให้เข้าอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน หรือการไม่ยอมรับของสาธารณชนซึ่งจะทำให้ผู้กระทำการใดๆในสังคมหรือชุมชนนั้นได้ยากขึ้น และต้องปรับปรุงพฤติกรรมให้เป็นที่ต้องการของชุมชน

2.1.4 มีการปฏิบัติการ (performing) ในการแก้ไขปัญหาฯลฯ เสนอแนะ ร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการ และทำเรื่องปกปิดให้เป็นเรื่องที่เปิดเผย ทุกคนมีโอกาสวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ทำให้ลดการใช้อิทธิพลทางทุจริตในการแสวงหาผลประโยชน์จากยาเสพติด

2.2 โครงสร้างขององค์กรชุมชน มีลักษณะดังนี้

- 2.2.1 ภายในองค์กรชุมชนมีกลุ่มย่อย ซึ่งเป็นกลุ่มทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นภายในองค์กร ทำให้องค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหาฯลฯ มีแรง負けเกี่ยวภาคในองค์กรเหนี่ยว曳แน่นมากขึ้น
- 2.2.2 มีการออกกฎหมาย ปฏิบัติภายในองค์กรชุมชนด้วยตนเอง และปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน
- 2.2.3 มีการแบ่งหน้าที่ปฏิบัติงานกันเองตามความถนัดไม่ซับซ้อน เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีโครงสร้างองค์กรตามความจำเป็นและการกิจที่ต้องกระทำ
- 2.2.4 เกิดผู้นำโดยธรรมชาติภายในองค์กรชุมชน โดยเฉพาะการมีผู้กระทำการฝึกกลับใจเข้าร่วมดำเนินงาน และมีผู้ซึ่งไม่ไว้วางใจเข้าหน้าที่ภาครัฐเข้าร่วมงานด้วยการทำให้องค์กรชุมชนมีช่วงสาร ข้อมูล ความรู้ที่เกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้น
- 2.2.5 มีการสนับสนุนในส่วนที่องค์กรชุมชนขาด เช่น การรักษาพยาบาลผู้ติดยาเสพติดในรายที่มีสุขภาพอ่อนแอ การช่วยเป็นพี่เลี้ยงให้ความมั่นใจในการปฏิบัติงานด้านปราบปรามจับกุม และการฝึกอบรมทักษะด้านการหาข่าว สะกดรอย สืบสวน ตรวจค้น เป็นต้น

2.3 มีบรรยายขององค์กรชุมชน ดังนี้

- 2.3.1 แรงจูงใจในการทำงานเกิดจากผลสำเร็จที่มาก ๆ และการมีส่วนร่วมทุกระดับ
- 2.3.2 ผู้นำมีความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งด้วยวิธีเปิดเผย

- 2.3.3 การตัดสินใจสั่งการของผู้นำเป็นที่ยอมรับ เพราะผู้นำมีอำนาจจากการยอมรับนับถือกันมาก่อน มีผลงานและความสามารถในการวิเคราะห์ข่าวสารข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้ถูกต้อง
- 2.3.4 มีข่าวสาร ข้อมูล ความเคลื่อนไหวของปัญหายาเสพติดที่เป็นปัจจุบันและ โปรด়ใส ซึ่งช่วยให้ผู้นำมีการวิเคราะห์ตัดสินใจสั่งการ ได้ถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำ สามารถจัดการกับปัญหายาเสพติด ได้ทันการณ์และเป็นผลลัพธ์จริงอยู่เสมอ

ดังนั้น การเสริมสร้างให่องค์กรชุมชนสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้นั้น ต้องดำเนินการดังนี้

1. ต้องสร้างกระบวนการคิดให้ชุมชนมองเห็นความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 การแพร่ระบาดยาเสพติดในชุมชน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาความเดือดร้อน
 - 1.2 ความรู้สึกเพื่อชุมชนหรือเกิดจิตวิญญาณชุมชน
 - 1.3 การมีลักษณะร่วมกันของชุมชน
2. ต้องส่งเสริมและสนับสนุน ให้เกิดสิ่งต่อไปนี้
 - 2.1 การดำเนินและพัฒนาการขององค์กรชุมชน ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งต้องมีกระบวนการการอย่างน้อย 4 ขั้นตอนคือ
 - 2.1.1 การรวมตัว (forming) เพื่อพึงพา กันและกันในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และเป็นการรวมตัวขึ้นเองด้วยความสมัครใจ
 - 2.1.2 การจัดความขัดแย้ง (storming) ด้วยวิธีประชาพิจารณ์ (public hearing) ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการกระทำที่ไม่เหมาะสมเรื่องยาเสพติดและแสวงหาทางแก้ไขร่วมกัน
 - 2.1.3 การจัดบรรทัดฐาน (norming) ด้วยการใช้มาตรการกดดันทางสังคม เพื่อให้ผู้กระทำการผิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน
 - 2.1.4 การปฏิบัติการ (performing) เป็นการปฏิบัติการอย่างไม่เป็นทางการและทำเรื่องปกปิดให้เป็นเรื่องที่เปิดเผย โปรด়ใส ทุกคนมีโอกาส รับรู้ข่าวสารข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหายาเสพติดร่วมกัน

2.2 โครงสร้างขององค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหาฯสภาพดิจิทัล ต้องมีลักษณะดังนี้

2.2.1 มีกลุ่มทางวัฒนธรรมเป็นกลุ่มย่อยภายในองค์กรชุมชน ซึ่งจะทำให้มีแรงกระตุ้นภายในองค์กรชุมชนมากขึ้น

2.2.2 มีการออกกฎหมายเบื้องต้นเพื่อแก้ไขปัญหาฯสภาพดิจิทัลในชุมชนของตนเอง

2.2.3 มีการแบ่งหน้าที่ปฏิบัติงานตามความถนัด ไม่สลับซับซ้อนและแบ่งงานตามความจำเป็นในการกิจกรรมแก้ไขปัญหาฯสภาพดิจิทัลของชุมชน

2.2.4 มีผู้นำโดยธรรมชาติเกิดขึ้นภายในองค์กรชุมชนเพื่อการแก้ไขปัญหาฯสภาพดิจิทัล และมีผู้กระทำพิธยาสภาพดิจิทัลไปเข้าร่วมดำเนินการด้วย

2.2.5 ให้การสนับสนุนในส่วนที่องค์กรชุมชนขาด เช่น หักมษะในการหาข่าว สะกดรอย ตรวจค้น หรือการให้ความมั่นใจในความปลอดภัยแก่องค์กรชุมชนในการช่วยปฏิบัติงานด้านปราบปรามผู้กระทำพิธยาสภาพดิจิทัล และให้การบำบัดรักษาผู้ติดพิธยาสภาพดิจิทัลในกรณีที่มีโรคแทรกซ้อน

2.3 บรรยายภาพขององค์กรชุมชน ต้องมีลักษณะดังนี้

2.3.1 สร้างแรงจูงใจในการทำงานขององค์กรชุมชนจากผลสำเร็จที่ยก ๆ และการให้ทุกคนมีส่วนร่วมทุกระดับ

2.3.2 ผู้นำมีความสามารถในการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีเปิดเผย เพชญหน้า และเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

2.3.3 การตัดสินใจสั่งการของผู้นำเป็นที่ยอมรับของทุกคน ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการยอมรับนับถือกันมาก่อนหรือเพราะเป็นผู้มีผลงาน และความสามารถปรากฏชัดเจน

2.3.4 มีข่าวสาร ข้อมูล ความเคลื่อนไหวของปัญหาฯสภาพดิจิทัลที่เป็นปัจจุบัน และไปร่วงใน ซึ่งจะทำให้จัดการกับปัญหาฯสภาพดิจิทัลได้อย่างทันการณ์ และเป็นผลสำเร็จ

3. ต้องสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหาฯสภาพดิจิทัล โดยให้มีสิ่งต่อไปนี้

3.1 การมีภูมิปัญญาท้องถิ่นและการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการแก้ไขปัญหาฯสภาพดิจิทัล

3.2 มีการจัดการองค์กรชุมชนเพื่อการแก้ไขปัญหาฯสภาพดิจิทัลด้วยตนเอง

3.3 มีกระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชนในการแก้ไขปัญหาฯ

3.4 มีผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และชุมชน มีการเฝ้าระวังชุมชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด ได้อย่างต่อเนื่อง

14.สภาพทั่วไปของชุมชนพื้นที่วิจัย

ชุมชนท่าสะต้ออยู่บ้านถนนนายพล ข้างค่ายการวิลล์ ตำบลลวดเกตุ อำเภอเมืองเชียงใหม่ เป็นหนึ่งในชุมชนเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีพื้นที่ 10 ไร่ 2 งาน 69 ตารางวา ตั้งอยู่บริเวณฝั่งตะวันออกของลำน้ำแม่ปิง ทิศเหนือติดกับตลาดทองคำ ตลาดสันป่าข่อย ทิศใต้ติดบ้านพักสาธารณสุขเทศบาลนครเชียงใหม่ ทิศตะวันตกติดกับที่ทำการแขวงการวิลล์ และทิศตะวันออกติดกับถนนท่าสะต้อ มีบ้านเรือนจำนวน 85 หลังคาเรือน ส่วนใหญ่เป็นบ้านปลูกสร้างด้วยไม้และก่ออิฐปูน มีผู้คนอาศัยอยู่จำนวน 102 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 338 คน แยกเป็นเพศชายจำนวน 141 คน และเพศหญิง 197 คน ในจำนวนนี้มีประชากรที่เป็นเด็กและเยาวชนจำนวน 75 คน แยกเป็นเด็กเยาวชนเพศชาย 40 คน และเพศหญิง 35 คน

ประชากร

ในจำนวนเด็กเยาวชนทั้งหมด 75 คน จำแนกเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 15 คน อายุระหว่าง 10-15 ปี จำนวน 25 คน อายุ 16-20 ปี จำนวน 20 คน และอายุ 21-25 ปี จำนวน 15 คน

อาชีพ

เนื่องจากชุมชนท่าสะต้ออยู่ติดกับตลาดทองคำ และอยู่ใกล้กับตลาดสันป่าข่อยจึงทำให้适合ต่อการประกอบอาชีพค้าขาย ประชาชนในชุมชนท่าสะต้อส่วนใหญ่จึงมีอาชีพค้าขายในตลาดทั้งสองแห่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบอาหารสำเร็จรูปพร้อมรับประทาน มีทั้งขายปลีกและขายส่ง สำหรับบ้านที่อยู่ติดกับตลาดทองคำจะเปิดเป็นร้านขายอาหารและขายก๋วยเตี๋ยว ซึ่งบางร้านเปิดขายตลอด 24 ชั่วโมง

นอกจากนี้มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นพนักงานรับจ้างประจำของร้านค้า องค์กรเอกชน และราชการต่างๆ

เศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ในชุมชนท่าสะต้อยมีอาชีพจึงทำให้มีรายได้พอใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน แต่บางครอบครัวยังต้องอาศัยเงินกู้เพื่อการลงทุนในการประกอบอาชีพ และใช้จ่ายในการศึกษาเด็ก เรียนของบุตร โดยชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์ ซึ่งมีเงินทุนหมุนเวียนประมาณ 1 ล้านกว่าบาท และมีกองทุนหมู่บ้าน (กองทุนเงินล้าน) เป็นแหล่งบริการให้กู้ นอกจากนี้ยังมีนายทุนจากนอกชุมชนให้บริการกู้เงินเป็นรายวัน โดยคิดดอกเบี้ยสูงถึงร้อยละ 20 บาท/วัน แต่ก็มีผู้ใช้บริการ ซึ่งส่วนใหญ่จะนำมาใช้ในการลงทุนค้าขายในตลาดทั้งสองแห่งที่อยู่ใกล้ชุมชน

สาธารณูปโภค

ภายในชุมชนท่าสะต้อย มีบ้านอาศัยในสภาพถาวرمั่นคง มีน้ำประปา ไฟฟ้าทุกหลังคาเรือน มีโทรศัพท์เป็นบางบ้าน แต่ไม่ตู้โทรศัพท์สาธารณะให้บริการในชุมชน มีเครื่องมือดับเพลิงภายในชุมชน มีถนนคอนกรีตเชื่อมติดต่อกันทั่วชุมชน มีทางระบายน้ำรอบชุมชน จึงดูสะอาดตา มีต้นก้านปูนขนาดใหญ่อยู่ในบริเวณชุมชน ทำให้ชุมชนมีแหล่งน้ำดับเพลิงที่ร่วมเย็นตลอดทั้งวัน ซึ่งถือเป็นที่ร่วม conosc ไม่เป็นทางการ เพราะมีร้านค้าอยู่ต่ำๆ ร้านขายของชำ ร้านอาหาร มีカラโอเกะ มีลานวิ่งเล่นของเด็กเต็มบริเวณ ไม่กว้างนัก

นอกจากนี้ในชุมชนยังมีศาลากลางบ้าน ซึ่งมีเก้าอี้โต๊ะ เครื่องเสียง กระดาน และตู้เก็บอุปกรณ์ต่างๆ ของชุมชน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลนครเชียงใหม่ และจะใช้เป็นที่ประชุมเมื่อมีการกิจกรรมกัน และหากมีการประชุมที่ต้องใช้พื้นที่จำนวนมาก ก็มักจะนำเก้าอี้ไปนั่งตามแยกถนนหน้าบ้านประชานชุมชน ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากศาลากลางบ้านมากนัก ในชุมชนท่าสะต้อยมีที่อ่านหนังสือและสนามเด็กเล่น แต่ปัจจุบันกลายเป็นที่เก็บของและสมบัติของชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลนครเชียงใหม่ เช่น เครื่องครัว โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ

วิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนท่าสะต้อย

ประชาชนในชุมชนทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ด้วยสภาพความเป็นชุมชนเมือง จึงทำให้ผู้คนในชุมชนท่าสะต้อยมีวิถีชีวิตที่ต้องติดต่อกับคนในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ยานพาหนะประจำบ้านจึงจำเป็นต้องมี ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้รถจักรยานยนต์ และบางบ้านที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีรถยนต์ ประเภทบรรทุกขนาดเล็ก (ปิกอัพ) และรถยนต์เก่ง โดยอาศัยจอดบนถนนในชุมชนในเวลากลางคืน เพราะบริเวณบ้านแคบ ไม่สามารถนำรถยนต์เข้าไปจอดได้ ผู้คนส่วนใหญ่จะทำงานในช่วงวันจันทร์ถึงวันเสาร์ และหยุดพักผ่อนวันอาทิตย์ โดยให้เหตุผลว่า ขาย

ของไม่คี เพราะส่วนใหญ่คุณจะไม่ออกมาซื้อของ และร้านค้าและนายจ้างก็จะหยุดให้ลูกจ้างได้พักในวันอาทิตย์ จึงทำให้ผู้คนในชุมชนท่าสะต้อยอมพอจะมีเวลาว่างเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนได้บ้างในวันอาทิตย์ หรือในช่วงเวลาเย็น - กลางคืนในแต่ละวัน

ในการทำงานของพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กที่มีอาชีพค้าขายในตลาดห้างสองแห่งที่อยู่ใกล้ชุมชนนั้น มักจะนำเด็กเยาวชนที่มีอายุพอจะช่วยงานได้ไปช่วยงานที่ร้านค้าด้วย ส่วนเด็กและเยาวชนที่ไม่มีผู้ปกครองค้าขาย ก็จะออกไปหารายได้พิเศษ โดยการรับจ้างตามร้านค้าบ้างเป็นบางครั้ง โดยเฉพาะในช่วงที่ปิดเทอม แต่ก็มีจำนวนไม่กี่รายที่รู้จักช่วยเหลือตนเองโดยการหารายได้พิเศษ

ผู้คนในชุมชนท่าสะต้อส่วนใหญ่จะเป็นญาติกัน มีเครือญาติวงศ์ใหญ่ (มีมากกว่า 5 ครอบครัว) ประมาณ 6 กลุ่ม และเครือญาตินาคคลาง (มีต่ำกว่า 5 ครอบครัว) ประมาณ 4 กลุ่ม จึงทำให้ผู้คนในชุมชนมีสัมพันธภาพที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกัน แต่ด้วยภาระกิจหน้าที่ในการประกอบอาชีพตลอดจนการใช้ชีวิตประจำวัน ที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการติดต่อกับผู้คนภายนอกชุมชน จึงทำให้การสมาคมในกลุ่มเครือญาติ รุ่นบุตรหลานไม่เกิดขึ้นเท่าที่ควร ในกลุ่มเด็กและเยาวชน แม้ว่าจะเป็นเครือญาติกันก็มีโอกาสที่ขัดแย้งและเขม่น ทะเลวิวาทกัน เป็นบางครั้ง

ใจบ้าน / ชุมชน

ในความเป็นชุมชนเมืองดังกล่าว ยังปรากฏให้เห็นถึงความเป็นชุมชนที่มีสิ่งร้อยรัดที่ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เครื่องยีดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนในชุมชนท่าสะต้อ คือ ตลาดพ่อบ้าน ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่คู่ชุมชนมาหลายชั่วอายุคน ชาวบ้านนับถือว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยดูแลให้ชีวิตทุกชีวิตในชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข เจริญรุ่งเรือง และทำให้ชุมชนเกิดความรักใคร่ป่องดองกัน

ชาวบ้านจะทำพิธีคำหัวศาลพ่อบ้าน ในช่วงหลังสงกรานต์เสร็จแล้วประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทีที่ศาลาพ่อบ้านให้คุ้มครองให้ชีวิตทุกชีวิตอยู่เย็นเป็นสุข ชาวบ้านจะนำกล้าวยอ้อย ผลไม้ต่างๆ ดอกไม้สูบเทียน น้ำอบน้ำหอม น้ำมนต์ส้มป่อย และมาลัยคอมะลีมาเป็นเครื่องบูชา โดยมีร่างทรงเจ้าพ่อขึ้นมือเหล็กเป็นสื่อกลางในการพูดจาโต้ตอบคำถามกับชาวบ้าน ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นร่างทรง จะเป็นผู้หญิงสูงอายุซึ่งปกติเป็นร่างทรงของเจ้าพ่อโก ซึ่งอยู่ได้ต้นก้านปูใหญ่กลางหมู่บ้าน และเป็นการพนับถือของผู้คนทั่วไปที่จะมาขอพิงพาไนเรื่องเง็บไข่ได้ปวย หรือไม่สนับได้จะมาตามเจ้าพ่อโก ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะได้รับคำแนะนำให้ไปประกอบกิจที่เป็นธรรม เช่น ให้ไปขอขมาลาโทยต่อสิ่งที่กระทำผิดไปแล้ว หรือไปล่วงเกินใครไว้ หรือให้ถือศีล

กินเจ ฯลฯ บางทีของหาย หรือไครเจ็บป่วยก็จะมาขอให้ศาลพ่อบ้านช่วยเป็นกำลังใจให้หายของให้พบ หรือให้รักษาหายจากเจ็บป่วย เมื่อเป็นไปได้ดังที่ได้ขอไว้ ก็จะนำของมาใช้บนกับศาลพ่อบ้าน เป็นต้น และในช่วงเดือนมิถุนายนของทุกปี ก็จะมีประเพณีไหว้ศาลพ่อบ้านประจำปี ซึ่งถือเป็นประเพณีโดยเฉพาะ ชาวบ้านจะพา กันมาสักการะบูชา ด้วยผลไม้ ดอกไม้สูตรที่บิน หัวหมู ไก่ต้ม และสุราอาหารต่างๆ ถือเป็นงานสักการะประจำปีที่ใหญ่กว่าการไหว้ในช่วงสงกรานต์

การที่ชาวบ้านมีเครื่องยืดเหนี่ยวจิตใจร่วมกัน ทำให้มีที่พับปะสนทนากฎคุยกันไปด้วยประกอบกับการพูดคุยของเจ้าพ่อทุกองค์ที่ผ่านร่างทรงนั้น ก็เป็นเรื่องสร้างสรรค์ เช่น การให้กำลังใจประชาชนกรรมการชุมชน และการรับเรื่องราวร้องทุกข์ หารือต่างๆ ซึ่งเจ้าพ่อจะให้ข้อคิดต่างๆ เปรียบเทียบกับสมัยก่อนที่มีมา และให้ทุกคนปrongดองกัน ใช้สติกำหนดครະลึกซึ้งอยู่เสมอ ก่อนจะทำอะไร มีชาวบ้านสมัยใหม่และเด็กวัยรุ่น มักจะไม่เชื่อถือ แต่ก็ไม่มีใครกล้าลบหลู่ เพราะเคยมีตัวอย่างที่มีคนไม่เชื่อและกระทำการไม่เหมาะสมต่อเจ้าพ่อ และในที่สุดก็เป็นไข่ไม่สบาย ชีวิตตกอับ จึงทำให้ชาวบ้านไม่กล้าลบหลู่ ในส่วนของคณะวิจัยมิได้ให้ความสำคัญตรงที่ "จริง" หรือ "ไม่จริง" แต่กลับให้ความสำคัญตรงที่การมีศาลพ่อบ้าน และมีเจ้าพ่อเข้าร่างทรงนั้น เป็นเรื่องที่ดีต่อการสร้างสัมพันธภาพระหว่างชาวบ้านในชุมชนด้วยกัน และมีที่ยืดเหนี่ยวจิตใจให้กระทำดี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้ชุมชนมีแรงเกagne เกี่ยว

มากขึ้น ประกอบกับคนทรงในนามของเจ้าพ่อ ก็มิได้ให้คนไปประกอบในสิ่งที่เลวร้ายหรือช้ำชาแต่อย่างใด แต่กลับเป็นเรื่องที่ถือโอกาสได้สั่งสอนแก่ชาวบ้าน

กลไกชุมชนพลังความเชื่อ

การมีใจบ้าน / ชุมชน อยู่ที่ศาลพ่อบ้านของชาวชุมชนท่าสะต้อยนี้ เป็นเรื่องของการมีที่รวมของจิตใจ ประกอบกับประธานกรรมการชุมชนได้ให้ความนับถือศาลพ่อบ้านเป็นอย่างมาก และส่งเสริมให้มีประเพณีไหว้ศาลพ่อบ้าน ปีละ 2 ครั้ง คือในช่วงเทศกาลสงกรานต์ และในระหว่างเดือนมิถุนายน ของทุกปี ซึ่งถือเป็นงานประเพณีประจำปีของการสักการะบูชาศาลพ่อบ้าน และได้มีการปฏิบัติกันมา เช่นนี้ทุกยุคทุกสมัย ในช่วง 4 ปีก่อนที่ผ่านมา ชุมชนท่าสะต้อยมีประธานชุมชนเป็นผู้ชาย เมื่อหมดภาระการบริหารแล้ว มีการเลือกตั้งใหม่ ผลการเลือกตั้งได้ประธานชุมชนคนใหม่เป็นผู้หญิง และปรากฏมีกลุ่มที่ไม่มีความเชื่อถือในผู้หญิงว่าจะเป็นประธานชุมชนได้ จะสังเกตเห็นได้จาก กรรมการชุมชนชุดใหม่ ประกอบไปด้วยกรรมการที่เป็นผู้หญิง เป็นส่วนใหญ่ และหากมีกิจกรรมของชุมชนหรือมีการประชุมในชุมชน ก็จะมีสมาชิกชุมชนที่เป็นผู้ชายมาเข้าร่วมประชุมเป็นส่วนน้อย

แต่ในพิธีกรรม ให้วาสา捧พ่อบ้านนี้จะเป็นเวทีที่มีชาวบ้านมาร่วมตัวกันมาก ทำให้เจ้าพ่อในร่างทรงถือโอกาสไก่ล่าเกลี้ยและให้ข้อคิดเพื่อให้เกิดการยอมรับกันและกัน โดยให้ป่องคงช่วยเหลืองานกันเพื่อความเริษฐก้าวหน้าของชุมชน ซึ่งเจ้าพ่อที่เป็นผู้หนึ่งที่ช่วยเหลืออยู่ และขอร้องให้สามัคคีกัน นับว่าเป็นกลไกทางสังคมของชุมชน ที่ช่วยทำให้เกิดพลังขับเคลื่อนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้กลไกของชุมชนในรูปแบบของคณะกรรมการชุมชน ซึ่งเป็นกลไกที่มาจากการจัดตั้งของประธานชุมชน ที่ได้นำจากการเลือกตั้งขึ้น แม้ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับการทำงานของภาครัฐ คือเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งงานพัฒนาทุกด้าน เช่น ด้านสาธารณสุข ก็จะมีอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน / ชุมชน (อ.ส.ม.) เป็นคนทำงานในระดับชุมชนภายใต้การกำกับดูแลของกรรมการชุมชน ส่วนกรรมการด้านอื่นๆ นั้นยังไม่สามารถดำเนินงานหรือขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ เพื่อชุมชนได้ชัดเจนนัก

ระบบเครือญาติ

สำหรับกลไกของชุมชนโดยธรรมชาติที่มีอยู่ในท่าสะต้อยนั้น มีความชัดเจนในด้านการมีเครือข่ายที่เป็นระบบเครือญาติ อยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งในตรากฎไหญ่ ประกอบไปด้วยครอบครัวมากกว่า 5 ครอบครัว จำนวน 6 เครือญาติ และมีครอบครัวไม่เกิน 3 ครอบครัว อยู่ 4 เครือญาติ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเอื้อต่อการสร้างสัมพันธภาพที่มี ให้เกิดพลังขับเคลื่อนในชุมชน แม้ว่าในกลุ่มเด็กเยาวชนซึ่งเป็นเครือญาติกันแต่ก็ไม่มีแรงเกagne เกี่ยวกันมากนัก เนื่องจากไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมในชุมชน และเด็กส่วนใหญ่จะมีกิจกรรมที่โรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ แต่ในกลุ่มของพ่อแม่ผู้ปกครอง จะเป็นส่วนที่ช่วยให้บุตรหลานได้พบปะพูดคุยกันมากขึ้น ในงานรดน้ำดำหัว ประเพณีสงกรานต์ประจำปีให้กับผู้ใหญ่ในเครือญาติเดียวกัน รวมทั้งในกรณีมีงานศพของคนในกลุ่มตรากฎไหญ่เดียวกันในชุมชน ก็จะอยู่ในบรรยายกาศที่ร่วมทุกชีวิตสุขกันมากขึ้น นับเป็นแรงเกagne เกี่ยวที่สร้างสัมพันธภาพภายในกลุ่มเครือญาติได้เป็นอย่างดี

คณะกรรมการชุมชน

ภายในชุมชนท่าสะต้อย มีกลุ่มคณะกรรมการชุมชนที่จัดตั้งโดยน โยบายของกระทรวงมหาดไทย ในส่วนของการปกครองท้องถิ่น จัดให้มีการจัดตั้งชุมชนขึ้นในเทศบาลนครเชียงใหม่ มีจำนวน 74 ชุมชน เป็นชุมชนในเมืองที่เกิดขึ้นในบริเวณที่มีบ้านพักอาศัยของประชาชนเท่านั้น ในส่วนของย่านธุรกิจการค้า สถานบริการต่างๆ นั้น ไม่ปรากฏว่ามีส่วนเข้าไปอยู่ในชุมชนแต่อย่างใด จึงคุณเมื่อนว่าการจัดตั้งชุมชนนั้นเป็นเรื่องของการพยายามจัดตั้งกลไกขึ้นมาองรับการ

บริหารงานของเทศบาล เพื่อให้การดำเนินงานในด้านต่างๆ ลง ไปสู่ประชาชนได้ง่ายขึ้น ซึ่งแต่เดิมมักใช้คำว่า "ชุมชน" กับคำว่า "ชุมชนแออัด" แต่ปัจจุบันมีการใช้คำว่า "ชุมชน" ในเมืองอย่างกว้างขวางและไม่ใช้คำว่า "ชุมชนแออัด" เพราะบางชุมชนมีการจัดสาธารณะปูโภคได้อย่างทั่วถึง มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งถนนทางเดินในชุมชน

แต่เดิมคณะกรรมการชุมชนแต่ละชุมชนจะมีเงินอุดหนุนจากเทศบาลให้ทำกิจกรรมต่างๆ ปีละ 20,000 บาท ปัจจุบันไม่ได้รับการอุดหนุน แต่หากมีกิจกรรมอะไรที่ต้องการจะดำเนินการให้ชุมชนเขียนโครงการขึ้นไปเพื่อขออนุมัติเป็นครั้งคราว

นอกจากนี้คณะกรรมการชุมชนยังมีบทบาทในการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือชาวบ้าน ในบทบาทของการช่วยเหลือหรือส่งเคราะห์คนชรา และลูกผู้ดูแลเชื้อเอ็อดส์ โดยการประสานจัดหาทุนการศึกษาและเบี้ยส่งเคราะห์คนชราให้กับผู้สูงอายุ ส่วนในการช่วยเหลือด้านอื่นๆ ที่ทำให้กรรมการชุมชนได้รับการยอมรับว่าทำงานเพื่อชาวบ้านอีกประการหนึ่งคือ การเข้าไปดำเนินการเรื่องกลุ่มออมทรัพย์ ซึ่งมีเงินทุนหมุนเวียนประมาณ 1 ล้านบาท และการบริหารงานกองทุนชุมชน / หมู่บ้าน (กองทุนเงินล้าน) ซึ่งประธานชุมชนและกรรมการชุมชนบางคนเข้าร่วมเป็นกรรมการกองทุนด้วย

เครือข่ายเพื่อนเด็กเยาวชน

ในกลุ่มเด็กเยาวชนซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีเพื่อนสนิทในชุมชน เด็กเยาวชนส่วนใหญ่ในชุมชนเมืองจะอยู่ในวัยเรียน ซึ่งมีตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้นเพื่อนของเด็กๆ ส่วนใหญ่จึงเป็นเพื่อนที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกันซึ่งเป็นเพื่อนที่อยู่นอกชุมชน ในการจัดกิจกรรมเด็กเยาวชนในชุมชน จึงต้องให้ความสนใจเครือข่ายเพื่อนที่อยู่นอกชุมชนท่าสะตอยด้วยซึ่งในความเป็นจริงเด็กที่เป็นเพื่อนแห่นั้นก็อาจหายไปในเขตเทศบาลครัวเรียงใหม่นั่นเอง แม้ว่าวางแผนอาจเป็นเด็กที่มาจากต่างอำเภอ เข้ามาพักอาศัยเรียนในเมืองที่บ้านญาติหรือเป็นประชากรแฟงแต่ก็เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมร่วมกับกลุ่มเด็กเยาวชนในเขตเทศบาลครัวเรียงใหม่ และเป็นกลุ่มที่มีแรงกระตุ้นสูง เพราะโอกาสเด็กจะอยู่ร่วมกันที่โรงเรียนจะมีเป็นเวลามากกว่า การอยู่ร่วมกันของเด็กในชุมชน จึงนับเป็นเรื่องที่น่าสนใจ

กิจกรรมการพัฒนาของชุมชน

กลุ่มเด็กและเยาวชน

ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2543 มีสมาชิกอยู่ประมาณ 30 คน อายุระหว่าง 1-20 ปี ซึ่งจะแบ่งช่วงอายุ และพุทธิกรรมของเด็กออกเป็น 3 รุ่น 1-10 ปี, 11-15 ปี, 16-20 ปี ปัจจุบันกลุ่มเด็กและเยาวชนมีโครงสร้างการบริหาร คือ มีประธาน รองประธาน เลขาธุการ เหรัญญิก ฝ่ายวัสดุ ประชาสัมพันธ์

กิจกรรมที่ผ่านมาส่วนใหญ่ เป็นการอบรมเรื่องยาเสพติดที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ และเทศบาลนครเชียงใหม่ เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างเล่นกีฬาในค่ายทหาร กาวิละ และช่วยผู้ป่วยร่องทำงานที่ตลาด ปัจจุบันยังไม่มีแผนงานของกลุ่ม แต่มีความเห็นว่าต้องการให้แก้ไขปัญหายาเสพติด

กลุ่มผู้สูงอายุ

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2544 มีสมาชิก 65 คน กิจกรรมที่กลุ่มผู้สูงอายุดำเนินงานคือ การทำนาพริกจำหน่าย มีการลงหุ้น โดยมีองค์กรภายนอกเข้ามาสนับสนุน เช่น องค์กรผู้สูงอายุระหว่างประเทศ สูนย์ศึกษาและอบรมด้านผู้สูงอายุ มูลนิธิพัฒนาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย กลุ่มผู้สูงอายุ มีสภาพปัญหาลูกหลานทอดทิ้งไม่มาตรฐาน ไม่มีความสุขและ เป็นปัญหาสภาพทางจิตใจ จึงมีการรวมกลุ่มกัน จึงทำให้เกิดการพัฒนากำลังใจร่วมกันมากขึ้น

กลุ่momทรัพย์

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2542 ก่อตั้งโดยการรวมตัวกันของชาวบ้าน เคยก่อตั้งครึ่งแรกอยู่ได้นาน 2 เดือนแล้วล้มเลิกไป ต่อมามีประชาชนชุมชนคนใหม่ไปร่วมกิจกรรมเห็นตัวอย่างจากชุมชนอื่นในเครือข่ายเดียวกัน จึงนำมาทำที่ชุมชน โดยการรวมกันเป็นทุนๆ ละ 10 บาท օmomทรัพย์กันทุกวันที่ 1-10 ของทุกเดือน

ปัจจุบันมีทุนมากกว่าล้านบาท และมีเงินกู้ยืมมิยาซawa จำนวน 400,000 บาท ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 และคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้ร้อยละ 12 ปัจจุบันมีสมาชิก 100 กว่าคน มีการให้กู้ได้ 5 เท่าจากเงินฝาก มีผู้กำกับกัน ที่ผ่านมาได้มีการนำดอกผลมาปันให้สมาชิกและช่วยเหลือในชุมชน เช่น ทุนสำหรับเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

กลุ่มรีไซเคิลยะ

ก่อตั้งเมื่อปี 2544 โดยการสนับสนุนจากเทศบาลนครเชียงใหม่ มีการรับซื้อขยะจากสมาชิก และนำไปขายให้กับเทศบาลนครเชียงใหม่

ปัญหาและความคาดหวังเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในชุมชนท่าสะตออย

คณะวิจัยได้ประชุมปฏิบัติการโดยใช้เทคนิค AIC กับกลุ่มผู้นำชุมชน 1 ครั้ง และกลุ่มเยาวชน 1 ครั้ง พอสรุปสภาพปัญหา และความคาดหวังของบุคคลทั้ง 2 กลุ่มที่มีต่อเด็กและเยาวชนในชุมชนท่าสะตออยได้ดังนี้

สภาพปัญหาของเด็กและเยาวชนในมุมมองของผู้นำชุมชน

- 1) เด็กและเยาวชนปัจจุบันตกเป็นเหยื่อของสังคม
- 2) เด็กและเยาวชนลูกกติกาของสังคมลงโทษ
- 3) เด็กเหมือนผ้าขาวที่ถูกแต่งแต้ม
- 4) เด็กมีความสับสน
- 5) เด็กและเยาวชนเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด
- 6) เด็กและเยาวชนเป็นวัยที่อ่อนไหวง่าย
- 7) เด็กและเยาวชนปัจจุบันเป็นคนก้าวร้าวกับพ่อแม่
- 8) เด็กและเยาวชนอยู่ในสภาวะอันตรายรอบด้าน
- 9) เด็กและเยาวชนชอบอยู่นอกกรอบกฎหมาย
- 10) เด็กและเยาวชนมีสิทธิเสรีภาพมากเกินไปจนพ่อแม่ไม่堪ถือจัดการกับเด็ก

สภาพปัญหาของเด็กและเยาวชนในมุมมองของเด็กและเยาวชน

- 1) เยาวชนในชุมชนมีการใช้ยาเสพติด
- 2) มีการมั่วสุมตามร้านเกมส์คอมพิวเตอร์และร้านอินเตอร์เน็ต
- 3) เด็กนักเรียนไม่สนใจการเรียนและไม่ทำงานตามที่ครูมอบหมาย
- 4) เด็กชอบเที่ยวเตร่ เที่ยวกลางคืนตามคีนตามดิสโก้เชค
- 5) เด็กและเยาวชนชอบแข่งมอร์เตอร์ไซด์
- 6) เด็กบางคนต้องทำงานหนักไม่ได้เรียนหนังสือ
- 7) ชอบเที่ยวห้างสรรพสินค้าใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ชอบถ่ายสติ๊กเกอร์
- 8) เด็กและเยาวชนชอบเล่นการพนัน
- 9) เด็กและเยาวชนชอบดื่มสุรา และสูบบุหรี่
- 10) วัยรุ่นชอบเลียนแบบเพื่อน ซื้อเสื้อผ้าไปๆ ตามแฟชั่นราคาแพง
- 11) เด็กและเยาวชนมีปัญหา กับครอบครัวและประชัดในทางที่ผิดๆ
- 12) เยาวชนชอบยกพวกตีกัน

ความคาดหวังของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

- 1) ให้ผู้ใหญ่มองเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชนทุกๆ ด้าน
- 2) ให้ผู้ใหญ่ช่วยกันคิดถึงปัญหาของเด็กและเยาวชนในชุมชนร่วมกัน
- 3) ปรารถนาให้เด็กมีการศึกษา เป็นคนดี ไม่เป็นเหี้ยของสังคม
- 4) ให้เด็กอยู่ในโ渥าทของพ่อแม่ เป็นคนดีของพ่อแม่
- 5) ควรดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้ดี เพื่อเด็กจะมีคุณภาพดี
- 6) ไม่ควรให้สิทธิเสรีภาพเด็กเกินขอบเขตมากเกินไป
- 7) ควรให้เด็กได้เรียนรู้และปฏิบัติได้ในสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
- 8) ให้เด็กได้รู้จักคิดและกล้าแสดงออก
- 9) ควรให้เด็กรุ่นโตดูแลเด็กรุ่นเล็ก
- 10) ควรมีโครงการเด็กพับผู้ใหญ่
- 11) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ออกกำลังกาย / เล่นกีฬา
- 12) ควรให้เด็กได้ฝึกการเป็นผู้นำ
- 13) ให้พ่อแม่และลูก ได้อยู่ด้วยความอบอุ่นและเป็นเพื่อนกันได้
- 14) จัดชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวให้เด็กและเยาวชนมีส่วนรับผิดชอบ
- 15) ให้เด็กกับผู้ใหญ่มีโอกาสเข้ามารับผิดชอบชุมชนด้วยกัน
- 16) โรงเรียนและชุมชนต้องใกล้ชิดกันเพื่อดูแลเด็ก
- 17) จัดผู้ใหญ่ในชุมชนให้เป็นที่ปรึกษาเด็ก
- 18) สนับสนุนให้เด็กใช้ความคิดเพื่อมองไปในอนาคต

ความคาดหวังของเด็กและเยาวชนในชุมชนท่าสะต้อ

- 1) ควรให้มีการปราบปรามยาเสพติดในชุมชน
- 2) ควรให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชน
- 3) ควรให้มีกิจกรรมที่แสดงความสามารถของเด็กและเยาวชน
- 4) ควรมีการจัดการแข่งขันกีฬาเด็กและเยาวชน
- 5) อยากให้วัยรุ่นสนับสนุนให้เข้าวัดบ้าง
- 6) อยากให้มีลานกีฬาในชุมชน
- 7) ควรมีการสนับสนุนเด็กเยาวชนที่ยากจนให้เรียนสูงๆ
- 8) อยากให้มีการอบรมการเล่นกีฬาและพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอื่นๆ แก่เด็กและเยาวชน

- 9) ควรนำเด็กและเยาวชนไปศึกษาดูงานชุมชนอื่นๆ บ้าง
- 10) ส่งเสริมการประภาครเรียงความกี่ယากับชุมชน
- 11) ควรจัดค่ายสำหรับเด็กและเยาวชนในการให้ความรู้ด้านต่างๆ
- 12) อยากให้ทุกคนเป็นคนดีของสังคม
- 13) อยากเห็นความร่วมมือของชุมชน
- 14) จัดбор์ดให้ความรู้เป็นมุมหนึ่งของชุมชน เช่น ยาเสพติด เอดส์ และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

กลุ่ม / แก๊งเด็กเยาวชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ในจังหวัดเชียงใหม่มีข่าวปรากฏตามสื่อมวลชนเสนอในเรื่องกลุ่ม/แก๊งเด็กเยาวชนที่ก่อความเมือง โดยเฉพาะกลุ่ม NDR หรือกลุ่ม/แก๊งหน้าคารา ซึ่งอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และอยู่ใกล้กับพื้นที่ชุมชนท่าสะต้อย จังหวัดสุรุปสาระเกี่ยวกับกลุ่ม/แก๊ง NDR ไว้พอสั้นๆ เพื่อประกอบการศึกษารับบททางสังคมของเด็กเยาวชนกลุ่มนี้เป้าหมาย ด้วย ก่อร้ายคือ กลุ่ม NDR เริ่มต้นเมื่อประมาณปี 2539 จากการที่แก่นนำ 2 คน เป็นเพื่อนสนิทเรียนโรงเรียนเดียวกัน จากนั้นทั้งสองมีเหตุให้ต้องออกจากโรงเรียนเดิมและไปเข้าโรงเรียนใหม่ด้วยกัน ต่อมาทั้งคู่มีเหตุขัดแย้งกับเยาวชนเจ้าถินของโรงเรียนใหม่ จึงทำให้ต้องมีเรื่องทะเลวิวาทกันกับเด็กกลุ่มใหญ่ที่สุดของโรงเรียน แก่นนำทั้งสองคนเป็นบุคคลที่มีความสามารถในเรื่องของการต่อสู้และไม่เคยวิงหนี ถึงแม้ฝ่ายตรงข้ามจะมีจำนวนคนมากกว่า ทำให้กลุ่มของเด็กหัวโจกในโรงเรียนใหม่ยอมรับในฝีมือของคนทั้งคู่ และเป็นเพื่อนกันในที่สุด สถานที่พับปาร์ตี้ของเด็กกลุ่มนี้ก็คือร้านข้าวแกงบริเวณหน้าโรงเรียนค่าอาหารถูกๆ ด้วยเหตุที่เจ้าของร้านเป็นหลูปิงวัยกลางคน เด็กทุกคนจึงเรียกว่าป้า เจ้าของร้านขายข้าวแกงเป็นคนใจดี เข้าใจวัยรุ่น มีนิสัยใจดีกล้าได้กล้าเสีย ทำให้เด็กๆ รักและเคารพป้าเจ้าของร้านมาก อีกทั้งยังขายอาหารราคาถูกและไม่คุ้มค่าก่อตัวเมื่อเด็กๆ เสียงดังร้านขายข้าวแกงร้านนี้จึงเป็นแหล่งชุมนุมของสมาชิกกลุ่มนี้ซึ่งเป็นที่มาของชื่อกลุ่ม “หน้าคารา”

ประมาณปี 2539-2540 สมาชิกของกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากเดิมมีประมาณ 20 กว่าคน เพิ่มขึ้นเป็น 70 คน ทั้งนี้เกิดขึ้นจากการยอมรับและศรัทธาในตัวแก่นนำ เนื่องจากเมื่อ มีการทะเลวิวาทกับกลุ่มอื่น แม้ว่ากลุ่มนี้จะมีจำนวนคนมากกว่า แต่แก่นนำและเพื่อนคนอื่นๆ ก็ไม่เคยถูกตี เรียกว่า “สู้จนหลังชนฟ่า” ทุกครั้งไป ทำให้กลุ่มอื่นๆ ที่เป็นคู่ต่อสู้เกิดความรู้สึกยอมรับจนเข้ามาขอเป็นพากด้วย สมาชิกเริ่มกระบวนการเหล่านี้ว่า “การซื้อใจ”

ในปี 2543 กลุ่มหน้าค่าราได้ทำการสลายกลุ่มก่อการก่อการทั้งหมดในเมืองเชียงใหม่ จนทำให้ต้องรับและสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน หนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ได้ทำการประโคนข่าวเรื่องแก้ไขหัวแดงที่ใช้คำชานูโรเป็นอาวุธ (ช่วงนั้นสมาชิกก่อการทั้งหมดย้อมผนังสีแดง) ออกอาลัวดการทำร้ายวัยรุ่นก่อการ ตำรวจได้ทำการกดล้อ โดยการให้รถรับจ้างล้อติดแดง รถสามล้อ และ อป.พร. (อาสาป้องกันภัย) เป็นสาย เมื่อพบเห็นกลุ่มวัยรุ่นที่ย้อมผนังแดงให้นำตัวมาโกรนผนังทันที เหตุการณ์สำคัญคือ การออกกฎหมายคุ้มครองสมาชิกหน้าค่ารา 38 คน ในตอนกลางคืน แต่ตำรวจสืบทราบได้ในภายหลังแก่นนำกับสมาชิกบางส่วนจึงถูกจับ ในปีเดียวกันนี้เองแก่นนำของกลุ่มถูกจับเนื่องจากไปทำร้ายร่างกายของหวานนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่คนหนึ่ง แต่แก่นนำตัดสินใจมอบตัวจึงเข้าไปอยู่ในสถานพินิจเป็นเวลาหนึ่งปี

เมื่อต้นปี 2544 มีกลุ่มวัยรุ่นหลายกลุ่มเข้ามาเป็นพวกกับกลุ่มหน้าค่ารา เช่น กลุ่มภาคก้อน เชียงมั่น สันป่าข่อย บ้านเด่น อารามน้อย พญาณ เป็นต้น ต้นปี 2545 สมาชิกจึงเพิ่มขึ้นประมาณ 1,000-1,200 คน ถึงกลุ่มหน้าค่าราจะมีสมาชิกจำนวนมาก แต่มีมีเรื่องทะเลวิวาทที่ได้สมาชิกก็จะไปช่วยเพื่อนที่ถูกทำร้ายไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็จะรวมตัวกันได้อย่างรวดเร็ว อันแสดงถึงความผูกพันและความสามัคคีของสมาชิกในกลุ่มได้เป็นอย่างดี ในสายตาของสังคมและบุคคลภายนอก ความเป็นกลุ่มของสมาชิก “หน้าค่ารา” อาจจะเป็นเรื่องของการทะเลวิวาท และความรุนแรง แต่สำหรับสมาชิกกลุ่มเองความเป็น “หน้าค่ารา” คือการไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายห้ามเลี้ยงก่อการก่อการทั้งหมด สมาชิกคนใดยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดจะถูกตักเตือนจากสมาชิกรุ่นพี่ ถ้าสมาชิกผู้นั้นยังไม่เลิกก็จะถูกไล่ออกจากกลุ่มในทันที ด้วยเหตุผลที่ว่าคนติดยาเสพติดจะสร้างปัญหาให้กับกลุ่มอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหารื่องเงินและลักษณะ

เหตุการณ์ในช่วงเริ่มแรกของกลุ่มหน้าค่าราแสดงถึงการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งพรรดาจากภายนอก การยอมรับในความแข็งแกร่ง จึงทำกับเป็นการก่อร่างสร้างตัวของกลุ่มหน้าค่ารา โดยมีมือในการต่อสู้กับความใจกล้าเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม เหตุการณ์ในช่วงหลังเป็นการต่อสู้เพื่อครอบครองพื้นที่ในการที่ยว เพื่อประกาศความเป็นหน้าค่ารา อันแสดงถึงความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคมของวัยรุ่นด้วยกันเอง ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อความปลอดภัยของสมาชิกกลุ่ม ไม่ว่าจะไปเที่ยวในที่ใดก็ตาม ล้วนที่กลุ่มหน้าค่าราทำคือการกำจัดคู่อริที่ครอบครองพื้นที่นั้นๆ อยู่แต่เดิม ผลจากการต่อสู้นี้ทำให้มีคนมาขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกหน้าค่าราเป็นจำนวนมาก

กลุ่มหน้าค่าราเปลี่ยนชื่อเป็น NDR ซึ่งนอกจากจะเป็นตัวย่อภาษาอังกฤษของคำว่าหน้าค่าราแล้ว ยังมีความหมายถึง No Driugs Rulers คือกลุ่มที่ไม่ใช้ยาเสพติด จากปฏิรูปของแก่น

นำกลุ่มผู้ชี้ช่องไม่ต้องการให้เพื่อนสมาชิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โครงการสร้างของกลุ่มน้ำดราในปัจจุบันประกอบไปด้วยกลุ่มเยอยจำนวน 8 กลุ่ม คือ กลุ่มวังตลาด กลุ่มพระราม-พระลักษณ์ กลุ่มทางช้างเผือก กลุ่มหลังมอ กลุ่มชาครา กลุ่มหญ้าคา ร้อยป้าย NDR เดิม (หลายคนกลุ่มเป็นกลุ่มของแกนนำ NDR เดิม) และสมาชิกที่ไม่สังกัดกลุ่มเยอยใดๆ รวมสมาชิกได้ประมาณ 1,400-1,500 คน

กิจกรรมส่วนใหญ่ของสมาชิกจะเป็นการพบปะสังสรรค์กันธรรมชาติ เพื่อวงการคืนเล่นกีฬา และแข่งรถมอเตอร์ โดยสมาชิกจะทำกิจกรรมเฉพาะในกลุ่มเยอยของตน เพราะมีความสนิทสนมกันมากกว่า อีกทั้งการรวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่เหมือนแต่ก่อนอาจจะทำให้ถูกตำรวจนเพ่งเลิง และถูกวายรุ่นกลุ่มอื่นมาเรื่องทะเลวิวาทได้ สมาชิกจะร่วมตัวกันเป็นจำนวนมากก็เมื่อมีการประชุมประจำเดือนหรือสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขกันเองได้ ต้องขอความช่วยเหลือจากกลุ่มอื่นๆ ใน NDR

ปัจจุบันมีนางลัดดาวลัย ชัยนิลพันธุ์ “ครูแอร์” เป็นผู้ดูแลและให้คำปรึกษากับสมาชิก แต่เนื่องจากมีสมาชิกมากเกินไปทำให้นางลัดดาวลัยไม่สามารถดูแลสมาชิกให้ทั่วถึงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น ศกว.ซอฟไลน์ เป็นต้น

15.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะภัยในของเด็กและเยาวชน ทั้งส่วนที่มีอยู่ภายในประเทศและของต่างประเทศ พอจะสรุปสาระสำคัญที่น่าสนใจได้ดังนี้

ในด้านการศึกษาที่เกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะการมุ่งอนาคตนี้ ดวงเดือน พันธุวนาวิน และเพ็ญแyx ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ศึกษา "จริยธรรมของเยาวชนไทย" โดยใช้การวิจัยเชิงทดลองและศึกษาภาคสนาม เพื่อศึกษาบ่อเกิดและพัฒนาทางจริยธรรมของเยาวชนไทย รวมทั้งการศึกษาหาสาเหตุและผลของพฤติกรรมซื้อสัตย์ของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานครที่มีอายุตั้งแต่ 11 ถึง 25 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต และแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เครื่องเล่นเกมไฟฟ้าอัตโนมัติ ซึ่งใช้วัดความซื้อสัตย์หรือพฤติกรรมโง

ผลการวิจัยปรากฏลักษณะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคต ควรปลูกฝังก่อนที่บุคคลจะมีอายุ 10 ปี เพราะเมื่อเริ่มวัยรุ่นลักษณะจริยธรรมทั้ง 2 ประการจะเริ่มงอกที่ กลุ่มวัยรุ่นตอนต้น มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง และจะเริ่มลดลงอย่างรวดเร็วเมื่ออายุมากขึ้น แสดงว่าวัยรุ่นตอนปลายมีการบังคับใจตนเอง และความสามารถดีหรือไม่ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากและใช้เหตุผลมาก พนักงานมีความสัมพันธ์กับการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง

ในกลุ่มตัวอย่างทุกระดับอายุ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก ใช้เหตุผลมาก และลงโทษทางจิตใจมากกว่าร่างกาย มีลักษณะนุ่งอนาคตอ่อนกว่าตัวเอง ได้ชัด

สำหรับบุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง "การสร้างเสริมจิตลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ด้วยการใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน เป็นชาย 51 คน หญิง 69 คน โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นข้าราชการบรรจุใหม่สังกัดกระทรวงต่างๆ และทำงานไม่เกิน 1 ปี ก่อนรับการฝึก ผู้วิจัยได้ทำการวัดจิตลักษณะเดิมของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมี 5 ประการ คือ ความเชื่อในอำนาจตน แรงจูงใจฝึกสูตร พื้นฐานการปฏิบัติราชการที่สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ต่อจากนั้นจึงแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการฝึกมุ่งอนาคตกับการควบคุมตนเอง กลุ่มที่ 2 ได้รับการฝึกมุ่งอนาคตอ่อนกว่าตัวเองเดียว กลุ่มที่ 3 ได้รับการฝึกการควบคุมตนเองอย่างเดียว และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งไม่ได้รับการฝึก แต่ได้ทำกิจกรรมอื่นแทน

ผลของการวิจัยปรากฏว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกมีลักษณะมุ่งอนาคตและมีการควบคุมตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม (กลุ่มควบคุม) อย่างเด่นชัด นอกจากนี้การฝึกการมุ่งอนาคตยังส่งผลต่อทัศนคติการมุ่งอนาคตในการทำงานราชการอีกด้วย

ในด้านการควบคุมตนเองนี้ คมคำย อนุจันท์ (2538 ;54) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและเสริมแรงพุทธิกรรมที่ขัดกันเพื่อลดความก้าวหน้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 16 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน

ผลการวิจัยพบว่าผลของการควบคุมตนเองและการเสริมแรงพุทธิกรรมที่ขัดกัน ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวหน้าลดลง

ส่วนอารยา ด่านพาณิช (2540) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับพุทธิกรรมการเชิญปัญหาของเยาวชนผู้กระทำผิดชายและหญิง ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลทางจิตวิทยาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เยาวชนผู้กระทำผิดให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง มีพุทธิกรรมการเชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสมและสามารถปรับตัวกลับเข้าสู่สังคม อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยพบว่าลักษณะเยาวชนผู้กระทำผิดมีความเห็นคุณค่าในตนเองเชื่อในอำนาจของตนก็จะสามารถเผยแพร่หน้ากับปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้อย่างเหมาะสมและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขยิ่งขึ้น

สำหรับ นงนุช ใจดี (2533) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองในโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ซึ่งเป็นกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 ตัวแปรที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง ในการศึกษาครั้งนี้คือ มโนภาพแห่งตน และการอบรมเลี้ยงดู ค่านิยม

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปร 3 ตัวแปรคือ มโนภาพแห่งตน สัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมพบว่าวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะควบคุมตนเองได้ดีกว่าการดูแลแบบปล่อย灌溉โดยเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ จารยา สุวรรณ์ทัต, กมล สุดประเสริฐ (2523) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็กไทยในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษา การฝึกทักษะและการพัฒนาจิตลักษณ์เพื่อการสร้างพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ เป็นการศึกษาภาคสนาม โดยการสร้างแบบวัดต่างๆ เป็นเทคนิคการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ที่เน้นแนววิจัยวิทยาและศึกษาศาสตร์โดยได้สุ่มนักเรียนจากโรงเรียนสหศึกษา ระดับป्रบรมศึกษาปีที่ 5 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2531 ซึ่งกระจายตามเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 509 คน ซึ่งให้นักเรียน ผู้ปกครองและครุ托อนแบบวัดเหล่านี้

ผลการวิจัยจิตลักษณ์ด้านต่างๆ 6 มิติ ซึ่งได้แก่การควบคุมตนเอง ความมั่นใจในตนเอง การขับยั่ง การอดกลั้น การยอมรับและการให้อภัย วุฒิภาวะทางอารมณ์ สังคม และการมุ่งอนาคต พบว่า การฝึกอบรมเลี้ยงดูและการฝึกทักษะ ที่เด็กได้รับจากครอบครัวคือมารดา บิดา และการเรียนรู้ที่เด็กได้จากการเรียน การอบรมสั่งสอนของครู ตลอดจนลักษณะภายในตัวของเด็กเอง ทั้ง 6 ด้านที่กล่าวมาข้างต้น มีอิทธิพลร่วมกันอย่างชัดเจนต่อการพัฒนาในเด็ก โดยเฉพาะสะท้อนให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการฝึกอบรมของเด็กทั้งทางบ้านและสังคมแวดล้อม เช่น โรงเรียน ชุมชน ซึ่งจะต้องกระทำการควบคู่กันไปอย่างสืบเนื่อง

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวกับจิตลักษณ์ภายนอกของเด็กและเยาวชน อีกหลายประการที่น่าสนใจ เช่น

โรเซรบอม (Rosenbaum, 1980) ได้ศึกษาการควบคุมตนเองในกลุ่มตัวอย่าง 7 กลุ่ม จำนวน 600 คน ประกอบด้วยนักเรียน นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป โดยแบ่งตามช่วงอายุ ตั้งแต่ 15-62 ปี

ผลการศึกษาพบว่าอายุเป็นตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล โดยใช้แบบทดสอบการควบคุมตนเองในสถานการณ์ทั่วไปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ส่วน คาร์บัลโล ไดเกซ (Carballo, 1987) ศึกษาความเชื่อในอำนาจตนของเด็กชั้นมัธยมศึกษาชาวอเมริกัน จำนวน 3,149 คน และชาวเม็กซิกันจำนวน 887 คน

ผลการวิจัย พบร่วมด้วยครอบครัวและการศึกษาของบิดามารดา มีผลต่อความเชื่อในการควบคุมตนเอง ความเชื่อในอำนาจของตนเอง ทั้งภายในและภายนอกของเด็กวัยรุ่น

สำหรับ โร宾 ฟิเชลและบรูวน์ (Robin, Fischel, & Brown, 1984) ได้ใช้แบบวัดเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองของตนกับสุขภาพจิต ในเด็กจนถึงวัยรุ่น อายุระหว่าง 3 ปี - 4 เดือนถึง 18 ปี ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลเด็กเมืองมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา โดย แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่งและกลุ่มตัวอย่างที่สอง ในแต่ละกลุ่มจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เช่น สุขภาพจิตขณะเด็กอยู่ที่บ้านโรงเรียน ฯลฯ และเด็กที่ไม่มีประวัติจะถูกจัดเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง

ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ถูกประเมินว่ามีลักษณะหุนหันพลันแล่นมากกว่า และมีการควบคุมตนเองน้อยกว่าเด็กที่ไม่มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กชายถูกประเมินว่ามีการควบคุมตนเองน้อยกว่าเด็กหญิง นอกจากนี้การควบคุมตนเองยังมีแนวโน้มว่าจะมีมากขึ้นตามอายุ

นอกจากนี้ มิเชล (Mischel, 1974 :253) ศึกษาเพื่อการปรับพฤติกรรมนักเรียน และงานวิจัยของ วอลและสมิท (Wall and Smith, 1970 : 118) ให้ผลสอดคล้องว่า นักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะที่จะมีบุคลิกภาพหลายด้านสูง เช่น การควบคุมตนเอง การมุ่งอนาคต แรงจูงใจไฟล์สัมฤทธิ์ การยอมรับผิดชอบต่อสังคม การปรับตัว สถาปัตยกรรม และการรับรู้สภาพภาวะสังคม

ในด้านเกี่ยวกับมนภาพแห่งตนนั้น โคลเมอร์ และคนอื่นๆ (Comer and Other, 1986 : 321) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมนภาพแห่งตน ซึ่งศึกษา 6 องค์ประกอบคือ ด้านพฤติกรรมของตนเองที่แสดงออก ด้านร่างกาย ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม เพื่อใช้ทำนายความสามารถทางสังคมของนักเรียนเกรด 5 เกรด 8 และเกรด 11 จำนวน 253 คน

ผลของการวิจัยพบว่า ความสามารถทางสังคมเกี่ยวกับการแสดงออกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ การควบคุมตนเองให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล ฯลฯ ซึ่งองค์ประกอบของมนภาพแห่งตนสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ กูดวิน (Goodwin, 1977 : 3350) และ ดี เออนดา (De anda, 1977 : 662) ที่ศึกษาเกี่ยวกับมนโนภาพแห่งตนและความเชื่ออำนาจตนมีผลทางบวกต่อ กัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิกคินส์ และคนอื่นๆ (Wiggin and other, 1971 : 411) ผลการวิจัยพบว่า คนที่มีมนโนภาพแห่งตนสูง จะเป็นเรื่องของพฤติกรรมจิตลักษณะของเยาวชนที่ภารมีในด้านต่างๆ นั้นจะเป็นผู้ที่มองคุ่าว่าตนมีประสิทธิภาพ จะทำตนให้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นและกระทำการให้เกิดผลตอบแทนตามที่ตนต้องการ สามารถใช้ตนเป็นเครื่องมือควบคุมสภาวะสังคม หรือเหตุการณ์ในชีวิตของตนเองได้

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า จิตลักษณะของพฤติกรรมเยาวชนทั้ง 6 ด้าน คือ เหตุผลทางจริยธรรม การมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง ความเชื่อในอำนาจตน แรงจูงใจไฟลัมฤทธิ์ ทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม เป็นองค์ประกอบที่เป็นทักษะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ และเป็นวิธีการที่นำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเยาวชน จากพฤติกรรมที่ไม่ดีให้เป็นพฤติกรรมที่ดีได้โดยมีจุดเน้นที่น่าสนใจอยู่ที่การเน้นที่ตัวเยาวชนเป็นศูนย์กลาง ในการฝึกอบรมต่างๆ เน้นที่ครอบครัวเพื่อเป็นจุดที่สนับสนุนการปรับพฤติกรรมที่ดีขึ้น และเน้นที่ชุมชน โดยการส่งเสริมและจัดโครงการต่างๆ จึง เพื่อสนับสนุนให้เยาวชนอยู่ในสังคม มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในทางที่สร้างสรรค์และดำรงชีวิตประจำวันได้ ในการศึกษาในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนครั้งนี้ หากจะพิจารณาถึงองค์ความรู้ต่างๆ ดังได้กล่าวมา ซึ่งล้วนแล้วเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตลักษณะภัยในของเด็กและเยาวชนด้วย ก็จะทำให้งานวิจัยครั้งนี้มีความละเอียดและสมบูรณ์มากขึ้น

สรุป

จากการตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ปัญหายาเสพติดนี้ ไม่ได้เป็นปัญหาโดดๆ เนพาะตัว แต่เป็นปัญหาที่มีลักษณะสืบเนื่องมาจากปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาการเลี้ยงดู ปัญหาการเรียนรู้ทางสังคม ปัญหาการปรับพฤติกรรม และเกี่ยวข้องกับค่านิยม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางสังคมและปัจจัยภายนอก อาทิ จิตใจหรือจิตลักษณะของเด็ก และเยาวชนด้วย ซึ่งล้วนแต่เชื่อมโยงไปสู่ปัญหาการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชนและส่งผลต่อยอดไปสู่ปัญหาสังคมวงกว้างมากขึ้น ทั้งปัญหาอาชญากรรม ปัญหาอุบัติเหตุ และปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อโรคเอดส์ เป็นต้น

ดังนั้น กระบวนการจัดการกับปัญหายาเสพติดและพัฒนาเยาวชน โดยการมีส่วนร่วมของเยาวชนและชุมชนจะประสบผลสำเร็จนี้ ต้องให้ความสนใจในเรื่ององค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในโดยเฉพาะจิตลักษณะภายในของเด็กเยาวชน กลไกสมองกับสภาพการติดยาเสพติดรวมทั้งปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ทั้งสภาวะแวดล้อมของชุมชน สภาพการแพร่ระบาดของยาเสพติดและกระบวนการพยาบาลของชุมชน องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการใช้กฎหมายท่องถินและประสบการณ์ในการบริหารจัดการของชุมชนรวมทั้งกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ภาพพที่เข้ามาเกี่ยวข้องทั้งทางบวกและทางลบ จากการตรวจสอบเอกสารแนวคิดทฤษฎีต่างๆ นานั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพังฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และเป็นปัญหาที่จะสะท้อนให้เห็นปัญหาเชิงโครงสร้าง ซึ่งเกี่ยวโยงมาตั้งแต่ปัญหาครอบครัว ปัญหางานจัดการศึกษา ปัญหางานบริหารจัดการของชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และองค์กรต่างๆ จะต้องเป็นผู้สนับสนุนกำลังเข้ามาช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กและเยาวชน ให้สามารถดำรงอยู่ได้โดยไม่พึงพายาเสพติด

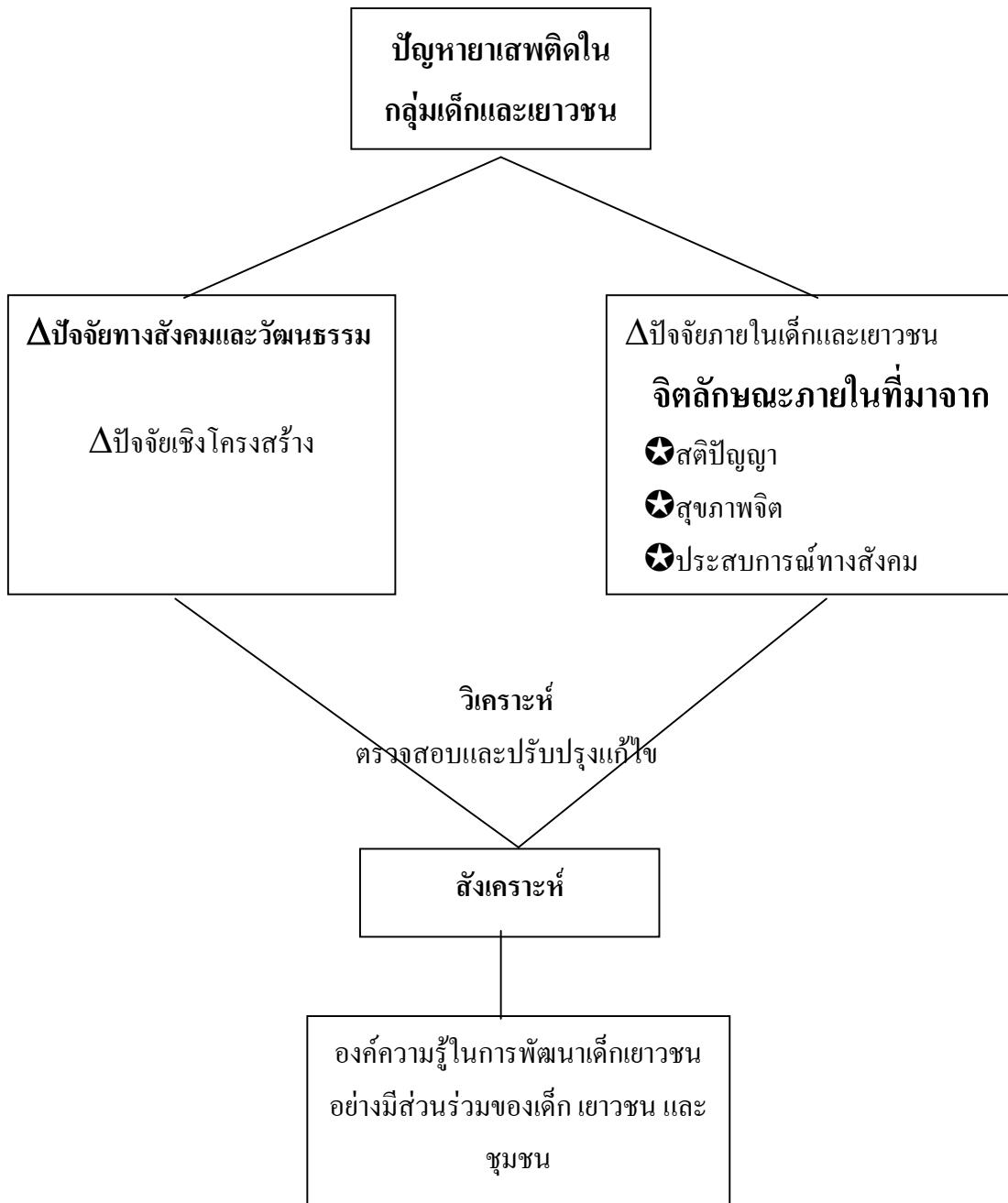
สำหรับกระบวนการที่จะสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับเยาวชนด้องเป็นการพัฒนาปัจจัยภายในตัวเยาวชน ทั้งในด้านการพัฒนาがらสัง สติปัญญา เพื่อให้สามารถใช้สติปัญญาในการแสวงหาองค์ความรู้ วิเคราะห์ แยกแยะตัดสินใจเลือกสิ่งที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ สามารถปรับพฤติกรรมตนเองให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ และสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมในที่สุด มีการฝึกฝนจิตใจให้เข้มแข็ง มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถควบคุมตนเองได้ มีแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ รู้จักการมองอนาคตของตนเอง มีทักษะ ค่านิยมที่ดีต่อการดำเนินชีวิตที่ประกอบไปด้วยคุณธรรม และมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งจะสังเกตเห็นได้จากพฤติกรรมภายนอกที่เยาวชนแสดงออก คือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านสุขภาพ การทำงาน การเขียนเรียน การเป็นคนดี คนเก่ง การเป็นพลเมืองดี และพฤติกรรมด้านพัฒนาสังคม โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม ซึ่งหากเยาวชนมีพฤติกรรมดังกล่าวก็เท่ากับว่า ปัญหายาเสพติดจะไม่เกิดขึ้นและเยาวชนจะมีพัฒนาการไปในทิศทางที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม นั่นหมายความว่า องค์ความรู้ดังกล่าวมานั้นสามารถนำมายังการกับปัญหายาเสพติดและพัฒนาเยาวชนได้

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมานั้น พนวิการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการปัญหาฯลฯและพัฒนาเยาวชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของเยาวชนและชุมชนนั้น ผู้วิจัยได้ความคิดพื้นฐานในการกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้คือ ปัญหาฯลฯเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่มีความเชื่อมโยงทั้งในด้านสภาพแวดล้อมภายนอกและเกี่ยวกับเงื่อนไขภายในตัวเยาวชน การจัดการกับปัญหาดังกล่าวจึงเป็นเรื่องยุ่งยาก слับซับซ้อน และต้องการเวลาในการแก้ไขปัญหาในระยะยาว และเกี่ยวเนื่องไปทุกองค์ภาพพที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ดังนั้นจึงต้องตรวจสอบองค์ความรู้ในการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมของเยาวชนและชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งที่ตัวเยาวชนด้วยการพัฒนากระบวนการคิด สร้างสติปัญญา การฝึกฝนทางจิตใจให้เข้มแข็ง มีความคาดการณ์ และการเสริมสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้เกิดทักษะในการใช้ชีวิต ทำให้เยาวชนมีคุณภาพทั้งทางความคิดและจิตใจ สามารถฟันฝ่าภัยๆต่างๆ และทนต่อแรงเสียดทานทางสังคม ใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่วว่องไว

สำหรับกระบวนการจัดการกับปัญหาฯลฯในเชิงโครงสร้างนั้นต้องพิจารณาองค์ประกอบของความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ภาพพของชุมชน ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและภายนอกชุมชน รวมทั้งปัจจัยบวกและปัจจัยลบในการแก้ไขปัญหาด้วย โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ปัญหาการจัดการศึกษา ปัญหาการบริหารจัดการของชุมชน ปัญหาสื่อในการพัฒนาเด็กและเยาวชนปัญหาการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับเด็กและชุมชน ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นแผนภูมิแสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัยได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

สภาพสังคมวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเด็กเยาวชน

ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนในปัจจุบันเป็นเรื่องที่ส่งผลโดยตรงที่มีทั้งในด้านการเสริมสร้างความสามารถและหล่อหลอมให้เด็กเยาวชนมีศักยภาพที่พึงประสงค์ของสังคม แต่ขณะเดียวกันปัจจัยดังกล่าวก็ถูกมองเป็นส่วนที่เป็นปัญหาอุปสรรคบั้นทอน และขัดขวางพัฒนาการของเด็กและเยาวชน นำไปสู่ปัญหามากมาย โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาต่อยอดมาจากปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาด้านพฤติกรรมเด็ก และเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาสังคมต่างๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามวันคงและปลดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนปัญหาเด็กสตรี และปัญหาอุบัติเหตุ เป็นต้น

ด้วยสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชน และมีการแพร่กระจายกันทุกเรื่องอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ จึงทำให้ผู้คนในสังคมหัววิธีการทุกวิถีทางที่จะเป็นผู้มีโอกาสแสวงหาความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับตนเอง โดยมีการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มเด็กเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่กำลังอยู่ใน “วัยบริโภค” หรือเรียกง่ายๆว่า “วัยกำลังกิน กำลังเที่ยว” จึงทำให้เด็กเยาวชนถูกเอ韶เปรีบ แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มคนที่หวังผลประโยชน์อย่างยิ่งยืนและต่อเนื่อง ต่างก้มงุ莫斯วงหาผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากเยาวชน สาเหตุที่เยาวชนถูกกล่าวเป็นเป้าหมายนั้น เพราะลักษณะของเยาวชนมีสิ่งที่เอื้อต่อการทั้งสูญเสีย และทุจริต เช่น ชอบของใหม่ๆ แบลกๆ ห้ามยา ชอบสนุก อยู่กันเป็นกลุ่มๆ เห็นความสำคัญของเพื่อน เพื่อนมีอิทธิพลมาก ชอบตัดสินใจตามเพื่อน ชอบเลียนแบบ และที่สำคัญเด็กและเยาวชนมีอำนาจการซื้อขายโดยได้รับการสนับสนุนทางทุนทรัพย์จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง (ใช้เงินเลี้ยงดูบุตรหลาน) โดยเฉพาะสินค้าทั้งหลาย มักจะมีเป้าหมายทางการตลาด อยู่ที่เยาวชน นอกเหนือนี้จังหวัดเชียงใหม่ยังเป็นตลาดรองรับทุกอย่างจากกรุงเทพฯ อาทิที่มีในกรุงเทพฯ ไม่นานก็มีในเชียงใหม่ ไม่ว่าจะเป็นสินค้าชนิดใหม่เพียงใดที่มีจำหน่ายในกรุงเทพฯ ในเชียงใหม่ก็หาซื้อได้ไม่ยาก

เช่นเดียวกันกับในวงการธุรกิจพิเศษหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการลักลอบค้ายาเสพติด ในปัจจุบันมีการดำเนินงานที่แตกต่างไปจากอดีต โดยจะสังเกตเห็นได้ว่า เด็กเยาวชน

เป็นลูกค้ารายสำคัญ หรือเป็นผู้บริโภครายใหญ่ มีทั้งลูกค้าเก่า และมีลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ หากมองให้ดีก็จะเห็นผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติดในปัจจุบันมิได้ค้ายาเสพติดให้กับเฉพาะกลุ่มลูกค้าเก่าเท่านั้น แต่เป็นมีการวางแผนทั้งด้านการผลิตและการตลาดเพื่อขยายธุรกิจให้ใหญ่โตมากขึ้นเรื่อยๆ มีการออกแบบตัวยาให้มีสีสันหลากหลาย สวายงาม และตกแต่งกลิ่นให้ถูกใจวัยเด็กเยาวชนให้มากขึ้น เช่น มีกลิ่น วนิลา สตอร์เบอรี่ และช็อกโกแลต เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะเจ้าของผลิตภัณฑ์ หรือสินค้า วิเคราะห์ออกว่า บุคคลที่มีอำนาจการซื้อได้อายุยังยืนหรือสามารถเป็นลูกค้าได้ในระยะยาว คือ กลุ่มเด็กเยาวชน เพราะมีเงินซื้อได้ตลอดเวลา โดยอาศัยเงินที่พ่อแม่ผู้ปกครองให้ไว้สำหรับการกินอยู่ เล่าเรียนหนังสือ และทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นเงินที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีให้ได้ตลอดเวลา แต่เงินเหล่านี้กับลักษณะจริยธรรมดูดามาสร้างความร่วมมือทางสังคมให้กับผู้ประกอบการผลิต การค้ายาเสพติด

สังคมเชียงใหม่กับยาเสพติด

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมดังกล่าวจึงส่งผลโดยตรงต่อโครงสร้างของปัญญาणสพตด
ในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพสังคมในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งในทางกายภาพนั้น
เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางของภาคเหนือ ทั้งในด้านการค้า การคมนาคม เป็นปีกหมายของนักธุรกิจ
การค้า ที่ได้รับความสนใจรองลงมาจากกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งอารยธรรมโบราณมีสถาณที่
ท่องเที่ยวทั้งในด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ และแหล่งธรรมชาติมากมาย ประกอบกับมีพื้นที่
ป่าไม้และภูเขาลึกร้อยละ 69.93 จึงทำให้ภูมิศาสตร์เย็นสบาย จึงเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาว
ไทยและชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางทางด้านการศึกษาของภาคเหนือ มีสถาณ
ศึกษาที่มีชื่อเสียงทุกระดับ จึงทำให้ผู้คนเข้ามาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ในพื้นที่ทั้งจังหวัดเชียงใหม่
มีพื้นที่ 20,107 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 1.60 ล้านคน แบ่งการปกครองออกเป็น
22 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 204 ตำบล 1,973 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร 28 เทศบาลตำบล 183 อบต.
และ 5 สภาตำบล มีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 55,405 บาท/ปี (สำรวจปี 2542) มีผลิตภัณฑ์มวลรวม
(GDP) 80,503 ล้านบาท มีรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการร้อยละ 26.71 อุตสาหกรรมร้อยละ
18.28 เกษตรกรรมร้อยละ 13.04 และอื่นๆร้อยละ 41.79 มีนักท่องเที่ยวทั้งภายในและ
ชาวต่างประเทศ 3.45 ล้านคน ปี 2544 มีรายได้ 37,729.44 ล้านบาท จังหวัดเชียงใหม่จึงมี
ลักษณะเหมือนกับเมืองใหญ่ทั่วๆ ไป คือ มีผู้คนคราครวามากหน้าหมายตา โดยเฉพาะในตัวเมือง
หรือเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จะมีประชาชนเข้ามาประกอบธุรกิจการค้า การทำงาน การศึกษา
ฯลฯ เป็นจำนวนมาก ทุกคนต่างก้ม្លែងหวังประกอบภาระกิจของตนเอง มีคนต่างดิ่นมากขึ้น มีความ
เป็นส่วนตัวสูงมากขึ้น ผู้คนในสังคมมีความสัมพันธ์หรือรักกันน้อยลง ความสนใจระหว่างบุคคล

มีไม่น่าก นีชีวิตที่รับร่วมมากขึ้น ต่างคนต่างก้มงุ่นทำนาหากิน และบางครั้งต้องแบ่งบ้านแยกชิงโอกาสกัน ด้วยลักษณะดังกล่าวจึงເອີ້ນຕ່າງປະເທດພະຍາສັນຕິພຸພົມ เพราะมีความไม่มั่นคงทางຈິງຈາກບຸກຄຸລ ແລະຫ່ວຍວ່າງໃນສັງຄົມມີນາກຂຶ້ນ

นอกจากนี้จังหวัดเชียงใหม่ยังเป็นจังหวัดติดชายแดนกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน มีระยะทาง ยาวถึง 227 กิโลเมตร ในพื้นที่อำเภอ คือ อ.แม่อาย อ.ฝาง อ.เชียงดาว และ อ.เวียงแหง ซึ่งมีปัญหาการลักลอบผลิตและค้ายาเสพติด มีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ จังหวัดเชียงใหม่ และลำเลียงไปสู่พื้นที่อื่น จังหวัดเชียงใหม่จึงเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาทั้งในด้านการ ผลิต การค้า การลำเลียง และการเสพยาเสพติด ดังจะเห็นได้จากข่าวการจับกุมยาเสพติดที่สะท้อน ผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง ไม่เว้นแต่ละวัน จากสถิติการสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามช่องทาง ลำเลียงชายแดนในภาคเหนือระหว่างเดือนตุลาคม 2541 – เดือนธันวาคม 2544 (สำนักงาน ป.ป.ส. ภาคเหนือ ,2544 :n.7)

ยาบ้า	ประมาณ	27,182,523	เม็ด
ไฮโรอิน	ประมาณ	143	กิโลกรัม
ฟัน	ประมาณ	63	กิโลกรัม

และสกัดกั้นจับกุมสารเคมีและอุปกรณ์การผลิตยาเสพติด ก่อนนำส่งออกไปยังแหล่งผลิต ได้ดังนี้

สารคาเฟอีน 26.8 ตัน

(ผลิตยาบ้าได้ 536 ล้านเม็ด)

(สารคาเฟอีน 1 ตันสามารถผลิตยาบ้าได้ 20 ล้านเม็ด)

สารเคมีอาชีวะ	800	ลิตร
สารอาคากเซีย	5,000	กิโลกรัม
น้ำยาอีเทอร์	1,007	กิโลกรัม
กรดอาชีติก (140 ถัง)	4,200	กิโลกรัม
กรดไฮโคลิก (9 ถัง)	1,380	กิโลกรัม
ผงโซดาแอมโมเนียมคลอไรด์ 99.5%	300	กิโลกรัม
สารแมกนีเซียมสเตียเรต	180	กิโลกรัม
เครื่องอัดยาบ้า 19 หัวตอกๆ พร้อมอุปกรณ์	4	เครื่อง
หัวตอกโรตารี่ พร้อมอุปกรณ์	99	หัวตอก

นอกจากนี้ในบริเวณพื้นที่สูง ในจังหวัดเชียงใหม่ ยังมีการลักลอบปลูกฟิ่น (สำนักงานป.ป.ส. ภาคเหนือ, 2545 : น 4-5) ในปี 2544 – 2545 มีการลักลอบปลูกฟิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนประมาณ 3,047.68 ไร่ และยังพบพื้นที่ปลูกกัญชาในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ด้วยเช่นกัน ในพื้นที่หมู่บ้านตามบริเวณชายแดน อำเภอเวียงแหง อำเภอเชียงดาว อำเภอฝาง และอำเภอฝาย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจุดรับส่งยาเสพติดบริเวณชายแดน เพื่อลำเลียงส่งต่อเข้าตัวเมือง กรุงเทพฯ และลูกค้าในจังหวัดต่างๆ โดยมีวิธีการลำเลียงจากบริเวณชายแดนเข้ามาตามช่องทางที่ไม่ถูกกฎหมาย ใช้จักรยานยนต์และการเดินเท้า มีกองกำลังติดอาวุธคุ้มกัน ในการลำเลียงยาเสพติดเข้ามา จำนวนมากในจังหวัดเชียงใหม่ และพื้นที่อื่นๆ

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีทั้งผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่และรายย่อย ที่ฝัง rak ลึกอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ (สำนักงาน ป.ป.ส. ภาคเหนือ, 2544 : น 10-11) จากการสำรวจ หมู่บ้านชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ 1,881 แห่ง มีหมู่บ้านที่มีปัญหายาเสพติดทั้งสิ้น 1,777 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 94.30 ของหมู่บ้านชุมชนที่สำรวจ ประกอบสภาพความหลากหลายของประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยเฉพาะกลุ่มว้า และกลุ่มนัง ซึ่งมีการเคลื่อนไหวในเรื่องยาเสพติดทั้งในพื้นที่สูง และพื้นที่ราบในเมือง โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และเชื่อมโยงกับกลุ่มการค้าในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดทั้งในรูปผู้ค้าส่ง รายใหญ่ ผู้ค้าปลีก และผู้ค้ารายย่อย ในระหว่างปี พ.ศ. 2542 – 2545 มีการจับกุมผู้ผลิตและผู้ค้า และครอบครองยาเสพติดในจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้ (สำนักงาน ป.ป.ส. ภาคเหนือ, 2546: น 21-22)

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ผลิต/ค้า/ครอบครอง	
	คดี	ผู้ต้องหา
2542	4,591	5,117
2543	4,985	5,497
2544	5,469	6,031
2545	4,428	4,989

และมีผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับดำเนินคดี

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้เสพ/ครอบครอง	
	คดี	ผู้ต้องหา
2542	1,724	1,619
2543	1,956	1,982
2544	2,398	2,321
2545	1,965	1,919

ในพื้นที่ 40 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นเขตความรับผิดชอบของเทศบาลนครเชียงใหม่ มีประชากรทั้งหมดที่ปรากฏในทะเบียนรายชื่อ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2545: n1) มีจำนวนทั้งสิ้น 173,856 คน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วยังมีประชากรแอบแฝง หมายถึง บุคคลที่เข้ามาใช้ชีวิต ดำเนินธุรกิจการงาน ศึกษาเล่าเรียนและห้องเที่ยว ตลอดจนเข้ามารอจังหวะทำงานทำ รวมทั้งผู้ที่ตั้งใจเข้ามาระบกวนมิจฉาชีพ อีกเป็นจำนวนมาก โดยอาศัยพักค้างตามบ้านเช่า หรือพักเกสเซอร์ โรงแรม และพักตามบ้านญาติ ซึ่งพอจะประมาณจำนวนได้ไม่ต่างกว่า 3.5 ล้านคน หมุนเวียนสับเปลี่ยนเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในแต่ละปี

ความเป็นศูนย์กลางธุรกิจ การท่องเที่ยว และการศึกษา จึงทำให้จังหวัดเชียงใหม่ กลายเป็นเมืองใหญ่ ผู้คนสนใจเข้ามาทำมาหากินในตัวเมืองเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นใจกลางของเมือง มีคนพลุกพล่านปะปนกันไปทั้งคนดีและคนร้าย หรือมิจฉาชีพ จากสถิติคดีต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่นั้น ส่วนใหญ่มิจฉาชีพ ที่มีอยู่จะเป็นกลุ่มผู้กระทำการพิเศษอย่างในคดีต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้ ยาเสพติด ขโมยรถจักรยานยนต์ และรถยนต์ วิ่งราวทรัพย์ ลักทรัพย์ในเคหะสถาน แก๊งต้มตุ๋น/ล้วงกระเป๋า และทะเลวิวาท/แก้งก่อความ

บริบทที่ล่อแหลมต่อการแพร่ระบาดยาเสพติด

ด้วยสภาพที่มีผู้คนพลุกพล่านภายในพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จึงมีแหล่งที่น่าจับตามอง เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนี้

1. หอพัก ซึ่งมีจำนวนมากและหลากหลายประเภท เช่น หอพักสำหรับนักเรียน นักศึกษา คนทำงาน ซึ่งมีทั้งที่จดทะเบียนหอพักอย่างถูกต้องตามกฎหมายและไม่ได้จดทะเบียนก็มี นอกราชนียังมีในลักษณะห้องแบ่งเช่า หรือห้องเช่าเป็นชุด และบ้านเช่าเป็นหลัง ซึ่งวัยรุ่นรวมกลุ่ม กันเช่าอยู่อาศัย จึงไม่สามารถประมาณการได้ว่า มีเป็นจำนวนมากเท่าไร แต่จะมีเป็นจำนวนมากใกล้ๆ บริเวณสถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัยต่างๆ ฯลฯ จึงทำให้การควบคุมดูแลเป็นไป ด้วยความยากลำบาก หอพักบางแห่งไม่มีผู้ปักครองหอพัก และบางแห่งผู้ปักครองหรือเจ้าของ หอพักก็เป็นผู้กระทำการพิเศษค้ายาเสพติดให้กับผู้มาเช่าหอพัก จึงเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องต้อง เพิ่มการระมัดระวังในการควบคุมดูแล และเอาใจใส่มากขึ้น เช่น มีการให้การอบรม สัมมนา หาแนวทางในการดำเนินงานป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มสถานประกอบการประเภท หอพัก ซึ่งก็ทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะมีหอพักที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายเพียง 575 แห่ง และ ยังมีหอพักและที่พักอีกมากmanyที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ หรือเรียกว่า “หอพักเถื่อน” อีกเป็นจำนวนมาก

สถิติหอพักและสถานที่ให้เช่าในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาล 4 แห่ง ในเขตเทศบาล นครเชียงใหม่ มีมากถึง 575 แห่ง ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

พื้นที่	จำนวนหอพักและสถานที่ให้เช่า
สภอ.เมือง	131
สภต.แม่ปิง	140
สภต.ภูพิงค์	94
สภต.ช้างเผือก	210
รวม	575

ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองสวัสดิการเด็กและเยาวชน
สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดเชียงใหม่

วัยรุ่นที่อยู่ในวัยการศึกษาระดับอุดมศึกษา และวัยทำงาน มักจะสนูกสนใจและคึกคักของกันเป็นกลุ่ม โดยการมั่วสุมเสพยาบ้ากันตามหอพัก หรือห้องเช่าเป็นชุด เมื่อใช้ยา กันเต็มที่แล้วจึงออกมานี่ที่ยวสนูกตามเทคโนโลยี บาร์ คาราโอเกะ ส่วนวัยรุ่นที่อายุยังน้อย ก็มักจะจับกลุ่มกันไปเที่ยวตามร้านอาหารที่มีบริการ卡拉โอเกะ โดยเสพยาบ้ากันมาจากหอพักหรือที่พักซึ่งนัดชุมนุมกันเสพก่อนไปเที่ยว และร้านอาหารที่มีบริการให้กับเด็กกลุ่มนี้ นอกจากจะจำหน่ายเบียร์ สุรา ให้กับเด็กๆ แล้ว ยังมีการลักลอบจำหน่ายยาเสพติดให้กับเด็กๆ ด้วย

2. สถานบริการบันเทิง หมายถึง เทศ ผับ บาร์ 卡拉โอเกะ ที่ขออนุญาตเปิดบริการที่ถูกต้องตามกฎหมาย (ที่ว่าการอำเภอเมืองเชียงใหม่, 2544 : น 39-45) ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีนาคถึงจำนวน 177 แห่ง เนื่องจากเชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยว จึงมีสถานบริการประเภทบันเทิงอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้มีผู้คนออกมานี่ที่ยวในยามวิกาล ซึ่งในจำนวนนี้ก็มีวัยรุ่นอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล ที่มีงานประเพณีต่างๆ เช่น เทศกาลส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทงฯลฯ ซึ่งเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจออก WARRANT ลักษณะเดียวกัน ที่มักปรากฏอยู่เสมอว่ามีกลุ่มคนไปเที่ยวใช้ยาเสพติด ซึ่งบางแห่งก็เป็นผู้จำหน่ายให้ลูกค้าก็มี แต่ส่วนใหญ่จะปรากฏว่าวัยรุ่นทั้งหลายนัดหมายรวมกลุ่มกันเสพยาเสพติดตามหอพักบ้านเช่า ห้องชุดฯลฯ ที่ไหนลักแห่งก่อน แล้วจึงยกขบวนกันมาสนูกต่อตามสถานบันเทิงเหล่านี้

3. แหล่งรวมกลุ่มวัยรุ่น ในรูปแบบร้านอาหาร ที่มีบริการ卡拉โอเกะ และจำหน่ายเบียร์ และสุรา ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากหลายลิบร้าน บริเวณดังต่อไปนี้

3.1. ถนนเวียงพิงค์

3.2. ถนนนิมานเหมินทร์ ซอย 19

3.3. หลังตลาดคำเตี้ยง ทะลุถึงถนนหมื่นคำมพร้าคต

3.4. หลังชุมชนคลองเงิน ฯลฯ

4. โต๊ะสนุ๊กเกอร์ ภายในพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีสถานบริการประเภทโต๊ะสนุ๊กเกอร์ที่ขออนุญาตประกอบการถูกต้องตามกฎหมาย และที่ลักลอบเปิดบริการอีกเป็นจำนวนมาก สถานบริการ โต๊ะสนุ๊กเกอร์เหล่านี้จะมีวัยรุ่นเข้าไปใช้บริการมั่วสุม และปรากฏว่าเป็นแหล่งลักลอบขายยาเสพติดด้วย เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจออก WARRANT ลักษณะเดียวกัน ที่มักจะพบเด็กวัยรุ่นกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติดอยู่เสมอจากแหล่งบริการ โต๊ะสนุ๊กเกอร์ จึงเป็นเรื่องที่ต้องจับตามอง

5. สล็อต เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของเด็กเยาวชนที่ไม่รู้จะไปทางไหน จึงใช้เวลาว่างไปเสี่ยงโชคกับการเล่นสล็อต ซึ่งมีอยู่ในชุมชนทั่วไป ในพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่ หากดูอย่างผิวเผินดูเหมือนว่าไม่น่าจะส่งผลกระทบถึงเด็กเยาวชน แต่ในความเป็นจริงเด็กเยาวชนกลุ่มนี้ไม่มีเงินพอที่จะไปเดินห้างสรรพสินค้า หรือไปตามร้านอาหารที่มีอาหารโอเกะ ก้มกจำการวมตัวกันตามตู้สล็อต และที่ไหนมีการรวมตัวของเด็กเยาวชน ที่นั่นก้มกจำการวมตัวกันตามตู้สล็อต แต่ที่ไหนมีการรวมตัวของเด็กเยาวชน ที่นั่นก้มกจำการวมตัวกันตามตู้สล็อตได้อยู่

6. ร้านเกม และอินเตอร์เน็ต ร้านเกมและอินเตอร์เน็ต เป็นแหล่งบันเทิงแนวใหม่ของเด็กและเยาวชน ซึ่งในความคิดเห็นของพ่อแม่ผู้ปกครองนั้น มีอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกนั้นไม่เห็นด้วยกับการที่เด็กไปใช้เวลาว่างอยู่กับเกมและอินเตอร์เน็ต โดยเห็นว่าทั้งเกมและอินเตอร์เน็ตเป็นเรื่องไร้สาระ ไม่เกิดประโยชน์ต่อเด็กเยาวชน อาจมอมแมดด้วยสิ่งที่เลวร้าย และทำให้เด็กเยาวชนหมกมุ่นในเรื่องที่ไม่เกิดประโยชน์ ซึ่งเด็กเยาวชนบางกลุ่มที่เข้าร้านอินเตอร์เน็ตบางครั้งก็มีได้ไปเล่นเกม แต่จะไปค้นคว่างานที่โรงเรียนสั่งให้ทำรายงาน จากเว็บไซต์ต่างๆ ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองก็ไม่เคยรู้ว่า หน้าตาเว็บไซต์เป็นอย่างไร ประเด็นการใช้อินเตอร์เน็ตของเด็กเยาวชนจึงเป็นประเด็นขัดแย้งกันระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองและบุตรหลาน

สำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองอีกกลุ่มนี้นั้น ไม่สนใจว่าเกมและอินเตอร์เน็ตนั้นจะมีประโยชน์มากน้อยแค่ไหนต่อบุตรหลานของตนเอง และขณะเดียวกันพ่อแม่ผู้ปกครองกลุ่มนี้จะมองเห็นว่าร้านเกมและอินเตอร์เน็ตจะเป็นแหล่งที่ตนเองสามารถหากบุตรหลานไว้ได้ เพราะรู้จักกัน และมีกิจกรรมที่บุตรหลานของตนเองชอบ ดังนั้น จึงหากบุตรหลานของตนเองไว้กับร้านเกมและอินเตอร์เน็ต เพราะตนเองไม่มีเวลาดูแล เนื่องจากต้องไปทำงานในช่วงวันเสาร์ และวันอาทิตย์ จึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง เพราะสาระในอินเตอร์เน็ตนั้นมีหลากหลาย มากมาย ทั้งที่มีประโยชน์และที่ชั่วชั้งให้เด็กเยาวชนใช้ชีวิตไปในทิศทางที่เลวร้าย เมื่อไม่มีผู้ชี้แนะในการใช้การบริโภคข่าวสารดังกล่าว ย่อมเป็นเรื่องที่เสี่ยงมากต่อการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน เพราะร้านเกมและอินเตอร์เน็ตมีอยู่ใกล้ล่องเมือง นอกจากนี้เด็กเยาวชนบางกลุ่มนี้มีฐานะพอสมควร ก็จะมีคอมพิวเตอร์ไว้ใช้ภาษาในบ้านซึ่งก็เป็นเรื่องง่ายต่อการใช้ และเวลาที่มีส่วนใหญ่ของเด็กเยาวชนในเมืองก็จะใช้เวลา กับการรับข่าวสารทั้งหลายจากอินเตอร์เน็ต และเล่นเกมส์ออนไลน์ รวมทั้งการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสื่อสารเหล่านี้ติดต่อกันเพื่อนๆ ทั้งที่เคยเห็นหน้าและไม่เคยพบกันมาก่อน เพื่อพูดคุยกันด้วยภาษาอินเตอร์เน็ต ซึ่งบางกลุ่มนี้จะใช้ภาษาที่ล้อแคลมต่อการนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งก็ยังไม่มีฝ่ายไหนที่จะเข้าไปควบคุมดูแล หรือให้คำแนะนำให้สถานการณ์เหล่านี้เลวร้ายไปมากกว่านี้

7. การรวมตัวของวัยรุ่น จากสถานบริการต่างๆ ที่มีอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่กล่าวมานี้ ยังมีปัจจัยอื่นที่เอื้อต่อการรวมกลุ่ม/แกงของเด็กวัยรุ่น อาทิเช่น

1. เด็กวัยรุ่นที่ไม่มีงานทำจากเขตต่างอำเภอ และต่างจังหวัด มักจะรวมกลุ่มเข้ามาแสวงหาช่องทางประกอบอาชีพในเมือง และอาชีพที่จะกระทำได้ง่าย คือ การรถกวาดโถกสาร กระทำผิด ประกอบมิจฉาชีพการลักขโมยจักรยานยนต์ รถยนต์ ลักทรัพย์ในเคหะสถาน จึ่ปั้นลักษณะโน้มน้อย ฉกชิงวิ่งราว ฯลฯ โดยมีการรวมกลุ่มเข้ามาเข้าบ้าน เช่าหอพัก ในเมืองเป็นช่วงๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมได้บ่อยๆ แต่ก็มีการกระทำผิดอยู่เสมอ โดยเฉพาะในเวลาวิกาล หลังเที่ยงคืน ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า การกระทำผิดเหล่านี้มักจะเกิดขึ้นหลังจากกลุ่mwัยรุ่นเหล่านี้ไปเที่ยวเตร์ และสถานบันเทิงเหล่านี้เปิดบริการแล้ว อาจเป็นเพราะยังเป็นเวลาที่กำลังอยู่ในช่วงมื้นมา คึกคักนองจึงชักชวนกันไปกระทำการได้ง่าย

2. ปัจจัยนี้เด็กเยาวชนส่วนใหญ่ที่เข้ามาศึกษาต่อและทำงานในเมือง ไม่ได้พักค้างกับพ่อแม่ผู้ปกครอง แต่จะพักหอพัก บ้านเช่า ซึ่งมีอิสระพอที่จะกระทำสิ่งใดๆ ก็ได้ตามเพื่อน และตามที่ตัวเองต้องการ หากการทักทิ้งของพ่อแม่ผู้ปกครอง ประกอบกับกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ที่ถูกริบเพื่อการศึกษาต่อหน้า มีศักยภาพพอที่จะบริหารเงินของตัวเองได้ จึงทำให้เกิดช่องว่างกับพ่อแม่ผู้ปกครองมากขึ้น โดยสิ่งที่จะถูกกล่าวถึงแล้วล้อมที่ข่ายไปสู่ความสนุกสนาน บันเทิง คึกคักของต่อการกระทำการผิดซึ่งมีมากขึ้น และตกเป็นเหยื่อของผู้ใหญ่ที่เห็นแก่ตัว เช่น ตกเป็นลูกค้า และลูกมองมาด้วยกิจกรรมบันเทิงในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการตกเป็นทาสของยาเสพติด และเป็นเครื่องมือในการจำหน่ายยาเสพติดในที่สุด

ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้เด็กและเยาวชนมีวิถีชีวิตบนเส้นทางที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของตนเองเท่าที่ควร ใช้ชีวิตสนุกสนาน คึกคักนองไปในเรื่องบันเทิง มากกว่าสาระประโยชน์ที่จะเสริมสร้างพัฒนาการของตนเอง

สังคมค้ายา

สำหรับสภาพปัญหายาเสพติดในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่นี้ อาจกล่าวได้ว่า มีสภาพการแพร่ระบาดในระดับรุนแรง ทั้งนี้ เพราะจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดใหญ่มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทยที่มีการลักลอบผลิตยาเสพติด และลักลอบขนส่งข้ามแดนเข้าสู่ช่องทางต่างๆ ตามอำเภอชายแดนของจังหวัดเชียงใหม่อยู่เสมอ ประกอบกับในตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งหมายถึง

เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่มีสภาพความเป็นเมือง มีสถานที่ซึ่งเป็นจุดอับ และเอื้อต่อการลักลอบกระทำพิคกูหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ทั้งในกรณีการค้ายา การฟอกเงิน การเสพยาเสพติด ซึ่งพอจะสรุปสาระสำคัญสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ดังนี้

1. กลุ่มผู้ค้า/ขายยาเสพติด ซึ่งจะมีอยู่ 3 ระดับ คือ

1.1. กลุ่มผู้ค้ารายใหญ่ หมายถึง ผู้ค้ายาเสพติด (ยาบ้า) ตั้งแต่ 10,000 เม็ดขึ้นไป ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ใช้คนที่อาศัยอยู่ถาวรในพื้นที่ แต่จะเป็นคนจากที่อื่นเข้ามาทำธุรกิจเรื่องนี้โดยเฉพาะ และบางรายก็มีกิจการอื่นบ้างหน้า

1.2. กลุ่มฟอกเงิน เป็นกลุ่มผู้ที่เคยมีประวัติลูกจับคดีค้ายาเสพติด 5 – 10 ปีที่ผ่านมา และส่วนใหญ่เป็นชาว夷 โดยเฉพาะชาวอาขาที่อพยพจากจังหวัดเชียงรายมาอยู่ในหมู่บ้านจัดสรรในจังหวัดเชียงใหม่ แต่เปลี่ยนชื่อ นามสกุล คล้ายๆกับคนไทยพื้นราษฎร ชื่อบ้านเรือนรายละ 3 – 4 หลัง และมีที่ดินอีกรายละ 3 – 4 แปลง ส่วนบุตรหลานไปเรียนต่อต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศไทย เนื่องจากเด็กไทยจะต้องเรียนต่อต่างประเทศ บางคนก็จะเปิดร้านขายเสื้อผ้า ขายจิวเวอร์ ฯลฯ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียงก็ฝ่าจับตามอง และให้ข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ว่าเป็นกิจการที่ไม่น่าจะอยู่ได้ เพราะไม่ปรากฏว่า มีลูกค้าเท่าที่ควร นอกจากนี้เจ้าของร้านยังปิดๆ เปิดๆร้าน ไปต่างจังหวัดอยู่เสมอ ซึ่งทางตำรวจก็ต้องจับตามองและหาข้อมูลหลักฐานเพื่อดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันการฟอกเงิน ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากมาก เพราะต้องสืบหาข้อมูลข้ามจังหวัด ต้องอาศัยความร่วมมือหลายฝ่าย จึงปรากฏว่ามีกลุ่มนบุคคลเหล่านี้ลอบยนวลด้อยในตัวเมืองเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก ไม่ต่ำกว่า 10 ราย

1.3. กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดรายกลาง หมายถึง ผู้ที่ค้ายาเสพติดที่รับยาบ้านขาย ครั้งละไม่เกิน 1,000 – 2,000 เม็ด ส่วนใหญ่จะมาจากต่างอำเภอรอบนอก เช่น อำเภอเชียงดาว ไชยปราการ แม่แจ่ม หอด โดยมาเข้าบ้านอยู่ โดยขายยาบ้าให้กับผู้ค้ารายย่อย ครั้งละ 5 – 10 ถุง โดยบรรจุถุงละ 50 – 100 เม็ด ในพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่จึงกล้ายเป็นตลาดส่งของกลุ่มพ่อค้าเหล่านี้ ซึ่งประมาณจำนวนได้ยาก แต่ก็มีการจับกุมได้ทุกเดือนๆละ 10 – 20 รายและ เมื่อจับแล้วก็จะมีรายใหม่มาอยู่เรื่อยๆ ซึ่งแต่ละเดือนก็จะมีการรับแจ้งบ่าวในเรื่องนี้ไม่ต่ำกว่า 30 – 40 รายต่อเดือน ในระยะหลังจะปรากฏว่า มีผู้ค้ารายกลางที่มาจากการต่างจังหวัดชั้นในด้วย เช่น อำเภอสารภี สารภี แม่ริม ซึ่งพวนนี้จะนำยาบ้านขายให้กับผู้ขายรายย่อย เสรีจแล้วก็กลับที่พักตนเอง ไม่ได้เข้าบ้านหรือพักค้างในเมือง

กลุ่มผู้ค้ารายกลางมักจะเป็นฝ่ายติดต่อกับผู้ค้ารายย่อยเอง โดยการใช้โทรศัพท์มือถือ และจะระมัดระวังการขายที่มีผู้ติดต่อเข้าไปหาตนเอง จึงทำให้การล่อซื้อของเจ้าหน้าที่ยากลำบากมากขึ้น และเมื่อเจ้าหน้าที่ล่อซื้อจากผู้ค้ารายย่อยได้แล้ว ขยายผลไปสู่การจับกุมผู้ค้ารายกลาง ก็มักจะขยายผลได้เพียง 1 – 2 ตอนเท่านั้น

1.4. กลุ่มผู้ค้ารายย่อย หมายถึง ผู้ค้ายาเสพติด ครั้งละ 10 – 200 เม็ด ซึ่งในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยประมาณร้อยละ 60 – 70 ของผู้กระทำการคิดเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งหมด ส่วนใหญ่ผู้ขายรายย่อยจะติดယาเสพติดด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจมักจะล่อซื้อได้โดยไม่ผิดพลาด เพราะผู้ค้าที่ติดယามักจะวิ่งหากนิดเดียว หรือรวมคนที่ต้องการยาเสพติด และจึงนำไปซื้อยาจากผู้ค้ารายกลาง โดยจะต้องจ่ายเงินก่อน หลังจากนั้นมีลักษณะเป็นระยะเวลานาน หลายๆ ครั้ง จึงจะได้เครดิต จึงเป็นช่องว่างให้เจ้าหน้าที่ตำรวจล่อซื้อได้บ่อยครั้ง บางคนถูกจับช้ำชา ก เพราะศาลตัดสินลงโทษประมาณ 2 – 2 ½ ปี ก็กลับมาใช้ชีวิตอยู่ในวงจรค้ายาเสพติดอีก เนื่องจากพวknจะยอมรับสารภาพว่าขายยาเสพติด และส่วนใหญ่จะถูกจับครั้งละไม่เกิน 10 เม็ด

ยาเสพติดที่ระบบอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ยาบ้า และมีการลักลอบใช้กันตามหอพักสถานบันเทิง แหล่งที่เป็นจุดอับ หรือ ที่ลับตาคน เช่น ในเวลากลางคืน มักมีเด็กเยาวชนที่ติดยาเสพติด ไปรวมกลุ่มกันตามบริเวณริมฝั่งแม่น้ำปิง ซึ่งจัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และมักจะขับขี่รถจักรยานยนต์รวมกลุ่มไปมั่วสุมตามบ้านร้าง และสถานที่ที่ปลดปล่อย ซึ่งมีการเคลื่อนที่ไปเรื่อยๆ ซึ่งทำให้การตรวจค้นจับกุมเป็นไปด้วยความยากลำบาก ประกอบกับเด็กเยาวชนที่ใช้ยาเสพติดมีการติดต่อสื่อสารนัดหมายกันทางโทรศัพท์ ซึ่งปัจจุบันมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในกลุ่มวัยรุ่น

สภาพปัญหายาเสพติดในชุมชน(พื้นที่วิจัย)

ชุมชนท่าสะต้อเป็นชุมชนหนึ่งในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีลักษณะเป็นชุมชน เปิด คือ มีผู้คนภายนอกเข้าออกชุมชนได้ตลอดเวลา และคนในชุมชนเองก็มีภาระกิจออกໄไปติดต่อกับบุคคลภายนอกอยู่เสมอทั้งกลางวัน กลางคืน เพราะเป็นชุมชนที่อยู่ไกลกลางเมืองเชียงใหม่ มีตลาดสดอยู่ติดกับชุมชน มีการค้าขายคึกคักร้านค้าขายเต็ยว่างร้านเปิดขายตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งเป็นลักษณะที่เอื้อต่อสภาพการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน ประกอบกับสภาพสังคมทั่วไปในเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ยักษ์ต่อการตรวจสอบความเป็นมาของผู้คนที่เข้ามาติดต่อชุมชน

คนในชุมชนมีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล ไม่มีโครงสร้างให้ใคร เพราะแต่ละคนก็มีภาระกิจที่ต้องร่วงรีบ จึงไม่มีเวลาใส่ใจกับการไปมา เข้าออกของบุคคลในชุมชน

การค้ายาเสพติดในชุมชน

การลักลอบค้ายาเสพติด (ยาบ้า) ในชุมชนท่าสะต้อย จังหวัดที่เป็นคนนอกชุมชน เข้าไปขายและมีคนในชุมชนขายเอง ซึ่งมีทั้งที่เป็นผู้ใหญ่และเป็นเด็กเยาวชนที่ติดยาเสพติด ที่พัฒนาตนเองไปเป็นผู้ขายด้วย เพื่อจะมีรายได้และได้ยาเสพติด

แหล่งลักลอบค้ายาเสพติดในชุมชนมีประมาณ 4 แห่ง ซึ่งเป็นที่ทราบกันในชุมชนว่า บ้านหลังไหนค้ายาเสพติด มีเด็กและเยาวชนติดยาเสพติด จำนวน 6 คน เมื่อเปรียบเทียบกับ จำนวนบ้านเรือนและเด็กเยาวชนที่มีอยู่ในชุมชน ก็จะเห็นว่ามีสัดส่วนที่น่าเป็นห่วงคือ มีแหล่งขายยาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 4.71 ของจำนวนหลังคาเรือนในชุมชน และมีเยาวชนเสพยาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 8.00 ของเด็กเยาวชนในชุมชน (คิดจากจำนวนบ้านเรือนในชุมชนทั้งสิ้น 85 หลังคาเรือน และจำนวนเด็กเยาวชนในชุมชนทั้งสิ้น 75 คน ในปี พ.ศ. 2544) จึงทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ติดอกกังวลถ้วนหนาของตนเองจะเข้าไปสู่วัยนของยาเสพติด แต่ก็ไม่สามารถทำอะไรไปได้มากกว่าการเฝ้ามองและสอดส่องพฤติกรรมของบุตรหลาน ขณะเดียวกันก็เกิดความหวาดกลัวอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าไปยุ่งกับผู้ค้า และผู้เสพยาเสพติด

ด้วยสภาพดังกล่าว จึงคุ้นเคยกับผู้คนในชุมชนอยู่ในสภาพต่างคนต่างอยู่ พุดอะไรได้ไม่มากนัก ประกอบกับชาวบ้านเองก็ไม่นั่นใจว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามจะดำเนินการจริงจังเพียงใด เพราะชาวบ้านเห็นว่ามีการจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจริง แต่พอไม่นานก็เห็นกลับมาขายยาเสพติดในชุมชนอีก และบางครั้งยังออกปากกล่าวอ้างว่าหากมีใครแจ้งข่าวให้กับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองอีกด้วย จึงทำให้ชาวบ้านหวั่นกลัวถึงภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้

การเสพยาเสพติดในชุมชน

สำหรับเด็กเยาวชนที่เสพยาเสพติดนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองบางคนยังอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถช่วยเหลือบุตรหลานตนเองที่ติดยาเสพติด เนื่องด้วยสภาพสังคมของชุมชนเป็นสังคมเปิด โอกาสที่บุตรหลานของตนเองจะออกจากบ้านไปไหน เมื่อไร จะกลับอย่างไรนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองมีโอกาสสรับรู้ได้น้อย และบางครั้งเด็กเยาวชนบุตรหลานไม่กลับมาค้างบ้านเลยก็มี และก็ไม่สามารถจะตามหาได้ด้วยว่าเด็กไปไหน แต่ก็มีความมั่นใจว่าอย่างไรๆ บุตรหลานของตนก็ต้อง

กลับมาบ้าน ดังนั้นโอกาสที่พ่อแม่ผู้ปกครองจะพบปะ พูดคุยกับบุตรหลานที่ติดยาเสพติดนั้นแทบจะไม่มีโอกาส แม้ว่าจะมีโอกาสพูดก็จะพูดได้ไม่จบความ เด็กก็จะออกจากบ้านไปก่อนที่จะฟังรู้เรื่อง และเมื่อบอกครอบครัวที่ยังปกปิดสภาพความเป็นจริงไม่กล้ายอมรับว่าบุตรหลานติดยาเสพติด จึงทำให้เกิดช่องว่างที่จะพยายามเข้าใจซึ่งกันและกัน

เด็กเยาวชนที่ติดยาเสพติดคนหนึ่งในชุมชนเดิมติดยาบ้า แต่ต่อมาย้ายหาได้ยากและตอนเองไม่มีเงินพอจึงหันมาติดสารระเหยแทน เกิดอาการคลื่นคลังม่าตัวตายโดยการแขนหอบ จึงเป็นเรื่องที่น่าเสียหายที่การหาทางออกของชีวิตคนติดยาเสพติดต้องพบจุดจบเช่นนี้

การที่เด็กเยาวชนในชุมชนติดยาเสพติดนั้น มีสาเหตุหลายประการด้วยกัน แต่ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่ขาดการเอาใจใส่ของพ่อแม่ผู้ปกครอง เพราะในจำนวน 6 รายที่ติดยาเสพติดนี้เป็นเด็กเยาวชนที่มาจากครอบครัวแตกแยกหรือไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ มีจำนวนถึง 4 ราย

ความพยายามในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

โดยบทบาทของคณะกรรมการชุมชนที่จัดตั้งขึ้น โดยการสนับสนุนของเทศบาลนครเชียงใหม่นั้น มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลความเรียบร้อย และประสานการปฏิบัติในการพัฒนาทุกด้านของชุมชนกับเทศบาลนครเชียงใหม่ แต่ในด้านปัญหายาเสพติดนั้นยังไม่มีการดำเนินงานที่เจาะลึกถึงพื้นที่ในชุมชน ชุมชนจัดส่งเยาวชนแก่น้ำ และกรรมการชุมชนเข้ารับการอบรมโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันกฎหมายเบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด ไทยพิษภัยยาเสพติด และพาไปดูงานสถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด เมื่ออบรมเสร็จแก่น้ำชุมชนที่ผ่านการอบรมมาแล้ว ก็ยังไม่สามารถดำเนินการอะไรได้ในชุมชน นอกจากนำความรู้มาบอกต่อกับคนในชุมชน และให้เฝ้าระวังบุตรหลานของตนมิให้ตกเป็นทาสยาเสพติด ส่วนปัญหาเดิมที่มีอยู่ก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง

การช่วยเหลือการป้องกัน ปราบปรามยาเสพติดประจำแต่ละปี ก็จะมีเจ้าหน้าที่เข้าไปจับกุมผู้ค้า ผู้เสพในชุมชนทุกปี ในช่วงปี พ.ศ.2544 มีการจับกุมเยาวชนผู้ติดยาเสพติดในข้อหาจำหน่ายยาเสพติดและมีไว้ในครอบครอง ผู้นำชุมชนได้ประสานกับเจ้าหน้าที่ปราบปรามจับกุมขอให้ดำเนินการในลักษณะที่จะเอื้อประโยชน์ต่อเด็กเยาวชน เพราะผู้ต้องหาอายุยังไม่ถึง 18 ปี น่าจะให้โอกาสปรับปรุงตัวเพื่อนำคดของเด็กเยาวชน โดยขอโอกาสให้เด็กเข้ารับการบำบัดรักษาแต่ต่อมาเด็กคนนี้ก็ลับลอบขายยาเสพติด และถูกจับอีกครั้ง จึงถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

ภายในชุมชนมีแหล่งที่ล่อแหลมและเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดอยู่หลายแห่ง เช่น บริเวณร้านค้าที่ตั้งตู้สล็อต จำนวน 2 แห่ง ซึ่งชาวบ้านทราบว่ามีการนำยาเสพติดเข้ามาจำหน่าย ด้วยแต่ไม่กล้าให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ปราบปราม เพราะไม่แน่ใจว่า ตู้สล็อตเป็นของเจ้าหน้าที่หรือไม่และรอบๆ ชุมชนก็มีร้านเกมคอมพิวเตอร์จำนวนประมาณ 22 ร้าน

พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กเยาวชนที่ติดยาที่อยู่ในชุมชนบางรายที่สามารถคุยกับลูกได้ได้พยายามนำบุตรหลานของตนไปบำบัดรักษา แต่ก็ไม่ได้ผล เพราะกลับมาอยู่ในชุมชนได้ไม่นาน ก็กลับไปใช้ยาเสพติดใหม่ ซึ่งความจริงพ่อแม่ผู้ปกครองก็ไม่แน่ใจว่า บุตรหลานของตนจะจะไปบำบัดรักษาจริงหรือไม่ เพราะไม่ได้ไปอยู่ฝ่าตอนรักษา เมื่อกลับมาอยู่ในชุมชน เด็กเยาวชนที่เป็นเพื่อนของคนที่ติดยาเสพติดก็ยังคงหาสมาคมไปมาหาสู่กันตามปกติ จึงทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นห่วงว่าคงกับคนติดยาแล้วจะพา กันไปเสพยาเสพติด

ด้วยลักษณะนี้จึงทำให้เยาวชนเข้าใจว่าคนติดยาเสพติดนั้นเป็นผู้ทำให้ยาเสพติดแพร่ระบาดในชุมชน ซึ่งถ้าเหตุการณ์ยังคงเป็นอย่างนี้ อาจทำให้ชุมชนเต็มไปด้วยคนติดยาเสพติดเมื่อถึงจุดนั้น เด็กและเยาวชนในชุมชนส่วนใหญ่ก็จะตกเป็นเหยื่อของยาเสพติดด้วยแน่นอน

เสริมสร้างวัฒนธรรม ทำให้เกิดผลข้างเคียง

จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางของทุกอย่างในภาคเหนือ จึงเป็นที่รวมของกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมบันเทิง และเป็นป้ำหมายในการจัดกิจกรรมทุกรูปแบบ ที่เห็นได้ชัดเจนคือ ความพยายามของภาครัฐและเอกชนที่จะจัดให้มีงานส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่น กิจกรรมบันเทิงต่างๆ ตลอดรอบปี ซึ่งหากจะรวมตั้งแต่ต้นปีถึงปลายปี ก็จะมีกิจกรรมตามเทศกาลดังนี้

มกราคม	- งานฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่
และงานกาชาด (งานถวายนา瓦)
กุมภาพันธ์	- งานวันเด็ก
- งานเทศบาลไม้ดอกไม้ประดับ
มีนาคม	- ประเพณีปอยหลวง
- งานตรุษจีน
เมษายน	- งานร่มบ่อสร้าง
- งานหัตถกรรมบ้านถวาย
	- งานสืบสานล้านนา

	- งานเทศบาลอาหารล้านนา
	- งานเทศบาลสังกรานต์
	- งานสืบชะตาเมือง
พฤษภาคม	- งานเทศบาลลินจิ้ง
	- งานบูชาอินทขิล
มิถุนายน	- งานประเพณีเดินขึ้นดอยสุเทพ (วันวิสาขบูชา)
กรกฎาคม	- งานเทศบาลความเที่ยงเข้าพรรษา
สิงหาคม	- งานเทศบาลลำไย
	- งานเทศบาลพฤกษาล้านนา (งานกล้วยไห้อ)
กันยายน	- เทศกาลสลาภภัต
ตุลาคม	- เทศกาลทอดกฐิน
	- งานประเพณีออกพรรษา
พฤศจิกายน	- เทศกาลลอยกระทง (เยี่ปีง)
	- ทอดผ้าป่า
	- เทศมหาชาติ
	- งานชาโลวีน
ธันวาคม	- งานคริスマสต์
	- ส่งท้ายปีเก่า

นอกจากนี้ยังมีงานรณรงค์ของหน่วยงานภาครัฐที่จัดขึ้นในรูปแบบของงานบันเทิง เช่น คอร์เต็ตของนักร้อง ดารายอดนิยม ซึ่งมีอยู่เสมอ รวมทั้งคอนเสิร์ตของบริษัทร้านค้าต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อโปรโมทสินค้า หรือจัดเป็นธุรกิจบันเทิงอีกเป็นจำนวนนับครั้งไม่ถ้วน ตลอดจนการพยายามจัดกิจกรรมต่างๆ ใน การรวมกุ่มคนเพื่อให้เกิดการจับจ่ายใช้สอย กระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น การจัดให้มีถนนคนเดิน ภาคมั่ว ภาคโถงโถง เปิดท้ายขายของ เป็นต้น

กิจกรรมบันเทิงและกิจกรรมที่มีการรวมกุ่มคนเหล่านี้ เป็นเรื่องที่มีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดึงงานของเมืองเชียงใหม่ และส่งเสริมการค้าขายสินค้า พื้นเมืองตลอดจนการเผยแพร่วัฒนธรรมที่ดึงงาน และเสริมสร้างเศรษฐกิจของผู้คนในท้องถิ่น ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่ดึงงาน แต่ในความดึงงานเหล่านี้ก็มีสิ่งที่แฝงเรื่องอยู่ที่ทำให้เด็กเยาวชนตกเป็นเหยื่อของแสงสี ความบันเทิงทั้งหลายที่มีขึ้นในทุกงาน ในลักษณะของการสนุกแบบเลย์เดิคในการรวมกุ่มเที่ยว และเที่ยวแบบไม่มีขีดจำกัด กิจกรรมบันเทิงส่วนใหญ่เหล่านั้นมักจะจัดในภาคค่ำ

ภาคกลางคืน เด็กเยาวชนที่ออกจากบ้านมาเที่ยวในยามวิกาล เหล่านี้จึงเป็นเป้าหมาย เป็นเหยื่อของ สังคมทั้งในรูปแบบของการนำตัวเองไปมีกิจกรรมต่างจากกิจกรรมบันเทิงที่มีอยู่ เช่น การไปมั่วสุม เสพยา รวมกลุ่มขับปิ่นอเตอร์ไซค์พาดโหน "ไปท้าพิสูจน์กับผีตามบ้านร้าง และยกพวกตีกัน ฯลฯ นับเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสนใจเพื่อมิให้เกิดมีเหตุการณ์บ้านปลายไปสู่เรื่องที่เสียหายต่อเด็กและ เยาวชน

บริบททางสังคมที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน

ด้วยสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และมีความแปรปรวน ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองต้องหุ่มแท เวลาเพื่อการประกอบอาชีพ จึงมีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของตนเองได้ไม่เต็มที่ และใช้ ในการดูแลบุตรหลานส่วนใหญ่ก็มักจะเป็นเรื่องของการจัดหาเครื่องอุปโภค บริโภค และส่งเสียให้ ได้เล่าเรียนหากความรู้ ในบางรายที่ใช้บริการเงินกู้จากรัฐบาล เพื่อใช้เป็นทุนการศึกษานั้น เด็ก เยาวชนก็จะมีโอกาสติดต่อกับพ่อแม่ผู้ปกครองน้อยลง เนื่องจากความสัมพันธ์กับทางบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเยาวชนที่เข้ามาเรียนอยู่ในเมือง และใช้วิถืออยู่ตามลำพังกันเพื่อนๆ ตาม หอพัก บ้านเช่า เมื่อบริหารเงินไม่เป็น หรือเงินไม่พอใช้ โอกาสที่จะหาเงินโดยวิธีทุจริตจึงเกิดขึ้น ได้ว่าไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการลักลอบค้ายาเสพติด และขายบริการทางเพศ รวมไปถึงการรวมแก๊ง/ กลุ่มลักษณะในเคหะสถาน และแก๊งค์รถจักรยานยนต์ ซึ่งมีการจับกุมครั้งใหญ่ก็มักจะมีเด็กเยาวชน รวมกลุ่มอยู่ด้วย โดยเด็กเยาวชนรุ่นเล็กจะเป็นต้นทางเฝ้าเป้าหมาย หรือนำพวงกุญแจไปลองใช้ เปิดล็อกห้องจักรยานยนต์ไว้ให้ เด็กเยาวชนรุ่นโต เป็นผู้ขับขี่ไปส่งแหล่งรับซื้อ ซึ่งสามารถดูออก เป็นชื่นส่วนต่างๆ ได้ภายใน 15 นาทีก็ไม่สามารถมองเห็นสภาพรถจักรยานยนต์คันนั้น แล้วนำ ชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ที่ถอดออกไปขายเป็นของหลักมือสองต่อไป

จึงมองเห็นว่า โอกาสการกระทำผิดของเด็กเยาวชนนั้นเกิดขึ้นได้ย่างมาก เมื่อไม่มี พ่อแม่ ผู้ปกครอง อยู่ให้ข้อคิด อบรมเลี้ยงดูทางจิตวิญญาณ การกล่อมเกลาทางสังคมจากครอบครัว จึงไม่เกิด แต่กลับถูกสังคมที่มีบริบทแวดล้อมที่ Lewinsky ย้ำๆ กล่อมเกลาให้ประพฤติปฏิบัติไปใน ทางที่ไม่พึงประสงค์

การที่เด็กเยาวชนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ผู้ปกครอง ทำให้เด็กขาดโอกาสซึ่งสัมภาระรู้สึก ที่อบอุ่น ความหวังดี ที่จะกล่อมเกลาจิตใจเด็ก ความรู้สึกที่จะกตัญญูต่อพ่อแม่ผู้ปกครองมีน้อยลง เพราะเด็กเยาวชนอยู่สังคมนอกบ้าน พึงพาเงินทองจากเงินกู้ ศื้อที่อื้น มากกว่าการพึงพาพ่อแม่

ผู้ปกครอง สำนักถึงบุพการีและถินเกิดจึงมีขึ้น ได้จาก ความต้องการของเด็กเยาวชนที่มีอยู่ลูกตอบสนองได้รวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเงินทองที่ต้องใช้จ่ายในชีวิตประจำวันทั้งที่ได้จากเงินกู้ทางการศึกษา หรือการหามาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งเด็กเยาวชนที่อยู่กับพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีฐานะทางการเงินดี ก็มักจะได้รับการตอบสนองความต้องการได้ทันใจ โดยผ่านรูปแบบของการใช้เงินตรา เป็นตัวจัดซื้อหาให้ จึงเป็นเหตุของการเพาะอุปนิสัยที่รอนานไม่ได้และนำไปสู่ความไม่รู้จักอดกลั้น อดทน เด็กเยาวชนส่วนใหญ่จะสะสมความใจเร็วค่อนได้ในทุกเรื่อง และกระบวนการเลี้ยงดูเด็กเยาวชนปัจจุบัน ไม่เอื้อต่อการฝึกความอดทนและไม่ได้สอดแทรกกระบวนการเรียนรู้ในการฝึกฝนตนเอง นำไปสู่การใช้ชีวิตที่ไม่รู้จักการควบคุมตนเอง โอกาสที่เด็กเยาวชนจะกระทำผิดจึงมีมากขึ้น จึงไม่แปลกที่ปัญหาเด็กเยาวชนกลายเป็นปัญหาสังคมหลายประเด็น ดังปรากฏในข่าวที่สะท้อนผ่านสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในวัน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดที่กำลังบ่อนทำลายสมองเด็กเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่กุมชะตาชีวิตของประเทศไทยในอนาคต หากศักยภาพของเด็กเยาวชนในปัจจุบันลูกทำลายลงในวันนี้ ก็จะทำนายได้โดยไม่ยากว่าอนาคตของประเทศไทยจะเป็นเช่นไร

จากสภาพสังคมวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงทุกด้าน และส่งผลกระทบถึงเด็กเยาวชนดังที่กล่าวมานี้ เป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายต้องให้ความสนใจ เพื่อหาวิธีการจับกระแสและพิสูจน์การเปลี่ยนแปลงของสังคมพร้อมกับหากลยุทธ์ในการฝึกฝนเด็กเยาวชนให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถกำหนดท่าทีหรือออกแบบชีวิตของตนเองให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและส่งงาน

บทที่ 4

โครงสร้างและกลไกที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและการพัฒนาเด็กเยาวชน

หากเปรียบเทียบสังคมนี้เป็นเหมือนกับโรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยเครื่องจักรกลหลายตัวในการผลิตแต่ละขั้นตอน กว่าจะได้ผลผลิตที่มีคุณภาพได้นั้นหมายถึงว่าเครื่องจักรกลทุกตัวได้ทำงานที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีเครื่องจักรกลตัวใดหย่อนยานช้ารุดเสียหาย หรือทำงานที่ทดสอบกัน เพราะหากมีการทำหน้าที่ทดสอบแล้วก็จะทำให้ระบบการทำงานรวนเร็วจังหวะ เพราะต้องทำงานหนักเกินกว่ากำหนด คุณภาพของผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตมากขึ้น ต้องเสียเวลา เสียทุนในการนำของเสียไปบำบัดก่อนที่จะนำไปปล่อยทิ้ง ไม่เช่นนั้นก็จะเกิดปัญหามลภาวะกับสังคม สร้างความเดือดร้อนกับผู้คนอีก

เช่นเดียวกับการสร้างคนให้มีคุณภาพในสังคม ซึ่งอาจเปรียบได้กับโรงงาน ต้องอาศัยสถาบันทางสังคมทุกสถาบันที่อาจเปรียบได้กับเครื่องจักรกลแต่ละตัวในโรงงานนั้นเอง เพื่อทำงานที่ในการพัฒนาสร้างเสริมเด็กเยาวชนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ของสังคม การที่สถาบันต่างๆ ทำงานที่ทดสอบกันในการพัฒนาเด็ก จึงเป็นเหมือนการทำงานไม่ได้เต็มที่ ทำให้เกิดของเสีย หรือมีเด็กไม่ได้คุณภาพปรากฏอยู่ในสังคมจำนวนมาก เช่น สถาบันครอบครัว ในปัจจุบัน ต้องทำงานที่สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจไม่สามารถทำงานที่ก่อผลกระทบของตนได้เต็มที่ ต้องฝากความคาดหวังให้สถาบันการศึกษา คือ ให้ครูเป็นผู้ทำงานที่ทดสอบพ่อแม่ แต่ครูก็มีจิตจำถัดในการปฏิบัติงานทั้งในเรื่องของการสร้างสัมพันธภาพให้เกิดขึ้นกับเด็กเยาวชนที่มิได้ไม่เท่าเทียมความสัมพันธ์ทางสายเลือด การทำงานที่ทดสอบดังกล่าวจึงไม่สามารถกระทำได้ตามที่คาดหวัง นอกจากนี้ยังเสียเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรง ทำให้ไม่สามารถทำงานที่ได้เท่าที่ควร เกิดปัญหาขึ้นกับเด็กเยาวชน จำเป็นต้องให้องค์กร หน่วยงาน ที่คิดว่าจะช่วยเหลือได้เข้ามาช่วยทำงาน เช่น บางโรงเรียนมีตำรวจเข้าไปทำงานที่ทดสอบครู

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมดังกล่าว เปรียบเสมือนสัมภានให้รับรู้ว่า กลไกทางสังคมในปัจจุบันไม่สามารถทำงานที่ของตนเองได้ จึงทำให้สถาบันต่างๆ ต้องมีบทบาทหน้าที่ทดสอบเกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นเหตุทำให้ไม่สามารถผลิตเด็กเยาวชนที่มีคุณภาพได้ ในส่วนที่ไม่มี

คุณภาพนี้ จำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพราะไม่สามารถนำไปปล่อยทิ้งเหมือนของเสียจากโรงงานได้

ครอบครัว

ด้วยสภาพความเป็นเมือง คือมีความเจริญทางวัตถุ มีความสะดวกสบายในการสื่อสารติดต่อกันในเมือง ได้รับบริการทางสาธารณูปโภคอย่างทั่วถึง จึงทำให้ความเป็นชุมชนภายในเมืองพื้นที่เขตความรับผิดชอบของเทศบาลนครเชียงใหม่กลายเป็นสังคมเปิด ผู้คนในชุมชนมีโอกาสสรับข่าวสารข้อมูลหลากหลายรูปแบบ การสะกัดกั้นการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมของคนชุมชนเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะในการควบคุมเด็กเยาวชนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ เป็นเรื่องที่ท้าทายสำหรับพ่อแม่และผู้ปกครองที่ไม่เคยได้รับคำตอบเลยว่า “บุตรหลานของตนทำไม่ไม่อยู่บ้านในเวลากลางคืน”

การที่เด็กเยาวชนออกไปอยู่นอกบ้านในเวลาดึกนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองควรรับรู้ว่า บุตรหลานของตนเองไปทำอะไร ที่ไหน กับใคร แต่ด้วยสภาพชุมชนที่อยู่ใกล้กลางเมือง และเป็นสังคมที่มีลักษณะเปิดเช่นนี้ ต้องยอมรับว่าเป็นเรื่องยากมากที่พ่อแม่ผู้ปกครองจะตามรับรู้ทุกเรื่องของบุตรหลานตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าครองชีพของคนในเมืองนั้นจำเป็นต้องใช้เงินซื้อทุกสิ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่ผู้ปกครอง ทุกคนต้องทุ่มเทเวลาในการทำงาน พ่อแม่ผู้ปกครองทำงานหนัก บางรายเปิดร้านขายของตลอด 24 ชั่วโมง โอกาสที่ชุมชนจะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง และเด็กเยาวชนเป็นไปได้ยาก

เด็กบางคนทำงานหนักเกินตัว ต้องช่วยเหลือตัวเองทั้งในเรื่องการกินอยู่ และทุนการศึกษา โดยเรียนไปด้วยและทำงานหารายได้พิเศษ แต่บางคนก็ไม่ตระหนักและไม่รับผิดชอบตนเอง ชอบเที่ยว และสนุกอยู่กับการได้ไปเที่ยวกันเพื่อนตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งมีทั้งในรูปแบบการไปเดินตามห้างสรรพสินค้า (แม้จะซื้อของหรือไม่ซื้อของก็ตาม) เพราะอย่างน้อยก็มีบรรยายกาศที่ดีจากแอร์コンดิชั่นเย็นๆ มีของสวยงาม งาม และสินค้าใหม่ให้ชม) เกมชื่อป อินเตอร์เน็ต คาเฟ่ร้านอาหารราคาถูก เช่น หมูกระทะบุ๊ฟราคากู๊ด สำหรับเยาวชนและบริการカラオเกะด้วย ซึ่งมีอยู่กลุ่มนี้เมือง กลายเป็นที่นัดพบของเด็กเยาวชน และบางทีก็นัดกันไปขับปั่นจักรยานที่สวนสาธารณะ ไม่ทัน

สภาพวิถีเงินทองหายาก เศรษฐกิจตกต่ำ หากจะทำอะไรก็ต้องใช้เงินซื้อเป็นส่วนใหญ่ ตั้งแต่เรื่องอาหารการกิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ชีวิตในเมืองใหญ่ หากไม่มีเงินก็ทำอะไรไม่ได้ ดังนั้นทุกคนจึงต้องทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ในการหาเงินทอง และต้องหาเพื่อบุคคลในบ้านที่ยังไม่สามารถเป็นผู้ผลิตได้ นั่นก็คือ เด็กเยาวชน โอกาสหรือเวลาที่จะมีเหลือให้กับบุตรหลานตอนolsonนี้ ก็มักจะเป็นเวลาที่ตนเองหน่อยล้ากับการทำงาน เวลาที่จะรับฟังอะไรจากเด็กซึ่งน้อยลง

พ่อแม่ ผู้ปกครอง จึงมีความคาดหวังจากสถาบันการศึกษาว่าจะเป็นผู้พัฒนาบุตรหลานของตนให้มีความเจริญก้าวหน้าทุกๆ ด้าน ในอนาคตบุตรหลานของตนจะต้องเป็นคนดี มีงานทำ ดังนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครองจึงทุ่มเทเงินทองทุกอย่างที่สถาบันการศึกษาอยู่ปัจจุบันขอโดยเฉพาะในช่วงเปลี่ยนสถานศึกษาให้กับบุตรหลานนั้น ไม่ว่าจะเป็นเงินค่าบำรุงพิเศษ ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่สถานศึกษาจะกระทำได้ มีใบรับเงินถูกต้อง แต่ก็เป็นเรื่องที่พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องรับภาระทั้งนี้ก็เพราะรักลูก ต้องการให้บุตรหลานได้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่ดีๆ ซึ่งครองต่อไปก็ต้องการให้บุตรหลานเข้าเรียน เมื่อสอบคัดเลือกแล้ว ก็ยังมีการใช้เงินบำรุงสถานศึกษาเข้ามาเป็นตัวตัดสินด้วยว่า ใครจะได้เข้าเรียน ทั้งนี้ เพราะมีผู้ต้องการเข้าเรียนมาก เมื่อเด็กมีปัญหาระหว่างเรียน ทางโรงเรียนมักเชิญพ่อแม่ ผู้ปกครอง ไปพบ แต่ก็มักไม่ได้รับความร่วมมือ ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ปกครองเองคาดหวังว่าทางโรงเรียนจะจัดการให้ได้ และได้มอบบุตรหลานไว้ให้ดูแลแล้วพร้อมกับเงินทองที่หามาได้ ที่ได้ทุ่มเทให้หมดแล้ว โรงเรียนน่าจะเอาใจใส่ดูแลและแก้ไขปัญหาให้ได้

นอกจากนี้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่ไม่ค่อยจะมีเวลาให้กับบุตรหลานของตนนั้น ยังแสดงความรัก ความห่วงใยด้วยการให้เครื่องอุปโภคบริโภค ความสะอาดสวยงามในชีวิตประจำวัน ทุกอย่างที่บุตรหลานต้องการก็จะพยายามหาให้เพื่อทดแทน หรือชดเชยกับเวลาที่ตนเองไม่ค่อยจะมีให้ เพราะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปในการประกอบอาชีพ จึงทำให้บุตรหลานเกิดความรู้สึกเคยชินต่อการถูกตามใจ ขาดความอดกลั้นอดทน

สภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เทคโนโลยี การสื่อสารคอมมานคอม ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตามไม่ทัน เนื่องจากใช้เวลาทำงานหากินเป็นส่วนใหญ่ แต่ในขณะเดียวกันเด็กและเยาวชนมีโอกาสสร้างข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ดีกว่า จึงทำให้เกิดช่องว่างในการสื่อสารระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง กับบุตรหลานของตนเอง นำไปสู่ความขัดแย้ง ความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันจึงมีมากขึ้น โอกาสที่บุตรหลานจะออกจากบ้านไปแสวงหาความสุข สนุกสนาน และความบันเทิงต่างๆ ที่มีอยู่ใกล้ๆ บ้านมีจึงเป็นเรื่องไม่ยาก

รวมทั้งการออกไปสนับสนุนคึกคักตามวัยรุ่นด้วยการใช้ยาเสพติดมาเป็นเครื่องหล่อลิ้นให้สุดเหวี่ยงมากขึ้นก็เป็นไปอย่างง่ายดาย เพราะในสังคมเมืองใหญ่ เช่น เชียงใหม่ ที่มีทุกอย่างเอื้อต่อการใช้ยาเสพติดอยู่แล้ว ทั้งในด้านการค้าขายยาเสพติด สถานที่ที่เอื้อต่อการรวมตัวมั่วสุมการใช้ยาเสพติด กว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองจะรับรู้ว่าบุตรหลานเข้าไปอยู่ในวังวนของยาเสพติดก็สายเกินไป ไม่ทราบจะตามหาบุตรหลานของตนเองได้ที่ใด เพราะขณะที่บุตรหลานดีๆ ไม่ใช้ยาเสพติด ยังตามไม่ค่อยจะทัน และยิ่งเด็กที่เติดไปไกลถึงขนาดติดยาเสพติด ซึ่งโดยธรรมชาติผู้ติดยาเสพติดก็มักจะปิดบังช่องเร้น กีบีจทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง หาโอกาสพูดคุยกับความเข้าใจและแสวงหาโอกาสเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกันได้ยาก โดยเฉพาะความเป็นชุมชนเมือง มีความสลับซับซ้อนและกว้างเกินกว่าความสามารถของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งต้องทำงานหากินจะออกไปตามได้ และบางครั้งบุตรหลานก็จะไม่เข้าบ้านเป็นเวลาหลายวัน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ก็ได้แต่รอให้บุตรหลานกลับมา เมื่อบุตรหลานกลับมาก็ไม่กล้าพูดอะไรที่จะทำให้บุตรหลายไม่พอใจ เพราะไม่ เช่นนั้นบุตรหลานก็จะหนีออกจากบ้านไปอีกนานหลายวัน นับเป็นความอ่อนแอกองสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นกลไกทางสังคมที่ใกล้ตัวเด็กและเยาวชนมากที่สุด

เครือญาติ

ชุมชนต่างๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งมีทั้งสิ้น 74 ชุมชนนั้น ประกอบไปด้วย ประชาชนที่พอจะแยกลักษณะได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่กันมาตั้งเดิมหลายชั่วอายุคน และกลุ่มที่ 2 คือกลุ่มที่อพยพมาจากต่างจังหวัด ต่างอำเภอ ซึ่งกลุ่มนี้ก็มีได้มาแบบโดยเดียว แต่จะซักชวนญาติพี่น้องเข้ามายู่ด้วยกัน และทั้ง 2 กลุ่มนี้ก็จะมีครอบครัวขยายออกไปปลูกบ้านเรือนอยู่ในชุมชนเดียวกัน และบางครอบครัวก็อยู่บ้านหลังเดียวกัน แต่แยกครอบครัวกันทำกิน จึงไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นครอบครัวขยาย สำหรับกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มคนที่เข้ามาทำมาขายประกอบอาชีพในเมือง และนำบุตรหลานตนเองเข้ามาเล่าเรียนในเมือง ขณะเดียวกันก็มีบ้านอยู่ต่างอำเภอ ซึ่งไม่ไกลจากในเมืองมากนักจึงมีลักษณะของความเป็นเครือญาติอยู่บ้าง แต่ก็ไม่หนาแน่นเหมือนกับสังคมในชนบท ทั้งนี้เนื่องจากมีจีดจำกัดในเรื่องที่ดินสำหรับการสร้างบ้านพักอาศัย ที่ดินในเขตเมืองส่วนใหญ่ถูกขายไปปลูกสร้างอาคารร้านค้า โรงแรม และสถานบริการต่างๆ บริเวณที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จึงเป็นพื้นที่ๆ มีทำเลไม่เหมาะสมสำหรับการทำธุรกิจ

อย่างไรก็ตาม ความเป็นญาติกันของคนในชุมชนเมืองจึงพอ มีอยู่บ้าง แต่ก็ไม่มากเท่าในชนบท และแรงกดดันเกี่ยวกะห่วงเครือญาติก็มีไม่มาก แม้จะอยู่บ้านหลังค่าเดียวกัน แต่ก็เป็นแต่เพียงที่พักอาศัยหลับนอน ไม่ได้ทำกินร่วมกัน โอกาสการสนทนากายในครอบครัวใหญ่ก็คงขึ้น

ได้ยัง เพราะต่างคนต่างก็ทุ่มเทเวลาในการประกอบอาชีพนอกบ้าน แต่โดยสายเลือดและความผูกพันกันทางเครือญาติยังมีอยู่ ทำให้เกิดความผูกพันกันอยู่บ้าง โดยเฉพาะในสภาวะที่ครอบครัวคนหนึ่งเดือดร้อน หรือมีปัญหา ความเป็นเครือญาติยังเป็นเรื่องที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ เช่น กรณีที่มีบุตรหลานติดยาเสพติด ฝ่ายที่เป็นญาติกันก็มักจะเดือดร้อนแทน ถึงกับเอ่ยปากว่า “...จริงๆ ก็ไม่ใช่คร ลูกหลานญาติฯ กันทั้งนั้น ไม่รู้จะช่วยอย่างไร นอกจากส่งสอนบอกล่าวแล้วไม่เชื่อฟัง ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร...”

จากการสำรวจเครือญาติในชุมชนท่าสะต้อ โดยการทำ Family Mapping พบร่วม มีเครือข่ายที่เป็นระบบเครือญาติอยู่ในชุมชน ซึ่งมีทั้งในตระกูลใหญ่ ซึ่งประกอบไปด้วยครอบครัวมากกว่า 5 ครอบครัว จำนวน 6 เครือญาติ และมีครอบครัวไม่เกิน 3 ครอบครัว อよ' 4 เครือญาติ ซึ่งลักษณะดังกล่าวอื้อต่อการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ให้เกิดพลังขับเคลื่อนในชุมชน แม้ว่าในกลุ่มเด็กเยาวชนซึ่งเป็นเครือญาติกันยังไม่มีแรง負けเกี่ยวกันมากนัก เนื่องจากไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมในกลุ่ม เครือญาติ แต่ในกลุ่มของพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะเป็นส่วนที่ช่วยให้บุตรหลานได้พบปะพูดคุยกันมากขึ้น ในงานตัดต่อหัวประเพณีสงกรานต์ประจำปีให้กับผู้ใหญ่ในเครือญาติเดียวกัน รวมทั้งในกรณีมีงานศพของคนในกลุ่มตระกูลเดียวกันในชุมชน ก็จะอยู่ในบรรยาการที่ร่วมทุกชีวิตร่วมสุขกันมากขึ้น นับเป็นแรง負けเกี่ยวกับที่สร้างสัมพันธภาพภายในกลุ่มเครือญาติได้เป็นอย่างดี

ชุมชน

ชุมชนภายในเขตเทศบาลเชียงใหม่ หมายถึง บริเวณที่มีการตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ ยกเว้นพื้นที่ในย่านธุรกิจค้าขายที่มีอาคารพาณิชย์ร้านค้าและสถานบริการต่างๆ ซึ่งมีทั้งหมู่บ้าน 74 ชุมชน จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของส่วนราชการปักครองห้องถิน กรมการปักครอง กระทรวงมหาดไทย จึงดูเหมือนว่า การจัดตั้งชุมชนนี้เป็นเรื่องของการพยายามจัดตั้งกลไกขึ้นมารองรับการบริหารงานของเทศบาล เพื่อให้การดำเนินงานในด้านต่างๆ ลงไปสู่ประชาชนได้ง่ายขึ้น ซึ่งแต่เดิมมักใช้คำว่า “ชุมชน” กับคำว่า “ชุมชนแออัด” แต่ปัจจุบันมีการใช้คำว่า “ชุมชน” ในเมืองอย่างกว้างขวาง และไม่ใช่คำว่า “ชุมชนแออัด” เพราะบางชุมชนมีการจัดสาธารณูปโภคได้อย่างทั่วถึง ทั้งถนนทางเดิน ในชุมชน มีไฟฟ้า น้ำประปา และทางระบายน้ำ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น

คณะกรรมการชุมชนจะประกอบไปด้วย กรรมการฝ่ายต่างๆ ดังนี้

1. ประธานกรรมการชุมชน
2. รองประธานกรรมการชุมชน

3. เลขาธุการคณะกรรมการฯ
4. เหรัญญิก
5. พัสดุ
6. ประชาสัมพันธ์
7. กรรมการฝ่ายทะเบียน
8. กรรมการฝ่ายสาธารณสุข
9. กรรมการฝ่ายพัฒนาสตรี
10. กรรมการฝ่ายสวัสดิการและสังคมส่งเสริมฯ
11. กรรมการฝ่ายส่งเสริมอาชีพและรายได้

โดยประธานกรรมการชุมชนจากการเลือกตั้ง และกรรมการฝ่ายต่างๆ มาจากการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบจากประธานกรรมการชุมชน และมีวาระในการบริหารงานคราวละ 4 ปี

แต่เดิมคณะกรรมการชุมชนแต่ละชุมชนจะมีเงินอุดหนุนให้ทำกิจกรรมต่างๆ ปีละ 20,000 บาท แต่ปัจจุบันไม่ได้รับการอุดหนุน แต่หากมีกิจกรรมอะไรที่ต้องการดำเนินการ ให้ชุมชนเขียนโครงการขึ้นไปเพื่อขออนุมัติเป็นครั้งคราวจากเทศบาลนครเชียงใหม่

นอกจากนี้คณะกรรมการชุมชนยังมีบทบาทในการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือชาวบ้าน ในบทบาทของการช่วยเหลือหรือส่งเคราะห์คนชรา และลูกผู้ดีเดือดส์ โดยการประสานจัดหาทุนการศึกษาและเบี้ยส่งเคราะห์คนชราให้กับผู้สูงอายุ ส่วนในการช่วยเหลือด้านอื่นๆ ที่ทำให้กรรมการชุมชนได้รับการยอมรับว่าทำงานเพื่อชาวบ้านอีกประการหนึ่งคือ การมีกลุ่มออมทรัพย์และกองทุนชุมชน/หมู่บ้าน (กองทุนเงินล้าน) ซึ่งส่วนใหญ่ประธานชุมชนและกรรมการชุมชนบางคนเข้าร่วมเป็นกรรมกรกองทุนด้วย

โดยบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของชุมชนนั้น เป็นการดำเนินงานในด้านการพัฒนาชุมชนตามแนวทางของเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยอาศัยกรรมการชุมชนเป็นผู้ประสานการปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ไปสู่ประชาชนในชุมชน ในด้านการประสานการปฏิบัติเรื่องการสำรวจผู้ดีเดือด ยาเสพติด และการแจ้งพฤติกรรมบุคคลต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้น เป็นที่สังเกตได้ประการหนึ่งว่า คณะกรรมการชุมชนมีความหวั่นวิตกในความไม่ปลอดภัยต่อการปฏิบัติงานในเรื่องนี้ ซึ่งต่างจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชนในชนบท ที่มีผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้า มีการทุ่มเทในการทำงานในเรื่องนี้ และมีความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยสูงกว่า ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะลักษณะ

ของชุมชนเมืองเป็นลักษณะสังคมเปิดมากกว่าชุมชนในชนบท การที่ไครสต์ชนคนหนึ่งจะลงมือกระทำผิดกฎหมายหรือจัดการกับผู้นำชุมชนที่ขัดผลประโยชน์ในเรื่องยาเสพติดนั้น หากกระทำในชุมชนเมืองแล้ว อาจมีทางหนึ่งที่ໄล์ได้มากกว่า และผู้นำชุมชนเองก็อาจมีโอกาสในการระมัดระวังได้มาก เพราะชุมชนเมืองมีผู้คนพุกพ่าน มีความสัดส่วนช้อนสูง ประกอบกับผู้นำชุมชนในเขตเมืองมิได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนในตำแหน่งผู้นำชุมชนจากหน่วยงานราชการใดๆ จึงไม่เป็นภารายที่จะบอกรักษาในการทำงานที่เสี่ยงเป็นเสี่ยงตายเช่นนี้

เช่นเดียวกันกับการดำเนินงานที่จะต้องมีฝ่ายໄได้รับประโยชน์และผู้เสียประโยชน์นั้น ชุมชนยังไม่มีความมั่นใจในการก้าวออกไปประสานงานเพื่อให้มีการดำเนินงาน แม้ว่าผลประโยชน์นั้นจะเกิดขึ้นกับประชาชนในชุมชนก็ตาม เพราะผู้นำชุมชนมีความไม่มั่นใจในความเจาะจงอาจของเจ้าหน้าที่ และเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยหากเรื่องนั้นต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับตัวบทกฎหมาย และต้องประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาจเป็นเพราะความไม่เข้าใจในตัวบทกฎหมายและบทบาทของเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน จึงทำให้คณะกรรมการชุมชนไม่มั่นใจ

สิ่งหนึ่งที่คณะกรรมการชุมชนในเขตเมืองสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดีและสนับสนุนให้เต็มใจที่จะทำงาน คือ การดำเนินงานในรูปแบบการสังเคราะห์ โดยการประสานกับภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อขอทุนการศึกษาให้กับเด็กที่มีบิดามารดาติดเชื้อ HIV และเด็กยากจนตลอดจนการดำเนินงานเพื่อให้ได้เบี้ยส่งเคราะห์ช่วยเหลือคนชราหรือผู้สูงอายุในชุมชนของตนเอง ซึ่งเป็นงานที่ทำให้คณะกรรมการชุมชนได้รับการยอมรับจากประชาชนด้วยเช่นกัน

ภายใต้การดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการชุมชนนี้ มีคณะกรรมการอีกชุดหนึ่งซึ่งอยู่ในกรรมการฝ่ายสาธารณสุข ดำเนินงานในรูปแบบกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน/ชุมชน หรือเรียกว่า “อสม.” ในแต่ละชุมชนจะมีประมาณ 10-20 คน แล้วแต่ขนาดของชุมชน โดยทำหน้าที่เป็นอาสาสมัคร ไม่มีค่าตอบแทนใดๆ แต่กกลุ่มอาสาสมัครเหล่านี้ก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่อย่างน้อยก็ได้รับสวัสดิการในด้านสาธารณสุขไปด้วย ตลอดจนได้รับความรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติตนเองและคนใกล้ชิดได้ อสม. เหล่านี้จะรับผิดชอบในการคุ้มครองสุขภาพของสมาชิกในชุมชน มีการแบ่งโซนจำนวนหลังคารือนรับผิดชอบแต่ละคน มีกิจกรรมหลักๆ คือ การวัดความสูง ชั้นนำหนังตัวเด็กเล็กในแต่ละหลังคารือน

ในระดับสูงกว่าชุมชนจะมีองค์กรเครือข่ายชุมชนอยู่ 1 องค์กร คือ ศูนย์ประสานงานชุมชนเมืองเชียงใหม่ (ศป.ชม) จัดตั้งขึ้นโดยตัวแทนประชาชน งานหลักคือ กลุ่momทรัพย์ชุมชน มีการประชุมทุกวันที่ 15 ของเดือน มีที่ทำงานอยู่ที่ชุมชนเมืองกำย อดีตข้าราชการครูเป็นประธานเครือข่ายชุมชน มีสมาชิกจำนวน 30 ชุมชน มาจากชุมชนต่างๆ ทั้ง 4 แขวง ไม่มีการบังคับขึ้นอยู่กับความสมัครใจของชุมชนนั้นๆ ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกเครือข่าย ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเทศบาลนครเชียงใหม่ หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ และภายใต้ตัวเมืองเชียงใหม่นี้ มีทั้งหมด 2 เครือข่าย อีกหนึ่งเครือข่ายอยู่ที่ชุมชนหัวฝาย แขวงเมืองราย แต่ก็ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมเรื่องเด็กเยาวชน

เครือข่ายเพื่อนเด็กเยาวชน

เด็กเยาวชนในชุมชนเมืองส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยเรียน ซึ่งมีตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้นเพื่อนของเด็กๆ ส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อนที่อยู่ในโรงเรียนหรือสถานศึกษาเดียวกัน สำหรับเด็กเยาวชนที่อยู่ในชุมชนเดียวกันนั้น มักจะไม่รู้จักกันคุ้นกัน เพราะไม่มีเวลาได้ใกล้คลีกัน รับรู้แต่เพียงว่าอยู่ในชุมชนเดียวกัน แต่ไม่เคยพูดคุยสนทนากัน บางคนอยู่คลาสช้อยกิจอยู่ไกลออกไป มีการแบ่งโซนกันอยู่ และบางทีก็จะหาเรื่องที่ไม่เป็นเรื่อง ทะเลกันในกลุ่มเด็กๆ ในชุมชน เช่น อาจจะเห็นหน้ากันแล้วไม่ชอบขึ้นหน้า เขม่นกัน และรวมเพื่อนที่เรียนอยู่โรงเรียนเดียวกัน ที่พอมีอยู่บ้างในชุมชน ไปหาเรื่องทะเลกันเด็กเยาวชนต่างชอยในชุมชนเด็กบางกลุ่มในชุมชนจะตั้งชื่อชอยบ้านของกลุ่มตรงข้ามว่า “พวชอยขึ้นมา” โดยให้เหตุผลว่า “ชอยนั้นมีคนเลี้ยงหมาเยอะ ชอบปล่อยหมาไว้เรี่ยราดในซอย” ทำให้เด็กๆ ในชอยนั้นไม่พอใจถึงกับนัดกลุ่มยกพวกตีกัน แม้กระทั้งในกลุ่มเด็กวัยรุ่นผู้หญิงก็มีเหตุการณ์เขม่นกัน หาเรื่องทะเลกันโดยให้เหตุผลว่า “ไม่ถูกชะตา” “วางแผน...เก็บไม่เข้าท่า” ฯลฯ

การที่เด็กเยาวชนมีเพื่อนสนิทอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่เรียนในโรงเรียน หรือสถาบันเดียวกัน จึงทำให้เด็กในชุมชนมีความจำเป็นออกจากบ้านไปติดต่อกันเพื่อนๆ ที่อยู่นอกชุมชน ทั้งในส่วนที่เป็นการกิจที่ทางโรงเรียนกำหนดให้ เช่น การทำรายงานเป็นกลุ่ม กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ ที่โรงเรียนกำหนดให้ทำร่วมกัน ตลอดจนการไปพบปะพูดคุยกันทั้งทางโทรศัพท์ และการเดินทางไปพบปะพูดคุยกันในเรื่องส่วนตัวที่บ้าน หรือสถานที่ที่เด็กๆ นัดหมายกัน ไม่ว่าจะเป็นห้องสรรพสินค้า ร้านอาหาร เครื่องดื่ม หรือที่สาธารณะต่างๆ และสถานที่ที่ปลดปล่อย หากเป็นเรื่องที่เด็กๆ ไม่อยากให้ใครพบเห็น รวมทั้งการรวมกลุ่มไปเที่ยวตามลำพังของกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งรัฐมีการเที่ยวของ

เด็กเยาวชนจะไกลอกอไปมากขึ้น เมื่อเด็กมีรถจักรยานยนต์ เด็กจะประทับใจและให้ความสำคัญกับเพื่อนที่มีรถจักรยานยนต์ ซึ่งนั่นหมายถึงว่า เขาสามารถไปไหนได้ไกลมากขึ้นและสะดวกมากขึ้น

ในกลุ่มเด็กเยาวชนรุ่นโต จะมีเพื่อนสนิทอยู่นอกชุมชน ซึ่งก็มักจะเป็นกลุ่มเพื่อนในโรงเรียนเดียวกันบางคนสนใจมาก มากกว่าคนในครอบครัวเดียวกัน และเมื่อมีกิจกรรมที่ต้องทำด้วยกัน ก็มักจะไปพักค้างคืนบ้านเพื่อน เด็กเยาวชนบางกลุ่มจะชื่นชมยินดีกับการได้เข้าไปสังกัดกลุ่ม เพียงเพื่อป้องกันมิให้ลูกห่มเหง หรือเป็นการประ公示่าดูตอนมองมิตรภาพมาก และกลุ่มเพื่อนเหล่านี้ก็เติบโตด้วยเป็นกลุ่มแก๊ง เพราะมีสมาชิกมากขึ้น สมาชิกบางคนประพฤติไม่เหมาะสม เช่น เกิดทะเลวิวาท ขับปืนอเตอร์ไซค์กวนเมือง และกระทำการผิดกฎหมาย ทั้งในเรื่องการน้ำสุนแสພยาเสพติด และจัดแข่งขันมวยรถ ฯลฯ จนมีการยกพวกตีกัน เป็นข่าวตามที่สื่อมวลชนนำเสนออยู่เป็นประจำ เช่น กลุ่มแก๊งหน้าคารา หรือแก๊ง NDR แก๊งประตูก้อม แก๊งสันป่าข่อย หรือ แก๊ง SPK เป็นต้น

ปัจจุบันแก๊งต่างๆ เหล่านี้ถูกเจ้าหน้าที่ภาครัฐล้างลายกลุ่ม แต่ในความเป็นจริงกลุ่มเด็กและเยาวชนบางกลุ่มก็ยังแอบอ้างตั้งกลุ่มใหม่ เช่น กลุ่มออร์เร็น ซึ่งอธิบายว่า กลุ่มตนเองแยกตัวมาจากการกลุ่ม NDR และบางกลุ่มบางแก๊งก็มีแต่ชื่อ แต่ไม่มีการเคลื่อนไหว หรือกลุ่มคนปรากฏให้เห็น เช่น กลุ่ม/แก๊ง SPK แต่เด็กเยาวชนรุ่นเล็กก็มักจะไฟฟันว่าจะเข้าไปสังกัดกลุ่ม/แก๊ง SPK จะเห็นได้จากเด็กผู้ชายในชุมชนท่าสะต้อ มักจะเปลี่ยนตามกำแพงข้างรั้วว่า “SPK” อูํหลายแห่ง และหากให้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการออกแนวการเรียน หรือการเรียนป้ายชื่อตนเอง ก็มักจะมีถ้อยคำเกี่ยวกับ “SPK รุ่นใหม่” ฯลฯ แต่เมื่อถามถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ SPK ก็ไม่มีใครตอบได้ว่าอยู่ที่ไหน ทำอะไร มีใครบ้าง ซึ่งในความเป็นจริงกลุ่ม SPK เป็นกลุ่มเด็กเยาวชนสันป่าข่อย ซึ่งเป็นชื่อของท้องถิ่นที่อยู่บริเวณโภคลัษณะท่าสะต้อ ปัจจุบันยังมีชื่อวัด ตลาด และถนน ที่ชื่อสันป่าข่อย ปรากฏอยู่ แต่กลุ่มแก๊งค์สันป่าข่อยหรือ SPK นั้น เป็นกลุ่มแก๊งค์ยุคฟ่อแม่ของเด็กในสมัยเป็นวัยรุ่น ซึ่งยังคงไว้ปัจจุบันกลุ่มได้ถลายไปแล้ว

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงอาจกล่าวได้ว่า โดยธรรมชาติของเด็กและเยาวชนนั้น จะหนีไม่พ้นคำว่า “เพื่อน” “กลุ่ม” “แก๊งค์” ดังนั้น เครือข่ายเพื่อนจึงเป็นกลไกโดยธรรมชาติที่อาจทำให้เกิดประโยชน์ที่เกือบถูกล และสร้างสรรค์ หรือเป็นต้นเหตุของการรวมพลัง ถลายล้าง หรือเป็นปัญหาต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม

หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับเด็กเยาวชน

หน่วยงานภาครัฐที่เป็นอีกกลไกหนึ่งที่มีบทบาทในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน ซึ่งมักจะมุ่งเด็กเยาวชนว่าเป็นกลุ่มคนที่ยังอยู่ในวัยเยาว์ การกระทำต่างๆ ของเด็กเยาวชน จึงถูกมองว่าเป็นเรื่อง “ไร้สาระ” ไม่ได้มาจาก ทำอะไร เป็นแก่นสาร ปล่อยให้ทำอะไรเองไม่ได้ ต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด เกิดอันตรายได้ง่าย ได้ไม่คุ้มเสีย เด็กและเยาวชนจึงไม่ได้รับความไว้วางใจหลายๆ เรื่อง ทั้งๆ ที่บางเรื่องเด็กทำได้ดีกว่าผู้ใหญ่ เช่น การใช้ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นต้น แต่ยังไร้ความสามารถ หางมงลงในมิติในด้านการพัฒนาสังคม และประเทศชาติ” มีการยอมรับโดยทั่วไปว่า “เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า” ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าเพียงได้ถ้าสามารถ “ได้จาก” ความสามารถของเด็กเยาวชนในยุคนี้ด้วย แม้แนวคิดนี้จะเป็นที่เข้าใจกันอย่างแพร่หลายในสังคมไทย แต่ความตระหนักรังมีไม่มากพอที่จะเห็นการปฏิบัติที่ชัดเจน ขาดความมีเอกภาพในการดำเนินงาน แต่ละหน่วยงานอาจมีการประสานความร่วมมือกันในการดำเนินงานเพื่อเด็กและเยาวชน แต่ที่เป็นการดำเนินงานเฉพาะกิจ เฉพาะเทศบาลเท่านั้น ยังไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เช่น การสำรวจข้อมูล หรือใช้ฐานข้อมูลเดียวกัน และการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนในระดับต่างๆ หน่วยงานทั้งหลายจึงทำตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งถูกกำหนดมาในระดับนโยบายมากกว่าการดำเนินงานตามสภาพปัญหาที่เป็นอยู่

ในด้านการจัดการปัญหายาเสพติดของเทศบาลนครเชียงใหม่นั้น มีการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเยาวชนในรูปแบบการฝึกอบรมแกนนำเยาวชนให้ความรู้ในการป้องกันยาเสพติด และแกนนำที่ผ่านการฝึกอบรมยังไม่ได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานต่อในชุมชน ปัญหานักเสพยาเสพติดและปัญหาการลักลอบค้ายาปัญหายาเสพติด จึงถูกมองว่าเป็นปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้าไปรับผิดชอบ สำหรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนนั้น ยังไม่มีการจัดงบประมาณให้ชุมชนโดยเฉพาะ แต่จะเป็นการจัดสรรงบประมาณไปในรูปการให้การศึกษาในสถานศึกษาทั้ง 11 แห่ง ในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ แต่การพัฒนาสุขภาพอนามัยสำหรับเด็กเล็กและผู้สูงอายุนั้น มีการดำเนินงานผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน ซึ่งเป็นเครือข่ายการทำงานอยู่ภายใต้คณะกรรมการชุมชน ล้วนทั้งบริบททางชุมชนที่ล่อแหลมที่อาจเป็นตัวเร่งเร้าให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชน ก็ยังไม่มีโครงการหรือกิจกรรมเข้าไปดำเนินงานแต่อย่างใด ข้อมูลข่าวสารเพื่อการวิเคราะห์ทางทางป้องกันแก้ไขปัญหาอย่างหลากหลายสังเคราะห์รวมกันโดยเฉพาะในด้านเด็กเยาวชนติดยาเสพติด การรวมกลุ่ม/แก้ไขกลุ่ม โภยรถพัทลพีสินตามเคหะสถานตลอดจนปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ ในการแก้ไขปัญหาการรวมกลุ่มแก้ไขของเด็กวัยรุ่น จึงถูกแก้ไข

โดยวิธีการสลายกลุ่มแต่เพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตามองค์กรต่างๆได้ดำเนินงานในเชิงปฏิบัติการทางจิตวิทยา โดยการจัดชุดสำรวจมวลชนสัมพันธ์และสายตรวจเข้าไปดำเนินงานในชุมชน แต่ก็ยังไม่ได้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะจะมีเป็นบางโรงเรียนที่มีโครงการ DEAR ซึ่งเป็นรูปแบบการให้ความรู้ในเรื่องยาเสพติดโดยต่างๆให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้จากต่างประเทศสู่ประชาชน โดยการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง โดยมีเจ้าหน้าที่สำรวจเป็นผู้ดำเนินรายการ

ในด้านการเลี้ยงดูเด็กเยาวชนนั้น เป็นหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยตรง ส่วนการพัฒนาให้เด็กมีความเริญเติบโตนั้น เป็นการมองความเริญเติบโตในด้านสติปัญญาเป็นส่วนใหญ่ และเป็นเรื่องที่ต้องสร้าง ต้องพัฒนาให้กับเด็ก โดยคาดหวังจากสถาบันการศึกษาและองค์กรเพื่อการพัฒนาต่างๆ ในสังคมเป็นผู้ทำหน้าที่นี้ ส่วนในด้านการเลี้ยงดูนั้น มักจะมองเป็นการเลี้ยงดูเพื่อให้เด็กเริญเติบโตทางร่างกาย การให้อาหาร ที่อยู่หลับนอน การคุ้มครองความปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ ตลอดจนอุบัติเหตุ อุบัติภัยทั้งหลาย รวมทั้งการควบคุมมิให้เด็กเยาวชนออกนอกบ้านนั้น มักจะเข้าใจว่าต้องเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยตรง มีความพยายามที่จะนำความร่วมมือทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันทางการศึกษา และการพัฒนาทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชนเข้ามาร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชนได้เริญเติบโตทั้งทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญาไปพร้อมๆ กันอย่างสมดุล ต่อเนื่อง และมีคุณภาพ (สติปัญญา หมายถึง การกำหนดรู้เห็นตามความเป็นจริง ด้วยความคิดของตนเอง ไม่ใช่มีคนบอก จดจำมา หรือเรียนรู้มาก่อน แต่ไตร่ตรองด้วยตนเอง แม้ลิ้งนั้นไม่เคยพบเห็นมาก่อนก็ตาม)

แต่ก็อาจจะเป็นความพยายามที่ไปไม่ถึงเป้าหมาย ทั้งๆ ที่มีเด็กเยาวชนเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังเป็นความพยายามอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ดังจะเห็นได้จากปัจจุบันมี องค์กร หน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมดำเนินงานเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเยาวชนมากขึ้น และส่วนใหญ่จะเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ ความรู้ ให้กับเด็กเยาวชนเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการสร้างเสริมสติปัญญาเพื่อให้เด็กเยาวชนนำไปเป็นเครื่องมือในการทำความรู้ต่อนั้นยังไม่มีการดำเนินงานที่ชัดเจน อาจมีหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีเป้าหมายในเรื่องนี้ แต่ในเมื่อมองในด้านการปฏิบัติจะเป็นเรื่องของการสอนเพื่อให้ความรู้ในวิชาการที่มีอยู่แล้วเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งดูได้จากระบบการประเมินผลการศึกษาที่มีอยู่นั้นเป็นการแบ่งขั้นเพื่อวัดผลผลิตมากกว่า คือมุ่งเน้นในการวัดว่าคร้มีความรู้มากกว่ากัน ไม่ใช่เป็นการวัดเพื่อบอกว่าเด็กเยาวชนมีจิตความสามารถในการพัฒนาสติปัญญาและศักยภาพของตนเองมากขึ้นกว่าเดิมมากน้อยเพียงใด นีอัตราในการเริญเติบโตในด้านนี้น่าสนใจ และ

จะต้องสร้างเสริมอย่างไร ในการประเมินผลไม่ให้ความสนใจต่อกระบวนการ แต่ไปให้ความสำคัญต่อจำนวนผลผลิตมากกว่า ดังนั้น เด็กเยาวชนที่มีโอกาสในการแสวงหาข่าวสารข้อมูล หรือมีช่องทางในการรับข่าวสารข้อมูลน้อยกว่า ก็ย่อมที่จะมีความรู้น้อยกว่า จึงไม่แปลกใจที่เด็กยากจนแต่เรียนดีมีจำนวนน้อย และจะมีเด็กส่วนใหญ่ยากจนและเรียนไม่ดี และเข่นเดียวกันก็มีเด็กที่มาจากฐานะดีมีความรู้มาก เรียนดี แต่กลับมีผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานเพียงจำนวนน้อย ทั้งๆ ที่มีโอกาส จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าจะจัดการศึกษาอย่างไร เพื่อให้เด็กมีสติปัญญาเพิ่มขึ้น มิใช่ให้มีความรู้เพิ่มขึ้นแต่เพียงอย่างเดียว

แม้ว่าจะมีการปฏิรูปการศึกษา โดยให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ไปสู่อัจฉริยภาพในเชิงพหุปัญญา (Multiple Intelligences) คือ เด็กอาจจะเรียนหนังสือไม่เก่ง แต่อาจมีปัญญา หรือเก่งในด้านอื่นๆ ซึ่งมีมากถึง 7 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543: น. 38) คือ เก่งในการรู้จักตนเอง เก่งทางคำพูด เก่งทางเหตุผล เก่งทางความรูปภาพ เก่งร่าง เก่งทางดนตรี เก่งการสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งในการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: น. 24) ได้กำหนดแนวทางในการประเมินผล โดยให้ความสำคัญในการประเมินกระบวนการ (process) ควบคู่ไปกับการประเมินผล ผลลัพธ์ (output) หรือผลผลิต (product) แต่ก็เป็นเรื่องยากที่ครูผู้สอนจะปรับตัวเพื่อปฏิบัติงานในระยะแรกที่มีการปฏิรูปการศึกษาในขณะนี้ ซึ่งมีการปฏิบัติยังไม่ทั่วถึง ประกอบกับการประเมินผลในส่วนของกระบวนการ (process) นั้น เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความละเอียดในการปฏิบัติ ต้องใช้การสังเกต การตรวจงานที่สะสมอย่างต่อเนื่อง จากแฟ้มสะสมงาน การวัดเจตคติ ซึ่งเป็นเรื่องนามธรรม ขณะเดียวกันพ่อแม่ ผู้ปกครอง ยังไม่ชัดเจนในกระบวนการเรียนการสอนแบบใหม่ ยังคงมุ่งหวังให้บุตรหลานของตนเองเรียนหนังสือเก่ง เพื่อจะมีโอกาสไปเรียนต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง ซึ่งในการสอนเรียนต่อ ก็ยังคงมีแบบวัด หรือวิธีการคัดเลือกด้วยการใช้ข้อสอบวัดความรู้อยู่เป็นเกณฑ์หลัก ส่วนคุณลักษณะอื่นๆ นั้นเป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้น จึงยังมีพ่อแม่ผู้ปกครอง นิยมส่งบุตรหลานไปเรียนพิเศษ หรือการวิชาเพื่อการแข่งขันในเชิงวัดปริมาณ ความรู้ตามค่านิยมในสังคมปัจจุบันอยู่

ในการทำงานแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนขององค์กรเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่มีประมาณ 30 องค์กร และส่วนใหญ่มองเห็นว่า (สก.ว.ร่วมกับองค์กรเครือข่ายด้านเด็กและเยาวชนภาคเหนือ, 2543: น. 12-13) ปัญหาเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องมีคนในสังคมเข้ามาร่วม

กันแก้ไขปัญหา ขณะเดียวกันก็ได้พยายามสร้างเครือข่ายองค์กรเอกชนขึ้นมาช่วยกันทำงาน แต่ เครือข่ายยังไม่เข้มแข็งพอที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหา

ในการดำเนินงานขององค์กรเอกชนจะมีแนวทางการดำเนินงานร่วมกับองค์กร ชุมชน/บ้าน/วัด/โรงเรียน/อาสาสมัครผู้ใหญ่/เด็กและเยาวชน โดยองค์กรเหล่านี้จะเฝ้าระวัง/ติดตาม ดูแล รวมถึงการพัฒนาและการให้บริการเบื้องต้นแก่เยาวชนและรายงานหรือให้ข้อมูลกับหน่วยงาน ทางราชการและองค์กรเอกชน สำหรับการประสานความร่วมมือในการปฏิบัติกับหน่วยงาน ราชการนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นงานในด้านการคุ้มครองสิทธิเด็ก เช่น งานนิติบัญญัติ ด้านรัฐสวัสดิการ เป็นต้น

ลักษณะของปัญหาเด็กเยาวชนที่องค์กรเอกชนเข้าไปดำเนินการ ส่วนใหญ่จะเป็น ปัญหารอบครัว ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กมั่วสุม ปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิด ปัญหาการขาดโอกาส ทางการศึกษา ปัญหาเด็กเรื่อง แลบปัญหาเด็กที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาเด็ก เที่ยวกลางคืน ปัญหางานลุ่มแกงค์วัยรุ่น เป็นต้น มีลักษณะการทำงานในรูปแบบที่แตกต่างไปจาก หน่วยงานภาครัฐ กล่าวคือ แตกต่างด้วยแต่บุคลากรที่เข้าไปทำงานก็มีความรู้สึกต่างกัน ในกลุ่มของ องค์กรเอกชนนี้จะเป็นเรื่องของการทำด้วยใจมากกว่าการทำไปเพราหน้าที่ และทำบนพื้นฐาน ความคิดว่าเด็กมีศักยภาพ มองปัญหาคนละมุ่นมอง

การทำงานขององค์กรเอกชนหลายหน่วยงานที่ทำงานกับเด็กเยาวชน ลูกจับตามอง จากสังคมและหน่วยงานภาครัฐว่าอาจมีสิ่งอื่นเคลื่อนแฝง หรือไม่ได้รับการไว้วางใจทั้งในเรื่องที่มา ของทุน กระบวนการดำเนินงาน และเป้าหมายที่แท้จริงของการทำงาน

ขาดเงื่อนไขพนักเพื่อการแลกเปลี่ยน คิดค้น หาแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเด็ก และเยาวชนอย่างจริงจัง ดังนั้นข่าวสารข้อมูลที่มือyujiingเป็นข้อมูลคนละฐานคิด ส่งผลไปถึงแนวทาง ในการดำเนินงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และขาดความต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มของ องค์กรเอกชนนั้นงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่มีการประเมินอย่างเป็นวิชาการ ตลอดจนไม่ สามารถส่งต่อให้องค์กรอื่นดำเนินการต่อในระบบปกติได้ ปัญหาเด็กเยาวชนจะยังคงมีอยู่ โดย เนื่องจากปัญหายาเสพติด

ด้วยสภาพการดำเนินงานของแต่ละฝ่ายที่กล่าวมานี้ จะมองเห็นว่า กลไกการ ทำงานที่มีอยู่ยังไม่สามารถจัดการกับปัญหาและเข้าไปพัฒนาเด็กเยาวชนได้อย่างเต็มที่ ขาดความ

เป็นเอกสารแต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร จะรับผิดชอบการปฏิบัติงานในแต่ละช่วงอายุของเด็ก และเยาวชน ดังนั้นในการส่งต่อข้อมูลเพื่อการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาจึงไม่สามารถพัฒนาได้อย่าง ต่อเนื่อง และในเรื่องที่เป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขที่ sanctions ได้อย่างแท้จริง จึงทำให้ปัญหาเด็กและ เยาวชนจึงคงมีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหายาเสพติด

บทที่ 5

ปัจจัยภายในตัวเด็กเยาวชน

การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีพฤติกรรมหรือแสดงออกอย่างใด ย่อมมีส่วนมาจากการบวนภายในของบุคคลนั้น โดยเฉพาะกระบวนการรับรู้ ความจำ ความรู้สึก และความคิด ซึ่งลักษณะภายในจิตใจเหล่านี้อาจกล่าวได้ว่า เป็นเรื่องที่ยากที่จะเข้าใจ เพราะเป็นเรื่องสลับซับซ้อน แปรปรวนได้ง่าย แต่นักจิตวิทยาหลายสำนักได้นำเสนอทฤษฎีจิตวิทยานุคลิกภาพไว้มากมาย เพื่อเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจในเรื่องของตนเองและผู้อื่น และหวังกันว่าจะนำไปใช้ทุกคนไปสู่ชีวิตที่เป็นสุขในการอยู่ร่วมกันได้ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2539:น.1-6) ดังนั้น ในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน จึงต้องให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบของปัญหาที่เป็นลักษณะภายในของเด็กเยาวชนไปพร้อมๆ กับองค์ประกอบทางด้านสังคม วัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการปัญหาเด็กเยาวชนไปพร้อมๆ กัน

เจาะใจสัมผัสจิตชีวิตเด็กเยาวชน

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้สุ่มเด็กเยาวชนจากชุมชนท่าสะต้อย จำนวน 38 คน จากเด็กเยาวชนทั้งหมดในชุมชน จำนวน 75 คน และเด็กเยาวชนโรงเรียนชุมชนท่าสะต้อย จำนวน 77 คน จากจำนวน 369 คน รวมทั้งสิ้น 115 คน โดยใช้แบบวัดจิตลักษณะภายในของเด็กเยาวชน 11 ด้าน ด้วยกันคือ

1. ด้านสติปัญญา
2. ด้านสุขภาพจิต
3. ด้านประสบการณ์ทางสังคม
4. ด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
5. ด้านการมองอนาคต
6. ด้านการควบคุมตนเอง
7. ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง
8. ด้านความเชื่ออำนาจในตนเอง
9. ด้านการมีแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์

10. ด้านการมีทัศนคติ/ค่านิยม

11. ด้านคุณธรรม

ซึ่งเป็นลักษณะภายนอกที่เอื้อต่อการพัฒนาตนเองให้เป็น คนเก่ง คนดี มีสุข ประกอบสัมมาชีพดี ขยันขันแข็ง และมีส่วนในการพัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจและประชาธิปไตย (ดวงเดือน พันธุ์มนนาวิน, 2543.:น96-97)

เพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบภายในจิตใจของเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบสำรวจจิตลักษณะภายนอกทั้ง 11 ประการขึ้น โดยพัฒนาจากแบบประเมินความคลาดทางอารมณ์ (EQ) ของกรมสุขภาพจิต (กระทรวงสาธารณสุข, 2543)

จากการสำรวจจิตลักษณะภายนอกของเด็กและเยาวชนโดยการสัมภาษณ์ด้วยแบบสำรวจวัดระดับจิตลักษณะภายนอกแบบ Likert กำหนดค่าตอบเป็น 5 ตัวเลือก แล้วหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) การสำรวจพบว่า เด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้านจากคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ถึงคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้

1. การควบคุมตนเอง
2. การมองอนาคต
3. การมีความเชื่ออำนาจในตน
4. การมีแรงจูงใจไฟสมฤทธิ์
5. การมีสติปัญญา
6. การมีประสบการณ์ทางสังคม
7. การมีสุขภาพจิตที่ดี
8. การมีเหตุผลเชิงจริยธรรม
9. การมีคุณธรรม
10. การเห็นคุณค่าในตนเอง
11. การมีทัศนคติ/ค่านิยมที่ดี

ในการค้นพบครั้งนี้พожะอธิบายได้ว่า เด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายมีข้อบกพร่องในปัจจัยด้านการควบคุมตนเองมาเป็นอันดับแรกและการไม่รู้จักมองอนาคตหรือมองการณ์ไกลไม่

เป็น รวมทั้งการไม่เชื่อว่าตนเองจะมีพลังหรืออำนาจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ ตลอดจนข้อมูลพร่อง ในด้านการสร้างแรงจูงใจไฟลัมฤทธิ์ ซึ่งทั้ง 4 ด้านที่กล่าวมานั้น เป็นสิ่งที่เป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กเยาวชนแสดงออกและมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ส่วนในด้านอื่นๆ อีก 7 ด้านนั้น มีคะแนนเฉลี่ยไม่สูงนัก จึงยังคงเป็นปัจจัยที่ยังไม่สนับสนุนการพัฒนาความสามารถของเด็กเยาวชนเท่าที่ควร ซึ่งพอจะเสนอรายละเอียดได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะภายนอกของเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายก่อนเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกแต่ละด้าน

จิตลักษณะภายนอก (N = 115 คน)	\bar{X}	S.D
สติปัญญา	2.80	0.33
สุขภาพจิต	2.87	0.47
ประสบการณ์ทางสังคม	2.83	0.49
เหตุผลเชิงจริยธรรม	2.88	0.56
การมองอนาคต	2.74	0.67
การควบคุมตนเอง	2.72	0.44
การเห็นคุณค่าในตน	3.10	0.52
ความเชื่ออำนาจในตน	2.76	0.64
แรงจูงใจไฟลัมฤทธิ์	2.79	0.54
ทัศนคติ/ค่านิยม	3.12	0.54
คุณธรรม	2.90	0.56

จากตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะภายนอกของเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายก่อนเข้าร่วมกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในด้านการควบคุมตนเอง คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 คะแนน รองลงมาเป็นคะแนนเฉลี่ยในด้านการมองอนาคต คือ 2.74 คะแนน และในด้านความเชื่ออำนาจในตนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 คะแนน สำหรับในด้านแรงจูงใจไฟลัมฤทธิ์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 คะแนน ในด้านสติปัญญา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 คะแนน และในด้านการมีประสบการณ์ทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 คะแนน ส่วนในด้านสุขภาพจิต มีคะแนนเฉลี่ย

เท่ากับ 2.87 และในด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 สำหรับในด้านคุณธรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 คะแนน และในด้านทัศนคติและค่านิยมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 คะแนน

การวัดแนวโน้มบุคลิกภาพโดยใช้แบบทดสอบ D-A-P

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบทดสอบเพื่อศึกษาลักษณะภายนอกของเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย ตามแบบทดสอบของนักจิตวิทยาชื่อ Karer Machover ซึ่งสร้างแบบทดสอบ D-A-P (Draw a person หรือ Drawing of the human figure test) โดยการให้วาดรูปคน (ดาวราน โยชิน, 2544 : น.1-10) เพื่อศึกษาบุคลิกว่ามีแนวโน้มการกระทำ ความสนใจ และบ่งบอกถึงความรู้สึกในการรับรู้ที่มีต่อร่างกายได้เป็นอย่างดี โดยมีหลักของการแปลความหมายอยู่บนสมมติฐานที่ว่า บุคลิกภาพของคนนั้นมีได้จริงจากการเขียนมาโดยเอกสาร แต่จะมีกระบวนการที่เป็นพลวัตร (Dynamic Process) มีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การจินตนาการเกี่ยวกับตัวตน มักจะสะท้อนความเป็นตัวของตนให้เห็นส่วนต่างๆ ของร่างกาย ความต้องการ ความสามารถ ความรู้สึกที่คนมีต่อร่างกายแต่ละส่วนจึงบอกได้ว่าจิตใจเป็นอย่างไร ทางการแพทย์ยอมรับว่าร่างกายและจิตใจต้องมีอิทธิพลหนึ่งกันอย่างที่เรียกว่า Psychosomatic ร่างกายจะมีความรู้สึกต่อความคิด ความผิดปกติของร่างกาย ความผิดปกติของอารมณ์ คนที่ไม่มีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองนั้น มักจะว่าด้วยปัจจุบันๆ ไปกับสิ่งแวดล้อมทุกอย่าง ไม่มีรูปร่างชัดเจน ขาดขอบเขตความเป็นตัวตนไม่ได้ คนที่มีอารมณ์รุนแรง โกรธ เกลียด กลัว ก้าวร้าว มักจะว่าด้วยป้อกท่าทางเสมอ แม้ผู้คาดจะมีความชำนาญเพียงใดก็ตาม

การลงมือว่าด้วยคนนั้น คนวัดมักจะนึกถึงตนเองหรือคนอื่นที่อยู่ใกล้ความรู้สึกที่สุด เสมอ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบขึ้นเป็นรูปนั้น มีอิทธิพลมาจากประสบการณ์สังคม วัฒนธรรม สังคมส่วนและองค์ประกอบแต่ละอย่างของภาพที่ว่าด้วยมีความหมายเฉพาะตัวผู้วัด จะมีเรื่องราว แฟรงอยู่ในแต่ละส่วนที่ว่าด้วย

การวัดแนวโน้มบุคลิกภาพ โดยการให้วาดรูปคนนั้นจะสามารถเรียนรู้ในเรื่องต่อไปนี้

- ความประณานาทที่ฝังอยู่ในจิตไว้สำหรับนัก
- สิ่งที่ขาดหายไป
- สิ่งที่ขาดหายต่อสิ่งที่ขาดไป หรือสัมพันธ์ทั้ง 3 ประการ

วิธีการทดสอบ

ในการวัดแนวโน้มบุคลิกภาพ โดยการใช้เทคนิค D-A-P นี้เป็นวิธีทดสอบที่ง่ายที่สุดวิธีหนึ่ง เพียงแต่ใช้อุปกรณ์ 3 อายุร่วมกัน กระดาษ ดินสอ ยางลบ ผู้นำกิจกรรม บอกให้เด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายว่าครูปคนสักหนึ่งคน ว่าดอย่างไรก็ได้ โดยใช้คำแนะนำหรือคำอธิบายต่างๆ ที่ไม่พยายามจำกัดขอบเขตของการวัดให้มากที่สุด ให้วัดตามใจ ว่าครูปใครก็ได้ เมื่อวัดเสร็จแล้ว นำภาพนั้นมาเปลี่ยนหมายตามกรอบการเปลี่ยนหมายของ Karer Machover (ภาคร ราม โยธิน, 2543 : น.6-37) เด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีแนวโน้มบุคลิกภาพโดยภาพรวมดังนี้

แนวโน้มที่อาจทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยง

1. มีความหลงใหลในตนเองสูง หมกมุ่น มีแนวโน้มที่จะดูถึงความก่อนกาจ
2. แสดงออกถึงพลังที่ไม่มีการยับยั้ง
3. ต้องการความช่วยเหลือ แสร้งหาความสัมพันธ์กับลิ่งแวดล้อมภายนอก ต้องการความรัก การเอาใจใส่
4. ไม่มีความมั่นใจ ขาดความพอดีและสับสนในเพศที่ตนเองเป็นอยู่
5. ต่อต้านเพศตรงกันข้ามกับตน
6. มีอัตตาสูง ปกป้องตนเอง ปรับตัวไม่ดีทางด้านอารมณ์
7. ก้าวร้าว แสดงออกทางกำลัง เพื่อให้ได้อำนาจ
8. รู้สึกถูกบีบคั้น ขาดความเป็นอิสระ ไม่เป็นตัวของตัวเอง
9. รู้สึกไม่ได้รับการยอมรับจากพ่อแม่
10. มีความสงสัยเป็นนิจ
11. ไม่ยึดหยุ่น
12. ชอบแสดงตัว คุกคามด้วยคำพูดและการกระทำ
13. สับสนในกระบวนการความคิด

แนวโน้มที่อาจส่งเสริมพัฒนาการเด็กเยาวชน

1. มีความพยายามต่อสู้เพื่อตนเอง ไม่พึ่งพาผู้อื่น
2. มีกิจกรรมทำภาระว่าง
3. แสดงความเป็นมิตร
4. กระตือรือร้น
5. การรักตนเอง

จากการสำรวจบุคลิกภาพและจิตลักษณะภายในของเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการวัดรูปคน (เทคนิค D-A-P) ดังกล่าว มีความสอดคล้องกับจิตลักษณะภายในที่ได้จากการสำรวจข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งพบว่าเด็กเยาวชนมีข้อบกพร่องในด้านการควบคุมตัวเอง การไม่มีองค์กร ใกล้ และไม่มีความเชื่ออำนาจในตนเองว่าจะสามารถกระทำอะไรได้ด้วยตนเอง จึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างทำงานและเด็กเยาวชนต้องนำมาเป็นประเด็นเพื่อทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน

การบันทึกจากการสังเกตพฤติกรรมเด็กเยาวชน

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ให้ความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัจจัยภายในตัวเด็กเยาวชน ไม่ใช่ภายนอก ในการให้ความสนใจข้อมูลในส่วนที่เป็นบริบททางสังคม วัฒนธรรมและโครงสร้างกลไกการปฏิบัติงานเพื่อเด็กและเยาวชน โดยได้ใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของเด็กเยาวชน ตลอดการเข้าร่วมกิจกรรมทุกรุ่น ซึ่งพอสรุปโดยภาพรวม ได้ดังนี้

เด็กเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการวิจัยครั้งนี้ พอย่างได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่เป็นผู้นำทางความคิด ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเด็กเยาวชนรุ่นโต คือ อายุประมาณ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งมีอายุร้อยละ 25 ของเด็กเยาวชนทั้งหมดที่เข้าร่วมกิจกรรม และจะมีเด็กเล็ก คือ อายุต่ำกว่า 13 ปี ประมาณ 5-6 คน ทั้งสองกลุ่มสามารถปฏิบัติงานไปด้วยกันได้ จะสังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมวันเด็ก ซึ่งคณะกรรมการชุมชนได้เห็นชอบต่อความคิดที่เด็กเยาวชนจะเป็นผู้จัดงานเอง และเด็กเยาวชนทั้งสองกลุ่มนี้เป็นผู้จัดการวางแผนและดำเนินการรวบรวมความร่วมมือหลาย ๆ ฝ่าย จนสามารถดำเนินการได้เรียบร้อย

เด็กเยาวชนในกลุ่มนี้ จะมีลักษณะเป็นผู้นำสูง มีความรับผิดชอบดี กล้าแสดงออก เสียงดังฟังชัด เพื่อนๆ เชื่อฟังและให้การยอมรับ มักเป็นกลุ่มที่หักโขงเด็กเยาวชนนอกชุมชนเข้ามา ร่วมกิจกรรมด้วย ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจ สามารถนำเสนอแนวคิดให้กับบุคคลแปลกหน้า นอกชุมชนได้ เป็นกลุ่มที่มักมีความคิดหรือเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้ แต่ยังขาดการยับยั้งชั่งใจเมื่อมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน ชอบความสนุกสนาน และมีความสุขต่อการได้เสนองานและทำงานเป็นกลุ่ม

2. กลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการวิจัยฯ ซึ่งมีทั้งเด็กเยาวชนรุ่นอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป เด็กเยาวชนในกลุ่มนี้จะมีลักษณะเหมือนเด็กเยาวชนทั่วไป คือ ชอบเล่นเป็นหลัก ความตั้งใจในการทำงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายมีไม่นัก ชอบแหย่งกันเวลารวมกลุ่ม คุยเสียงดัง มักทะเลาะวิวาทในกลุ่มเสมอ และเรื่องที่ทะเลกันก็เกิดจากการล้อเล่น แหย่งกันแรงเกินไป ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมจะมีบางกลุ่มที่เคยนัดตีกันระหว่างซอยในชุมชน โดยมีสาเหตุมาจากเขม่นกัน บางคนบอก "...ไม่ถูกชะตา..." ในระยะแรกๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรม จะนั่งกันเป็นกลุ่ม เพราะอยู่

โรงเรียนเดียวกัน หากมีการจัดกลุ่มคละเพื่อทำกิจกรรมก็มักกลับไปรวมตัวกันอีกหลังเสร็จกิจกรรมแล้ว

เด็กเยาวชนรุ่น โตที่อยู่ในกลุ่มนี้ ชอบเที่ยวกลางคืน บางคนมีรถจักรยานยนต์ มักจะนัดกันไปเที่ยวภาคโก้งโก้ง ตลาดเปิดท้ายขายของ งานในเทศบาลต่างๆ และขับรถไปเที่ยวตามบ้านร้างเพื่อท้าพิสูจน์ว่าผู้มีจริงหรือไม่ บางคนจะลิ้นใส่ลูกกระพรุนที่ลิ้น และบางคนสักยันต์รูปหนุมานที่แผ่นหลังตัวเอง สำหรับผู้ที่ภูษณะสักตามในร่มผ้า และข้อเท้า ข้อมือ โดยสักด้วยตนเองและให้เพื่อนในกลุ่มสักให้ โดยใช้เครื่องมือที่ประดิษฐ์ขึ้นเอง แต่เมื่อการนอกกว่า "...รับรองสะอาดด้วยยาด ก็จะหายใจดี" เด็กเยาวชนผู้ชายบางคนเรียนไม่จบ เพราะขาดเรียน ไม่เอาใจใส่ บางคนจบมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 ชอบคุณเพื่อนนอกชุมชน บางคนซื้อมีดสปาต้ามาพกติดตัว เก็บป้ายกลุ่มแก๊ง SPK. ติดรถจักรยานยนต์ และตามกำแพงในชุมชน และของใช้ประจำตัว รวมทั้งป้ายซื่อที่ให้เขียนในการทำกิจกรรมในโครงการฯ เด็กเยาวชนบางคน เขียนหนังสือไม่ได้ทั้งๆ ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และบางคนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลาเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อนๆ และวิทยากรพี่เลี้ยงจะเป็นคนช่วยเหลือ แต่กิจกรรมส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ใช้ทักษะการอ่านและเขียนมากนัก เด็กจึงไม่รู้สึกว่าเป็นปัญหา และบางครั้งก็จะถามก่อนว่า "...พูดเอาได้ไหม?" เด็กเยาวชนในกลุ่มนี้บางคนมีความสามารถ เช่น เล่นดนตรีได้ และปราณາจะตั้งวงดนตรี แต่บางคนก็ชอบเล่นกีฬา และขณะเดียวกันก็ชอบเที่ยวกลางคืน มีบางคนเคยกับเพื่อนที่ติดยาเสพติด ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นห่วง และมักทะเลกับพ่อแม่ พื่น้องของตนเองอยู่เสมอ บางคนเคยมีประสบการณ์ใช้ยาเสพติดประเภทยาบ้ามาก่อน แต่บวกกับ "...ไม่ติด เพราะถ้ามีก็ใช้ไม่มีก็ไม่ใช่" เพราะไม่เชื่อว่ายาบ้าเป็นยาเสพติด เพราะเคยใช้แล้วไม่ติด แต่ไม่รู้ว่ามันทำลายเซลล์สมอง

3. กลุ่มเด็กเยาวชนที่ติดยาเสพติด ในกลุ่มเด็กเยาวชนเป้าหมาย มีผู้ติดยาเสพติดจำนวน 6 คน ทั้งหมดเป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 15-23 ปี ในจำนวนนี้มีผู้ที่มีสภาพครอบครัวแตกแยกจำนวน 4 คน สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากพ่อแม่แยกทางกัน เด็กเยาวชนกลุ่มนี้มักจะคงหาสมาคมกับเพื่อนนอกชุมชนมากกว่า และประกาศให้ผู้อื่นรู้ว่าตนเองอยู่สังกัดกลุ่มแก๊งค์ SPK มักจะนัดรวมตัวกันในตอนกลางคืนเป็นประจำ สถาบันเรียนตลาดทองคำ หน้าสถานีดับเพลิง ศาลาริมทางข้างริมแม่น้ำปิงใกล้กับสะพานเหล็กข้ามแม่น้ำปิง

เด็กเยาวชนที่ครอบครัวแตกแยกจะอาศัยอยู่กับแม่ของตนเองเป็นส่วนมาก เยาวชนบางรายที่อยู่กับพ่อแม่ สภาพครอบครัวมีฐานะดี พ่อแม่ดูแลดี มีเงินใช้ไม่ขาดมือ เมื่อพ่อแม่รู้ว่าลูกติดยาเสพติด ก็จำกัดการใช้เงิน แต่เด็กเยาวชนที่ติดยาเสพติดกลุ่มนี้ก็จะหาวิธีให้ได้มาด้วยการค้ายาเสพติดให้กับเพื่อนๆ ที่เสพติดด้วยกันนอกชุมชน ยาที่เสพกันคือ ยาบ้า และมือญี่หง蒴ราย

ที่ใช้สาระเหยหลังจากที่ใช้ยานานานจนไม่มีเงินซื้อประกอบกับหาซื้อยาน้ำได้ยากขึ้น จึงหันมาติดสาระเหยแทน ต่อมาก็ถูกกลุ่มคลั่ง และแขวนคอตายภายในบ้านของตนเอง มีเด็กเยาวชนที่ติดยาเสพติดบางคนที่เคยหากันเด็กเยาวชนในกลุ่มที่ 2 ซึ่งทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองห่วงเกรงว่า จะพากันไปติดยาเสพติด จึงพยายามปรามมิให้ไปพบหาสามาคัน แต่เด็กเยาวชนจะบอกว่า "...ถึงเข้าจะติดยาเสพติด แต่เราเกิดไม่ติดด้วย เพราะเรารู้ว่า เป็นของไม่ดี...จริงๆ เราอาจช่วยเขาให้เลิกจากยาเสพติดก็ได.." แต่พ่อแม่ก็ไม่ไว้ใจ

มีเด็กในกลุ่มที่ 2 เด่าว่า ตอนดึกของคืนวันหนึ่งมีตำรวจสายตรวจเข้ามาในชุมชน ไล่จับคนติดยาซึ่งเป็นคนสำคัญ โดยบอกว่า "...ตื่นเต้น โลดโผน...ไล่จับกัน...อย่างในหนังเลย..."

เด็กเยาวชนกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า พวกราษฎร์ไม่เดือดร้อน เพราะมีเงินซื้อยาเสพติด ไม่ได้ขอใคร โดยหาเองจากการค้ายาเสพติด และมักจะแอบอ้างว่า มีเจ้าหน้าที่ค่อยคุ้มกันให้รับรองไม่ถูกจับ หากถูกจับก็ติดคุกไม่นาน

จากปัจจัยภายนอกตัวเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายที่กล่าวมานี้ ล้วนแล้วแต่เป็นข้อบกพร่องที่ต้องเอาใจใส่ เพื่อหาแนวทางร่วมกันกับเด็กเยาวชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบกิจกรรมร่วมกัน ให้เด็กเยาวชนมีปัจจัยภายนอกที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพของเด็กต่อไป

บทที่ 6

ปฏิบัติการร่วม

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานร่วมกันกับคณะกรรมการชุมชนแกนนำเยาวชน ภายใต้การหัวเรือของที่ปรึกษาหลายคน ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งในภาพรวมที่เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรม ตลอดจนโครงสร้างที่เป็นกลไกขับเคลื่อนกระบวนการจัดการปัญหา และพัฒนาเด็กเยาวชน รวมทั้งปัจจัยที่เป็นจิตลักษณ์ภายในหรือรู้สึกส่วนลึกภายในของเด็กและเยาวชนแล้ว พฤกा�ศิทั้งหลายซึ่งประกอบไปด้วย คุณะทำงานวิจัย คณะกรรมการชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง และเด็กเยาวชน ได้เริ่มต้นวิเคราะห์สภาพของเด็กเยาวชนร่วมกัน โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีส่วนร่วมด้วยเทคนิค AIC (Bill Smith อ้างในวันที่นี้ จันทร์อุ่น, 2540 : น.1-14) เพื่อให้ได้ทางออกที่ตรงประเด็นและมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงทุกระดับ

ปรับฐานคิดอย่าติดคำว่า “ปัญหา”

การจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดนั้น ต้องเก็บความคิด “ในการเข้าไปจัดการ” ไว้ก่อน แม้ว่าจะเป็นกระบวนการจัดการแบบมีส่วนร่วมก็ตาม ทั้งนี้ เพราะหากมี “การจัดการ” ก็จะต้องมี “ผู้ที่ถูกจัดการ” หรือ “ผู้ถูกกระทำ” เกิดขึ้น และเกิดกลุ่มนบุคคลอยู่ 2 ฝ่าย คือฝ่ายที่หลบหนี หลีกเลี่ยงไม่ยอมรับว่าเป็นผู้มีปัญหาและฝ่ายที่ติดตามสืบค้นหากกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา เพื่อนำมาสู่กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้วยวิธีต่างๆ ซ้ำๆ กันเปรียบเหมือนกับการวิ่งไล่จับเจ้า ปัญหาต่างๆ จึงยังคงมีอยู่ และดูจะวุ่นวายมากขึ้น เพราะต่างฝ่ายต่างก็ลุกมาวิ่งไล่จับปัญหากันมากขึ้น แต่ก็ดูเหมือนว่าจะจับได้เพียงแต่ “เจ้า”

ทิศทางที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาสังคมจึงเกิดกระแสความคิดในการใช้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในปัญหานั้นๆ ให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา เช่นเดียวกับปัญหายาเสพติดนั้น ต่างคาดหวังว่า การนำการมีส่วนร่วมของเด็กเยาวชนและชุมชนเข้ามาป้องกันและแก้ไขปัญหานั้นจะเป็นวิธีที่สามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างแท้จริง แต่ด้วยสภาพความเป็นเอกลักษณ์ของวัยเด็กเยาวชนที่ยังเพื่อนเป็นหลัก ไม่ชอบให้ครามาสอนโดยตรง ชอบอยู่ในโลกของตัวเอง ปลีกตัวออกจากพ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ใหญ่ เป็นตัวของตัวเองสูงขึ้น ฯลฯ ซึ่งเป็นข้อจำกัดและเงื่อนไขที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาที่มีผู้ใช้อิทธิพลทางทุจริตมาแสวงหาผลประโยชน์ จึงทำให้ผู้ที่อยู่ในแวดวงของปัญหาเกิดความไม่ไว้วางใจ ในเรื่องความปลอดภัยในทรัพย์

สินและชีวิตของตนเอง ทำให้การมีส่วนร่วมของเด็กเยาวชนและชุมชนที่เกิดขึ้นนั้น มักจะเป็นแต่เพียงการมีส่วนร่วมในระดับการให้ความร่วมมือที่ทำไปเพื่อความเกรงใจเมื่อถูกร้องขอ หรือเป็นแต่เพียงการมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในบางขั้นตอนของการปฏิบัติ ในบางช่วงบางขณะเท่านั้น ความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาจึงเกิดขึ้นได้ยาก

โอกาสของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ที่เริ่มต้นตั้งแต่การเข้ามายืนเจ้าของและรับผิดชอบปฏิบัติการ ตั้งแต่เริ่มต้นสำรวจ รับรู้ วิเคราะห์ หาหนทางในการดำเนินงานนั้น ไม่ควรนำปัญหามาเป็นตัวตั้ง หรือไม่ควร “จิกปัญหา” แต่จะเป็นการมองในทิศทางตรงกันข้าม คือ ต้องมีความเชื่อฟันว่าเด็กเยาวชนมีศักยภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นแต่เพียงพฤติกรรมหนึ่งหรือการแสดงออกทางหนึ่งที่เด็กเยาวชนใช้ศักยภาพของตนเอง ได้ไม่เต็มที่หรือใช้ศักยภาพของตนเอง ไปในทิศทางที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งต้องส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มากขึ้น

คบเด็กสร้างบ้าน

กระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กเยาวชนจึงมิใช่การเริ่มต้นที่ “ปัญหา” แต่เป็นการสร้างความคุ้นเคยอย่างไม่จงใจ เพื่อลดช่องว่าง การระมัดระวังตัวของเด็กเยาวชนที่อาจหวาดระแวงต่อการเข้าถึงของผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กเยาวชน โดยแสดงความบริสุทธิ์ใจ ในเจตนาที่จะ “คบเด็กสร้างบ้าน” ด้วยการแสดงออกด้วยการกระทำมากกว่าการใช้คำพูด เช่น การเข้าไปปลูกคลกับเด็กเยาวชนในชุมชน ด้วยกิจกรรมของเด็กเยาวชนที่มีอยู่แล้ว แม้ว่าจะเป็นกิจกรรมที่อาจจะไม่เป็นสาระประโยชน์มากนักในระยะแรกๆ เช่นการเข้าไปรู้จักกับกลุ่มเด็กที่ชอบเที่ยว ไปเที่ยวกับเด็ก ซักชวนหรือพาเด็กเยาวชนไปเที่ยวในโอกาสต่อไป และนำไปสู่การเที่ยวอย่างมีความหมาย และเรียนรู้จากการห้องเที่ยว การกระทำของผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดที่กล่าวมานั้นต้องอยู่ภายใต้การรับรู้และเห็นชอบของพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความคุ้นเคยกับชาวบ้าน ที่ต้องเกิดขึ้นก่อน “การคบเด็กสร้างบ้าน” โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม ที่เป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน เช่น งานศพ งานทำบุญ งานแต่งงาน งานประเพณีต่างๆ ของชาวบ้านตลอดจนการเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาของชุมชนเป็นต้น

ด้วยการสร้างความคุ้นเคย จึงได้รับความไว้วางใจ และได้เป็นพวกร่วมกับเด็กเยาวชนดังกล่าว จะเป็นโอกาสที่นำไปสู่การแสวงหา หรือออกแบบกิจกรรมร่วมกันกับเด็กเยาวชนที่สอดคล้องกับวัยของเด็กเยาวชน ซึ่งชอบสิ่งที่ตื้นตัน แปลกใหม่ ท้าทาย และอาจเป็นเรื่องที่ลึกซึ้งที่ไม่ค่อยมีใครได้สัมผัส ถึงแม้จะเป็นเรื่องจริงที่มีอยู่ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงจิตวิทยา เพื่อให้เด็กเยาวชนได้สำรวจจิตลักษณ์ภายในจิตใจของตน ซึ่งโอกาสที่จะมีคนซักชวนทำกิจกรรมการเรียนรู้ เช่นนี้มีน้อยมาก เด็กเยาวชนกลุ่มนี้เป้าหมายในพื้นที่ลึกลับกว่าในบ้านที่ความประทับใจในวันปิดโครงการวิจัยว่า “...ไปค่ายที่ไร ก็เหมือนไปอบรมนั่นแหล่ะ น่าเบื่อ วิทยากรที่สอนก็ไม่ต่างไปจากครูที่โรงเรียน แต่พอได้ไปเข้าค่าย ในโครงการวิจัยครั้งนี้แล้วรู้สึกเหมือนกับการไปเที่ยวเล่นแต่ได้

ความรู้และได้รู้จักตนเอง รู้จักเพื่อนมากขึ้น บางเรื่องของตนเองก็ไม่เคยรู้มาก่อน แต่ก็มีโอกาสรับรู้ มีโอกาสค้นพบ เป็นเรื่องที่แปลกดี ประทับใจมาก เพื่อนๆหลายคนก็ชอบ เช่นกัน...” เด็กๆประทับใจและสนใจที่จะค้นหาสิ่งที่อยู่เบื้องหลังความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ของเพื่อน และของคนรอบข้าง นำไปสู่การรู้จักการสังเกต การวิเคราะห์ตนเองและสิ่งรอบข้าง ตลอดจนการนำไปสู่การวิเคราะห์ชุมชน สังคมของตนเองในโอกาสต่อไป โดยการสำรวจนั้นมีได้ระบุว่าจะ อะไรเป็นปัญหา แต่จะให้เด็กเยาวชนรู้จักแยกแยะเปรียบเทียบสิ่งที่มีอยู่ในตนเองนั้น มีสิ่งใดที่ตนเองชอบและพอใจ หรือต้องการ และมีสิ่งไหนที่ตนเองไม่ชอบ หรือไม่ต้องการ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์เปรียบเทียบในสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนและสังคม ว่ามีสิ่งไหนที่ตนเองพอใจหรือไม่พอใจ และมีวิธีการอย่างไรที่จะไปสู่สภาพที่ต้องการ โดยไม่ต้องกล่าวถึงคำว่า “ปัญหา” เลย

วัจวนี้วิตกับความคิดคาดหวัง

จากการดำเนินงานด้วยวิธีการดังกล่าว ทำให้ทุกฝ่ายหรือพหุภาคีของเด็กเยาวชนได้ประเด็นที่มองเห็นร่วมกันว่า สิ่งที่ไม่ต้องการที่มีอยู่ในชุมชนและสังคมปัจจุบันคือ

1. ยาเสพติด
2. เกมส์ อินเตอร์เน็ต
3. ไม่สนใจการเรียน
4. เที่ยวต่างประเทศ
5. แข่งรถจักรยานยนต์บนถนน
6. เที่ยวห้างสรรพสินค้า ใช้ของราคาแพง ฟุ่มเฟือย ตามแฟชั่น ใส่เสื้อผ้าไปเลียนแบบ ไม่เหมาะสมกับวัย
7. การพนัน ยกพวกตีกัน
8. ดื่มสุรา สูบบุหรี่
9. มีปัญหากับครอบครัว ประชดพ่อแม่
10. ก้าวร้าว เก็บอารมณ์ไม่อยู่
11. มีเสริมภาพมากเกินไป จนไม่ฟังพ่อแม่ผู้ปกครอง
12. ผู้ใหญ่เอาเปรียบ เด็กตกเป็นเหยื่อของทุจริตชน รู้ไม่ทันสังคม
13. เด็กมีความสับสนในตนเอง ไม่รู้จักตนเอง

ในขณะเดียวกัน พหุภาคีดังกล่าว ก็ยังได้สร้างความคาดหวังหรือสภาพที่ต้องการร่วมกันในเรื่องของเด็กเยาวชนร่วมกัน ดังนี้

1. ผู้ใหญ่ย่อมเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชนทุกๆ ด้าน
2. เด็กมีศักยภาพทุกคน ผู้ใหญ่ควรให้โอกาส

3. พ่อแม่ผู้ปกครองต้องคุยกับบุตรหลาน ได้ทุกเรื่อง
4. เด็กเยาวชนต้องรู้จักตนเอง มีขอบเขตที่เหมาะสม
5. สิ่งแวดล้อมในสังคมต้องเป็นสิ่งที่เกื้อกูลเด็กเยาวชน ปัญหายาเสพติดต้องได้รับการแก้ไข
6. มีเครือข่ายเด็กดูแลเด็กด้วยกันเป็นรุ่นๆ
7. ต้องมีเวทีให้ผู้ใหญ่กับเด็กทำกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ
8. ผู้ใหญ่ต้องรู้เท่าทันสังคมของเด็ก
9. เด็กเยาวชนต้องมีความสามารถในการใช้ปัญญา ดำรงอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข
10. เด็กเยาวชนต้องได้รับการฝึกเพื่อความคุณธรรมและความอดกลั้นและอดทน
11. เด็กเยาวชนต้องมีสมัพน์พันธุภาพที่ดี และรับผิดชอบชุมชนร่วมกับผู้ใหญ่
12. เด็กต้องได้รับการสนับสนุนในการใช้ความคิดเพื่อมองไปในอนาคต
13. โรงเรียนและชุมชนต้องใกล้ชิดกันมากขึ้น
14. เด็กเยาวชนชอบเที่ยว ต้องเที่ยวให้เกิดประโยชน์และมีความรู้จากการเที่ยว
15. หน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กเยาวชนต้องพบรักกันที่ชุมชน และมีเด็กเยาวชนร่วมงานด้วย
16. เด็กเยาวชนต้องมีโอกาสฝึกซ้อมความรับผิดชอบต่อจากผู้ใหญ่

ปฏิบัติการร่วมของพหุภาคีเด็กเยาวชน

จากสภาพปัจจุบันและความคาดหวังทั้งหมดที่พหุภาคีได้จัดทำร่วมกันดังกล่าว เป็นโจทย์ที่ท้าทายสำหรับทุกฝ่าย เพื่อหาแนวทางไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ความคาดหวังเหล่านี้ให้กลายเป็นความจริง เวทีการหารือเกิดขึ้นทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาหารือด้วย และการหารือกันอย่างไม่เป็นทางการในรูปแบบการสนทนาก้าวไป ได้หยิบยกเรื่องดังกล่าวมาเป็นประเด็นพูดคุย และนำไปสู่เวทีการจัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมกัน มีกิจกรรมที่พหุภาคีได้จัดทำขึ้นจำนวน 45 กิจกรรม ซึ่งแบ่งเป็น 3 หมวดดังนี้

1. กิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนัก และความร่วมมือของคนในชุมชน มี 9 กิจกรรม คือ
 1. การประชุมเพื่อพัฒนาความร่วมมือโครงการวิจัย
 2. ประชุมชี้แจงโครงการฯแก่กลุ่มแกนนำเด็กและเยาวชน
 3. การประชุมผู้ปกครองและเยาวชนชุมชนท่าสะต้อยเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

4. จัดเวทีวิเคราะห์ปัญหาเด็กเยาวชนในชุมชน (ด้วยเทคนิค AIC) ระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และเด็ก
 5. ประชุมจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในชุมชนท่าสะต้อย

 6. ประชุมผู้นำชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนในการเตรียมการเพื่อดำเนินงานแต่ละกิจกรรม
 7. จัดเวทีสัมมนาสำรวจสภาพแวดล้อมชุมชนท่าสะต้อย
 8. สำรวจข้อมูลจิตลักษณะภายในเด็กและเยาวชน
 9. สร้างสมัพนธภาพที่ดีกับผู้คนในชุมชน
2. กิจกรรมระหว่างองค์กร มี 15 กิจกรรม คือ
1. ประชุมชี้แจงความเป็นมาของโครงการฯและหารือแนวทางในการดำเนินงาน
 2. ประสานงานเพื่อสำรวจทำความร่วมมือทางวิชาการเพื่อเชิญเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาและอาสาสมัคร
 3. ประชุมคณะทำงาน คณะที่ปรึกษา และอาสาสมัคร
 4. ประชุมคณะทำงาน และ คณะที่ปรึกษา
 5. ประชุมคณะทำงาน คณะที่ปรึกษา และอาสาสมัคร
 6. จัดเวทีส่วนภูมิที่สำรวจผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจนมีปิง
 7. ประชุมคณะที่ปรึกษา คณะทำงาน ผู้นำชุมชน และอาสาสมัคร
 8. ประชุมคณะที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาผลการทดสอบหากความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์สำหรับสำรวจจิตลักษณะภายในตัวเด็กเยาวชน
 9. ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามโครงการวิจัยฯ แก่ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
 10. การประชุมครุอาสาสมัครจากโรงเรียนในพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่
 11. ประชุมคณะครุโรงเรียนท่าสะต้อย และคณะผู้วิจัย
 12. ประชุมคณะที่ปรึกษา คณะทำงาน อาสาสมัคร และตัวแทนเยาวชน
 13. ประชุมคณะทำงานและที่ปรึกษาด้านวิชาการ เพื่อจัดทำหลักสูตรพัฒนาความสามารถ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปรับพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ให้แก่อาสาสมัครและคณะทำงาน
 14. ประชุมคณะที่ปรึกษา คณะทำงาน อาสาสมัคร ผู้นำชุมชน ผู้แทนเด็กเยาวชนเพื่อจัดทำหลักสูตร “การฝึกสามารถเพื่อพัฒนาสติปัญญา”

(การเพิ่ม RAM)

15. ประชุมคณะกรรมการทำงาน อาสาสมัคร ผู้นำชุมชน ตัวแทนเด็กและเยาวชน

3. กิจกรรมฝึกอบรมแกนนำเด็กและเยาวชน มี 21 กิจกรรม คือ

1. การจัดค่ายพัฒนาศักยภาพเด็กเยาวชนชุมชนท่าสะต้อ
2. การปลูกต้นไม้/สวนครัวลอยฟ้า (ใช้วัสดุรีไซเคิล/ขวด)
3. การฝึกกีฬาฟุตบอล
4. การฝึกดนตรี
5. ฝึกการคาดภาพเพื่อเสริมสร้างสมานฉันท์
6. การฝึกกีฬาว่ายน้ำ
7. การสอนพิเศษ
8. เสริมสร้างการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว
9. ค่ายฝึกสมาชิกเพื่อพัฒนาสติปัญญาเด็กเยาวชน (เพิ่มเติม : RAM)
10. ส่งเสริมความสามารถในการบริหารจัดการให้กับเด็กและเยาวชน
(จัดงานวันเด็ก)
11. เสริมสร้างการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว (โดยการล่องเรือในลำนำแม่น้ำปิง)
12. สัมผัสรรณนำชีวิต
13. การฝึกอบรมการเฝ้าระวังชุมชน
14. การฝึกกีฬาฟุตบอล
15. โครงการหัศนศึกษา กทม. และชลบุรี (กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา)
16. กิจกรรมการแข่งขันกีฬา
17. การฝึกอบรม DJ (ผู้ประกาศรุ่นเยาว์)
18. โรงเรียนพ่อแม่
19. สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาข้อมูลชุมชน
20. การสัมมนา เวทีเยาวชนและผู้ปกครอง.
21. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาข้อมูลงานวิจัยฯ

ดังมีสาระสำคัญในการปฏิบัติร่วมกันดังนี้

1. 한국의 문화재 보호법

ห้อง	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ผลลัพธ์
1	การประชุมทบทวนการบริหารจัดการวิจัย ร่วมกับคณะกรรมการวิจัย	17 ม.ค. 44	ห้องประชุมห้องอาหาร ชั้น 4	กรรมการบริหารจัดการวิจัย รวม 15 คน	<p>ผลลัพธ์ที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามภาระที่ได้รับมอบหมาย คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ - จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ - จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ - จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ - จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ - ผู้อำนวยการและผู้รับผิดชอบโครงการ ได้รับงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ตามที่ได้รับมอบหมาย - ผู้อำนวยการและผู้รับผิดชอบโครงการ ได้รับงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ตามที่ได้รับมอบหมาย <p>กิจกรรมที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามภาระที่ได้รับมอบหมาย คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ - จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ - จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ - จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ - จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ - ผู้อำนวยการและผู้รับผิดชอบโครงการ ได้รับงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ตามที่ได้รับมอบหมาย - ผู้อำนวยการและผู้รับผิดชอบโครงการ ได้รับงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ผลได้รับ
2	ประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการดำเนินการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและยุทธศาสตร์พัฒนาชุมชน	15 ต.ค. 44	อุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี	กลุ่มเกษตรกรชาวบ้าน ร่วมกัน จำนวน 23 คน	พัฒนาศักยภาพของชุมชน ตลอดจนสามารถลดภาระของหนี้เพื่อผู้นำร่องฯ ได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งพัฒนาความตระหนักรู้ทางอาชญากรรมและการจัดการในเรื่องด้านต่อไป
3	การประชุมเชิงปฏิบัติการและนำเสนอเรื่องการดำเนินการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและยุทธศาสตร์พัฒนาชุมชน	24 ต.ค. 44	ส่วนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.เชียงใหม่	ผู้ปกครอง เด็ก นักเรียน จำนวน 20 คน	- ผู้นำสังคม ห้องเรียน โภคภัณฑ์ ฯลฯ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการ ตลอดจนนักศึกษา นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ และนักวิชาชีพ ในการจัดการชุมชนและพัฒนาเด็กเยาวชนร่วมกัน พร้อมกับการอนุมัติโครงการ ตามที่เสนอให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4	จัดเวทีวิเคราะห์ปัญหาเขตฯ เอกชน กองบังคับการฯ จ.เชียงใหม่	9 มิ.ย. 45	สถานที่ วัฒนาภรณ์/ผู้นำชุมชน ฯลฯ	ผู้นำชุมชน ห้องเรียน นักเรียน นักศึกษา นักวิชาชีพ ฯลฯ ทางภาคเหนือ รวมทั้งผู้นำชุมชน นักวิชาชีพ ฯลฯ ที่เข้าร่วม 25 คน	ผลิตภัณฑ์ทางการค้าที่ดี ที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค นำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน และการสร้างอาชญากรรมที่ลดลง ทำให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ที่สำคัญมาก ได้แก่ กลุ่มนักศึกษา 6-12 ปี โดยสามารถช่วยให้เด็กๆ ได้รับความรู้ ทักษะ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต พร้อมทั้งส่งเสริมให้เด็กๆ ได้รับการฝึกอบรมด้านอาชญากรรมที่เหมาะสม ที่สำคัญที่สุดคือ การสร้างความตระหนักรู้ทางอาชญากรรมที่ต้องการให้เด็กๆ ได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่แค่การสอน แต่เป็นการฝึกอบรม ที่จะช่วยให้เด็กๆ สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง ได้

ที่	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ผลได้รับ
8	ถ่ายทอดสดตัวอย่างการใช้เครื่องมือจัดทำแผนงานฯ	1-30 มี.ค.45	ชุมชนที่ตั้งต่ออยู่ ในบริเวณพื้นที่ชุมชน เช่น ร่วมกิจกรรมจำนวน 115 คน	เด็กและเยาวชน ในชุมชน ขยาย ผลการสื่อสารด้วยภาษาไทย ให้กับเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่จากความต้อง การ แต่เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าใจภาษาไทย จึงต้องพยายาม อ่านคํา และ “ไม่เข้าใจเรื่องที่สอนในถนนเมืองผู้คนชุมชน เช่น พ่อแม่ผู้ปกครอง เยาวชน “ตัวบุนทรรษทางผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สําริจ จึง SPSS ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีคุณภาพสูง และยังมีรากฐานการสํานัก พร้อมกับร่วมพัฒนาทางแนวทางในการศึกษา	ผลการสื่อสารด้วยภาษาไทยเพื่อวัดคิดตัวบุนทรรษในชุมชน ให้กับเด็กและเยาวชน เฉพาะกลุ่มภายนอกในพื้นที่ให้กับเด็กและเยาวชนต่อไป
9	สำรวจพื้นที่ชุมชนที่ตั้งกันผู้ คนในชุมชน	เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม	ชุมชนที่ตั้งต่ออยู่ ในชุมชน เช่น จังหวัด จันทบุรี	นักศึกษา สำรวจ ชุมชน ในชุมชน จันทบุรี	ทำให้ทั้งชุมชนทราบว่าชุมชนที่ตั้งต่ออยู่ ได้ยกพื้นที่ป่ามาไว้ทางานเรื่องที่มีผล ระยะดันที่ทำให้ชุมชนสามารถรับรู้ทุกๆสิ่ง ได้ โครงการ “ผู้อพยพชุมชน” ของจังหวัด จันทบุรี และการ “ผู้อพยพชุมชน” ของจังหวัดที่ดำเนินการโดยรัฐบาล เช่นเดียวกัน ก็รวมเดียวกับเราประพฤติของเด็กในชุมชนคือ ตลอดจนการหารือร่องอ่อนต้นที่ เป็นเรื่องส่วนตัว ซึ่งทั้งหมดนี้จะส่งผลต่อชุมชนได้มากกว่าเด็กในชุมชนที่ได้รับการสนับสนุน ต่างๆของชุมชน ตลอดจน การเข้าถึงชุมชนในชุมชนที่ เป็นส่วนตัวของทีมงานวิจัย ตลอดระยะเวลา ตั้งแต่รับ คำนิเทศน์ตามโครงการฯ

2. ការប្រគល់នូវការងារ

ที่	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ผลที่ได้รับ
1	ประชุมรัฐบูรพาความรู้ใน ของโครงการและหารือ แนวทางในการดำเนินงาน	18 ต.ค.44 เชียงใหม่	ห้องประชุมพยาบาลนอร์ เชียงใหม่	- คณะผู้บริหารแพทยานคร เชียงใหม่ - คณะผู้บริหารโรงเรียนสกุล นิเวศน์, เด็กน้ำพักของภา รพศึกษา ฯ, ลูกน้ำพักของอนุษ าร์สังกัดเทศบาลสถานศรีเชียงใหม่ - ดำรงค์ภูรณะภัย อ.เมือง เชียงใหม่ รวม 65 คน	ผู้เข้าร่วมประชุมทุกฝ่ายเห็นด้วยกับการดำเนินงานตามโครงการ แสดงความคิดเห็นเพื่อการแก้ไขปัญหาเด่นๆ ที่มีอยู่ในโรงพยาบาล เช่น พื้นที่ภายในห้องน้ำไม่สะอาด ขาดแคลนเครื่องใช้สุขาภิบาล ห้องน้ำไม่ถูกต้อง โดยอาจทำให้เด็กน้ำพักต้องลังเลใช้ห้องน้ำ จึงต้องพยายามลดลงให้ต่อไป สร้างพื้นที่น้ำพักให้เด็กน้ำพักสามารถใช้ห้องน้ำได้สะดวก แต่ต้องคำนึงถึงความ รู้สึกของเด็กน้ำพักในการใช้ห้องน้ำ พยายามให้เด็กน้ำพักรู้สึกดี
2	ประสถานงานพ่อสว่างหา ความรู้ความหลากหลายวิชาการเพื่ เตรียมร่างร่วมเป็นที่ปรึกษา และอาสาสมัคร	19 สค.-15 ต.ค.44	พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่	- คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ สำนักงานวิจัยและพัฒนา ปรับปรุงบ้านเรือนเด็กภาคเหนือ, ศูนย์บำบัดรักษาเด็กสถาิตจังหวัด เชียงใหม่, ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการ เด็กภาคเหนือ, เทศบาลนครเชียงใหม่ เชียงใหม่, ศูนย์วิจัยในสังคมชนบท เชียงใหม่ รวม 65 คน	ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินงานตามโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ข้อมูลเห็นในการทำงานหน้าที่ของเด็กน้ำพัก และการสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ รวมทั้งเห็นจะต่อสนับสนุนการดำเนิน การของศูนย์ผู้ด้อยโอกาสที่รักษาเด็กน้ำพัก ให้การยอมรับในวิชาชีพ ตลอดจนความต้องการ ต่อสักการดำเนินงานวิจัยในสังคมชนบท พร้อมส่วนใหญ่ที่ทำการวิจัยกับหมู่บ้าน น้ำจืด ไม่ใช่ความสำคัญต่อเด็กและชุมชน จึงเป็นที่คาดหวังของคณะกรรมการ บริการว่า ผลการวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษา โฆษณาต่อสาธารณะให้เด็กน้ำพัก ฟังมากขึ้น และสอนที่ปรึกษาฯ ให้เข้าใจในที่ปรึกษาและชุมชนทางทิศทางความพอดีและ ตอบโจทย์ ให้ความร่วมมือในการร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

หัว	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้ช่วยกรรมการ	ผลที่ได้รับ
3	ประชุมคณะกรรมการ คณฑ์ที่ปรึกษาและอσασ्टาน์ครรภ์	15 พ.ย.44	ศาลาเมืองกาฬสินธุ์ บ.เมือง จ.เชียงใหม่	คณฑ์ที่ปรึกษา และอσασ्टาน์ครรภ์ จำนวน 14 คน	ที่ประชุมฯได้ร่วมพิจารณาให้ความเห็นกับแนวทางในการจัดทำแบบสำรวจวัสดุในงานนี้ ซึ่งอาจส่อไปในทางลบต่อเศรษฐกิจและเยาวชน ต่อที่ประชุม ที่ปรึกษาให้คำแนะนำเรื่องแนวทางการดำเนินการต่างๆเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ และก่อนได้รับเสนอขอคำแนะนำ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำไปทดลอง น้องสาวกันที่ปรึกษาฯได้แนะนำให้กับค่าวาคาด้วยหลังจากนั้นค่าวาคาด้วยทั้งคู่
4	ประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการที่ปรึกษา	30 พ.ย.44	ศาลาเมือง ศาลาส่วนภักดี บ.เมือง จ.เชียงใหม่	คณฑ์ที่ปรึกษา และ คณฑ์ทำงาน จำนวน 10 คน	คณฑ์ที่ปรึกษาได้พิจารณาให้ความเห็นต่อข้อมูลที่ได้รับจากผู้ชุมชนที่สังคมชุมชนที่อยู่อาศัยในชุมชนชาวประภากลางว่า สถานการณ์ของชุมชนของตนจะดำเนินการโดย ผู้ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ และแนวทางของ องค์กรต่างๆที่ดำเนินงานที่เข้ากับสังคมและเยาวชน
5	ประชุมคณะกรรมการ คณฑ์ที่ปรึกษาและอσασ्टาน์ครรภ์	29 ธ.ค.44	ศาลาเมืองกาฬสินธุ์ บ.เมือง จ.เชียงใหม่	คณฑ์ที่ปรึกษา และ อσασ्टาน์ครรภ์ จำนวน 12 คน	คณฑ์ที่ปรึกษาได้ให้ความเห็นกับข้อเสนอของคุณครัวที่ชื่อว่า "กับกุ้งห่าเป็นเจ้าปี" ได้ยก และเก็บเงินของกับอินพิค ห้องน้ำที่ต้องไม่ใช้ห้องน้ำ จริงๆ ห้องน้ำ และที่ประชุมเห็นด้วยต่อการนำเสนอขออนุญาตที่ดินตามที่ดิน ที่ดินที่ เอกสารและงานวิจัย ทั้งหมดที่คุณทำงานนำเสนอ
6	จัดเวทีต่อวงครอบครัวผู้นำชุมชนและอσασ्टาน์ครรภ์ ชุมชนที่ต้องดูแล	15 ม.ค.45	ชุมชนที่ต้องดูแล บ.ชุมชนที่ต้องดูแล จ.เชียงใหม่	ผู้นำชุมชนที่ต้องดูแล จำนวน 9 คน	ที่ประชุมได้รู้จักและศึกษาภัยภัยในภาคที่ ผู้นำชุมชนและต่อรองได้เดินทางถึง ชุมชนที่ต้องดูแล จำนวน 9 คน ได้รับฟังความในกระบวนการต่อไป ความ คล่องแคลง ใจร้ายที่ทางชุมชนและเจ้าหน้าที่ภูมิภาคออกนโยบาย

ที่	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ผลได้รับ
7	ประชุมคณะกรรมการพัฒนาฯ คณบดีห้องเรียน ผู้นำชุมชน และอาสาสมัคร	20 ก.ย.45	ห้องน้ำส้วมที่ต่อต่ออย่างดี	คณะกรรมการพัฒนาฯ คณบดีห้องเรียน ผู้นำชุมชน และอาสาสมัคร	ที่ประชุม “ติดหัวความคิดเห็น” ต่อบนสัมภาระ เพื่อวัดจิตต์ษะภายนอก เลิกกลเมืองชุมชน เพื่อดำเนินข้อมูลน้ำก่อนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการ “หัวใจบ้านเด็ก โครงการชุมชน” ให้ก้าวหน้าและพัฒนาอย่างดี
8	ประชุมคณะกรรมการพัฒนาฯ เพื่อพิจารณาในกระบวนการจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจเดียวกันที่ประชุม “ได้เสนอให้คณะกรรมการพัฒนาฯ ได้รับหน้ากากไว้ช่วยเหลือ	1 มี.ค.45	โรงแรมโนโวเทล อ.เมืองเชียงใหม่	คณะกรรมการพัฒนาฯ และคณาจารย์ จำนวน 8 คน	ที่ประชุมที่ศูนย์พัฒนาทรัพยากรบุคุณแบบสัมภาษณ์สัมภาษณ์สัมภาระ ภายนอกเดือนกุมภาพันธ์ ให้นำไปเป็นเกณฑ์ประเมินค่าทางเศรษฐกิจ ต่อไปและขยายผลในชุมชนอื่นมาภายใต้มาตรฐานเดียวกัน เนื่องจากคุณภาพของงานคุ้มค่า ที่ไม่ใช่ชุมชนที่สามารถประเมินได้ตามที่ต้องการ จึงนับว่าเป็น “ได้” เท่ากับ 0.79 จากร้อยต่อร้อย แต่รวมให้เข้ามาด้วยคะแนนแนะแนวในการวางแผนก่อสร้างหมู่บ้านรุนแรง หากคุณต้องการทราบในชุมชนที่สามารถท่องเที่ยวได้
9	ประชุมศูนย์และแนวทางการดำเนินงานตามโครงการฯ แก้ไขปริหาร โรงเรียนร่องริบบอน สำงักดูแลคนเรียนใหม่	1 เม.ย.45	ห้องประชุมเทศบาลตำบลร่องริบบอน	ผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลฯ สำงักดูแลคนเรียนใหม่ จำนวน 11 ราย ศึกษาภารกิจคนงานครัว สำหรับเด็กใหม่ จำนวน 11 โรงเรียน และศึกษาภารกิจคนงานครัว สำหรับเด็กใหม่ จำนวน 35 คน	คณบดีผู้บริหาร โรงเรียนร่องริบบอน ห้องประชุมที่บ้านผู้นำชุมชน โครงการ “วิจัยฯ และจะเพิ่มความตระหนักรู้ในชุมชนงานไนน์บ้านที่บูรณะ การประกอบการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ ในการเรียนการสอนศูนย์ 1. การเสริมสร้างพัฒนาการ และการแยกไฟฟ้าพัฒนาศักยภาพเด็ก 2. การวิถีชีวิตร่องริบบอน 3. การประกันคุณภาพทางการศึกษาของแหล่งโบราณคดี

หัว	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	ผลที่ได้รับ
				ผู้ช่วยครุภัณฑ์	ผู้ช่วยครุภัณฑ์ช่วยดำเนินการและทำให้เสร็จสิ้น งานนี้ ผู้ช่วยครุภัณฑ์ช่วยดำเนินการด้วยตนเองและทราบว่าจะต้องช่วย จึงให้ ไปอ่านซักทีกับผู้ติดขัด จากการประชุมครั้งนี้ จะทราบในส่วนที่เด็กและเยาวชนสามารถให้ผู้ใหญ่รับทราบว่า เด็ก อย่างไรกับการแก้ไขปัญหานานและพัฒนาเด็ก

អេតិថាគ្នុងការបង្កើតរូបរាង

ที่	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ผลลัพธ์
4	การฝึกอบรมศรี	1-30 มิ.ย.45	ศูนย์ฯการพัฒนาชุมชนที่บ้าน	เด็กและเยาวชน ได้มีพื้นที่พักสังสรรค์ เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่บ้าน ประยุณ์ต่อสุขภาพจิตที่ดี เป็นการสร้างสังคมร่มรื่นเลือกเพื่อตอบสนองความสนใจให้กับเด็กและเยาวชน ได้รับความรู้และ “ลักษณะภัยในภาระเด่น ตนเรียนรู้” พยายามผู้ปกครองเดินทางไปที่บุญธรรมานา ไม่ต้องเสียเงิน ต่องานติดตามเด็กพิเศษ สามารถหันหน้าความงามของเด็กพิเศษของตนของ “ดี เด็ก夷าหนานส่วนภูมิภาคเดินทางร่วมกันไปงานน้ำตกของชุมชน “ห้วยน้อย” แหล่งศึกษาเรียนรู้ที่น่าพึงพอใจ สำหรับเด็กพิเศษในโอกาสต่อไป	เด็กและเยาวชน ได้มีพื้นที่พักสังสรรค์ เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่บ้าน ประยุณ์ต่อสุขภาพจิตที่ดี เป็นการสร้างสังคมร่มรื่นเลือกเพื่อตอบสนองความสนใจให้กับเด็กและเยาวชน ได้รับความรู้และ “ลักษณะภัยในภาระเด็กพิเศษ” ต้องสังเคราะห์ความคุณอ่อน懦 ให้เด็กชุ่น (อยู่ในน้ำ) ภาพ เกิดส่วนตัวของเด็ก ต้องสังเคราะห์ความคุณอ่อน懦 ให้เด็กชุ่น (อยู่ในน้ำ) ให้เด็ก “ดี” พากันยอมรับและดูแลรักษาเด็กชุ่น ให้เด็กชุ่น เลี้ยงอาหารกินดี ความภักดิจิ่นใจ ในตอนเย็น แม้จะต้องเน้นภาระที่จะพัฒนาเด็กใน เก้าว่างดูเชิง
5	ฝึกอบรมอาชญากรรมเพื่อเตรียมตัวรับ ตัวร่างกายให้พร้อมต่อ ศึกษา	1-30 มิ.ย.45	ชุมชนท่ากระด้อ	เด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง ครู ผู้อำนวยการ อาจารย์ วิจิตร ศิริ นพavisวิทยลัยชีวะใหม่ จำนวน 20 คน	เด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง ครู ผู้อำนวยการ อาจารย์ วิจิตร ศิริ นพavisวิทยลัยชีวะใหม่ จำนวน 20 คน ได้รับความรู้และแนวทางในการรับตัวร่างกายให้พร้อมต่อศึกษา ต้องสังเคราะห์ความคุณอ่อน懦 ให้เด็กชุ่น (อยู่ในน้ำ) ภาพ เกิดส่วนตัวของเด็ก ต้องสังเคราะห์ความคุณอ่อน懦 ให้เด็กชุ่น (อยู่ในน้ำ) ให้เด็ก “ดี” พากันยอมรับและดูแลรักษาเด็กชุ่น ให้เด็กชุ่น เลี้ยงอาหารกินดี ความภักดิจิ่นใจ ในตอนเย็น แม้จะต้องเน้นภาระที่จะพัฒนาเด็กใน เก้าว่างดูเชิง
6	การฝึกพัฒนาฯ	1-30 มิ.ย.45	ศูนย์ฯพัฒนาฯ	เด็กและเยาวชน ได้มีพื้นที่พักสังสรรค์ เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่บ้าน ประยุณ์ต่อสุขภาพจิตความหล่อห้องเรียน ฝึกการสร้างสังคมร่มรื่นเลือกเพื่อตอบสนองความสนใจให้กับเด็กและเยาวชน ได้รับความรู้และ “ลักษณะภัยในภาระเด็กพิเศษ” การร่วม手 พยายามผู้ปกครองเดินทางไปที่บุญธรรมานา ไม่ต้องเสียเงิน ต่องานติดตามเด็กพิเศษ สามารถหันหน้าความงามของ “ดี เด็ก夷าหนานส่วนภูมิภาคเดินทางร่วมกัน” และเด็กศึกษาแนวคิดที่จะพัฒนาความรับรู้ในคนต่อไป	เด็กและเยาวชน ได้มีพื้นที่พักสังสรรค์ เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่บ้าน ประยุณ์ต่อสุขภาพจิตความหล่อห้องเรียน ฝึกการสร้างสังคมร่มรื่นเลือกเพื่อตอบสนองความสนใจให้กับเด็กและเยาวชน ได้รับความรู้และ “ลักษณะภัยในภาระเด็กพิเศษ” การร่วม手 พยายามผู้ปกครองเดินทางไปที่บุญธรรมานา ไม่ต้องเสียเงิน ต่องานติดตามเด็กพิเศษ สามารถหันหน้าความงามของ “ดี เด็ก夷าหนานส่วนภูมิภาคเดินทางร่วมกัน” และเด็กศึกษาแนวคิดที่จะพัฒนาความรับรู้ในคนต่อไป

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้ช่วยผู้มีภาระร่วม	ผลลัพธ์ได้รับ
					ของประเทศไทย ที่ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์พืชทางเดด โดยต่างประเทศต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และเรียนรู้การป้องกันตัวจากสัตว์อื่นด้วยตนเองและการ ไบเบิลย์สอนเรื่องบทกวจีรักษาตัว รักษาตัว ได้เรียนรู้การปฏิบัติหน้าที่ความยึดหยุ่นรือ มีความรู้สึกว่าตัวต้องรักษาตัว รักษาตัว ไม่ใช่หน้าที่ของหัวเรือ การใช้ชีวิตบนเรือ การไปท่องศึกษาครั้งนี้ทำให้เยาวชนได้เรียนรู้ว่าสถานที่แต่ละแห่ง ได้ให้ไว้ต่อเรียนรู้สิ่งต่างๆ ให้เข้าใจถูกต้อง ทำให้เข้าใจถูกต้อง ไม่มีความไฟฟ้าสั่งต่างๆ อนาคตจะไปท่องเที่ยวของอาจจะไม่มีความจริง ที่สำคัญคือเยาวชนสามารถนำความรู้ในการศึกษาที่เคยได้มาในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ ให้เป็นจุดในการตั้งต้นกัน และนำไปทดลองทางการเกษตรของ ก่อน จะสัมผัสรับเมื่อหากาดานเพื่อไปศึกษาดูงานที่ผ่านมา
16	กิจกรรมการเร่งขึ้นภูเขา ครอบครัวชุมชนส้มพันธุ์	4 พ.ค. 46	ค่ายกิจกรรม	กิจกรรมการเร่งขึ้นภูเขารามหรา ผู้นำการองค์ก ครอบครัวชุมชน จำนวน 200 คน	กิจกรรมการเร่งขึ้นภูเขารามหรา ผู้นำการองค์กรชุมชน ให้ความสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ ให้ความเรียบเรียง ให้ความพำนภูต่างๆ ดังนี้ 1) ฟุตบูล 2) แบดมินตัน 3) วอลเลย์บอล 4) กีฬาบ้าน 5) ปีโภชาตีบิน 6) วิ่งกระสอบ 7) หักหักเชือก กิจกรรมการเร่งขึ้นภูเขารามหรา ทำให้บรรดาครูชุมชนผู้ปกครอง และเยาวชน ได้มีกิจกรรมการแสดงออก รวมกันเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ต่อ กัน ในชุมชน มีความตื่นเต้นหนุ่มสาวผู้ปกครอง การนั่งลงในบันไดริมแม่น้ำเจ้าพระยา น้ำตกเจ้าพระยา น้ำตกห้วยแม่บูชา ซึ่งทุกคนประทับใจมาก ได้ออกกำลังกาย โดยเฉพาะเยาวชน ได้แสดงออกถึงความสามารถ กีฬา ทำให้พัฒนาศักยภาพในกิจกรรมที่สู่ผู้สนใจร่วมกัน
17	การฝึกอบรม DJ	10-11 พ.ค. 46	สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทยฯ เชียงใหม่	เยาวชน จำนวน 13 คน	ติดตามและเยาวชน ได้รับความรู้เรื่องวิถีชีวิตรากฐาน การ ปลูกผักในบ้านผู้ประกอบการและน้ำผึ้งราชบากและน้ำผึ้งด้วงabe ใจ บริษัทเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ กล้าแสดงออกตามที่ตั้ง ในการฝึกอบรมครั้งนี้ ได้รับความพึงพอใจอย่างมาก ที่ร่วม

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้ช่วยผู้จัดการ	ผลลัพธ์ได้รับ
18	โครงการพ่อแม่	17-18 พ.ค.46	ในชุมชนท่าศาลา	ผู้ปกครอง จำนวน 25 คน	คู่นัดหมาย ประชุมร่วมกัน ให้เชิงใหม่ กับ ชุมชนท่าศาลา อีกครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม “เด็กใจถึง” วิธีการที่จะสร้าง ผู้ดูแลแนะนำสังสอนสุขภาพอนามัยดูดอง ลดลง “เด็กใจถึง” พัฒนาระบบ ชุดของเด็กและเยาวชน ซึ่งต่อไปจะ ได้ปรับนาota ความรู้ให้ดีรับภาระในการ ปลูกจิตอาสาของชุมชนต่อไป
19	ต้มมนไช่ปีบตักราไฟฟ้อ พิจารณาอนุคัญชุมชน	24 พ.ค.46	โรงเรียนราษฎร์ บ.ธัญใหญ่	กรรมการชุมชน เยาวชน และทีมวิชย ได้ตั้งรากิกจกรรมต่างๆ ที่ได้จัดร่วมกันมา ช่วงหนึ่ดตลอดช่วงระยะเวลาจราจรส โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ตามประเด็น ต่างๆ ดังนี้ 1)ความรู้สึกที่ตัวร่วมกิจกรรม 2) เด็กใหม่เด็กหนุ่มสาว 3)ตัวต่อตัว รวมๆ 4 ตัว เพื่อเตรียมรู้จักกิจกรรม 5)การนำความรู้สึกที่ได้รับไปใช้ หรืออนาคตต่อไป และให้แต่ละกลุ่มน้ำเสียง ลังที่ได้รับรู้จากกิจกรรมร่วม กัน ให้พัฒนาตัวให้ดีขึ้นโดยให้เห็นส่วนไหนเพิ่มเติม ได้	
20	การสัมมนา เที่ยวชมแหล่งศักดิ์สิทธิ์ ชุมชน	7-8 พ.ค.46	อุทยานแห่งชาติอุทยานฯ ทางด้าน บ.หางดง บ.ธัญใหญ่	เยาวชนและผู้ปกครอง จำนวน 50 คน	เยาวชนผู้เชื่อในรากิกจกรรมมีความรู้มากขึ้น ในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่าง ตัวรักกัน ไม่ สักว่า ภาระ rally เป็นการที่น่าสนใจมาก ติดตามเยาวชน ผู้ปกครอง การแบ่งกลุ่ม ให้รับผิดชอบเพื่อ ให้มีรับรู้ไปตามมา ทำ ให้สามารถติดต่องานต่อ ก้าวหน้าอีกขั้น ภาระเรียบร้อยร่วมกัน ในการ หารือแผนที่ ศูนย์กลางการค้าเมือง ภูมิจังหวัด ที่นี่เป็นที่ ให้สนับสนุนให้ เยาวชนและผู้ปกครอง ได้ทราบ และให้ชุมชนที่น่านอนนุเคราะห์ แม่ ได้ ร่วมกันคิดวางแผนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเยาวชน และผู้ปกครอง กรรมการชุมชน ในปีต่อไป หลังจากนี้ โครงการ วิจัยเหลวเพื่อ ให้เสนอต่อ ให้ศูนย์ฯ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัด โครงการนี้ ก่อผลกระทบ ไป โครงการนี้ ก่อผลกระทบ ให้กับชุมชน การรับน้ำหน้าที่ ต่อไป ที่ร่วมกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นการนำอาบะรุ่งนากาเเรมต่างๆ ที่ได้รับจากภาระที่ร่วมกิจกรรมที่ผ่านมาและครับ ภาระร่วมกันนี้เป็นกิจกรรมที่ได้ร่วมกัน

ลำดับ	กิจกรรม	วันที่	สถานที่	ผู้ช่วยผู้จัดการ	ผลลัพธ์รับ
					ผู้ดูแลอาคารและกลุ่มคนน้ำทุนทุนภารกุลมีหอยู่ในครัวสุดท้าย ซึ่งเด็กพยายามต่างแสดงความคิดเห็นอย่างให้มีกิจกรรมตามทางที่เด็กสนใจเช่นเดิมหน่อยๆ
21	การประชุมพิจารณาโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนงานวิชาชีพ	22 มิ.ย.46	วังน้ำรัตน์ บ.ดอนเตชะเกิด บ.เชียงใหม่	เจ้าหน้าที่ 25 คน	ผู้ช่วยผู้จัดการกลุ่มน้ำทุนของเยาวชนในปัจจุบันทั้ง โน๊ตบุ๊ค และในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ตรวจสอบให้เข้าใจเดินสอนแนะนำต่อผู้คลาสผู้เรียน ให้ดำเนินสอนอย่างสร้างแรงผลักดันให้เด็กต่อไป ซึ่งเป็นภาระให้เด็กต่อไปให้เด็กสามารถวิจัย ซึ่งเป็นภาระให้เด็กต่อไปให้เด็กสามารถวิจัย ความต้องการของเด็ก ในการประชุมครั้งนี้ นับว่าทักษะการชุมชนผู้ประกอบ และเยาวชน นักความท้าทาย ในการทำงาน ให้เด็กต่อไป รวมถึงทางผู้ดูแลอาคารและเยาวชนที่มีอยู่

กรรมวิธีการตุนการมีส่วนร่วม

การสำรวจและวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆร่วมกันของพหุภาคีเด็กเยาวชน เป็นจุดกำเนิดของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม แต่ในการดำเนินงานตามแผนงาน กิจกรรม โครงการเหล่านั้น หากผู้ปฏิบัติงานละเลยหรือไม่เอาใจใส่ต่อความรู้สึกร่วมของพหุภาคีเด็กเยาวชน โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นเด็กเยาวชนและชุมชนนั้น ก็อาจทำให้การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นไม่ต่อเนื่อง

การเก็บความคิดเห็น ผลงานการแสดงออกของเด็กเยาวชนและชุมชนอย่างใส่ใจ และนำมาเผยแพร่ให้ปรากฏในกลุ่มหรือสาธารณะชน มีส่วนทำให้เกิดความรู้สึกอย่างติดตามผลงานของตนเอง กลายเป็นแรงจูงใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป และเกิดความรู้สึกที่จะใส่ใจจดจ่อที่จะหาโอกาสเข้ามาระการทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่ามีความสามารถในครั้งต่อไป ปรากฏการณ์ เช่นนี้เป็นเรื่องธรรมชาติที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนทุกระดับไม่ว่าจะเป็นเด็กเยาวชน พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ดังนั้นในการจัดกิจกรรมต่างๆตามแผนงานโครงการที่พหุภาคีได้จัดทำร่วมกันนั้น จะต้องจัดกิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรรมวิธีที่หลากหลายสอดแทรกในการจัดกิจกรรมตามแผนงานโครงการที่กล่าวไว้แล้ว คือ

1. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากการกระทำการของเด็กเยาวชน เพื่อให้เด็กเยาวชนได้เป็นผู้กระทำการกว่าเป็นผู้ถูกกระทำ เช่น การกำหนดโจทย์หรือใบงานร่วมกันและให้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม มีการแบ่งขั้นการเป็นกลุ่ม

2. การนำผลงานของกลุ่ม หรือของสมาชิกเด็กเยาวชน ชุมชน ติดบอร์ด กระดานหรือบนผาผนังห้องประชุมสัมมนา เพื่อให้สมาชิกได้ชื่นชม หรือติดตามดูผลงานของตนเองและของเพื่อนทุกครั้ง หากมีการบันทึกภาพร่วมกันกับผลงานได้ด้วยก็จะทำให้เด็กเยาวชนเกิดความประทับใจ เพราะการถ่ายภาพเป็นธรรมชาติที่เด็กเยาวชนชื่นชอบอยู่แล้ว

3. การใช้กล้องบันทึกภาพดิจิตอล ซึ่งสามารถบันทึกภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ประกอบเสียง เป็นเครื่องมือในการบันทึกเหตุการณ์ระหว่างปฏิบัติงาน และนำภาพเหล่านั้นมาเสนอในกลุ่มใหญ่ จะทำให้ทุกคนติดตามความคืบหน้าของตนเองและเพื่อนๆ

การใช้กล้องบันทึกภาพดิจิตอลเข้ามาช่วยสร้างความรู้สึกเช่นนี้ อาจคูเป็นเรื่องที่ต้องใช้ทุนสูง แต่ในความเป็นจริงเป็นเรื่องที่อยู่ในความสามารถของผู้ปฏิบัติงานจะจัดหาได้ในราคามิ่งสูงนัก กล่าวคือ ประมาณ 3,000 – 5,000 บาท และไม่ต้องเปลืองค่าใช้จ่ายเรื่องฟิล์ม ใช้ง่ายแม้กระทั้งเด็กเยาวชนก็สามารถเป็นผู้บันทึกภาพได้ ซึ่งหากมองหมายหน้าที่ให้ ก็จะยังทำให้เกิดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น ความสนใจของเด็กเยาวชนและชุมชนจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถในการนำเสนอภาพกิจกรรมได้ทันท่วงทีและเป็นปัจจุบันหรือ มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ เพราะกล้องถ่ายภาพดิจิตอลสามารถนำเสนอภาพผ่านจอโทรทัศน์ หรือใช้ประกอบกับคอมพิวเตอร์ และหากจะทำให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้นก็อาจนำเสนอในรูป ภาพโดยเกะผ่านเครื่องโปรดเจคเตอร์(LCD.Projecter) ซึ่งปัจจุบันหน่วยงาน องค์กรต่างๆมีอุปกรณ์เหล่านี้ไว้ใช้เป็นส่วนมาก จึงไม่ยากต่อการประสานความร่วมมือในการนำมาสนับสนุนการดำเนินงานตามกิจกรรมเหล่านี้

4. การถอดบทเรียนหรือสรุปบทเรียนทุกครั้งเมื่อมีการบันทึกจัดกิจกรรม โดยการใช้ภาพจากกล้องดิจิตอล จะทำให้กระบวนการคิดบททวนของกลุ่มเป้าหมายเป็นไปอย่างมีระบบ และสามารถมองเห็นภาพตามความเป็นจริงมากขึ้น ซึ่งอาจแบ่งกลุ่มเป้าหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการนำเสนอ จดบันทึกประเด็นที่อภิปรายร่วมกัน แล้วนำมาเสนอเพื่อการวิพากษ์วิจารณ์กันในกลุ่มใหญ่

5. ให้เด็กเยาวชนนำภาพกิจกรรมเหล่านั้นมาจัดทำเป็นระบบ หรือทำเป็นแฟ้มสะสมงาน เป็นผลงานร่วมกัน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และหาโอกาสนำเสนอในที่สาธารณะ เช่น งานกุศลต่างๆในชุมชน งานวันเด็ก หรือใช้ภาพเหล่านี้ประกอบการให้สัมภาษณ์เผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ หรือการประกอบการบรรยายในโอกาสที่มีผู้มาศึกษาดูงานในชุมชน เป็นต้น

6. การให้รางวัลแก่เด็กเยาวชนที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเป็นระยะๆ จะช่วยให้เด็กเกิดแรงจูงใจได้ดี โดยเฉพาะรางวัลที่สามารถจูงใจเด็กเยาวชนได้เป็นอย่างดี คือ ชีดีรวมภาพกิจกรรมจากกล้องดิจิตอล ซึ่งเด็กหลายคนกล่าวว่า “...เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในช่วงหนึ่งของชีวิต ที่ได้ทำกิจกรรมดีๆ และหาโอกาสได้มาก ที่จะมีอีก....” บางคนบอกว่า “....อย่างมีภาพดีๆ ไปอวดเพื่อนๆที่โรงเรียน.....” และบางคนบอกว่า “....พึงจะเห็นรูปตัวเองอยู่ในจอโทรทัศน์ ตื่นเต้นมาก อยากเห็นภาพอย่างนี้นานนานแล้ว และก็อยากมีภาพเหล่านี้เก็บไปอวดคนที่บ้านด้วย.....

7. การหาโอกาสให้เด็กเยาวชนและชุมชนได้มีโอกาสประชาสัมพันธ์ผลงานของ

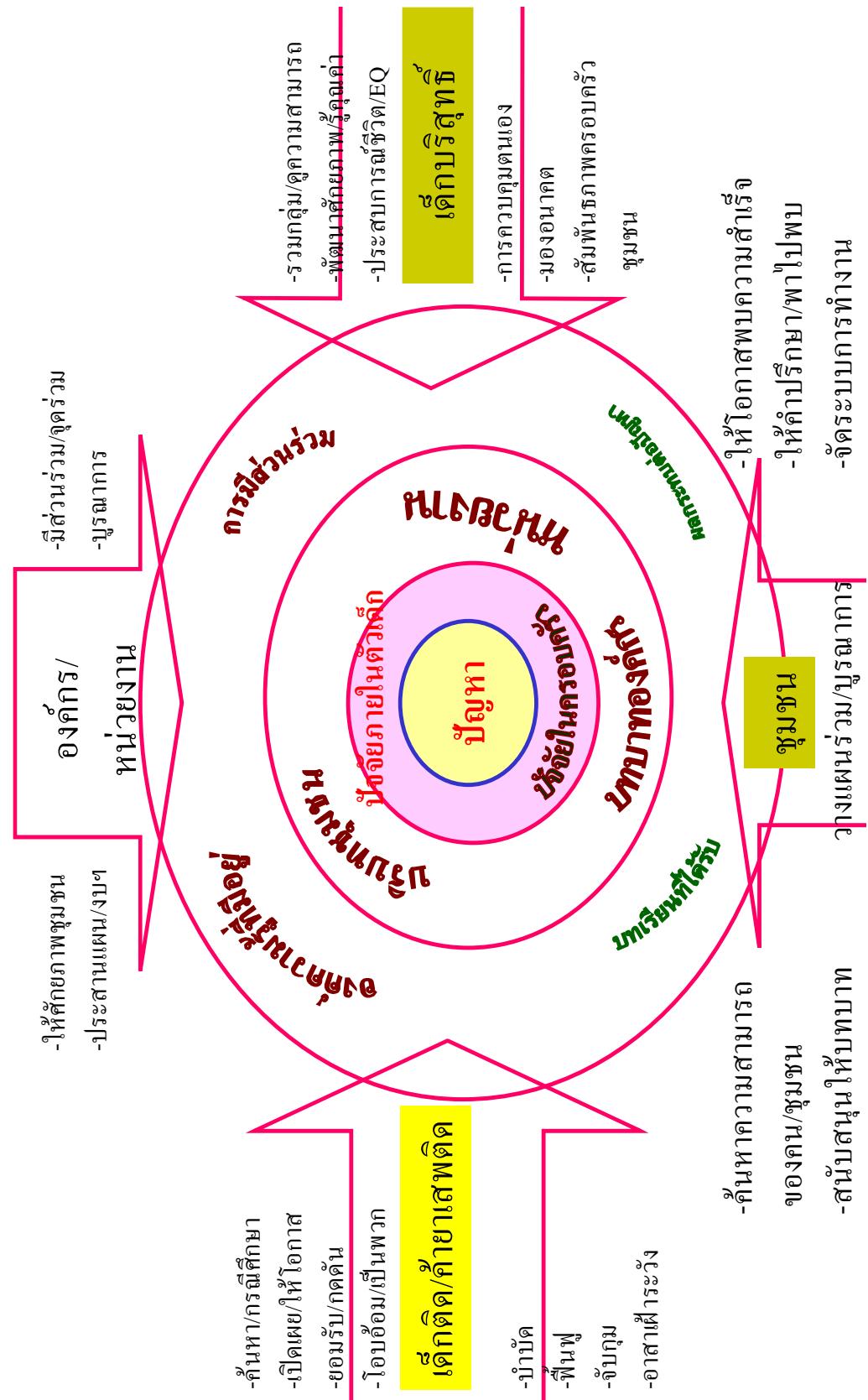
ตนเอง เช่น การประสานให้นักข่าวเข้ามาสัมภาษณ์ เรื่องการจัดกิจกรรมต่างๆของชุมชนและของเด็กเยาวชน เป็นเรื่องที่ทำให้สมาชิกเกิดความสนใจในกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดเวรภันในกลุ่มของเด็กเยาวชนทำหน้าที่ผู้ประกาศเสียงตามสายในชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของกลุ่ม ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ทุกคนในชุมชนเกิดความสนใจร่วมอย่างต่อเนื่องและเด็กเยาวชนก็เกิดกำลังใจในการทำงานร่วมกัน

8. การจัดเวทีการพบปะอย่างไม่เป็นทางการเพื่อพูดคุยถึงผลงานที่ผ่านมา และเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมที่จะทำต่อไป ในกลุ่มเด็กเยาวชน ซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชน แกนนำเด็กเยาวชนจะสามารถทำให้เกิดการสนทนainกลุ่มได้ทุกโอกาสที่มีการพบปะกันอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อกระตุ้นให้มีการจัดการประชุม หารือกันในกลุ่มใหญ่ในโอกาสต่อไป ซึ่งจะสร้างความต่อเนื่องในกระบวนการพัฒนาเด็กเยาวชนและชุมชนได้อีกประการหนึ่ง

สรุปกระบวนการปฏิบัติร่วมของพหุภาคีเด็กเยาวชน

ในการปฏิบัติการร่วม ที่มีจุดเริ่มต้นจากการเข้าร่วมเป็นเจ้าของสถานการณ์ และร่วมวิเคราะห์แยกแยะ สิ่งที่พึงประสงค์ และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขของพหุภาคีทั้งหมด นำไปสู่กิจกรรมทั้งหมด 45 กิจกรรมที่กล่าวมานี้ พ造จะสรุปเป็นแผนภูมิเพื่อให้สะดวกต่อการทำความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติร่วมกันได้ดังนี้

กระบวนการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการปัญหาและน้ำดัก (พื้นที่ชัยใจ萌)

วิธีการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีส่วนร่วมของเยาวชนและชุมชน

ด้วยหลักการและกระบวนการในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของพหุภาคีที่กล่าวมานี้ เป็นความพยายามในการสร้างสรรค์วิธีต่างๆ ที่คำนึงถึงการปรับกลไกที่เป็นปัจจัยทั้งภายในตัวเด็กเยาวชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบทางด้านสร้างร่างกายและจิตใจของเด็กเยาวชน ที่กำลังเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงทางชอร์โนนสูง เกิดผลกระทบต่อการควบคุมอารมณ์ ส่งผลถึงการแสดงออกหรือพฤติกรรมทั้งหลายของเด็กเยาวชน รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อการสำรวจจิตลักษณ์ภายในของเด็กเยาวชน ซึ่งเป็นมูลเหตุหรือที่มาของบุคลิกภาพของเด็กเยาวชนเพื่อให้สามารถทราบแนวโน้มบุคลิกภาพของเด็กเยาวชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบการพิจารณาออกแบบกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้และปรับพฤติกรรมของเด็กเยาวชนต่อไป นอกจากนี้ยังให้ความสนใจในการปรับเปลี่ยนกลไกที่เป็นปัจจัยภายนอกตัวเด็กเยาวชน เช่น สภาพการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อมทางสังคม และโครงสร้างการดำเนินงานเพื่อการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน ซึ่งต้องมีการออกแบบวิธีการทำงานที่ผ่านมาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของเด็กเยาวชนและชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างแท้จริง โดยอธิบายได้เป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ไม่จิกปัญหา แต่ให้เด็กพาไป

ในการทำงานกับเด็กเยาวชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น ผู้ปฏิบัติงานต้องเข้าไปหาเด็กเยาวชนด้วยความรู้สึกที่ดีต่อเด็ก ไม่มองว่าเด็กมีปัญหา และไม่พยายามแยกเด็กออกจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหา หรือตัดแยกกลุ่มเด็ก แต่ให้เด็กยังคงดำรงความเป็นไปอย่างธรรมชาติของเด็ก เพราะในความเป็นจริงเด็กที่ติดยาเสพติดกับเด็กที่ไม่ใช้ยาเสพติดก็ยังคงเป็นเพื่อนกันอยู่ และมีกิจกรรมในชีวิตประจำวันร่วมกันหลากหลาย ผู้ปฏิบัติงานต้องวางแผนให้เป็นกลางและคิดว่าเด็กและเยาวชนเหล่านี้เป็นเหมือนสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวที่ต้องอยู่ร่วมกัน ไม่มองว่าเขาเป็นบุคคลที่เราจะต้องให้การช่วยเหลือหรือต้องแก้ไข แต่มองว่า เขายังเป็นส่วนที่ต้องสนับสนุนเราในฐานะสมาชิกร่วม ดังนั้นจึงต้องสำรวจหาโอกาสสร้างรู้สึกความเป็นไปของเขากับในลักษณะรายบุคคลและรายกลุ่ม ต้องฟังตัวให้กลมกลืนกับวิธีชีวิตของกลุ่มเด็กเยาวชน เช่น การเข้าไปเป็นเพื่อนเที่ยวกับเด็กๆ เยาวชน โดยเฉพาะเด็ก トイหรือวัยรุ่นซึ่งในความเป็นจริงมีที่เที่ยวที่เหมาะสมไม่กี่แห่ง เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเด็กเล็กก็จะเห็นว่า ยังมีสถานศักดิ์ซึ่งเป็นสถานที่ที่เด็กๆ วัยนี้จะยังคงชอบไปเที่ยวอยู่ แต่เมื่อเด็กเดินโตเป็นวัยรุ่นแล้วก็จะเริ่มเบื่อที่จะไปสถานที่เหล่านั้น แต่ก็ไม่รู้จะไปที่ไหน การไปเที่ยวกับบาร์ คาเฟ่ โถกห้ามเพราฯ ไม่ถึง ไปรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ก็มีน้อยเพราฯ ขาดผู้ใหญ่ซึ่งแนะนำและสนับสนุนอย่างจริงจัง หากทำเองก็มักทำในเรื่องไม่เป็นสาระประโยชน์เท่าที่ควรและลูกจันตามมองว่าตั้งแก่ค่า ไปก่อความที่ไหนหรือไม่ จึงมีเด็กวัยรุ่น

จำนวนมากที่ใช้ชีวิตในบ้านว่าด้วยการเตรียมต่ออยู่ตามห้องสรรพสินค้า โรงพยาบาล ร้านอาหารบูฟเฟ่ที่มีบริการอาหารโภภะ ฯลฯ ซึ่งสถานที่เหล่านั้นก็ล้วนแล้วแต่ข้อมูลให้บริโภค ต้องจับจ่ายใช้สอย ต้องใช้เงินตกเป็นเหี้ยของบริโภคนิยมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ด้วยสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้มองเห็นว่า กิจกรรมทางออกของเด็กโตหรือวัยรุ่นนั้นมีน้อย และสิ่งที่ทำได้เลยทันทีที่เด็กวัยรุ่นชอบคือการเที่ยว หากผู้ปฏิบัติงานเป็นเพื่อนเที่ยวกับเด็กได้ก็เป็นเรื่องที่กลมกลืนกับกลุ่มเด็ก แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปอย่างไม่ตั้งใจ เพื่อมิให้เด็กเยาวชนเกิดความกังขาในการเข้าไปเป็นเพื่อนเที่ยวกับเด็กและก้าวเข้าไปสู่การพาเด็กเยาวชนเที่ยว ซึ่งจะเป็นโอกาสที่ผู้ปฏิบัติงานได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตและสภาพปัจจุบันที่แท้จริงของเด็กเยาวชน ได้อย่างลึกซึ้ง แม้ว่าในระยะแรกที่เด็กเยาวชนเป็นผู้พากันไปเที่ยวนั้นอาจเป็นสถานที่ที่ไม่เหมาะสม หรือเป็นที่ที่ไม่ควรเสียเวลาไปกับเด็ก แต่ก็ควรต้องยอมเสียเวลาไปเพื่อสร้างความไว้วางใจในกลุ่มเด็กเยาวชนทั้งนี้ต้องมีจังหวะที่เหมาะสม และหากมีโอกาสต้องหยิบประเด็นที่มองเห็นถึงข้อดีข้อเสียมาเป็นประเด็นสนทนากับเด็กเยาวชนที่มีแนวโน้มที่ง่ายต่อการปรับเปลี่ยนเรียนรู้ได้ง่าย และกระทำเป็นรายบุคคล เพื่อให้เกิดตัวแบบในกลุ่ม ในการเที่ยวกับเด็กๆนี้ผู้ปฏิบัติงานต้องพัฒนาความสัมพันธ์นี้ไปสู่การเป็นผู้นำเด็กเที่ยวได้อย่างแน่นอน การเกิดการยอมรับและมีส่วนร่วมในการกำหนดการท่องเที่ยวอย่างมีคุณค่าร่วมกันในโอกาสต่อไป เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้จากการท่องเที่ยวให้กับเด็กเยาวชนให้มากขึ้น

ในขั้นตอนนี้ ผู้ปฏิบัติงานอาจต้องกลมกลืนไปกับเด็กเยาวชนด้วยการเข้าไปรู้จักมักคุ้นกับเด็ก บางคนในกลุ่มเด็กเยาวชนก่อน ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะเข้าไปทำความรู้จักกับพ่อแม่ผู้ปกครองก่อนที่จะได้รับความไว้วางใจจากเด็ก หากผู้ปฏิบัติงานคุ้นเคยกับพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กก่อน เด็กก็จะตีความว่าผู้ปฏิบัติงานเป็นพรครพวัดเดียวกันกับผู้ปกครอง โอกาสที่จะสร้างความไว้วางใจก็จะเป็นไปได้ยาก การได้รับความไว้วางใจในบางเรื่องจะไม่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ยาสพติดซึ่งเด็กไม่อยากให้พ่อแม่ผู้ปกครองทราบในทางปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานควรประสานเป็นทางการกับผู้นำชุมชนให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการเข้าไปทำงานกับกลุ่มเด็กเยาวชน แต่ไม่ควรประชาสัมพันธ์ในวงกว้างถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทั้งนี้เพื่อมิให้เป็นปัญหาอุปสรรคค่อการสร้างสัมพันธภาพกับเด็กเยาวชน และป้องกันการเข้าใจผิดของพ่อแม่ผู้ปกครองด้วยวิธีการปฏิบัติเช่นนี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีบทบาทเป็นเพื่อนเด็กเยาวชนในสายตาของเด็กๆ และในสายตาของพ่อแม่ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนก็จะเป็นผู้เชื่อมประสานระหว่างเด็กเยาวชนกับผู้ใหญ่ เส้นที่ปิดแม่นบทบาททั้งสองนี้มีขนาดเล็กและเประบากมาก หากผู้ปฏิบัติงานไม่ระมัดระวังก็จะไม่ได้รับความไว้วางใจจากเด็กเยาวชน ดังนั้นในระยะแรกๆจึงควรคำนึงถึงความรู้สึกของเด็กเยาวชนมากกว่าการห่วงภาพลักษณ์ของตนเองในสายตาของพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กเยาวชน ในระยะแรกควรเปิดโอกาสให้เด็กเยาวชน

เป็นผู้มีบทบาทในการนำผู้ปฏิบัติงานไปเพื่อวางแผนกิจกรรมที่ให้กับเด็ก ทั้งนี้เพื่อสร้างความไว้วางใจและแสวงหาโอกาสการเรียนรู้สภาพที่แท้จริงในวิถีชีวิตเด็กให้มากที่สุดและเป็นไปอย่างกลมกลืน

ด้วยวิธีดังการดังกล่าวมานี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กเยาวชนนั้นจะต้องมีลักษณะที่เข้มต่อการสร้างความไว้วางใจในกลุ่มเด็กเยาวชน คือ

1. เป็นเพศหญิงหรือชายก็ได้ แต่ต้องมีความซักระยะในความเป็นเพศนั้นๆ และอยู่ในวัยที่ไม่แตกต่างจากเด็กและเยาวชนมากนัก

2. มีมนุษยสัมพันธ์ดีมาก ยิ้มແย้มแจ่มใจ คุยกายาเด็กเยาวชนได้ ใจกว้าง

3. มีทักษะในการสูงใจ และใช้จิตวิทยาเป็นในการออกแบบพฤติกรรมตนของให้เป็นที่ประทับใจและมีกลิ่นอายเฉพาะตัวของเด็กเยาวชนได้

4. รักษาความลับของเด็กเยาวชนได้

5. เป็นคนอะดูมอล่วย สามารถประสานความเข้าใจระหว่างเด็กเยาวชนและผู้ใหญ่ได้ดี

6. มีความเป็นครูสูง ซึ่งประกอบไปด้วยความเมตตา เอื้อเฟื้อ ให้อภัย เป็นตัวแบบที่ดี และประณานะหาโอกาสให้ผู้อื่นได้เรียนรู้เป็นนิจ รวมทั้งการให้โอกาสแก้ไขปรับปรุงหรือตั้งต้นใหม่

7. เป็นนักกิจกรรม สามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้และปรับพฤติกรรมร่วมกับเด็กเยาวชนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้สร้างสถานการณ์และบรรยายกาศที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้

8. มีเครือข่ายการทำงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการแก้ไขและพัฒนาเด็กเยาวชน

9. มีบุคลิกภาพอบอุ่นและเป็นมิตร เด็กเยาวชนให้ความเชื่อถือและศรัทธา

10. มีคุณธรรมและจริยธรรม สูงกว่าเด็กและเยาวชน เป็นตัวแบบให้กับเด็กเยาวชนได้

ฯลฯ

หัวตอนที่ 2 กระบวนการ ให้คิดปรับเปลี่ยน

โดยปกติเยาวชนเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง ชอบความเสี่ยงหรือการผจญภัย และสนใจในเรื่องที่ลึกลับน่าสงสัย และเรื่องที่ท้าทาย แต่เป็นเรื่องที่น่าเสียดายที่เด็กส่วนใหญ่ที่มีปัญหานั้นมักจะมีพฤติกรรมท้าทายกฎหมาย หรือข้อห้ามทั้งหลาย และหากประพฤติปฏิบัติแล้ว ไม่มีผู้ใดรู้หรือจับได้ก็จะคึกคะนองกระทำให้มากไปกว่านั้น ขณะเดียวกันก็มีการยอมรับกันในกลุ่มว่าเป็นผู้มีความสามารถเกิดตัวแบบที่ไม่ดีในกลุ่มเยาวชน กล้ายเป็นค่านิยมที่ผิด คิดว่าการมีพฤติกรรมที่เลวร้ายแต่ไม่มีผู้ใดรู้หรือเจ้าตัวรอดได้เป็นเวรกรรมในชีวิตที่ควรภาคภูมิใจ แต่ถ้าเป็นเรื่องยาเสพติดนั้น เมื่อก้าวเข้าไปสู่วังวนของยาเสพติดแล้วถอนตัวได้ยาก เพราะมีฤทธิ์ทางเคมีที่ทำให้ติดและทำลายเซลล์สมองในระบบเยาวอย่างถาวร ซึ่งโอกาสที่เด็กเยาวชนจะรู้ความจริงอย่างชัดเจนในเรื่องกลไกสมองกับการใช้ยาเสพติดนั้นมีน้อย จึงเป็นเรื่องที่เลวร้ายและทุกข์ทรมานสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองเมื่อมีบุตรหลานติดยาเสพติด แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่มีอิทธิ

ผลต่อจิตใจของเด็กเยาวชนอย่างมากมักจะเป็นแม่ของเด็กเยาวชน ที่สามารถสร้างอารมณ์อ่อนไหว และกระทบกับความรู้สึกลึกๆของเด็กเยาวชนให้สำนึกผิดและคิดปรับเปลี่ยนตนเอง แม้ในกรณีที่เด็กเยาวชนไม่ได้อาศัยอยู่กับแม่หรือพ่อ เรื่องราวที่เกี่ยวกับแม่ก็ยังเป็นเรื่องที่กระทบใจเด็กเยาวชนมากถึงระดับที่เกิดสำนึกในการปรับเปลี่ยนตนเองได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเทคนิคและวิธีการของผู้ปฏิบัติงานหรือวิทยากรที่จะออกแบบกิจกรรมสร้างบรรยายศาสตร์ที่กระทบกับความรู้สึกแรงๆของเด็กเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกสุข ทุกเชิง ดีใจ สับสน ผิดหวัง เสียใจ ก็ต้องซักชวนให้เด็กเยาวชนที่ร่วมกิจกรรมนั้นได้ไว้ใจระห์และสะท้อนความรู้สึกจริงๆของมาเรียนรู้ร่วมกันเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในโอกาสต่อไป เช่น กิจกรรมลวดแห่งชีวิต ฯลฯ

ตัวอย่าง : การจัดกิจกรรมลวดแห่งชีวิต

เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กเยาวชนใช้ลวดแฟ Fen ซื้อกออกแบบลักษณะของตนเองและให้อธิบายความหมายที่สอดคล้องกับลักษณะนิสัย หรือความไฟฟ้านของตนเอง แล้วนำมาร่วมกันอย่างมีความหมายเพื่อเรียนเรียงให้เป็นเรื่องราวอย่างต่อเนื่องในกลุ่มของตนเอง แล้วให้โอกาสทุกคนชี้ช่องผลงานของกลุ่มตนเอง จนเป็นที่พอใจและหาอาสาสมัครเด็กเยาวชนออกมารายงานดังกล่าว ซึ่งมักจะปรากฏว่าไม่มีใครกล้าทำลาย แต่อย่างไรก็ต้องทำลาย ซึ่งหากไม่มีใครทำลาย ผู้ปฏิบัติงานหรือวิทยากรก็ต้องขออนุญาตเป็นผู้ทำลาย และด้วยการกระทำดังกล่าวนั้นเด็กเยาวชนมักจะแสดงอาการทนไม่ได้ แสดงความเสียใจและมักให้ความเห็นว่า พวกตนอุดส่าห์ช่วยกันสร้างร่วมกันมาอย่างดี ทำไม่ต้องทำลายด้วย

วิทยากรหรือผู้ปฏิบัติงานจะเป็นผู้จูงความรู้สึกเหล่านั้นให้กระทบจิตใจเด็กเยาวชนให้แรงมาก จึ้นโดยการพูดเปรียบเทียบความรู้สึกของพ่อแม่ที่ช่วยกันสร้างบุตรหลานของตนเองอย่างทนนานเป็นเวลานานนับได้มากกว่าสิบปีแล้วบุตรหลานของท่านต้องมาถูกทำลายด้วยยาเสพติดด้วยฝีมือ และความคึกคะนองของบุตรหลานตนเอง นั้น ความรู้สึกของท่านจะเป็นเช่นไร ท่านคงจะเสียใจมากกว่าที่เราเป็นอยู่ในขณะนี้ มากหมายหลายหนึ่งหลายแสนเท่า เพราะเราใช้เวลาพียงไม่กี่นาทีในการสร้างผลงานชิ้นนี้ร่วมกัน ยังรู้สึกพียงนี้ ในขณะที่พ่อแม่เราใช้เวลานานเท่าชีวิตเราทุ่มเทสร้างเราขึ้นมา ในช่วงเวลาที่กล่าวถ้อยความเหล่านี้ วิทยากรต้องหอด้น้ำเสียงให้ชวนคิดและให้อารมณ์ที่ผิดหวังเสียใจอย่างสุดๆเพื่อสร้างบรรยายศาสตร์ที่คล้องตามให้กระทบกับความรู้สึกของเด็กเยาวชนให้แรงที่สุดเท่าที่จะแรงได้ เด็กเยาวชนบางคนจะร้องให้เสียใจกับการกระทำของตนเองที่ผ่านมาในอดีต วิทยากรควรเสริมบรรยายศาสตร์ให้เด็กเยาวชนได้รับความรู้สึกเหล่านั้นออกมาให้มากยิ่งขึ้น และบรรยายศาสตร์ของกลุ่มจะทำให้สมาชิกมีอารมณ์คล้อยตาม เมื่อเด็กเยาวชนส่วนใหญ่ในอารมณ์เสียใจเป็นเวลาพอสมควรแล้ว วิทยากรปรับเปลี่ยนท่าทีให้กำลังใจและให้ทุกคนเสนอทางเลือกเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ด้วยวิธีการเขียนข้อความลงในกระดาษบัตรคำเพื่อร่วมมูลั่งสมอง

โดยไม่ระบุว่าผู้ใดเป็นว่าอย่างไร และวิทยากรให้ข้อมูลเติมเต็มในส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกลไกสมอง กับการใช้ยาเสพติดเพื่อประกอบการตัดสินใจของเด็กเยาวชนเอง

วิทยากรต้องจัดกิจกรรมประเภทที่กระ拓กับความรู้สึกลึก ๆ เช่นนี้อย่างต่อเนื่องและสลับเปลี่ยนกับกิจกรรมที่เสริมสร้างความภาคภูมิใจในศักยภาพของเด็กเยาวชนเอง เพื่อสร้างความมั่นใจ และการมองเห็นคุณค่าของตนเอง ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถ ให้โอกาสในการผจญภัยในเส้นทางที่ถูกกฎหมายหรือสร้างความตื่นเต้น ประหลาดใจให้กับเด็กเยาวชน เช่น กิจกรรมที่ค้นหาจิตลักษณ์ภายในจิตใจของบุคคล หรือแบบวัดทางจิตวิทยา ที่สามารถวัดแนวโน้มความรู้สึก การบอกรความในใจหรือความชอบอุปนิสัย การทายใจ ทัศนคติ ฯลฯ ซึ่งเป็นเรื่องที่เด็กเยาวชนให้ความสนใจและอยากร่วมลิ้งเหล่านี้ของตนเองและของเพื่อน แม้จะเป็นเรื่องที่บอกได้แต่เพียงแนวโน้ม แต่ก็สามารถทำให้เด็กเยาวชนตื่นเต้นประหลาดใจ เป็นการตอบสนองความต้องการ ได้ตรงจุดและยังเป็นเรื่องที่วิทยากรสามารถสอดแทรกข้อคิดการเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องของการวางแผนเพื่อตนเองในอนาคต ให้สอดคล้องกับแนวโน้มของตนเองได้ด้วย

ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้ ดูศักยภาพเด็กเยาวชน

ในขณะที่เด็กเยาวชนอยู่ในสภาพที่คิดปรับเปลี่ยนตนเองนั้น ผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินการอย่างให้โอกาสเด็กเยาวชนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งการเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นในเชิงวิเคราะห์เจาะลึก และเรียนรู้สัมพันธภาพของตนกับครอบครัวและชุมชน เพื่อให้สามารถบอกรอดีต ปัจจุบันและอนาคตของตนเอง ครอบครัวและชุมชนของตนได้ ในขั้นตอนนี้ผู้ปฏิบัติต้องเริ่มประสานกับผู้นำชุมชนตัวแทนพ่อแม่ ผู้ปกครองให้เข้ามามีบทบาทร่วมเพื่อให้เด็กเยาวชนเกิดความมั่นใจในการปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองว่า จะมีบุคคลที่คอยสนับสนุนและรับรู้อยู่ และโอกาสที่จะทำในสิ่งที่ตนเองคิดหวังไว้นั้นมีความเป็นไปได้สูง โดยให้บทบาทแก่เด็กเยาวชนเป็นผู้นำเสนอเรื่องราวความเป็นมาทั้งหมดแก่ผู้นำชุมชนและตัวแทนพ่อแม่ผู้ปกครอง พร้อมกับนำเสนอแนวคิดในการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ร่วมกับผู้ปฏิบัติงาน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันนั้นต้องเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม วิทยากรเป็นแต่เพียงผู้ประสานและจัดบรรยายคำให้อธิบายต่อการเรียนรู้ (Facilitater) และมีการสรุปบทเรียนรู้จากกิจกรรมร่วมกัน (Inductive Education) โดยมีวิทยากรเป็นผู้เติมเต็มในสิ่งที่จะเกิดประโยชน์แก่เด็กเยาวชนในแต่ละเรื่อง โดยอาจจัดเป็นการเรียนรู้ในลักษณะ กลุ่มกิจกรรม ค่ายพักแรม ทัศนศึกษาฯลฯ ซึ่งในการจัดกิจกรรมเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานต้องทำหน้าที่เป็นวิทยากร หากจำเป็นที่ต้องใช้วิทยากรภายนอกที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะเรื่อง ผู้ปฏิบัติงานต้องเข้าร่วมทีมด้วยและต้องมีหลักปฏิบัติการเพื่อให้เด็กเยาวชนได้เรียนรู้ในทิศทางที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยคำนึงถึงหลักการดำเนินงานดังนี้

1. มีเด็กเยาวชนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ บรรยายการเรียนรู้ต้องแตกต่างจากโรงเรียน

2. มีลักษณะเรียนรู้จากการเล่น และการทำกิจกรรมร่วมกัน

3. เด็กเยาวชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การออกแบบติดตาม และควบคุมคุณภาพ
ในการอยู่ร่วมกัน

4. ใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ ไม่เป็นวิชาการ เช่น “วิชาว่าด้วยการวิเคราะห์ชุมชนของชุมชนท่าสะต้อ” ที่อาจใช้ถ้อยคำเสียใหม่ว่า “การเดินทางของท่าสะต้อ” เพื่อลดความเป็นทางการและสร้างความสนใจในกลุ่มเด็กเยาวชน เป็นต้น

5. ตัวแทนพ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ต้องเข้ามารับผิดชอบ ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา วางแผน ร่วมปฏิบัติงาน และรับผิดชอบกับวิทยากร ผู้ปฏิบัติงานและเด็กเยาวชนด้วย ในรูปแบบปฏิบัติงาน โดยใช้กระบวนการ AIC (เทคนิคการใช้ การมองเห็นคุณค่า (Appreciate) การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction / Influente) และการควบคุมติดตาม (Control) ในการสร้างการมีส่วนร่วม)

6. คณะปฏิบัติงานต้องมีการสำรวจความจำเป็นในการเรียนรู้ของเด็กเยาวชน (Trainning Need) เพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงได้ตรงจุด เช่น การสำรวจจิตลักษณ์ภายในของเด็กเยาวชน ซึ่งหากพบว่าเด็กเยาวชนมีแนวโน้มในการควบคุมตนเองต่ำ และมองไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ทีมงานวิทยากรกับผู้ปฏิบัติงานต้องวางแผนเพื่อออกแบบกิจกรรมเพื่อให้เด็กเยาวชนได้เรียนรู้และฝึกฝนตนเองในด้านนี้ ซึ่งหากเด็กเยาวชนมีจิตลักษณ์ดังกล่าวสมบูรณ์ก็จะเป็นผลสั่งไปถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกที่พึงประสงค์ คือรู้จักการควบคุมตนเอง มองเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะที่เด็กเยาวชนจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องไม่ดี รวมทั้งเรื่องยาเสพติดด้วย เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมการฝึกการควบคุมประสาಥอตโนมัติ เช่น การหายใจ การเคลื่อนไหวของร่างกายเมื่อถูกกระตุนด้วยสิ่งเร้าที่คุ้นเคย ฯลฯ โดยจัดทำในรูปของเกม มีการแบ่งขั้นระหว่างกลุ่ม ซึ่งจะสร้างความสนุกสนานและน่าสนใจยิ่งขึ้น และที่สำคัญวิทยากรหรือผู้นำกิจกรรมจะต้องไม่ลืมสรุปบทเรียนร่วมกันกับเด็กเยาวชนเพื่อตอกย้ำการเรียนรู้และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ในระหว่างการทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้นั้นคณะผู้ปฏิบัติงานและวิทยากรต้องสังเกตเด็กเยาวชนเพื่อจัดทำบันทึกพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กเยาวชน ซึ่งในขั้นตอนนี้จะทำให้คณะผู้ปฏิบัติงานสามารถมองเด็กเยาวชนได้ว่า 그ร่มีจุดเด่น จุดด้อย หรือมีศักยภาพในด้านไหนเพียงใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการเติมเต็มหรือพัฒนาในส่วนที่เด็กขาดให้เกิดขึ้น และหาโอกาสให้กับคนที่มีศักยภาพได้แสดงออกเพื่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองและชุมชน เช่น ในกลุ่มเด็กติดยาเสพติดอาจมีข้อด้อยในเรื่องจิตลักษณ์ภายในโดยเฉพาะเรื่องการควบคุมตนเอง แต่ในขณะเดียวกันเด็กเยาวชนกลุ่มนี้มีข้อเด่นในเรื่องการมีข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด โดยเฉพาะเครื่องข่ายผู้เสพ แหล่งค้ายา และข้อมูลลับอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน จึงเป็นเรื่องที่ผู้ปฏิบัติงานต้องแสวงหาโอกาสให้เด็กเยาวชนกลุ่มนี้ได้แสดงศักยภาพในทางที่เกิดประโยชน์อย่างปลอดภัย และให้โอกาสกลับตัวกลับใจ ตั้งต้นใหม่ โดยไม่ต้องประ שא้มพันธ์กับสาธารณะ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของเด็กเยาวชนและ

เด็กเยาวชนเองก็จะไม่ถูกมองว่าเป็นผู้ร้ายมาก่อน ซึ่งสังคมอาจตีตราให้กับเด็กเยาวชนเป็นการทำลายความเชื่อมั่นของเด็กเยาวชน โดยทางอ้อม โดยเฉพาะเด็กเยาวชนที่ติดยาเสพติดนั้น ไม่มีความจำเป็นที่ต้องบอกสาระณัชนาว่า เป็นผู้ติดยาเสพติดมาก่อนแต่ปัจจุบันเลิกแล้ว หรือแม้แต่การยอมรับว่าผู้ติดยาเสพติดไม่ใช่คนร้ายแต่เป็นคนป่วยที่ต้องได้รับการรักษา เพราะความภาคภูมิใจในเรื่องนี้ของเด็กเยาวชนเองมีไม่มั่นคงเท่ากับการได้แสดงศักยภาพภายในลิ่งที่ตนมีอยู่ให้ผู้อื่นยอมรับ เท่านั้น ความสามารถในการเล่นคนตัวการขาดภาพ การจัดการช่วยเหลืองานสำคัญให้บรรลุความสำเร็จ ฯลฯ ซึ่งเป็นความสามารถที่สร้างความภูมิใจให้กับเด็กเยาวชนได้อย่างแท้จริง

สำหรับเด็กเยาวชนที่ไม่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาก่อนเลยนั้น เมื่อคืนหาเววหรือแนวโน้มความสนใจและมองเห็นศักยภาพของเด็กเยาวชนแล้ว คณะผู้ปฏิบัติงานต้องหาโอกาสดึงศักยภาพของเด็กเยาวชนออกมายให้ปรากฏ โดยเฉพาะในกลุ่มเพื่อนเด็กเยาวชน พ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องของกิจกรรมการป้องกันยาเสพติด เป็นการสร้างจิตลักษณะภายในของเด็กให้เข้มแข็ง เป็นภูมิคุ้มกันยาเสพติด แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดเหล่านี้ก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมในการแก้ไขผู้ติดยาเสพติดไปด้วยเช่นกัน

ขั้นตอนที่ 4 ฝึกฝนให้เชื่อมั่น

เมื่อผู้ปฏิบัติงานได้ให้ผู้คนในชุมชนมองเห็นศักยภาพของเด็กเยาวชนแล้ว ต้องส่งเสริมเด็กเยาวชนเหล่านั้นให้มีโอกาสในการฝึกฝนตนเองในเรื่องนั้นๆให้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการแสดงออกในชุมชน โดยให้องค์กรชุมชนที่มีอยู่ได้นำศักยภาพของเด็กเยาวชนเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนในรูปของอาสาสมัครต่างๆ เช่น การเป็นอาสาสมัครผู้ประกาศเสียงตามสายของชุมชน การจัดทำกิจกรรม/โครงการพัฒนาเด็กเยาวชนรุ่นน้อง และโครงการพัฒนาในด้านต่างๆ ร่วมกับกรรมการชุมชน การอาสาจ้างงานในชุมชน เช่น การจ้างงานวันเด็ก การจัดกิจกรรมกีฬาในชุมชน การจัดกิจกรรมการห้องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ การเป็นพิธีกรในงานต่างๆ ของชุมชน ตลอดจนการเป็นอาสาสมัครในการเฝ้าระวังชุมชน (โดยเฉพาะเรื่องยาเสพติด) และการเข้าไปเป็นสมาชิกประชาคมชุมชนอาชันแนยาเสพติดร่วมกับกรรมการชุมชน ฯลฯ

ในการส่งเสริมให้เด็กเยาวชนได้แสดงศักยภาพของตนเองให้เป็นที่ปรากฏต่อสาธารณะ ดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่ถือเป็นพันธกิจร่วมของตัวแทนพ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนที่มีขึ้น ตั้งแต่ในขั้นตอนที่ 3 ของการปฏิบัติการ จึงเป็นเรื่องที่ชุมชนต้องแสดงハウที่ให้กับเด็กเยาวชนได้แสดงออกอย่างเต็มที่ ทั้งในส่วนที่อยู่ในความสามารถของชุมชนโดยตรง และในส่วนที่ชุมชนจะเป็นผู้ประสานหากองทางการสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กร และเอกชนอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้การสนับสนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไข

ปัญหาของเด็กเยาวชนในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยตรง

ขั้นตอนที่ 5 ปฏิบัติการร่วมกับชุมชนได้ทุกร่องรอยอย่างต่อเนื่อง

ด้วยวิธีการดังกล่าว เด็กเยาวชน ชุมชน ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครอง จะไม่สามารถปฏิเสธ การพึงพาซึ่งกันและกันได้ แม้ว่าผู้ปฏิบัติงานในการวิจัยครั้งนี้จะหนุนควรารทำการทำงานร่วมกับเด็กเยาวชน และชุมชนแล้วก็ตาม ทั้งนี้พหุภาคีของเด็กเยาวชนมองเห็นว่า การปฏิบัติงานร่วมกันนั้นเป็นพันธกิจที่แต่ ละฝ่ายได้ผลประโยชน์ร่วมกัน คือ เด็กเยาวชนมีเวทีการแสดงออกซึ่งความสามารถของตนเอง สร้างการยอมรับให้กับตนเอง ได้มากขึ้น ในเวลาที่ชุมชนของตนเอง มีความมั่นใจที่จะก้าวออกไปแบ่งขันกับบุคคลอื่นใน สังคมที่กว้างมากขึ้น แม้ว่าบางเรื่องซึ่งเป็นเรื่องยุ่งยาก สถาบันชั้นช้อน มือทิพลเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ปัญหายาเสพติดในชุมชน เด็กเยาวชนก็มีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขได้ จึงเป็นเรื่องที่สร้างความมั่นใจในกลุ่มเด็กเยาวชน ได้มากขึ้น และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้มีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชนและสังคมในด้านอื่นๆ ต่อไป

ในด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง นั้นต่างก็มองเห็นว่า ด้วยวิธีการดังกล่าวนั้นเกือบกูลต่อการหล่อ หลอมบุตรหลานของตนไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ซึ่งในปัจจุบันนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองยอมรับว่า บุตรหลาน ของตนเองนั้นมีเส้นทางชีวิตที่เดินห่างออกจากครอบครัวออกไปเรื่อยๆ ยากที่ตามรับรู้ความเคลื่อนไหวและการกระทำของบุตรหลานเมื่อยุ่งกับบ้าน หากมีการจัดกิจกรรมเหล่านี้ขึ้นในชุมชนก็จะเป็นเรื่องที่ทำให้ตน มีโอกาสได้มีกิจกรรมร่วมกับบุตรหลานของตนเองได้บ้าง แม้ว่าจะไม่สามารถไปร่วมกิจกรรมด้วยทุกครั้งแต่ ก็พยายามใจที่มีตัวแทนพ่อแม่ผู้ปกครองท่านอื่นผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครอง และเด็กเยาวชนมีประเดิมสันทนากันได้มากขึ้น จึงเป็นทางเลือกที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่อาจปฏิเสธได้เช่นกัน

สำหรับชุมชน ซึ่งมีกรรมการชุมชน หรือผู้นำชุมชนที่รับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนนั้น ต่างก็มองเห็นว่า การปฏิบัติการร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง และเด็กเยาวชนดังกล่าวล้วนเอื้ออำนวยให้ผู้นำชุมชนสามารถปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาในทุกด้าน ได้มากขึ้น โดยเฉพาะการป้องกันและแก้ไขปัญหาของเด็กเยาวชน นับตั้งแต่ปัญหายาเสพติดในชุมชน ปัญหาการเที่ยวก่อความเด็กเยาวชน การไม่รู้จักรับผิดชอบ ตนเอง ฯลฯ จึงเป็นเรื่องที่ชุมชนต้องให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างของเด็กเยาวชน โดยมีฐานปฏิบัติการอยู่ที่ชุมชน(Community Base) และประสานการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้ามา ร่วมดำเนินการ ซึ่งผลของการปฏิบัติงานดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกือบกูลต่อการดำเนินงานของชุมชนทั้งใน ปัจจุบันและอนาคต กล่าวคือ ปัญหาต่างๆของเด็กเยาวชนรวมทั้งปัญหาอื่นในชุมชนได้รับการแก้ไข โดยมี

เด็กเยาวชนเข้าไปร่วมเป็นภาคี และเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างเด็กเยาวชนกับชุมชน เพื่อพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กเยาวชนเข้ามารับผิดชอบต่อในอนาคต

ด้วยวิธีการดังกล่าวจึงเป็นวิธีการที่จะสร้างความยั่งยืนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสพคิด ได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งการจัดการปัญหาและการพัฒนาเด็กเยาวชนในด้านอื่นด้วย เพราะวิธีการดังกล่าวเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมที่แท้จริงจากเด็กเยาวชนและชุมชน รวมไปถึงพ่อแม่ผู้ปกครอง และมีหน่วยงาน องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้การสนับสนุน ตามความต้องการของเด็กเยาวชนในรูปแบบของโครงการแผนงาน/กิจกรรมที่เด็กเยาวชนสามารถออกแบบเบื้องต้นโครงการและสำรวจหาความร่วมมือ เพื่อดำเนินงานร่วมกับชุมชน ได้อย่างเป็นรูปธรรมเชื่อมโยงไปสู่เด็กรุ่นน้องต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 7

ข้อค้นพบ และ สิ่งที่ควรกระทำ

ในการดำเนินงานร่วมกันของพหุภาคีเป็นเวลาประมาณ 20 เดือน ทำให้แต่ละฝ่ายได้เรียนรู้ เพื่อการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนร่วมกัน และที่สำคัญชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้มีความรู้ในการวิเคราะห์ปัญหา มีโอกาสได้วิพากษ์วิจารณ์ และรวมรวมสาระสำคัญต่างๆ ที่เกิดผลลัพธ์จากการร่วมกิจกรรมทั้งหลาย นำมาสังเคราะห์ ตอบคำถามหลายคนที่ทุกฝ่ายต่างก็ต้องการคำตอบในเรื่องการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน โดยเฉพาะปัญหาฯ เสพติดนั้น ซึ่งแต่เดิม มีการดำเนินงานในลักษณะมุ่งเน้นตรงประเด็น โดยการแยกปัญหาออกจากเด็กเยาวชนหรือจัดการเด็กเยาวชนออกจากปัญหา แต่ยังไม่มีการพัฒนาเด็กเยาวชนให้เข้มแข็ง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้อย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อให้สามารถอยู่ท่ามกลางปัญหาได้อย่างที่ไม่เป็นปัญหาจากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ พожะสรุปถึงสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันดังนี้

สภาพปัญหาเสพติดในชุมชนหลังดำเนินการวิจัย

ด้วยวิธีการที่กล่าวมาทั้งหมดทำให้พหุภาคี เด็กเยาวชนเรียนรู้จากการดำเนินงานร่วมกัน แล้ว ยังทำให้สถานการณ์ปัญหาเสพติดในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ ชาวบ้านพอใจมากขึ้น ซึ่งประธานชุมชนได้กล่าวตอบการให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าววิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ออกอากาศไปทั่วประเทศในรายการข่าวพิเศษ เวลาประมาณ 07.45 น. วันที่ 12 มิถุนายน 2546 ว่า “....แต่เดิมในชุมชนมีทั้งคนค้า คนขาย และเด็ก ๆ ติดยาเสพติด ชาวบ้านก็กลัวลูกตูนของจะติดยา และกลัวอิทธิพลจากผู้ค้ายาเสพติด ตั้งแต่เข้าร่วมโครงการวิจัยด้วยกัน เด็กและชาวบ้านช่วยกันดูแลชุมชน และปฏิบัติตามองค์ขึ้น คนติดยาที่ไปรักษาไม่กลับมาชุมชนอีก เพราะคนขายยาบังมีอยู่ กลัวมาติดอีก แต่เดียวตนคิดว่าจะกลับจับแล้ว ตำรวจเข้ามาชุมชนบ่อยขึ้น เดียวตนชุมชนไม่มียาเสพติดแล้ว พวกรามมีกลุ่มอาสาเฝ้าระวังอยู่ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ สายไฟขึ้นมาก ถึงโครงการนี้จะจบไปแล้ว แต่กิจกรรมชุมชน เช่นนี้จะยังไม่จบ” และในการให้สัมภาษณ์ของตัวแทนเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเผยแพร่ในรายการวิทยุเดียว ก็ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า “....แต่เดิมเด็กในชุมชนไม่รู้จักกันเลย วัน ๆ เดินผ่านหน้ากันไปมากีไม่ทักทาย จะมีเพื่อนแต่ที่โรงเรียน กลับจากโรงเรียนมาบ้านก็มาตอนค่ำ พักผ่อนหลับนอน ไม่ค่อยได้คุยกัน พ่อแม่เท่าไร เพราะบางทีก็กลับคึก มาก็บ้านก็เหนื่อยไม่อยากคุยกับใคร แต่ตอนนี้มีเพื่อนใน

ชุมชนยะจะ ทั้งรุ่นน้องรุ่นเดียวกันและรุ่นพี่ ไม่ต้องกลัวพวกรที่ติดยาเสพติด เพราะรู้ว่าใครเป็นใคร ได้ช่วยรุ่นน้อง ๆ ในชุมชนเดียวกัน ถึงโครงการวิจัยจะจบ แต่โครงการของเด็กเยาวชนยังไม่จบ เพราะจะมีการหารือจัดทำกิจกรรมกันไปเรื่อย ๆ โดยเสนอให้ชุมชนประสานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งเทศบาลด้วย ซึ่งเป็นเรื่องที่พวกรเราได้ฝึกทำมาแล้วก็ไม่ยาก ผู้ใหญ่ทุกคนก็ให้การสนับสนุนให้พวกรเราทำงานอยู่แล้ว...."

สำหรับกลุ่มเด็กเยาวชนที่ติดยาเสพติด จำนวน 6 คนที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ในระยะแรกที่เริ่มโครงการวิจัยฯ เด็กกลุ่มนี้เป้าหมายกลุ่มนี้จะไม่เข้าร่วมโครงการเลย จะทำตัวเป็นปกติคือไม่ค่อยกลับบ้าน ใช้เวลาคนหาสามาคมกับกลุ่มที่ติดยาเสพติดอยู่นอกชุมชน หาตัวพบได้ยาก พ่อแม่ผู้ปกครองเองก็ลำบากใจ เพราะหาโอกาสเจอตัวได้ยาก แต่พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็ยอมรับและเปิดเผยกับสาธารณะมากขึ้นว่าบุตรหลานของตนเองมีปัญหายาเสพติด และถึงกับบอกว่าหมดปัญญาแก้ไข ซึ่งแต่เดิมจะยืนยันว่าบุตรหลานของตนเองไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด สถานการณ์นี้เกิดขึ้นอาจเป็นเพราะเห็นว่า กลุ่มคนในชุมชนสนใจอาจรังสรรค์ช่วยเหลือ และประกอบกับมีความทำงานเป็นที่ปรึกษาด้วย

จากความพยายามทำความเข้าใจให้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง จึงทำให้เด็กกลุ่มนี้ จำนวน 2 คน เข้ารับการบำบัดรักษาฯ เสพติด โดยอ้างว่าในชุมชนยังมีคนค้ายาเสพติดอยู่ จึงตัดสินใจไปอยู่กับญาติต่างจังหวัด เพื่อให้ห่างไกลจากสิ่งแวดล้อมและเพื่อนเดิม ๆ จากการสอบถามหลาย ๆ ฝ่ายได้ยืนยันว่าทั้ง 2 คนเลิกยาเสพติดได้แล้ว ผู้ปกครองรายหนึ่งกล่าวว่า "... ตั้งแต่รัฐบาลประกาศส่งความกับยาเสพติด ยาเสพติดหายากขึ้น เขาเลิกได้ก่อนหน้านี้แล้ว แต่จังหวะดีตรงที่ไหน ๆ ก็หายยาก ไม่น่าจะกลับมาใช้ได้ง่าย ๆ ดูลักษณะทั่วไปทุกครั้งที่ไปเยี่ยม ก็คุ้ดชึ้น..."

สำหรับเด็กเยาวชนที่ติดยาอีก 2 คน ซึ่งผันตัวไปเป็นผู้ขายยาเสพติดด้วยนั้น เคยถูกจับกุมและเข้าไปอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แต่เมื่อออกมายังไน่นานก็ถูกจับอีก ในข้อหาจำหน่ายยาเสพติด ส่วนเด็กเยาวชนอีกคนหนึ่งที่ติดยาเสพติดนั้น ได้จับชีวิตลงด้วยการแขวนคอในบ้านของตนเอง ซึ่งเป็นจุดวิกฤตของปัญหายาเสพติดในชุมชน ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กเยาวชนทั้งที่มีปัญหาและไม่มีปัญหาต่างก็ระหนักมากขึ้น เช่น ทางทางพานบุตรหลานไปรักษาและเข้ามาร่วมกันในการเฝ้าระวังชุมชนมากขึ้น ขณะเดียวกันก็ประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาระบบ กดดันให้กลุ่มผู้กระทำผิดเกิดความรู้สึกเกรงกลัว แต่ขณะเดียวกันผู้ค้ายาเสพติดบางคนก็ยังคงนำชุมชน ด้วยการคุกคามด้วยคำพูด แต่ในที่สุดผู้ค้าทั้ง 4 รายก็ถูกจับไป 2 ราย อีก 2 รายยังอยู่ในชุมชนแต่ถูกห้ามบ้านและอาสาสมัครเฝ้าระวังสังเกตพฤติกรรมอยู่ และในระยะหลังจะ

ไม่ค่อยอยู่ในชุมชน อาจจะเป็นเพราะกลัวถูกฆ่าตัดตอน นาน ๆ จะพบสักครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตามกลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวังชุมชนจะทำหน้าที่แจ้งขันในการติดตามมากขึ้น สมาชิกอาสาสมัครบางคนจะเปิดร้านขายของตลอด 24 ชั่วโมง บางคนมีโทรศัพท์มือถือ มีรหัสแจ้งข่าวโดยตรงกับตำรวจ ชาวบ้านจึงมั่นใจว่าทั้งสองคนจะไม่กลับมาในชุมชนอีก หรือหากจะเข้ามาก็จะต้องปลดปล่อยยาเสพติด

สำหรับเยาวชนอีกคนหนึ่งที่ติดยาเสพติดนั้นขณะนี้ยังอยู่ในชุมชน ซึ่งเป็นคนที่เด็กเยาวชนหลายคนยังเข้าไปพบก้าสماคอมด้วยอยู่ ซึ่งเด็ก ๆ เหล่านี้มักจะบอกว่าถูกขาเลิกจากยาเสพติดแล้ว และตัวเขาเองก็ยืนยันว่าเลิกแล้ว เพราะยาเสพติดแพง หายากมาก ๆ จึงเป็นเรื่องที่ท้าทายของชุมชนที่มีกระบวนการเฝ้าระวังดังกล่าวว่า จะมีความเข้มแข็งเพียงใดต่อการป้องกันมิให้มีคนติดยาเสพติด และมิให้มีคนขายยาเสพติดเกิดขึ้นในชุมชนอีก อย่างไรก็ตามเมื่อโครงการวิจัยครั้งนี้จบลง ทางเทศบาลนครเชียงใหม่ก็ได้สนับสนุนให้ทุกชุมชนจัดตั้ง “ ประชาคมอาชันยาเสพติด ” ขึ้น ซึ่งปรากฏว่าชุมชนในพื้นที่วิจัยมีกลุ่มอาสาเฝ้าระวังชุมชนดำเนินการอยู่แล้ว และมีกลุ่มแกนนำเยาวชนหลายคนเข้าไปร่วมดำเนินการด้วย จึงทำให้พยุหพาคิเยาวชนในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้เกิดความรู้สึกมั่นใจว่า “ ชุมชน ” และ “ เยาวชน ” มีความเข้มแข็งพอที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กได้มากขึ้น เพราะชุมชนอื่น ๆ ยังไม่มีประสบการณ์เช่นกับชุมชนของตนเอง

จิตลักษณะภายในของเด็กเยาวชนหลังเข้าร่วมกิจกรรม

คณะกรรมการ ผู้นำชุมชน และเด็กเยาวชน ได้จัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา พอกจะกล่าวได้ว่า เด็กเยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ตามผลการวิเคราะห์จิตลักษณะภายใน ดังนี้

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะภายในของเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกแต่ละระดับ

จิตลักษณะภายใน (N = 114 คน)	\bar{X}	S.D.
สติปัฏฐานा	2.84	0.36
สุขภาพจิต	3.00	0.52
ประสบการณ์ทางสังคม	2.93	0.57
เหตุผลเชิงจริยธรรม	2.98	0.48
การมองอนาคต	2.91	0.52
การควบคุมตนเอง	2.81	0.46
การเห็นคุณค่าในตน	3.41	0.59
ความเชื่ออำนาจในตน	2.83	0.54
แรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์	2.82	0.49
ทัศนคติ / ค่านิยม	3.65	0.56
คุณธรรม	3.17	0.62

จากตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะภายในของเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย หลังเข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในด้านการควบคุมตนเอง คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 รองลงมาคือ ด้านแรงจูงใจไฟสัมฤทธิ์ คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 คะแนน และในด้านความเชื่ออำนาจในตน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 คะแนน สำหรับในด้านสติปัฏฐานา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 คะแนน ในด้านการมองอนาคต มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 คะแนน และในด้านประสบการณ์ทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 คะแนน ส่วนในด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 คะแนน และในด้านสุขภาพจิต มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 คะแนน สำหรับในด้านคุณธรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 คะแนน และในด้านทัศนคติ / ค่านิยม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 คะแนน

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะภายในของเด็กเยาวชน
กลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

จิตลักษณะภายนอก (N = 114 คน)	\bar{X}		
	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (N = 115 คน)	หลังเข้าร่วม (N = 114 คน)	ผลต่าง
สติปัฏฐานा	2.80	2.84	+0.04
สุขภาพจิต	2.87	3.00	+0.13
ประสบการณ์ทางสังคม	2.83	2.93	+0.10
เหตุผลเชิงจริยธรรม	2.88	2.98	+0.10
การมองอนาคต	2.74	2.91	+0.17
การควบคุมตนเอง	2.72	2.81	+0.09
การเห็นคุณค่าในตน	3.10	3.41	+0.31
ความเชื่ออำนาจในตน	2.76	2.83	+0.07
แรงจูงใจไฟสมฤทธิ์	2.79	2.82	+0.03
ทัศนคติ / ค่านิยม	3.12	3.65	+0.53
คุณธรรม	2.90	3.17	+0.27

จากตารางที่ ๑ คะแนนเฉลี่ยจิตลักษณะภายนอกของเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน และเพิ่มมากที่สุดในด้านทัศนคติ / ค่านิยม คือ เพิ่มขึ้น 0.53 คะแนน รองลงมาคือ ด้านการเห็นคุณค่าในตน คือ เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.31 คะแนน และในด้านคุณธรรม เพิ่มมากขึ้นเท่ากับ 0.27 คะแนน ในด้านการมองอนาคต เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.17 คะแนน ในด้านสุขภาพจิตเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.13 คะแนน สำหรับในด้านประสบการณ์ทางสังคม และการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.10 คะแนน สำหรับในด้านการควบคุมตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.09 คะแนน และในด้านความเชื่ออำนาจในตน เพิ่มมากขึ้นเท่ากับ 0.07 ส่วนในด้านสติปัฏฐานา เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.04 คะแนน และอันดับสุดท้าย คือ ในด้านแรงจูงใจไฟสมฤทธิ์นั้น มีคะแนนเพิ่มขึ้นเพียง 0.03 คะแนน

ผลการทดสอบจิตลักษณะภายนอกของเด็กเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจิตลักษณะภายนอกที่ผลการทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรม คะแนนอยู่ในระดับต่ำสุด คือ การควบคุมตนเอง การมองอนาคต การเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจไฟสมฤทธิ์ เป็นต้น แต่เมื่อเด็กเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม

ที่จัดขึ้นโดยชุมชน (คณะกรรมการชุมชน) พ่อแม่ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนแล้ว ผลการทดสอบปรากฏว่า จิตลักษณะภายนอกกล่าวพัฒนาจิตลักษณะภายนอกเด็ก จึงเห็นได้ว่า การพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยการทำการทดลองต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้จิตลักษณะภายนอกเด็กได้ ดังนั้นการที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะยาว ควรมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาจิตลักษณะภายนอกเด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีจากภายในต้นของเด็ก ซึ่งจะเกิดผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมเด็กและเยาวชนในทิศทางที่พึงประสงค์มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่เด็กรู้จักความคุ้มครองมากขึ้น หมายถึง การที่เด็กมีแนวโน้มในการระลึกรู้ มีสติที่จะพัฒนาไปถึงรู้เท่าทันต่อการกระทำการของตนเอง โอกาสที่จะเกิดปัญหาเกิดลง เช่นเดียวกับการที่เด็กรู้จักการมองอนาคตหรือมองเห็นการณ์ไกล ก็จะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กให้รู้จักคิดล่วงหน้าหรือการวางแผน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง ไปในทิศทางที่เกิดประโยชน์มากกว่าการก่อปัญหา

ทำนองเดียวกันกับการที่เด็กเชื่อว่า ตนมีอำนาจพอที่จะกระทำการสิ่งหนึ่งด้วยตนเองได้นั้น ย่อมส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในการก้าวไปสู่ผู้ผลิต มากกว่าการเป็นผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีแรงจูงใจไฟสมฤทธิ์ ประกอบด้วยก็จะทำให้การพัฒนาตนเองและสังคมเป็นไปได้ในระดับที่สูงขึ้น

การจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนในระยะสั้น

แต่ละฝ่ายเกิดการเรียนรู้ร่วมกันว่า กลไกในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนนั้น เป็นเรื่องที่ต้องเชื่อมประสานกันทุกฝ่าย อย่างเป็นเอกภาพ โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดนั้น เป็นปัญหาที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเชื่อมโยงต่อยอดกับปัญหาอื่น และไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เริ่มต้นแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในจิตใจเด็ก หรือที่เรียกว่า จิตลักษณะภัยใน ซึ่งเป็นผลมาจากการเลี้ยงดู ปัญหารอบครัว เชื่อมโยงไปสู่ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งหลายที่มีผลกระทบต่อการเกิดปัญหาในระดับต่างๆ จึงส่งผลให้เด็กเยาวชนแสดงออกหรือมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปจากบรรทัดฐานของสังคม เกิดปัญหาต่อยอดถึงปัญหาอื่นๆ ลักษณะ ขโนยน้อย จีบล้าน ก่อเกิดความเดือดร้อน สร้างปัญหาสุขภาพจิตในกลุ่มนบุคคลที่เกี่ยวข้อง หาความสงบสุขได้ยาก ประชาชนทั่วไปเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้นในการแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงมิใช่ การนำปัญหายาเสพติดมาเป็นตัวตั้ง และมิใช่ยุทธ์ที่การแก้ พฤติกรรมเด็ก หรือการปราบรวมจับกุมผู้ผูกพัน ผู้ค้ายาเสพติดเท่านั้น แต่ต้องให้ความสำคัญต่อกลไกทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และหาทางให้กลไกต่างๆ นั้นทำงานไปพร้อมๆ กัน เปรียบเสมือนเครื่องจักรกลเครื่องใหญ่ที่มีจักรเพื่องหลายตัว และทำหน้าที่หลายอย่าง แต่ต้องมีจังหวะในการส่งต่อที่สัมพันธ์กันเริ่มต้นตั้งแต่ สถาบันทางสังคมที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดคือ ครอบครัว แต่สถาบันครอบ

ครัวในปัจจุบันก็ถูกสั่นคลอนด้วยความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจทำหน้าที่กล่อมเกลาเด็กเยาวชน ได้ไม่เต็มที่ ยากจะน่าห่วงไปที่สถาบันการศึกษาที่มีจัดการเรื่องของความต่อเนื่องที่เด็กเยาวชน มิได้ศึกษาอยู่ในโรงเรียนนั้นตลอดของช่วงชีวิตที่เป็นเด็กเยาวชน มีการเปลี่ยนสถานที่เรียน โอกาสส่งต่อข้อมูลของเด็กเยาวชนระหว่างโรงเรียนเก่าและโรงเรียนใหม่ก็ดีขึ้น ได้ยาก เกิดระบบ การศึกษาเชิงพาณิชย์ขึ้นมากมาย ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กเยาวชนกับครูบาอาจารย์ไม่แน่นแฟ้น พอที่จะเห็นอย่างร้าวเด็กเยาวชนจากสิ่งที่กำลังลุ่มหลงได้ ครูอาจารย์บางคนที่เข้าไปนั่งในใจเด็กเยาวชน ได้ และเด็กเยาวชนมีความผูกพันสามารถกล่อมเกลา สร้างความเข้มแข็งให้กับลูกศิษย์ได้ เมื่อยู่ ในสังคมที่มียาเสพติด แต่ที่ไม่กลับไปใช้ยาเสพติดอีก แต่ลักษณะครูอาจารย์ตั้งกล่าวมีไม่มากพอด้วย กับปัญหาที่มีอยู่ ปัญหายาเสพติดจึงยังคงมีอยู่ในกลุ่มเด็กเยาวชน

ในระยะสั้นที่จะจัดการกับปัญหาได้นั้นอาจต้องมองไปที่ชุมชนซึ่งจะมีกลไกทั้งที่เป็นทาง การที่จัดตั้งขึ้น ในรูปแบบคณะกรรมการชุมชน แต่ในการดำเนินงานเพื่อเด็กเยาวชนนั้นจะไม่เป็น ทางการ โดยมีกลไกอื่นที่มีอยู่ในชุมชนโดยธรรมชาติ เช่น ระบบเครือญาติ และกลุ่มเด็ก โดยเฉพาะกลุ่มเด็กชอบเที่ยว ที่สามารถประสานการทำงานร่วมกับคณะกรรมการชุมชนได้อย่าง กลมกลืน ดังนั้นการดำเนินงานในด้านเด็กและเยาวชน ควรมีชุมชนเป็นฐานในการทำงาน (Community base) ทั้งนี้เนื่องจากมีสิ่งบวกเหตุสนับสนุน คือ

1. ชุมชน

1.1 ชาวบ้าน เด็กเยาวชน เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับคณะกรรมการชุมชนในการค้นหาความจริง ด้วยการรู้จักการสังเกต การรวบรวมข้อมูล การแยกแยะ วิเคราะห์ทำความสัมพันธ์ หรือความเชื่อมโยงของข้อมูลข่าวสารความรู้ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาคำตอบร่วมกันในสิ่งที่ ค้นพบ และเรียนรู้ว่าตนเองมีศักยภาพภายใน รู้จักตนเอง รู้จักองค์ประกอบของชีวิตมากขึ้น รู้ กระบวนการเกิดของชีวิตการดำเนินชีวิต มองสังคมได้กว้างขึ้น รู้ว่าธรรมะไม่ใช่เรื่องไกลตัว เกิด ความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น

1.2. ชุมชนมีศักยภาพในการทำงานเพื่อชุมชนเพิ่มขึ้น เมื่อชุมชนให้ความสำคัญต่อบบทบาท ของเด็กและเยาวชน อย่างน้อยเด็กและเยาวชนก็ต้องการเวลาที่การแสดงออกซึ่งความสามารถของ ตนเอง แม้ว่างครั้งความสามารถของเด็กอาจไม่เพียงพอ หรือมีความสามารถไม่ถึง แต่หากนำ ความสามารถเหล่านั้นมาพนักกับสิ่งที่ชุมชนมีอยู่ก็ทำให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านเนื้องานที่ทำ และ ในด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก แม้ว่าผู้นำชุมชนจะถูกมองว่า “คุณเด็กสร้างบ้าน” แต่ก็ต้องให้

ความสำคัญเพาะอย่างน้อย ในอนาคตเด็กเหล่านี้เอง จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างบ้าน แปลงเมืองจริงๆ จึงควรให้เด็กได้มีประสบการณ์ในการทำงานสี่ห้องตั้งแต่ตอนนี้

1.3 โอกาสการหารือกันในชุมชนที่มีส่วนผสมของบุคคลที่มาจากการหลายฝ่าย คือ ตัวแทนแกนนำเด็กเยาวชน พ่อแม่ผู้ปกครอง ชาวบ้าน ครูจากโรงเรียนในชุมชน ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานโดยเฉพาะปัญหาของชุมชน ในเรื่องปัญหา ยาเสพติด ปัญหาแหล่งม้ำสุนในชุมชน ปัญหาแก้มองอร์เตอร์ไซด์ การที่ประชาชน ยอมรับว่ามีเจ้าหน้าที่คุ้มครองการใช้อิทธิพลทางทุจริตของตนเอง เป็นต้น

1.4 ผู้นำชุมชนเองเกิดการเรียนรู้ในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐและการแสวงหาความร่วมมือจากนักชุมชน ด้วยการสร้างเครือข่ายทางสังคมของผู้นำเอง และการใช้เวลาเพื่อสร้างความคุ้นเคยเป็นส่วนตัว ซึ่งทำให้การดำเนินงานของชุมชนเป็นไปด้วยดี จึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสนใจในการพัฒนาลักษณะที่เอื้อต่อการเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นกับผู้นำชุมชน

1.5 การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นเรื่องที่สำคัญโดยทุกฝ่ายในชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็กเยาวชน โดยมีที่ปรึกษาหลายๆฝ่ายในพหุภาคีเด็กเยาวชนทำให้รองรับปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน และเริ่มนี้แนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ซึ่งทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการต่อรอง และพัฒนาสิ่งต่างๆที่จะลงไประสู่ชุมชนทั้งในรูปที่เป็นทางการผ่านหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ เอกชน หรือในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ ที่ผ่านไปกับสื่อต่างๆ และสื่อบุคคลภายในชุมชน ทำให้ชุมชนมีความสามารถในการควบคุมการเปลี่ยนแปลงของชุมชน ไปในทิศทางที่ปรารถนา เพื่อพัฒนาไปสู่การจัดทำแผนแม่บทของชุมชนต่อไปในการพัฒนาระยะได้

1.6 กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนกว้างขวางมากขึ้น เมื่อชุมชนรู้จักพิจารณาใช้องค์ความรู้ หลากหลาย หลากหลายทาง การสื่อสารสมัยใหม่ผ่านกลุ่มเด็กและเยาวชน เช่น อินเตอร์เน็ต เครือข่ายเพื่อนของเด็กและเยาวชน โดยนำมาพัฒนาสิ่งต่างๆที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชน และผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาศักยภาพและสามารถกันในระดับแนวร่วมมากกว่าแนวเดิม ทำให้สัมพันธภาพภายในชุมชนเป็นไปได้ยั่งยืนกว่า

2. องค์กร หน่วยงาน

2.1. การรวมตัวของบุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการทำงานร่วมกับชุมชนในรูปแบบที่อ่ายุบันพื้นฐานความเต็มใจ พอดีที่จะทำงาน และรักที่จะทำงานเพื่อการเห็นความสำเร็จของชุมชน เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการประสานงานเป็นการส่วนตัว ซึ่งทำให้เกิดความพร้อมเพียงในการทำงานทุกครั้ง สำหรับวัฒนธรรมการทำงานตามคำสั่ง และตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายงานนั้น เป็นการทำงานที่มีขีดจำกัดมากในการดำเนินงานกับชุมชน

2.2 การดำเนินงานเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆนั้น มิได้มีความสำคัญแต่เพียงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ เท่านั้น แต่การแสวงหาองค์ความรู้ นวัตกรรมใหม่ๆ ร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษา โดยให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาสากล พอกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นเรื่องที่ต้องจัดให้มีความร่วมมือระหว่างสถาบันทางการศึกษาและหน่วยงานผู้ปฏิบัติงาน รูปแบบความร่วมมือที่มิใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหวังผลตอบแทนในเรื่องความดีความชอบ หรือผลงาน แต่ควรเป็นร่องที่จะช่วยให้ชุมชน ได้พึ่งกับความสำเร็จมากกว่า

2.3. การมีเวทีคุณะทำงานที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเด็ก ที่มาจากการหลากหลายหน่วยงาน และมีผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ทำให้หน่วยงานปฏิบัติได้รับความรู้ และได้รับข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน

2.4. การดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความมีเสถียรภาพของรัฐบาล มีการสั่งการอย่างเป็นเอกสารฯ เอาจริงอาจจังและถือเป็นวาระแห่งชาติ ทุกหน่วยงานมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานที่สามารถวัดได้ การประกาศลงความร่วมกันยาเสพติดของรัฐบาลทำให้ทุกองค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน พร้อมที่จะให้การสนับสนุน โดยเฉพาะการซื้อขายและส่งผู้กระทำการพิเศษ การก่อคดีในกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด เป็นสาเหตุของการมีตัวตดต่อ หรือตายอย่างไม่มีสาเหตุ รวมทั้งผู้ติดยาเสพติดกลับตัวกลับใจเข้ารายงานตัวเพื่อขอรับการบำบัดรักษากา เพราะกลัวถูกฆ่าม่าตัดตอนด้วย เนื่องจากเป็นผู้รู้แหล่งค้ายาเสพติด และอาจถูกฆ่าม่าปิดปากด้วยวิธีการดำเนินงานดังกล่าวของรัฐบาล ซึ่งแม้จะถูกวิพากษ์ว่าเป็นการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน จากต่างชาติและบุคคลบางกลุ่ม แต่ก็ไม่มีฝ่ายไหนออกมายกเวชต่อต้านการดำเนินงานในครั้งนี้ของรัฐบาลและในส่วนหนึ่งของประชาชน ซึ่งเป็นส่วนใหญ่นั้นต่างก็แสดงความคิดเห็นสะท้อนผ่านสื่อมวลชนทุกแขนงว่าเป็นเรื่องที่เหมาะสมแล้ว แม้จะมีการสูญเสียบ้างซึ่งเป็นเรื่องธรรมชาติของการทำงาน และการสูญเสียส่วนใหญ่นั้นเป็นฝ่ายข้าศึก ก็ไม่ถือว่าผิด แต่อาจกล่าวได้ว่าการทำสังคมรั้งนี้ได้รับชัยชนะ แต่หลายฝ่ายก็ไม่มั่นใจว่าจะครองชัยชนะไว้ได้นานเท่าใดและจะมีข้าศึกแอบซ่อนอยู่หรือไม่ คนใน

ชุมชนและในสังคมที่มีปัญหาฯสภาพติดจะเป็นผู้ให้คำตอบในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี เพราะเขาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหานากที่สุด ไม่มีใครมีข้อมูลดีไปกว่าเขาแน่นอน ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าจะมีกระบวนการใดที่ทำให้เขามั่นใจที่จะรวมตัวกันเฝ้าระวังชุมชนของเขาวง เช่นเดียวกับเด็กเยาวชนและชาวบ้านในพื้นที่วิจัยที่เข้ามาเป็นประชาคมเฝ้าระวังเรื่องยาเสพติดอยู่ เพื่อร่วมกับกลไกภายในชุมชนให้ขับเคลื่อนไปพร้อมๆกัน

3. พ่อแม่ และผู้ปกครอง

3.1. การมีโอกาสได้พบปะพูดคุยกันเรื่องบุตรหลานของกลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นเรื่องที่อาจเกิดขึ้นได้ยากในยุคสมัยที่ต้องแบ่งบ้านกันทำงานกัน การที่ชุมชน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มต่างๆขึ้นในชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเพื่อเสริมสร้างอาชีพ และสวัสดิการ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้ใหญ่ อาจจะมีการพูดถึงปัญหาเด็กๆบ้างแต่ก็ไม่ได้ลงลึกถึงรายละเอียดเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กร่วมกัน เมื่อพ่อแม่ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนมีเวทีพูดคุยกันจึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายมองเห็นประโยชน์ แต่อย่างไรก็ตามพ่อแม่ผู้ปกครองก็ยังห่วงเรื่องทำงานกัน หาเวลาพบปะกันในลักษณะนี้ได้ยาก จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าทำอย่างไรจึงจะมีเวทีส่วนสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กและเยาวชนในรูปแบบเหมาะสมสำหรับทุกฝ่าย จากการมองเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองต้องจัดหาเวลาเพื่อที่จะรับฟ้าสารข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเด็กเยาวชนขึ้นจนได้ โดยจัดกิจกรรม โรงเรียนพ่อแม่ขึ้นในชุมชน ด้วยวิธีการง่ายๆในเวลาเดียวกับงานประจำแล้วในตอนค่ำ มีการมานั่งล้อมวงกันกลางแจ้งกลางถนนในชุมชน เชิญผู้รู้ต่างๆมาเป็นคนนำคุยและสนทนากัน จัดกิจกรรมร่วมกัน นานๆก็พากันไปศึกษานอกสถานที่ ไปสนทนากับผู้รู้นอกชุมชนบ้าง ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีโอกาสสำรวจหาประเด็นสนใจร่วมระหว่างบุตรหลานกับตนเองได้มากขึ้น เป็นการเสริมสร้างบรรยายกาศที่ดีในครอบครัว

3.2. ความสัมภัยและความไม่เข้าใจของพ่อแม่ผู้ปกครองในบางเรื่องที่เกี่ยวกับความคิดเห็น การแสดงออกของบุตรหลาน เป็นเรื่องที่จำเป็นในการสนับสนุนให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้มีโอกาสได้รับความรู้โดยเฉพาะในด้านพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย ตลอดจนจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งช่องทางการรับฟ้าสารข้อมูลความรู้ใหม่อื่นๆในสังคมปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน ในการจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะกับนักจิตวิทยาที่มีความสามารถในการเข้าถึงชาวบ้านและใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง แทนการบรรยาย ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วและไม่น่าเบื่อหน่าย พ่อแม่

ผู้ปกครองได้ทบทวนบทบาทของตนเองในการเลี้ยงดูบุตรหลานในช่วงที่ผ่านมา และเกิดความคิดในการปรับตัวที่การแสดงออกของตนต่อบุตรหลานให้ถูกต้อง

3.3. การมองเห็นแวด หรือความสามารถ ความณัด และความสนใจของบุตรหลาน และสนับสนุนให้บุตรหลานประสบผลสำเร็จในเรื่องที่เข้าสู่ใจในระดับต้นๆ จะทำให้เด็กเกิดการมองเห็นคุณค่าในตนเอง เกิดแรงจูงใจในการทำในสิ่งที่ทำได้ยากมากขึ้น แต่โอกาสที่พ่อแม่ผู้ปกครองหรือแม่เด็กเอง ที่จะรู้ว่าบุตรหลานหรือตนเองสนใจอะไร หรือมีแนวโน้มจะไปในทิศทางไหน นั้นเป็นไปได้ยาก การมีเครื่องมือทางจิตวิทยา หรือแบบวัดจิตลักษณะภายในของเด็ก จะเป็นลิ่งที่ช่วยให้ทิศทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองได้มากขึ้น

3.4. ด้วยสภาพสังคมเศรษฐกิจในสังคมปัจจุบันเกิดการแข่งขันกันทุกระดับ ทำให้ทุกคนเร่งรีบกับการทำงานเพื่อสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ จนไม่มีเวลาห่วงใยกับความรักสักของผู้คน โดยเฉพาะคนในวัยเยาว์ อ่อนต่อการจัดการกับปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในใจ ตนเอง แม้คนในครอบครัวเดียวกันก็มีเวลาอยู่น้อยก็จะพูดคุยกัน สัมพันธภาพของคนส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นกับคนในสังคมการทำงานมากกว่าคนในครอบครัว จึงทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่หนึ่งเดียวแน่นพอที่จะเหนี่ยวรั้งสามาชิกภายในครอบครัวได้ในคราวที่มีปัญหา การสร้างกิจกรรมร่วมกันของคนในครอบครัว หรือการมีชุดสอนใจร่วมของสามาชิกในครอบครัวจะเป็นสิ่งที่ยืดหนีวยาหรือสร้างพันธกิจร่วมกันให้ครอบครัวมีแรงใจเชิงบวก ได้มากขึ้น

3.5. ความทุกข์ของคนในเมืองใหญ่ อาจแยกແยะ ได้ว่าเป็นทุกข์ที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมภายนอกภายในที่มีอยู่ ทั้งในเรื่องความไม่ปลอดภัยทั้งหลายที่มีอยู่ และอาจเป็นอันตรายต่อบุตรหลานและตนเอง การแข่งขันกันในเรื่องการทำอาหารและที่อยู่อาศัย การถูกล่อลงและถูกเอาเปรียบ ฯลฯ และมีความทุกข์ที่เกิดขึ้นภายในตนเอง ไม่ว่าจะเป็นทุกข์ เพราะเจ็บป่วย ผิดหวัง บุตรหลานไม่เป็นไปตามที่คาดคิด ความไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ในการดำรงชีพ ฯลฯ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะพูดถึงและปรับทุกข์เมื่อมีความคุ้นเคยกับครอบครัวตนหนึ่ง จึงอาจเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสนใจต่อสิ่งยืดหนีวยาจิตใจเมื่อคนมีปัญหาและความทุกข์จะได้มีที่เริ่มต้น การที่พ่อแม่ผู้ปกครองได้สัมผัสกับแนวทางการปฏิบัติเพื่อการส่งบรรจับตามแนวทางพุทธศาสนา ทำให้คนมีสติระลึกได้ เกิดปัญญาทางแก้ไขให้ ตนเองพ้นทุกข์ได้ แต่ประเด็นการชี้ให้เห็นความสำคัญภายในจิตใจและสร้างสิ่งยืดหนีวยาจิตใจนั้น เป็นเรื่องที่ผู้คนในปัจจุบันกลับมองเห็นว่าเป็นเรื่องซักซ้าย ไม่ทันใจ และไม่สามารถดับทุกข์ได้ แต่

กลับให้ความสนใจที่จะแก้ไของค์ประกอบภายนอกตัวบุคคล เช่น สิ่งไหนไม่ดีก็ไปปรับปรุงสิ่งนั้น แต่ไม่ให้ความสำคัญในการปรับปรุงจิตใจของบุคคล

4. เด็กและเยาวชน

4.1. ความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนที่มีต่อ ตนเอง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งเด็กและเยาวชนเพิ่งมีโอกาส ได้สนใจและเป็นความคิดเห็นที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญและอยู่รับฟัง ความคิดเห็นจากเด็ก คุณเมื่อนำว่าเด็กและเยาวชน เป็นศูนย์กลางความสนใจของทุกฝ่าย ซึ่งบางเรื่องบางประเด็นก็คุณจะเป็นที่พอดึงดูดความสนใจของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการเอาใจใส่ แต่บางเรื่องบางประเด็นเด็กบางคนก็อ กจะ อึดอัดที่ถูกทุกฝ่ายให้ความสนใจจับตามอง เมื่อนักบุญจันพิด จึงอาจกล่าวได้ว่า ใน การเข้าไปร่วมงานกับเด็กเยาวชนนั้น ต้องให้เยาวชนเป็นผู้ร่วมกระทำ ไม่ใช่เป็นผู้ถูกกระทำ

4.2 การสำรวจจิตลักษณ์ภัยในของตนเอง เป็นเรื่องที่เด็กและเยาวชนให้ความสนใจไม่แพ้เรื่องความจริงก้าวหน้าทางวัฒนธรรม สาระบันเทิงอื่นๆของเด็ก เพราะเป็นการใช้แบบวัดทางจิตวิทยา ที่ทำให้เด็กรู้จักอุปนิสัย และแนวโน้มความสนใจ ความสามารถ(แ雷)ของตนเอง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการมองอนาคตหรือการวางแผนชีวิตข้างหน้าให้กับตนเอง ทำให้เด็กเกิดความสนใจในตนเอง สำรวจตนเองและทางที่เพื่อพัฒนาตนเอง เรียนรู้จักตนเองมากขึ้น เด็กบางคนอาจเรียนรู้โลกภายนอกมากมาย แต่ไม่ค่อยมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองเลย จากการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ในการเสริมสร้างจิตลักษณ์ภัยในให้กับเด็กเยาวชน ทำให้เด็กเยาวชนเกิดความเข้าใจในกระบวนการทำงานภายใต้ร่างกายและจิตใจ หรือสมองของตน มีความสนใจที่จะปรับปรุงความสามารถและศักยภาพของตนเองมากขึ้น

4.3. ศักยภาพของเด็กเยาวชนที่มีอยู่ เป็นเรื่องที่ต้องให้โอกาส และแรงสนับสนุนให้ เกิดความมั่นใจ เด็กจึงจะแสดงออก และต้องให้เวลามากหรือหลายครั้งเด็กจึงจะเคยชินหรือค้นพบความสามารถของตนเอง ผู้ใหญ่ต้องใจเย็น ยอมเสียเวลา แม้กราทั้งยอมเสียของ และอาจยอมเสียความรู้สึกในบางครั้งเพื่อให้เด็กได้พบกับความสามารถสำเร็จสักครั้งหนึ่ง แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในสายตาและการรับรู้ในระดับที่พอดีคือไม่ควบคุมหรือปล่อยเกินไปตลอดกระบวนการเรียนรู้จากการกระทำการของเด็ก ดังนั้นผู้ใหญ่จึงต้องประเมินความก้าวหน้าของเด็กอย่างต่อเนื่อง และต้องมีความเชื่อพื้นฐานว่าเด็กเยาวชนมีศักยภาพในตนเองอยู่บ้างแล้ว เพียงแต่จะให้โอกาสมากน้อยเพียงใด

4.4 การรับรู้ และความเข้าใจของเด็กเยาวชน ในคำสั่งสอน อบรม ของพ่อแม่ ผู้ปกครองนั้นเป็นเรื่องที่เด็กและเยาวชนจะยอมรับได้ยาก โดยให้เหตุผลในลักษณะต่างๆกัน เช่น มองว่าเป็นเรื่องโบราณ มองว่าเป็นเพระพ่อแม่ผู้ปกครองห่วงเกินเหตุ มองว่าเป็นเรื่องที่ไม่มีใครรู้ดี และมีข้อมูลมากเท่าตนเอง ฯลฯ จึงเป็นเรื่องที่ทำให้เด็กเยาวชน และพ่อแม่ผู้ปกครองต้องหา จุดร่วมที่จะทำให้หงส่องฝ่ายคุยกันได้ และเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน สิ่งที่เรียนรู้ร่วมกันในเรื่องนี้คือ ประเดิมการรับข่าวสารข้อมูลความรู้ของพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นข่าวสารข้อมูลความรู้ที่มีเนื้อหา ลักษณะ ที่แตกต่างไปจากเรื่องที่เด็กเรียนรู้อยู่ ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเรียนรู้ในเรื่องต่างๆที่เด็กเยาวชนให้ความสนใจด้วย แต่ไม่ต้องถิงกับเรียนรู้ในรายละเอียด เพียงแต่รับรู้ว่าลิงเหล่านี้มีอยู่ในโลกของเด็กเยาวชน และสามารถนำมาเป็นประเด็นร่วมในการสนทนากฎหมายในชีวิตประจำวันร่วมกับบุตรหลานได้ จากการจัดกิจกรรมในโรงเรียนพ่อแม่ ในตอนค่ำหลังเสร็จภาระกิจประจำวันแล้ว ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีเวลาที่การแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเด็กเยาวชนมากขึ้น ตลอดจนการหากิจกรรมร่วมระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กเยาวชน เช่น การจัดกิจกรรมครอบครัวชุมชน สัมพันธ์ กิจกรรมการฝ่าระวังชุมชนร่วมกัน ก็เป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายมองเห็นว่าเป็นช่องทางในการสร้างเสริมบรรยายกาศการเรียนรู้ร่วมกัน และเป็นโอกาสที่พ่อแม่ผู้ปกครองจะสามารถใกล้ชิดบุตรหลานของตนเองได้มากขึ้น มีแรงกระตุ้นภายนอกในครอบครัวชุมชนมากขึ้น

4.5. การหาจุดสนใจร่วม ระหว่างเด็กเยาวชน และพ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นเรื่องที่ทำให้ หงส่องฝ่ายมีเรื่องคุยกันได้มากขึ้น และทำให้มีกิจกรรมที่นำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว และจุดสนใจนั้นอาจเริ่มต้นมาจากเด็กเยาวชน และมีพ่อแม่ผู้ปกครองเข้าไปเรียนรู้เพื่อที่จะเข้าไปสนับสนุนย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อที่จะขยายจุดสนใจที่ดีต่อบุตรหลานในโอกาสต่อไปได้อย่างกลมกลืนกับวิถีชีวิตของเด็ก เด็กจะไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกยัดเยียด โดยเฉพาะการที่พ่อแม่ผู้ปกครองเปิดโอกาสสรับรู้ข่าวสารข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเด็กเยาวชนให้มากขึ้น ก็จะเรียนรู้ได้มากกว่าจะนำประเด็นใหม่ที่เด็กสนใจมาพูดคุยหรือหารือกันกับบุตรหลานของตน

4.6. การมองปัญหาเด็กและเยาวชน ในมุมมองของเด็กเยาวชนเองนั้นเป็นเรื่องที่ควรจะแยกแยะ กลุ่มให้ชัดเจน ผู้ใหญ่ไม่ควรมองในภาพรวมว่าเด็กเป็นภาระ หรือมีปัญหา เพราะเด็กใน

ส่วนที่ไม่มีปัญหาแต่มีศักยภาพจะเกิดความรู้สึกที่ตกต่ำ โอกาสที่จะแสดงออกถึงความสามารถก็อาจถูกปิดกั้น เพราะความไม่ไว้วางใจ โดยเฉพาะการติดต่อเกี่ยวข้องกับเพื่อนที่มีความประพฤติไม่ดีมีปัญหา เช่น ปัญหายาเสพติด ในทางกลับกันผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้เรื่องต่างๆเกี่ยวกับเพื่อนเด็กที่ติดยาเสพติดและสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือเพื่อนที่ติดยาเสพติดได้ด้วย ที่

สำคัญที่สุดคือการเรียนรู้ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับบุตรหลานของตนเองเพื่อมิให้ถูกเพื่อนที่ติดยาเสพติดครอบงำหรือซักชวนไปติดยาเสพติดด้วยกัน แต่ต้องสร้างคนของเราให้เข้มแข็งพอที่จะเป็นฝ่ายชวนเพื่อนให้เลิกติดยาเสพติด มิใช่การห้ามเด็กไม่ให้พบกับเด็กติดยาเสพติดหรือประนามทั้งกลุ่มว่าเป็นคนไม่ดี

4.7. นอกจากนี้อีกจากบุคคลในครอบครัว เด็กจะพาใจและแสวงหาบุคคลที่ไว้ใจ เพื่อคนหาสามาคม รับฟังปัญหา ความคิดอ่านบางเรื่องของเด็ก ทั้งในระดับเพื่อน รุ่นพี่ และผู้ใหญ่ที่คิดว่า น่าจะทำให้ชีวิตของเขามีลีสัน สนุกสนาน ได้รับสิ่งใหม่ๆเข้ามาในชีวิต และหากได้เข้าไปอยู่ในสังกัดกลุ่ม ที่มีชื่อเสียงก็เป็นเรื่องดี บทเรียนในการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้และปรับพฤติกรรมกลุ่มเด็กเยาวชนที่ผ่านมา เด็กเยาวชนเริ่มที่จะแยกแยะว่ากลุ่มที่มีชื่อเสียง กับกลุ่มที่ดัง เป็นอย่างไร เช่น กรณีแก๊ง NDR ที่ถูกความลังเนื่องจากแก๊งกลุ่มนี้ออกอาละวาดกวนเมือง สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนตามที่เป็นข่าว ซึ่งเดิมก็มีกลุ่มแก๊ง SPK เกิดขึ้น แต่ยังไม่ปรากฏว่า แก๊งSPK ไปก่อเหตุที่ไหน ทำให้เด็กเยาวชนบางกลุ่มแสดงเจตนารมณ์ที่จะเข้าไปสังกัดกลุ่ม ทั้งๆ ที่ยังไม่ทราบเหตุผล หรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการจัดตั้งกลุ่ม จึงเป็นเรื่องที่เรียนรู้ร่วมกันเพื่อสนับสนุนให้เด็กเยาวชนได้ทางจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมเพื่อให้นำพลังกลุ่มไปในทางที่สร้างสรรค์มากกว่าไปทำลายล้าง

4.8. ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาของเด็ก และเด็กมีศักยภาพในการที่จะคุยกับเด็กที่มีปัญหาในเรื่องยาเสพติดได้มากกว่าผู้ใหญ่ และในประเด็นที่เกี่ยวกับอิทธิพล การคุกคามเด็ก การใช้เด็กเป็นเครื่องมือ ตลอดจนการดืนرنออกจา gwang ของยาเสพติดเป็นเรื่องที่ไม่อาจละเลยหรือปล่อยให้เป็นเรื่องของเด็ก ผู้ปกครอง หรือ ชุมชน แต่เป็นเรื่องที่อาจต้องค้นหาระบบการทำงานที่ต้องออกแบบพร้อมๆกันทุกองค์การพหุภาคีที่เกี่ยวข้องและต้องให้ความสนใจในเรื่ององค์ประกอบทางสังคมทุกมิติ องค์ประกอบทางด้านจิตวิญญาณ ความรู้สึก พฤติกรรม และองค์ความรู้ในการแก้ไของค์ประกอบของสีระและระบบทำงานของร่างกายที่ถูกทำลายด้วยฤทธิ์ของยาเสพติด ซึ่งอาจเป็นอีกความหวังหนึ่งที่ให้ความรู้สึกที่ดีกว่าการหยุดอนาคตของลูกหลานไว้ที่คุกตาราง การฆ่าตัวตายเพราะเบื้องหน่ายชีวิต หรือเพราะคลั่งยา การเรียนรู้เรื่องกลไกการทำงานของสมอง และ

กลไกสมองที่ถูกยาบ้าทำลาย จากภาพถ่ายสมองจริงๆ และการอธิบายด้วยภาษาง่ายๆ ไม่เป็นวิชาการทำให้เด็กเยาวชนผู้ปกครองมีความเข้าใจ เกิดความหนักและระมัดระวังตนเองมากขึ้น

4.9. การท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่ลูกกับอุปนิสัยของเด็กเยาวชน การปล่อยให้เด็กท่องเที่ยวบ้างจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ ความรู้อยู่ไม่นานก็น้อย แต่หากมีการกำหนดแผนการท่องเที่ยวร่วมกันโดยมีผู้นำกิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยวจะทำให้เด็กเยาวชนได้รับสาระประโยชน์และความรู้จากประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก การที่เด็กได้ท่องเที่ยวไปในสถานที่ที่มีสภาพความเป็นธรรมชาติ จะช่วยทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสงบ อุยิ่งได้นาน มีสมาร์ทมากขึ้น เกิดความรู้สึกรักและห่วงเห็นความเป็นธรรมชาติมากขึ้น การส่งเสริมให้เด็กได้ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือให้ได้สัมผัสรธรรมชาติจะทำให้เด็กมีตัวเลือกเพื่อการพักผ่อนมากกว่าการพักผ่อนจากการเล่นเกมไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า และแหล่งมั่วสุมอื่น ๆ กิจกรรมแข่งขันกันเก็บสาระประโยชน์จากการท่องเที่ยว เป็นการฝึกให้รู้จักการสังเกต รู้จักการซักถาม สืบหาข้อมูลความรู้ ให้กับเด็กเยาวชนด้วย

ทั้งนี้ต้องมีการออกแบบกิจกรรม การวางแผน และให้เด็กเยาวชนตั้งเป้าหมายในการไปแต่ละครั้งด้วยตนเองว่า การไปครั้งนี้ ต้องการที่จะได้รับอะไร และไปแล้วจะกลับมาเล่าให้ใครฟังซึ่งเด็กเล็กนักจะนำมาเล่าให้ฟ่อแม่ผู้ปกครองหรือคนในครอบครัวของตนเอง สำหรับเด็กโตหรือเยาวชนนักจะนำไปเล่าให้เพื่อนที่โรงเรียนฟังมากกว่า แสดงถึงเครื่องข่ายเด็กเยาวชนในวัยที่สูงขึ้น จะเริ่มขยายวงออกไปนอกชุมชน นอกครอบครัว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ฟ่อแม่ผู้ปกครองต้องรับรู้ว่า เพื่อนๆ ของลูกเป็นใครบ้าง อายุเท่าไหน และเป็นอย่างไร แต่ทั้งนี้มิใช่การไปซักไช่แล่ยง หรือ ใต้สวนกับบุตรหลานตนเอง แต่ต้องใช้วิธีการที่นุ่มนวลและเป็นธรรมชาติ เพื่อมิให้เด็กเข้าใจไขว่ใจว่าไปจับผิดเด็ก

องค์ความรู้ที่จำเป็นในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนในระยะยาว

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนนั้น ผู้ที่ทำงานด้านเด็กเยาวชนต้องมีความคิดอยู่บนพื้นฐานว่า เด็กเยาวชนมีศักยภาพ ขณะเดียวกันไม่ควรตั้งประเด็นว่า เด็กมีปัญหา และไม่ผูกเน้นต่อการเข้าไปจัดการกับปัญหาของเด็กและเยาวชน แต่ควรเข้าไปอี่อประโยชน์ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงออกซึ่งความสามารถในทิศทางที่เด็กเยาวชนต้องการ และกระตุนให้เด็กเยาวชนได้มีมุ่งมองในมิติต่างๆ เพื่อการวิเคราะห์แยกแยะว่าสิ่งไหนควรเป็นเช่นไร รวมทั้งปลุกระดมให้เด็กเยาวชนเป็นผู้ก่อการในการจัดการปัญหาและพัฒนาตนเอง โดยมีชุมชน

เป็นฐานปฏิบัติการร่วมกับเครือข่ายทางสังคมของชุมชน รวมทั้งฟ่อแม่ผู้ปกครอง ในการสำรวจความร่วมมือกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

องค์ความรู้ในการบริหารจัดการ

เด็กเยาวชนที่มีปัญหา หรือไม่ได้มาตราฐานที่สังคมกำหนดนั้น มิได้มายความว่าไม่ดี ไม่มีความสามารถ แท้ที่จริงมนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ เพียงแต่มีมากน้อยไม่เท่ากัน และโอกาสในการแสดงออกก็ต่างกันด้วย ในส่วนของการแก้ไขปัญหาเด็กเยาวชนนี้จำเป็นต้องมีความเชื่อพื้นฐาน ว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพ และต้องหาโอกาสกระตุนให้เด็กได้ใช้ศักยภาพแสดงออกมา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง และต้องฝึกให้เกิดเป็นทักษะ รวมทั้งสามารถควบคุมตนเองให้แสดงออกได้อย่างเหมาะสม โดยให้เด็กเยาวชนเป็นผู้กระทำ มิใช่เป็นผู้ถูกกระทำ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องหาวิธีการกระตุนให้กระทบแรงๆ กับความรู้สึกของเด็กเยาวชน เพื่อให้เกิดความคิดในการที่จะสำรวจตนเอง วิเคราะห์ตนเอง และสนใจความเป็นไปของตนเองต่อไปในอนาคต นั่นก็คือการก้าวเข้าไปสู่กระบวนการพัฒนาตนของเด็กเยาวชน ผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องจะเป็นแต่เพียงผู้ทำหน้าที่อ่อนน้อม伍 การเรียนรู้ของเด็กเยาวชน (Facilitater) ไม่ใช่ผู้กำหนดบทบาทให้กับเด็กเยาวชน

เมื่อเริ่มต้นที่เด็กเยาวชนแล้วต้องดำเนินงานตรงพ่อแม่ผู้ปกครองหรือครอบครัวไปพร้อมๆ กัน เพราะครอบครัว จะเป็นตัวจัดสำคัญที่ใกล้ชิดเด็กเยาวชนมากที่สุด อย่าปล่อยให้ภาระกิจการงานหน้าที่ในอาชีพเป็นสาเหตุทำให้โอกาสที่จะใกล้ชิดโดยห่างออกไป เช่นกับที่ผ่านมาในอดีต ความจริงบทบาทหน้าที่ของครอบครัวมิได้มีเพียงการเลี้ยงดู ด้วยปัจจัยสี่ และการส่งเสริมสนับสนุนให้การศึกษาท่านนั้น แต่ต้องมีการสร้างสรรค์บรรยายการร่วมกิจกรรมภายในครอบครัว โดยเฉพาะการพูดคุยสนทนาภายในครอบครัว (Family Forum) ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องจำเป็นต้องมีเพื่อสร้างแรงใจให้เด็กเยาวชนที่ดีภายในครอบครัว และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับสมาชิกคนใดคนหนึ่ง ครอบครัวก็จะทำหน้าที่ชี้แจงความรู้สึก ให้กำลังใจกันและกัน หรือช่วยแก้ไขปัญหาได้ในที่สุด หรือที่เรียกว่า ครอบครัวบำบัด (Family Therapy) ซึ่งความจริงในอดีตครอบครัวในสังคมไทยจะมีลักษณะเช่นนี้เป็นส่วนใหญ่ และมีบรรยายการที่อบอุ่น เพราะเป็นครอบครัวขยาย มีสมาชิกในครอบครัวมากน้ำนมหลายรุ่น ตั้งแต่ ปู่ย่า ตายาย พี่ ป้าน้า อา เป็นต้น แต่ด้วยวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปตามกระแสสังคมในปัจจุบัน ลักษณะครอบครัวเดียวที่มีแต่เพียงพ่อแม่ลูก ก็ยังถูกเวลาทำมาหากิน เป็นตัวการทำให้เกิดความความรู้สึกที่ห่างไกลกันออกไปอีก ในสภาพที่ทุกคนในครอบครัวออกไปทำหน้าที่ของตนเองนอกบ้าน พอกลับกลับบ้านก็พบเจอความเหนื่อยล้ากลับมา

บางวันพกอารมณ์เสียกลับมาด้วย บรรยายไม่ชวนคุย เพราะต้องการพักผ่อนเต็มที่ ขึ้นคุยกันก็ไม่รู้เรื่อง เพราะสังคมการทำงานคนละที่ เหนื่อยเกินกว่าที่จะสามารถ จึงเป็นเรื่องที่ท้าทายต่อการออก

แบบกิจกรรมสร้างเสริมบรรยายการให้กับครอบครัวเดียว ที่ค่อนข้างจะโดดเดี่ยว เช่นนี้ ให้มีสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัวมากขึ้น

ชุมชน เป็นองค์กรที่ควรให้ความสนใจเพื่อปรับกลไกให้อื้อต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเด็กเยาวชน เพราะชุมชนจะเป็นสภาพแวดล้อมที่มีบริบททางสังคมที่ใกล้ชิดกับเด็กตั้งแต่เกิด หากชุมชนมีผู้นำที่เห็นความสำคัญของเด็กเยาวชนก็จะทำให้ชุมชนมีกำลังสำรอง ในการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งในอนาคต ได้อย่างต่อเนื่อง การสร้างสำนึกรักในถิ่นกำเนิดของตนเองในกลุ่มเด็กเยาวชน โดยการให้ทบทวนความเป็นมาของชุมชนตั้งแต่เด็กเยาวชนจำความได้ เพื่อสะท้อนความคิดเห็นต่อชุมชนของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน และให้วัดภาพแห่งความหวังร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ชุมชนในอนาคต พร้อมกับคิดหาวิธีการที่จะไปสู่ภาพแห่งอนาคตร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กเยาวชน เป็นการพยายามสร้างกลไกการทำงานร่วมกับเด็กเยาวชนในชุมชน ที่เป็นเรื่องท้าทายความสามารถของผู้นำชุมชน เพราะที่ผ่านมาสถาบันการศึกษา หรือโรงเรียนจะทำหน้าที่เพียงช่วงเวลาหนึ่งที่เด็กเยาวชนศึกษาอยู่เท่านั้น เมื่อจบการศึกษาแล้วโอกาสที่เด็กเยาวชนจะร่วมคิดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาตนเองนั้นเกิดขึ้น ได้ยาก เพราะฐานการพัฒนาเด็กเยาวชนจะเปลี่ยนไปอาจไปอยู่ที่สถานศึกษาแห่งใหม่ หรืออาจมีองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนในการดำเนินงาน ซึ่งก็ไม่แน่ว่ามีหรือไม่และเด็กจะได้รับบริการอย่างทั่วถึงหรือไม่ ดังนั้นจึงต้องให้ความสนใจต่องกลไกของชุมชนที่จะต้องทำหน้าที่เป็นฐานในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเด็กเยาวชน (Community Base) และเพื่อให้ชุมชนสามารถรองรับการดำเนินงานดังกล่าว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชุมชนจะต้องมีที่ปรึกษา (Community Consult) ที่สามารถให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการบูรณาการกิจกรรมการพัฒนาเด็กเยาวชนเข้าไปกับการพัฒนาด้านอื่นของชุมชน ตลอดจนให้คำปรึกษาในการประสานประโยชน์กับองค์กรต่างๆที่จะเป็นเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน ได้อย่างกว้างขวาง แต่ทั้งนี้ที่ปรึกษาชุมชนจะต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางการเมือง หรือหน่วยงานราชการ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานกับเด็กและเยาวชนมีมิติที่หลากหลาย ไม่ยึดติดกับระบบโครงสร้างหนึ่ง แต่ให้เป็นเรื่องของเด็กเยาวชนและชุมชนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ หน่วยงาน องค์กรต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนทั้งในรูปแบบการปฏิบัติ และในด้านวิชาการที่จะเป็นประโยชน์ต่อเด็กเยาวชน จำเป็นต้องปรับกลไกการทำงาน โดยการเข้ามายieldเป็นเจ้าภาพร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่แยกกันทำ แต่ทำงานเป็นทีมเดียวกัน โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community Base) ในการบูรณาการกิจกรรมและงบประมาณ เข้าด้วยกัน

สาขาวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า นอกจะจะต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการในรูปแบบที่กล่าวมาแล้วนั้น การมองปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนต้องให้ความสำคัญต่อสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้อง ทั้งในแง่มุมที่เป็นกาย หรือชีววิทยา (Biology) ในด้านจิต (Psychology) และสังคม (Social) ไปพร้อมๆ กันทั้งสามส่วนอย่างเชื่อมโยงกัน หรือมีลักษณะเป็นองค์รวม (Holistic) หรือไม่แยกส่วน ทั้งนี้เนื่องจากการเจริญเติบโตของเด็กเยาวชนนั้นมิได้เจริญเติบโตแต่เพียงร่างกาย แต่จิตใจที่ทำหน้าที่ในการรับรู้ การจำ ความรู้สึก และความคิดของเด็กเยาวชนนั้น จะต้องเจริญเติบโตไปพร้อมกันด้วย เพราะลักษณะภัยในของเด็กเยาวชนดังกล่าวเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมหรือการแสดงออกของเด็กและเยาวชน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาของเด็กและเยาวชนต้องมีโครงสร้างเกี่ยวข้องมาจากจิตลักษณะภัยของเด็กและเยาวชนแน่นอน เรื่องต่างๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่ฟ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กเยาวชน บุคคลที่ทำงานกับเด็กเยาวชน หรือพหุภาคี ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้เรื่องโครงสร้างของกายและจิต ซึ่งในวงการวิทยาศาสตร์การแพทย์ยอมรับว่าทั้งกายและจิตมีส่วนสัมพันธ์กันของบุคคลที่จะแสดงออกทางพฤติกรรม แม้ว่ามีความเป็นวิชาการสูง และอาจจะยากเกินกว่าจะทำความเข้าใจ แต่องค์ความรู้ในด้านนี้ควรจะต้องพัฒนาให้เป็นเรื่องที่ง่าย อธิบายด้วยคำพูดที่ชาวบ้านเคยชินและยกตัวอย่างที่มองเห็นในตัวเอง ซึ่งมืออยู่แล้วให้เห็นและในส่วนที่เป็นลักษณะของจิต ซึ่งเป็นนามธรรม ต้องใช้วิธีการถ่ายทอดโดยการจัดกิจกรรมที่กระ拓บกับความรู้สึก ความจำ ความคิด และการรับรู้ที่สัมผัสได้ด้วยตนเอง และให้สรุปการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมและเติมเต็มความรู้ให้ครบด้วยการแสดงภาพประกอบคำอธิบายจากการทำงานของกลไกระหว่างกายกับจิตของมนุษย์ ซึ่งปัจจุบันมีการถ่ายภาพด้วยเครื่องมือที่ทันสมัยเห็นภาพชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องกลไกสมองกับการติดยาเสพติด ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนมองเห็นภาพและเข้าใจ แต่ในการนำเสนอให้มีมุ่งเน้นในการชี้ให้กล่าวแต่เป็นการเสนอข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่มีอยู่อย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งคนโดยทั่วไปต้องการมีความสุข และยอมรับว่าการใช้ยาเสพติดทำให้มีความสุขที่เป็นอันตราย เพราะกลไกสมองถูกทำลาย ส่วนความสุขที่เกิดจากการเล่นกีฬา ปัตตินิคกับผลงานของตนเอง ชื่นชมผู้อื่น และทำsmithหรือปฏิบัติงานกิจของตนเองนั้นกลไกสมองทำงานเหมือนกันหรือต่างกัน และเกิดผลกระทบต่างกันอย่างไรกับความสุขที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด เพื่อให้เด็กเยาวชนวิเคราะห์แยกแยะด้วยตนเอง และตัดสินใจที่จะเชื่อหรือเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำการด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของเยาวชน นอกจานนี้ควรให้ความเข้าใจในเรื่องการบำบัดรักษาด้วยว่า หากจะเลิกจากยาเสพติดจะต้องแก้ไขระบบการทำงานของกายและจิตด้วย ซึ่งอาจใช้เวลานานในการรักษาเพื่อให้ระบบกลับมาทำงานตามปกติ การที่เด็กเยาวชนที่ติดยาเสพติดไปบำบัดรักษาแล้วกลับมาเสพยาซ้ำอีกนั้น อาจต้องอธิบายว่า การบำบัดรักษา

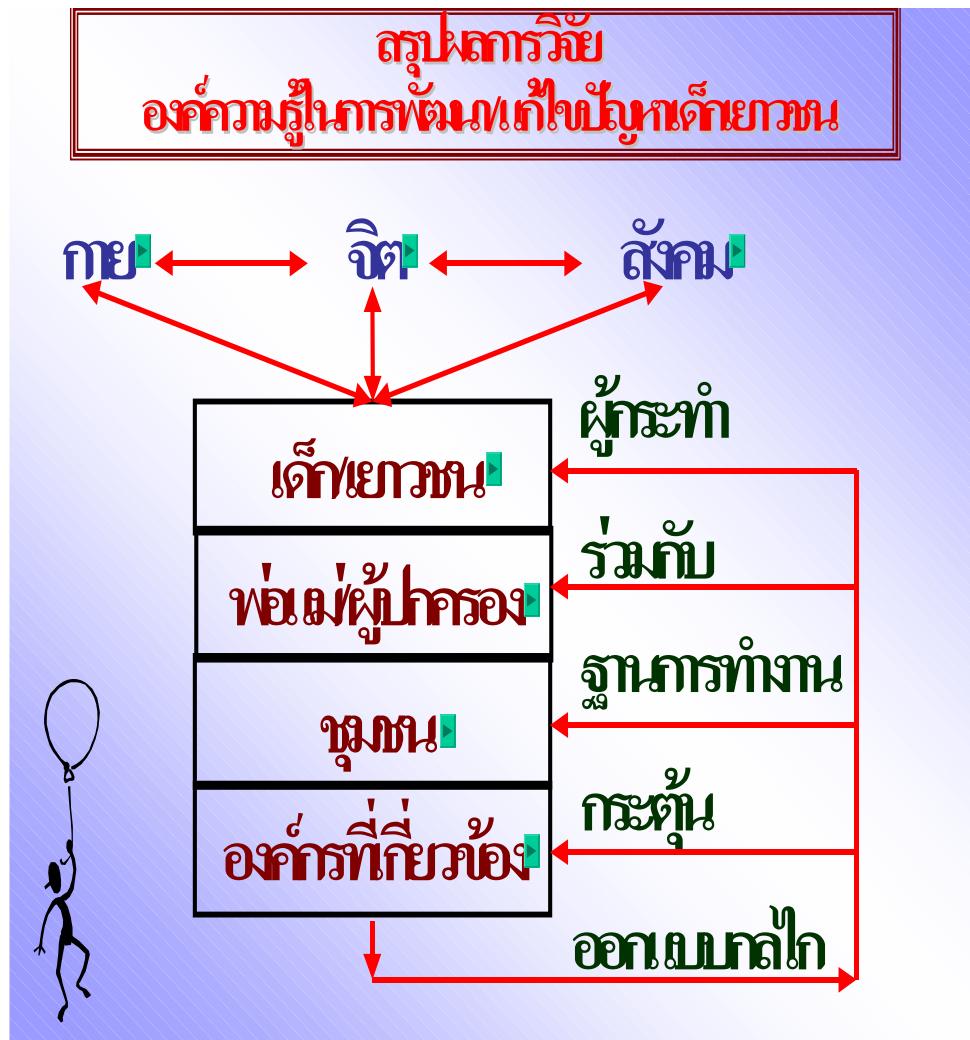
สภาพดินน้ำต้องอาศัยการปรับตัวของกลไกสมองที่ต้องฝึกทำงานหลังจากหยุดเสพยา เมื่อไม่มียาเสพติดเข้าไปกระตุ้น ผู้ติดยาเสพติดอาจก่ออาชญากรรมได้ยาก และอาจกลับไปใช้ยาเสพติดอีก หากผู้ติดยาเสพติด พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจในองค์ความรู้เหล่านี้ก็จะเอื้อประโยชน์ต่อการช่วยเหลือผู้ติดยาให้รักษาได้เป็นผลสำเร็จ ดีกว่าการคุดค่าฯเพราระสันดาณไม่ดึงกลับไปติดอีก ซึ่งจะทำให้ผู้ติดยาเสพติดยิ่งอยู่ห่างไกลจากเส้นทางการเลิกจากยาเสพติด

ในส่วนของสังคม (Social) ที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพสังคมที่มีความสัมบั้งช้อนสูง มีความเป็นพลวัตรเกิดการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ภายในสังคมมีกลไกและโครงสร้างการทำงานภายในสังคม จึงมีปัญหาเชิงโครงสร้างไปพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม โดยเฉพาะวงจรชีวิตของเด็กเยาวชนที่ต้องเผชิญต่อปัญหาต่างๆ และพาคนเองเข้าไปอยู่ในวังวนของยาเสพติด เกิดปัญหาต่อยอดไปสู่ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาอุบัติเหตุ และปัญหาออดส์ เป็นต้น

ในเชิงโครงสร้างด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษาของไทยในปัจจุบันมีส่วนที่ทำให้ผู้คนเกิดการแข่งขันกันทุกๆ ด้าน ดังนั้นวิถีชีวิตของผู้คนจึงต้องคร่าเคร่งอยู่กับภาระกิจในชีวิตประจำวันตลอดเวลา การมีขาวสารข้อมูลความรู้ในเรื่องต่างๆ ทำให้ได้เปรียบในการแข่งขัน และขณะเดียวกันก็มีผู้ที่เห็นแก่ได้ใช้ขาวสารข้อมูลที่เป็นเท็จ หลอกหลวงกันและ เพื่อให้ตนเองเป็นผู้ได้เปรียบ โดยเฉพาะในโลกปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีขาวสารข้อมูล การสื่อสารคอมนาคม ทำให้เกิดสังคม IT (Information Technology) ซึ่งโอกาสในการรับขาวสารต่างๆ ของเด็กเยาวชนมีมากขึ้น แต่ในโลกของพ่อแม่ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าถึง เพราะองค์ความรู้ที่มีอยู่ในด้านนี้เจริญก้าวหน้ารวดเร็วเกินกว่าที่ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ทัน จึงทำให้การสื่อสารระหว่างกลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครองกับบุตรหลานห่างไกลออกไป เกิดช่องว่างทางการสื่อสาร เพราะเรื่องที่จะนำมาสนทนาก็คุยกันเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจต่างระดับ โอกาสที่จะคุยกันรู้เรื่องจึงมีน้อย สังคมของเด็กเยาวชนกับสังคมของผู้ใหญ่จะอยู่ไกลจากกันมากขึ้น เช่น คำว่าอินเตอร์เน็ตของผู้ใหญ่จะมองเห็นว่าเป็นสิ่งที่ล้อแหลมเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชน ส่วนเด็กเยาวชนจะมองเห็นในส่วนที่มีคุณมากกว่า ทั้งที่ในส่วนที่เป็นคุณค่าแท้และคุณค่าที่ยอม ซึ่งผู้ใหญ่ส่วนมากก็ไม่เคยเข้าไปดูโลกของเด็กๆ ทางอินเตอร์เน็ต จึงไม่สามารถให้คำปรึกษาและชี้แนะหรือสนับสนุนบุตรหลานของตนเองจากการใช้ชีวิตในสังคมยุคใหม่ หรือยุคขาวสารข้อมูล (IT) นี้ได้เท่าที่ควร

ในด้านการเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งทางด้านกายภาพและบริบททางสังคม ที่เอื้อประโยชน์ต่อทุกรัฐชนที่แสวงหาผลประโยชน์จากเด็กเยาวชน ในสังคมปัจจุบันก็เป็นเรื่องที่พ่อแม่ผู้ปกครอง เด็กเยาวชน ตลอดจนพหุภาคีด้านเด็กเยาวชนทั้งหลายต้องจับกระแสให้ทันเพื่อที่จะกำหนดท่าทีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกันได้อย่างทันการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาผลประโยชน์ โดยใช้อิทธิพลทางทุจริตในทุกระดับชั้นที่เกี่ยวข้องโดยมีเป้าหมาย คือ เด็กเยาวชนเป็นลูกค้ารายสำคัญ ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในสังคมในเรื่องนี้ต้องให้ผู้เสียหายโดยตรง คือ เด็กเยาวชนได้รับรู้และมีส่วนวิเคราะห์แยกแยะเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขเพื่อตนเอง ไม่ให้ลูกผู้ใหญ่ที่เป็นทุจริตชนເອເປີຣີຍ່າ หากเด็กเยาวชนซึ่งจะตกเป็นเหยื่อของสังคมได้ระวังตัวและเป็นผู้ก่อการที่จะเข้าร่วมกระบวนการทำการป้องกันและแก้ไขแล้วจะทำให้โอกาสตกเป็นเหยื่อน้อยลง

ดังนั้นการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนจะเกิดสมฤทธิ์ผลอย่างยั่งยืน ต้องให้ความสนใจต่อการพัฒนาองค์ความรู้อย่างเป็นสาขาวิชาการทั้งทางด้านกาย จิต สังคม (Bio, Psycho, Social) ไปพร้อมๆกันและต้องมีการพัฒนานেืองหาทั้งหมดซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในวงการแพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา หรือนักวิชาการทั้งหลายให้เป็นองค์ความรู้อย่างง่ายๆเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับเด็กเยาวชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หรือ ผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไป ได้ใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน ซึ่งพอจะสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 2524. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. เอกสารประกอบโครงการศึกษาศักยภาพของเด็กไทย ฉบับที่ 7 : การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย ด้านการควบคุมตนเอง ได้. กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมส่งเสริมสุขภาพจิต. 2543. คู่มือดูแลสุขภาพจิตเด็กวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ร.ส. พ.

กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. 2528. แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา.

กาญจนา แก้วเทพ. ภาพรวมของการพัฒนาการขององค์กรชุมชนกลไกเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร : บริษัทแปลนพรินติ้งจำกัด.

จันทนา สุทธิจารี. 2541. คำบรรยายวิชาการเมืองและการปกครอง. ภาควิชาธุรกิจศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (อัดสำเนา).

คมคาย อนุจันทร์. 2538. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการเสริมแรงพุทธิกรรมขัดกัน เพื่อลดพุทธิกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จ.เชียงใหม่. ปริญญาโทนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.

จรายา สุวรรณทัต, ลากทองใบ ภูโภกรณ์, กมล สุดประเสริฐ. 2533. รายงานการวิจัยฉบับที่ 44 เรื่อง ความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็กไทยในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษา การฝึกทักษะและการพัฒนาจิตลักษณะเพื่อสร้างพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ. สถาบันวิจัยพุทธิกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.

จำเรือง วุฒิจันทร์. 2524. คุณธรรมและจริยธรรม : หลักการและวิธีการพัฒนาจริยศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กรมศาสนา.

ดวงเดือน พันธุ์วนิว. 2524. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

______. 2539. ทฤษฎีด้านไม้จริยธรรมการวิจัยและการพัฒนาบุคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- _____ . 2543. ทฤษฎีด้านไม่จริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุ์มนนาวิน และเพ็ญแyx ประจนปัจจนีก. 2520. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.
- เดือนเพ็ญ ลือพงศ์พัฒนา. 2537. รายงานคณะกรรมการสัมมนาการสรุปประสบการณ์โครงการและการแลกเปลี่ยนแนวทางในการพัฒนาโครงการมีส่วนร่วม. นนคราชสีมา : โรงพิมพ์วิทยาลัยครุฑราชสีมา.
- ที่ว่าการอำเภอเมืองเชียงใหม่. 2544. บัญชีสถานบริการมาตรฐาน 3(1) ปี 2544. โรมเนียว.
- ธงชัย สันติวงศ์. 2535. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพาณิช.
- นิตยาภรณ์ คำงเรือง. 2540. การเปรียบเทียบผลการใช้การควบคุมตนเองกับการใช้สัญญาเจื่อนไขเพื่อลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิปูนสังฆารักษ์ประชาอุทิศ อำเภอพิปูน นครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. 2532. การเสริมสร้างจิตลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ. ปริญญาโทพิพธ์การศึกษาดูยุทธวิบัณฑิต วิชาพัฒนาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญทัน ดอกไชสง. 2537. การจัดการองค์การ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- ปภาวดี แจ้งศรี. 2527. ผลการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมก่อความชั้นเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- pronom เดชชัย. 2538. เสริมทักษะการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา skill development in learning and teaching of social studies. เชียงใหม่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภาศรี สีหอดำไฟ. 2540. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วงศ์. 2534. ภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หนอชาวบ้าน.
- _____ . 2541. ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคน ศักดิภาพแห่งความสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หนอชาวบ้าน.
- พะยอม วงศ์สารศรี. 2534. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุกวา.

- เพลี่ยญูนภา 亨ส์ทอง. 2540. ผลการใช้บทบาทสมมุติต่อระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไกววนวิทยาสามัคคี จังหวัดอุบลราชธานี. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พนัส หันนาคินทร์. 2518. คุณธรรมและจริยธรรม หลักการและวิธีการพัฒนาจริยศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กรมศาสนา.
- _____. 2526. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมเสนศ. ราชบัณฑิตยสถาน.
2539. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- วรรณี บันเทิง. 2527. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในอำนาจภายใต้ภัยนอกรัฐกับพฤติกรรมการเผชิญภาวะเครียดก่อนผ่าตัดในผู้ป่วยเด็ก วัยเรียน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานาโภภัยและเด็ก. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วันทนีย์ จันทร์อุ่ยม. 2543. ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดของชาวมังในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : คุณภูนิพนธ์, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- _____. 2545. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาจริยธรรมและ EQ. เยาวชน 12-12 พฤศจิกายน 2545. โรนีวา.
- วิทย์ วิเศษเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก. 2539. จริยธรรมกับบุคคล. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สมพงษ์ เกษมสิน. 2517. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สมพันธ์ เตชะอธิก, ปรีชา อุยตระกูล และชื่น ศรีสวัสดิ์. 2537. ศักยภาพและเครือข่ายผู้นำท้องถิ่น. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมบูรณ์ ศากยะชีวน. 2526. พัฒนาการใช้เหตุผลทางจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สมทรง บุญญาฤทธิ์. 2523. กลไกสอนจริยธรรม : ทุกระดับชั้น. กรุงเทพฯ : ธรรมบูชา.
- สมาน ปางวชารักษ์. 2536. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของผู้นำรุ่นใหม่ การศึกษาดำเนินการอย่างแกร่ง อำเภอทางดง จ.เชียงใหม่. ค้นคว้าอิสระ ปริญญาวัชราศตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชามืองการปักธง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน. 2541. การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สามารถ จันทร์สุรีย์. 2534. "ภูมิปัญญาชาวบ้าน" ในวารสารสารานุกรมสุขมูลฐานและการพัฒนา. ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม : 11-13.
- สุชาดา ทวีสิทธิ์. 2535. "การสร้างความเข้าใจให้กับองค์กรประชาชนด้วยกลยุทธ์การวิจัยแบบมีส่วนร่วม" ในวารสารสารานุกรมสุขมูลฐานและการพัฒนา. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน : 23-24.
- สำนักงานเลขานุการศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ. 2542. แนวความคิดและกระบวนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์รายภูมิ - รัฐ ร่วมใจต้านภัยยาเสพติด. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและสำนักงบประมาณ. 2545. แผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549).
- โรงพิมพ์การศาสนา. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2544. ประสบการณ์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนโรงน้ำแข็ง. กรุงเทพมหานคร : อัสดำเนา.
- _____. 2544. แผนปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคเหนือ. 2543. ประสบการณ์และบทเรียนจากโครงการพัฒนาความร่วมมือของพหุภาคีและความสามารถของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (AFP). เชียงใหม่ : อัสดำเนา.
- _____. 2543. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยชุมชน. เชียงใหม่ : อัสดำเนา.
- _____. 2544. สถานการณ์ปัญหายาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : อัสดำเนา.
- _____. 2545. แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ 2546.
- สำนักงาน ป.ป.ส. กรุงเทพฯ.
- _____. 2545. แนวทางเป้าหมายและการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่ออาชันนยาเสพติดภาคเหนือ ปี 2546 วันที่ 26-27 กันยายน 2545. โภเนียว.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2544. สรุปบทเรียนความรู้ เครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : อัสดำเนา.
- สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่. 2545. สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. เชียงใหม่ : อัสดำเนา.

- สำนักงานสนับสนุนกองทุนวิจัยร่วมกับองค์กรเครือข่ายด้านเด็กเยาวชนภาคเหนือ. 2543.
- เอกสารสัมมนาแนวทางความร่วมมือการวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนในภาคเหนือ 17-18 มีนาคม 2543. โภเนียว.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2545. สมุดรายงานสถิติจังหวัด ฉบับ พ.ศ.2545. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.
- อายุชัย ชาบ. 2536. ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- อัมพร วงศ์ไหญ่. 2542. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความทันสมัยของพ่อแม่ การอบรมเลี้ยงดู ความเชื่ออันน่าจаяในตน ด้านสุขภาพและลักษณะมุ่งอนาคตที่มีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดร่างกายของนักเรียนชาว夷าเฝ่า夷ा ในระดับประถมศึกษา. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อารยา ด่านพาณิช. 2542. การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนกับพฤติกรรมการเผยแพร่ปัญหาของเยาวชนผู้กระทำผิดชายและหญิงในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุบล เลี้ยวาริน. 2534. ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโทนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยคริสต์วินทร์ ประเทศไทย.
- อนุชาติ พวงสำลี และอรทัย อาจอ้อ. 2541. การพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- onenak นครบุตร. 2536. คนกับดิน น้ำ ป่า : จุดเปลี่ยนแห่งความคิด. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- Allport, Gardon W. 1961. **Pattern and Growth in personality.** New York, Rinehart and Winston.
- Charles R. Foster. 1952. **Psychology for life Adjustment.** Chicago : American Technical Society.
- David C. McClelland and others. 1953. **The achievement Motive.** New York : Appleton-Century-Crofts Inc.
- _____. 1961. **The Achieving Society.** New York : D. Van Nostrand.
- Galtung, Johnson : Peter, O'Brien and Roy Preiswerk. (Editor). 1980 **Self - Reliance : A Strategy for Development.** London : Bongie - L'Ouverture Publications Ltd.
- Goodwin, C. James. 1977. **Research in psychology.** New York : John Wiley.

- Konlberg, L. 1976. **Moral stages and moralization the cognitive developmental approach in Lickona (ed) Moral development and behavior : theory, research, and social issue.** New York : Holt, Rinchart and Winson.
- LL. Thurstone, "Comment" 1956. **American Journal of Sociology.**
- Mischel, Walter. 1974. **Introduction to personality.** New York : Holt, Rinchart and Winson.
- Murray. P.A. 1938. **Explorations in Personality.** New York. Oxford University Press.
- Nurmi, J.E. 1991. How do adolescents see their Future? A review of the development of future orientation and planning. **Development Review.**
- Rosenbaum. 1980. Ethics and values in psychotherapy. New York : Free Press.
- Rotter, J. B. 1966. "Generalized Expectancies For Internal versus External Control of Reinforcement" **Psychological Monographs** 80.

ກາຄົມນະຄ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชน และชุมชนครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action Research) โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาถึงบริบททางสังคมของชุมชน รวมทั้งปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด และสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มเด็กและเยาวชน ประชาชนในพื้นที่วิจัย

ขั้นตอนที่ 2 . ใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาถึงจิตลักษณะภายนอกของเด็ก เยาวชนกลุ่มเป้าหมาย โดยเก็บข้อมูล 2 ครั้ง คือ ก่อนเด็กเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมและหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม โครงการวิจัยครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 3 ใช้วิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยกระตุ้นให้พหุภาคีเด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกต้องการเข้าร่วมปฎิบัติการวิจัย เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงานวิจัยร่วมกัน และร่วมออกแบบกิจกรรมต่างๆและเข้าร่วมกิจกรรมที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. กิจกรรมเตรียมความพร้อม และสร้างความตระหนักรู้ให้กับชุมชนและเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 17 กิจกรรม
2. กิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 22 กิจกรรม
3. กิจกรรมระหว่างหน่วยงาน/องค์กร ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 กิจกรรม

สถานที่ในการวิจัย (Locale of the study)

ปฏิบัติการในพื้นที่ชุมชนท่าสะต้อ และศึกษาริบทครอบคลุมเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่

คณะกรรมการดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จึงมีผู้ร่วมดำเนินการวิจัยดังนี้

1. คณะทำงาน โครงการวิจัยประกอบไปด้วย นักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย และผู้ประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่วิจัย รวมจำนวน 4 คน
2. คณะที่ปรึกษาในการวิจัย และในการปฏิบัติงาน จำนวน 8 คน
3. คณะกรรมการชุมชน พอแม่ ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนท่าสะต้อยจำนวน 37 คน
4. กลุ่มเด็กเยาวชนในชุมชนท่าสะต้อย และในโรงเรียนชุมชนท่าสะต้อยจำนวน 115 คน

เครื่องมือการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุมลักษณะปัญหาวิจัย จึงใช้เครื่องมือวิจัยหลายประเภท คือ

1. แบบสอบถามเพื่อวัดจิตลักษณะภายนอกเด็กเยาวชนที่สร้างขึ้น โดยปรับมาจากการประเมินความคาดหวังอารมณ์ กรมสุขภาพจิต ซึ่งเป็นแบบ Likert จำนวน 55 ข้อ แบ่งเป็น 11 ตอน เพื่อวัดจิตลักษณะภายนอกเด็กเยาวชน จำนวน 11 ประการ คือ

ข้อความที่	1-5	วัดสติปัญญา
ข้อความที่	6-10	วัดสุขภาพจิต
ข้อความที่	11-15	วัดประสบการณ์ทางสังคม
ข้อความที่	16-20	วัดเหตุผลทางจริยธรรม
ข้อความที่	21-25	วัดการมองอนาคต
ข้อความที่	26-30	วัดการควบคุมตนเอง
ข้อความที่	31-35	วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง
ข้อความที่	36-40	วัดการเชื่อในอำนาจตน
ข้อความที่	41-45	วัดแรงจูงใจฟังก์ชันทั้งหมด
ข้อความที่	46-50	วัดทัศนคติ / ค่านิยม
ข้อความที่	51-55	วัดคุณธรรม

ในการตรวจแบบสอบถาม ได้ให้เกณฑ์การตรวจดังนี้
ข้อความเชิงบวก ให้คะแนนจาก

จริงมาก	4	คะแนน
ค่อนข้างจริง	3	คะแนน

จริงบางครั้ง	2	คะแนน
ไม่จริง	1	คะแนน

ข้อความเชิงลบ ให้คะแนนจาก

จริงมาก	1	คะแนน
ค่อนข้างจริง	2	คะแนน
จริงบางครั้ง	3	คะแนน
ไม่จริง	4	คะแนน

นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และนำไปทดลองใช้เก็บข้อมูลกับเด็กเยาวชนในชุมชนพิพเนตรและชุมชน ห้าชั้นว่า เทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 30 คน แล้ว คำนวนหาค่าความเชื่อมั่น ได้เท่ากับ 0.73 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับว่ามีความเชื่อมั่นใช้ในการเก็บข้อมูล ได้ จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 115 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวนหาค่าเฉลี่ย (X) ของคะแนนจิตลักษณ์ภายนอกของเด็กเยาวชน เพื่ออธิบาย เปรียบเทียบจิตลักษณ์ภายนอกในเด็กเยาวชนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม โครงการวิจัยครั้งนี้

2. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย
3. แบบบันทึกอัชชีวประวัติของเด็กเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย
4. บันทึกข้อมูลจากการสนทนาก่อน ไม่เป็นทางการ
5. บันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
6. แบบบันทึกข้อมูลจากการประชุม เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสรุปบทเรียนร่วมกัน
7. แบบบันทึกข้อมูลจากการสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำโครงการกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วมด้วย เทคนิค A I C
8. การจัดทัศนศึกษา (ท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา)
9. การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้และปรับพฤติกรรม
10. การจัดกิจกรรมกลุ่มสนับสนุน
11. การจัดกิจกรรมปฏิบัติจริง
12. เครื่องบันทึกเสียง กล้องบันทึกภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว พร้อมการนำเสนออย่างทันทีทันใด ด้วยเครื่องฉาย LCD Projecter เพื่อสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับประเมินผล และตอบบทเรียนจากกิจกรรมต่างๆ

วิธีการรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วข้อมูลที่ได้จากการศึกษาชุมชนและกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการร่วมกิจกรรมต่างๆตลอดโครงการฯ และนำมาแยกແยະ

ข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ตามปัจจัยต่างๆ ในเวทีความคิดเห็นและการสรุปบทเรียนร่วมกันกับพหุภาคีเด็กเยาวชน ดังประเด็นต่อไปนี้

1. ข้อมูลระดับบุคคล
2. ข้อมูลระดับครอบครัว
3. ข้อมูลที่เกี่ยวกับเครือข่ายเพื่อนของเด็กเยาวชนและบริบทของชุมชน
4. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
5. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงโครงสร้างและกลไกการดำเนินงานด้านเด็กเยาวชน
6. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ใช้ในการจัดการปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชน

แล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อพยาามอธิบายส่วนประกอบของคำตอบในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. องค์ความรู้ของกระบวนการทำงานในการพัฒนาและแก้ไขพฤติกรรมของเยาวชน
2. แนวคิดของชุมชน สังคม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงแนวปฏิบัติในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่
3. การสังเคราะห์ความรู้เดิม และสร้างกิจกรรมนำไปสู่การพัฒนาเยาวชน
4. บทเรียนการทำงานของเครือข่ายสาขาวิชาชีพ จากการใช้ปัจจัยภายนอกเข้าไปร่วมทำงานและพัฒนากลไกที่มีอยู่ในระบบ
5. กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลไกฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา
6. กลไกการบริหารจัดการและเครือข่ายการทำงาน
7. แนวทาง/รูปแบบการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ได้อย่างยั่งยืน

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลา 24 เดือน โดยแบ่งเวลาดำเนินการดังนี้

- เตรียมงานในขณะทำงานก่อนการวิจัย เป็นเวลา 2 เดือน
- ดำเนินการปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่ เป็นเวลา 20 เดือน
- ตรวจสอบข้อมูล สรุป พร้อมกับการเขียนรายงานผลการวิจัย เป็นเวลา 2 เดือน

เทศบาลนครเชียงใหม่

1. ประวัติการจัดตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่

เทศบาลนครเชียงใหม่ เดิมเป็นสุขาภิบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ.2458 และได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลเมืองเชียงใหม่เป็นเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ.2478 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 52 ตอน 80 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2478 นับว่าเป็นเทศบาลนครเชียงใหม่แห่งแรกในประเทศไทย โดยมีนายวารการ บัญชา เป็นนายกเทศมนตรีคนแรก

สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 1 ถนนวังสิงห์คำ ต.ช้างม่อย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ บนฝั่งแม่น้ำปิงด้านทิศตะวันตก ทำพิธีเปิดอาคารใหม่อาคารแรก เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2498 ก่อสร้างในที่ดินของเทศบาล ซึ่งมีพื้นที่ 7 ไร่ 3 งาน 26 ตารางวาและอีกส่วนหนึ่งเป็นที่ดินราชพัสดุซึ่งยกให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบเทศบาลพื้นที่ 2 ไร่ 17 ตารางวา รวมพื้นที่ทั้งหมดเป็น 9 ไร่ 3 งาน 43 ตารางวา ณ ตำบลป่าตัน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี มีผลเรือโทหลงสุนยวิน วิวัฒ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เดิมมีพื้นที่ในความรับผิดชอบประมาณ 17.5 ตารางกิโลเมตรและในปี พ.ศ. 2526 ได้ขยายพื้นที่เพิ่มเป็น 40 ตารางกิโลเมตรครอบคลุมพื้นที่ 14 ตำบล ได้แก่ ตำบลหาดใหญ่ ตำบลช้างม่อย ตำบลศรีภูมิ ตำบลลวดเกตุ ตำบลช้างคลาน ตำบลพระสิงห์ ตำบลสุเทพบางส่วน ตำบลป่าแดดบางส่วน ตำบลป่าตัน ตำบลหนองหอยบางส่วน และตำบลช้างเผือกบางส่วน

ดวงตราประจำเทศบาลนครเชียงใหม่

เทศบาลนครเชียงใหม่ มีตราประจำเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นรูปพระบรมธาตุดอย สุเทพ ปุยเมฆ พญานาค รวงข้าว และลายดอกประจำนาม ซึ่งมีความหมายดังนี้

- พระบรมธาตุดอยสุเทพ เป็นปูชนียสถานอันศักดิ์สิทธิ์ เป็นสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่เคราพสักการะของพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป ทั่วทั้งประเทศไทยแสดงถึงการเป็นศูนย์กลางทางพุทธศาสนาในภาคเหนือที่เปล่งรัศมีรุ่งเรืองมาทุกยุคทุกสมัย

- ปุยเมฆ แสดงถึงบรรยายกาศของเชียงใหม่ที่มีความชุ่มฉ่ำเย็นสบายน่าอยู่ตลอดทั้งปี

- พญานาค ตามประวัติเป็นผู้ให้น้ำ เชียงใหม่เป็นต้นน้ำลำธารหลายสาย โดยเฉพาะแม่น้ำปิงที่หล่อเลี้ยงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง เป็นแม่น้ำสายสำคัญสายหนึ่งของภาคเหนือ

- รวมข้าว หมายถึงความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ขั้นญาหาร ซึ่งมิได้หมายถึงเฉพาะแต่เป็นเพียงอู๊ข้าวอู๊น้ำเท่านั้น ยังรวมถึงผลผลิตทางการเกษตรที่มีชื่อเสียงอื่น ๆ อีกมากมาย

2. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 เทศบาลนครเชียงใหม่มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้รายภูร ได้รับการศึกษาอบรม
7. หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
8. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
9. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
10. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
11. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
12. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
13. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
14. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
15. กิจการอื่นอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

นอกจากนี้แล้วเทศบาลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

1. ให้มีตลาด ท่าเที่ยนเรือและท่าข้าม
2. ให้มีสุสานและมาปันสถาน
3. บำรุงและส่งเสริมการทำนาหินของรายภูร
4. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
5. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
6. ให้มีการสาธารณูปการ
7. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

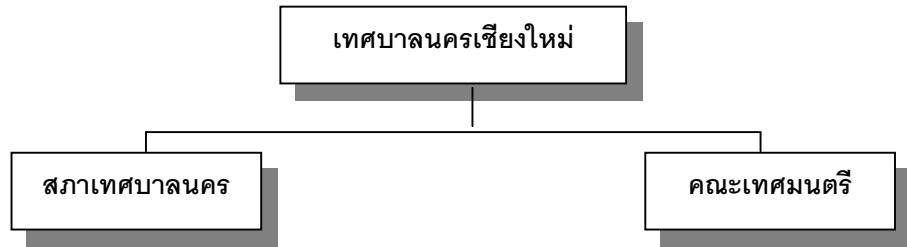
8. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
 9. ให้มีและบำรุงสถานที่สำคัญสำหรับการกีฬาและพลศึกษา
 10. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
 11. ปรับปรุงแหล่งเรื่องราวและรักษาความสะอาดเรียนบริเวณของห้องถัง
 12. เทศบาลพิชัย

และมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมตาม พ.ร.บ. แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ฯลฯ

3. โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลนครเชียงใหม่

รูปแบบการปกคลุมของเทศบาลนครเชียงใหม่ แบ่งออกได้ดังนี้

1. สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาร่วมคุณดูแลการบริหารงานของเทศบาลนครเชียงใหม่มีจำนวนทั้งสิ้น 24 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี
 2. คณะกรรมการทรัพย์ ประกอบด้วย ผู้ที่สภาเทศบาลเห็นชอบโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งให้ เป็นคณะกรรมการทรัพย์ มีนายกเทศมนตรี 1 คน เทศมนตรีอีก 4 คน รวม 5 คน

คณะกรรมการสภาพเทศบาลนครเชียงใหม่'

นางสาวรำคำ	จอมภักดี ประชานสภา	นายบุญเลิศ บูรณปกรณ์
นายสุทธัคณ์	ศรีล้อມ รองประธานสภา	นายกเทศมนตรี
นายธนกร	พุ่งกิตติกุล	
นายวิชัย	พิริยะจิรอนันต์	นายมนัส ศิริมหาราช
นายพรชัย	จิตรนาเสถียร	เทศมนตรีสำนักการสาธารณสุข
นางสาวพรฤที่	พุทธิศรี	และสิ่งแวดล้อมและกองวิชาการ
นายทวีพงษ์	hin	และแผนงาน
นายไก	ใจนรัตน์ Jintha	
นางสาววนเพ็ญ	กันทา	นายชาตรี เชื่อมโภชาณ
นายแพทย์เพทายเดชาพาร		เทศมนตรีสำนักการคลัง
นายรุ่งโรจน์	ลีสกุลรักษ์	และบริหาร
นายพิทักษ์	ตันติศักดิ์	
นายภาณุฑิช	กัญจนเกตุ	นายพูลสวัสดิ์ วรลักษ์
นายสุรัช	ม่วงน้อย	เทศมนตรีสำนักการช่าง
นายสัญชัย	ไอสถาพันธ์	
นายสุนทร	ยามศิริ	นายพิสิทธิ์ชัย ศรีบุญเรือง
นางวิภาวดี	ไชยวงศ์	เทศมนตรีสำนักการศึกษา
นายวรกร	ตันตระนันท์	
นายเสวก	กิตติกุล	

คณะกรรมการผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่'

โครงสร้างส่วนการบริหารงานของเทศบาลนครเชียงใหม่ มีอยู่ 10 ส่วนดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล รับผิดชอบด้านเอกสาร สารบรรณ งานสภาพเทศบาล งานทะเบียนรายภูมิ การเลือกตั้ง งานด้านบุคลากร สถานธนานุบาล และการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย
2. สำนักการช่าง รับผิดชอบงานด้านการก่อสร้างปรับปรุงสาธารณูปโภค งานผังเมือง และงานควบคุมเอกสาร
3. กองวิชาการและแผนงาน รับผิดชอบงานด้านวิชาการ การวางแผนพัฒนา เทศบาล งานด้านข้อมูล งานงบประมาณ งานประชาสัมพันธ์ และงานด้านกฎหมาย
4. สำนักการคลัง รับผิดชอบงานด้านการเงินและบัญชี งานแผนที่ ภาษี งานด้านผลประโยชน์ต่าง ๆ
5. สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบงานด้านสาธารณสุขต่าง ๆ งานด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ งานส่งเสริมสุขภาพ งานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม งานรักษาความสะอาด งานให้บริการด้านการรักษาพยาบาลประชาชนทั่วไป โดยมีโรงพยาบาลของเทศบาล 1 แห่ง และศูนย์บริการสาธารณสุขอีก 8 แห่ง
6. สำนักการศึกษา รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาในเขตเทศบาล มีโรงเรียนสังกัดเทศบาลทั้งสิ้น 11 แห่ง
7. กองสวัสดิการสังคม รับผิดชอบงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาล งานด้านสังคมสงเคราะห์และงานสวัสดิการเด็กและเยาวชน
8. หน่วยงานตรวจสอบภายใน งานด้านการควบคุมตรวจสอบเกี่ยวกับการเงินและงานอื่น ๆ โดยขึ้นตรงต่อปลัดเทศบาล
9. สถานธนานุบาล มีสถานธนานุบาล ทั้งสิ้น 3 แห่ง
10. แขวง 4 แขวง ได้แก่ แขวงนครพิงค์ แขวงกวีวิลล์ แขวงศรีวิชัย แขวงเมืองราย โดยมีสำนักงานแขวงซึ่งตั้งขึ้นเพื่อกระจายการให้บริการ ไปถึงประชาชนอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่ในเขตเทศบาล

การบริหารงานคลังห้องถิน

เป็นการบริหารเกี่ยวกับ การจัดเก็บรายได้ และการใช้จ่ายเงินห้องถินซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาห้องถิน มีการจัดทำแผน ทั้งระยะสั้นประจำปี และระยะยาว 5 ปี เพื่อเป็นกรอบพิสทางในการบริหารงาน การจัดทำแผนพัฒนาประจำปี จะเป็นการนำไปสู่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

2. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเป็นการวางแผนการจัดหาและการใช้จ่ายเงินในปีนั้น ๆ โดยจะมีงบประมาณรายรับที่คาดว่าจะได้รับและประมาณการรายจ่ายที่จะดำเนินการในวงเงินงบประมาณการรายรับที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โครงการที่กำหนดมีงบประมาณรายจ่ายจะเป็นโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาประจำปี ซึ่งเป็นการสอดประสานระหว่างการแผนงาน กับการจัดทำงบประมาณเพื่อให้การบริหารงานของห้องถินมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การจัดเก็บและจัดหารายได้ เมื่อมีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายแล้ว ห้องถินก็จะมีการจัดเก็บและจัดหารายได้ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งห้องถินเป็นผู้จัดเก็บเองและได้รับจัดสรรจากหน่วยงานอื่นเพื่อนำไปใช้จ่ายต่อไป

4. การจัดซื้อ จัดจ้างหรือการพัสดุและการเบิกจ่ายเงิน เมื่อห้องถินมีรายได้ก็จะมีการจัดซื้อ จัดจ้างหรือการจัดหาราพัสดุเพื่อดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายรวมทั้งการเบิกจ่ายเงินด้วย

5. การบันทึกระบบบัญชี เป็นการรวบรวมการดำเนินงานด้านการรับจ่ายเงิน ซึ่งแสดงให้ทราบถึงสถานะทางด้านการเงินการคลังของห้องถินและเป็นการช่วยผู้บริหารในการตรวจสอบและควบคุมการบริหารงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. การตรวจสอบการคลัง มีการตรวจสอบการดำเนินเงินเพื่อการป้องกันไม่ให้เกิดกรณีบกพร่องหรือทุจริต และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมสมต่อไป

รายได้ของห้องถิน

การปกคลองห้องถินเป็นการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางให้กับประชาชนในห้องถินได้ปกคลองตนเอง โดยรัฐบาลกลางจะเป็นผู้กำหนดและแบ่งว่ารายได้ประเภทใดบ้างทำให้เป็นของห้องถินและรายได้ประเภทใดบ้างยังคงเป็นของรัฐบาลกลาง โดยกำหนดในรูปของกฎหมาย ทั้งที่เป็นของพระราชนักบุญ พระราชนักมูลนิธิ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง รวมถึงระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ

รายได้ของเทศบาล

กำหนดโดยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล

พ.ศ.2497

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 66 บัญญัติว่า เทศบาลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

1. ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
2. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
3. รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล
4. รายได้จากการสาธารณูปโภคและเทศบาลนิชชย์
5. พันธบัตรหรือเงินกู้ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
6. เงินกู้จากการระหว่าง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ
7. เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด
8. เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
9. รายได้อื่นใดตามแต่จะมีกฎหมายกำหนด

พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ.2497 มาตรา 4 – 8, มาตรา 10 – 13 และมาตรา 15 กำหนดรายได้ของเทศบาลดังนี้

1. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
2. ภาษีบำรุงท้องถิ่น
3. ภาษีป้าย
4. อากรการนำสัตว์
5. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
6. ภาษีธุรกิจเฉพาะ
7. ภาษีและค่าธรรมเนียมรดบณฑ์และล้อเลื่อน
8. ภาษีบำรุงเทศบาลมาจากข้าวและภาษีการซื้อ โภคภัณฑ์ จากน้ำมันเบนซิน
9. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสูรา
10. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนัน
11. ค่าใบอนุญาต ค่าธรรมเนียม และค่าปรับ
12. เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปก
ครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 23 (20 ข้อ)

โครงการรายได้ท้องถิ่น ได้แก่'

1. ภาษีอากรประกอบด้วย มาตรา

ภาษีท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่'

1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

1.2 ภาษีบำรุงท้องที่

1.3 ภาษีป้าย

1.4 อากรม่าสัตว์

ภาษีท้องถิ่นมอบให้รัฐจัดเก็บแทน ได้แก่'

2.1 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

2.2 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

2.3 ภาษีสุรา

2.4 ภาษีสรรพาสามิต

2.5 ภาษีการพนัน

ภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ท้องถิ่นทั้งจำนวน ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียม

ถอนตัวและล้อเลื่อน

2. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ

3. รายได้ค่าทรัพย์สิน

4. รายได้จากการสาธารณูปโภคและการพาณิชย์

5. รายได้เบ็ดเตล็ด เช่น เงินอุทิศ เป็นต้น

6. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

7. เงินกู้

การจัดเก็บและจัดหารายได้

กรรมการปกครองได้ให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บ
อากร โดยนำระบบแผนที่ภาษีและทรัพย์สินมาใช้ในการประเมินจัดเก็บภาษีและเร่งรัดภาษีทั้ง เพื่อ
สนองนโยบายของรัฐบาลและการปกครองเกี่ยวกับการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารและ
จัดเก็บภาษีท้องถิ่น โดยเน้นในเรื่องระบบการจัดเก็บภาษีและเพิ่มรายได้ ซึ่งจะทำให้ท้องถิ่นสามารถ
จัดเก็บภาษีได้อย่างครบถ้วนถูกต้องและมีระบบ เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ท้องถิ่น ตลอดจนก่อให้เกิด
ความเป็นธรรมแก่ประชาชนผู้เสียภาษีมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันเทศบาลทุกแห่ง ได้ดำเนินการจัดทำแผนที่ภัยและทะเบียนทรัพย์สินเสริจเรียบ ร้อยแล้ว และได้นำแผนที่และทะเบียนทรัพย์สินไปใช้ประกอบการจัดเก็บรายได้ รวมทั้งได้ดำเนินการปรับข้อมูลในแผนที่ภัยและทะเบียนทรัพย์สินให้เป็นปัจจุบันเสมอ

การจัดเก็บแผนที่ภัยและทะเบียนทรัพย์สิน แผนที่ภัย

หมายถึงแผนที่แสดง ตำแหน่ง รูปร่าง ลักษณะและขนาดของที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้างรวมทั้งรหัสประจำแปลงที่ดินและเลขที่บ้านของอาคารนั้น

แผนที่ภัยของเทศบาล แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ แผนที่ภัยนำร่องห้องที่และแผนที่ภัยโรงเรือนและที่ดิน

การจัดทำแผนที่ภัย เป็นขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการต่อจากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม แต่ละเขตอยู่ โดยฝ่ายช่างจะนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม ประกอบกับแผนที่ที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว

ทะเบียนทรัพย์สิน (ผ.ก.4)

เป็นเครื่องมือที่จัดทำขึ้นมาเพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ โดยจะแสดงรายการทรัพย์สินของเจ้าของทรัพย์สินรายหนึ่ง ๆ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน โรงเรือน และสิ่งปลูกสร้าง ป้ายการค้าต่าง ๆ และลักษณะประกอบการค้าที่อยู่ภายใต้กฎหมายเขตเทศบาลนั้น

การจัดทำทะเบียนทรัพย์สิน เป็นกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลแต่ละบุคคลไว้ด้วยกัน รวมทั้งที่อยู่ปัจจุบันซึ่งจะทำให้เกิดความสะดวกในการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ พร้อมทั้งยังสามารถให้บริการแก่ผู้เสียภาษีได้สะดวกรวดเร็วขึ้นอีกด้วย

การใช้แผนที่ภัยและทะเบียนทรัพย์สิน

การใช้แผนที่ภัยและทะเบียนทรัพย์สินประกอบการจัดเก็บรายได้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาด้านต่าง ๆ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินและจัดเก็บภาษีอย่างมีหลักเกณฑ์ เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในปัจจุบัน ทำให้ท้องถิ่นสามารถมีรายได้เพิ่มมากขึ้นพอเพียง การพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เจริญก้าวหน้า

3. เพื่อใช้เป็นแนวทางประมาณการรายรับในการจัดทำงบประมาณของท้องถิ่น
4. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน ของผู้ชำระบัญชีและใช้เป็นเครื่องมือในการเร่งรัดติดตามภาระสำหรับผู้ค้างชำระภาระภาษี
5. เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้เสียภาษีทำให้ประชาชนทั่วไปทราบและสำนึกร่วมกับการเสียภาษีเป็นการร่วมสร้างความเจริญแก่ท้องถิ่นและจะต้องชำระภาระภาษีตามที่ระบุยกหนี้ไว้โดยไม่มีข้อยกเว้น
6. เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้เสียภาษีเป็นการร่วมสร้างความเจริญแก่ท้องถิ่นและจะต้องชำระภาระภาษีตามที่ระบุยกหนี้ไว้โดยไม่มีข้อยกเว้น

ประโยชน์ของการใช้แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินประกอบการจัดเก็บรายได้มีดังนี้

1. เทศบาลจะมีเครื่องมือที่ใช้ในการวางแผนการจัดเก็บภาษี ติดตามภาระสำหรับผู้ค้างชำระภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เทศบาลสามารถอ่านวิธีการวางแผนการจัดเก็บภาษี ติดตามภาระสำหรับผู้ค้างชำระภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เทศบาลจะมีข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการวางแผนพัฒนาด้านต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
4. เทศบาลสามารถนำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์งานด้านอื่น ๆ ของเทศบาลนอกเหนือจากการคลัง เช่น งานของฝ่ายช่าง ฝ่ายทะเบียนรายภูมิและฝ่ายสาธารณสุข เป็นต้น

รายจ่ายของท้องถิ่น

ท้องถิ่นจะใช้จ่ายเงินในรายการใดได้นั้น จะต้องมีกฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งปัจจุบันกฎหมายได้กำหนดประเภทรายจ่ายของท้องถิ่นต่าง ๆ ดังนี้

รายจ่ายเทศบาล

มาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2505 บัญญัติให้เทศบาลอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินตอบแทนอื่น ๆ
4. ค่าใช้จ่าย
5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์
7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
8. เงินอุดหนุน
9. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่กฎหมาย หรือทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

บุคลากร ของเทศบาลนครเชียงใหม่ (ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2545)

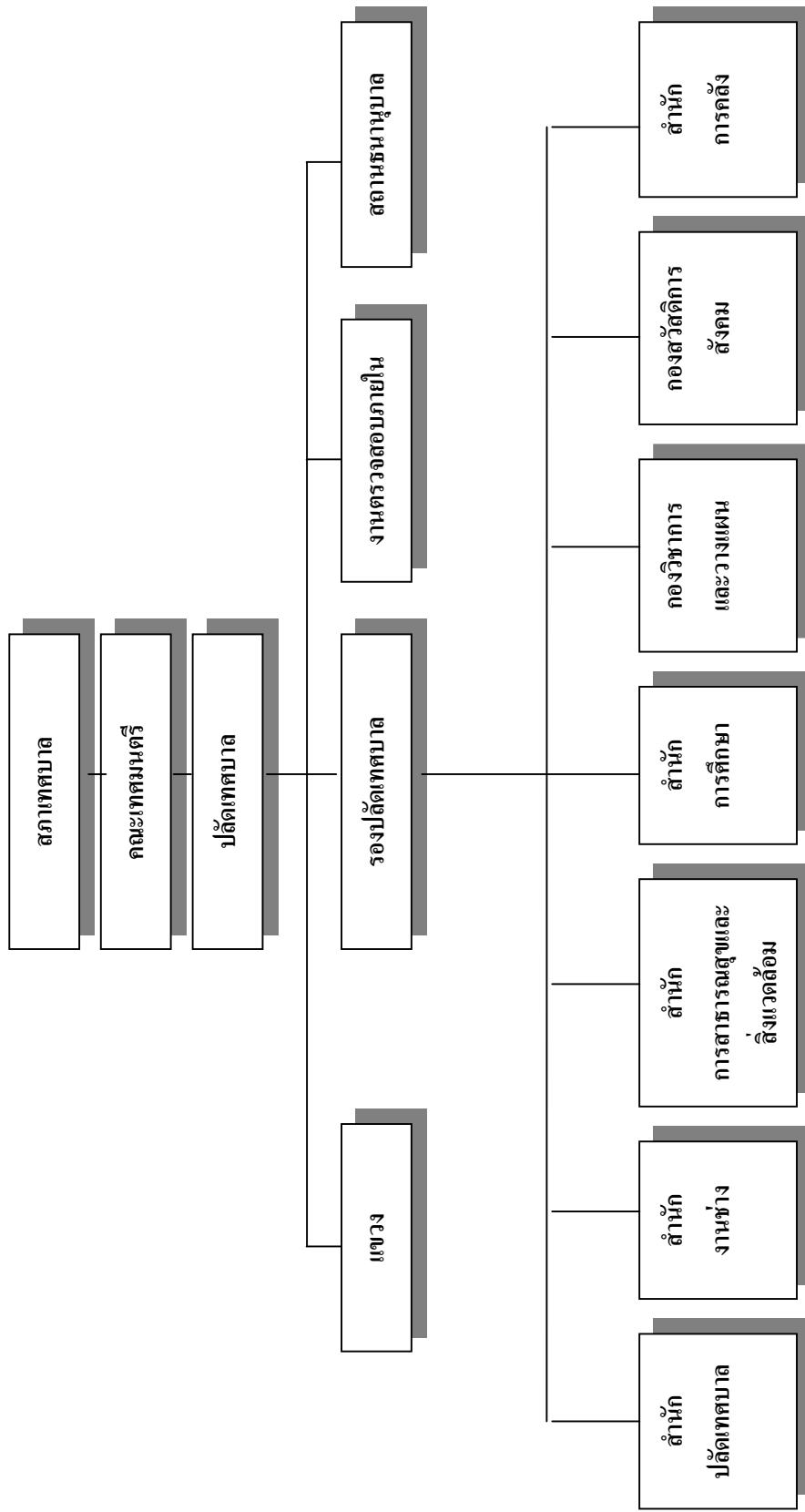
1. พนักงานเทศบาลสามัญ	447 คน
2. พนักงานเทศบาลวิสามัญ	5 คน
3. พนักงานครุเทศบาล	211 คน
4. ลูกจ้างประจำ	222 คน
5. ลูกจ้างชั่วคราว	929 คน
6. ลูกจ้างปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาล	
ลูกจ้างประจำ	3 คน
ลูกจ้างชั่วคราว	39 คน

หน่วยงานที่แยกจากสำนักงานปลัดเทศบาล

1. โรงพยาบาลเทศบาลนครเชียงใหม่
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขท่าสะต้อ
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขช้างคลาน
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขประตูเชียงใหม่
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขบ้านเด่น
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขช้างเผือก
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขป่าตัน
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขศรีวิชัย
 - ศูนย์บริการสาธารณสุขหนองหอย

2. สำนักงานแขวงการวิถะ
3. สำนักงานแขวงเมืองราย
4. สำนักงานแขวงศรีวิชัย
5. สำนักงานแขวงนครพิงค์
6. สถานธนานุบาล
 - สถานธนานุบาลเทศบาลนครเชียงใหม่ 1 (ท่าแพ)
 - สถานธนานุบาลเทศบาลนครเชียงใหม่ 2 (ช้างเผือก)
 - สถานธนานุบาลเทศบาลนครเชียงใหม่ 3 (ประตูเชียงใหม่)
7. สถานีดับเพลิง
 - สถานีดับเพลิงเทศบาล (คงคา)
 - สถานีดับเพลิงสันป่าข่อย (อินทนนท์)
 - สถานีดับเพลิงประตูเชียงใหม่ (สุเทพ)
 - สถานีดับเพลิงศรีวิชัย (เอราวัณ)
 - สถานีดับเพลิงบ้านเด่น
 - สถานีดับเพลิงถ้ำกู่ภัยพิเศษ
8. สำนักงานการท่องเที่ยวเทศบาลนครเชียงใหม่
9. โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่
 - โรงเรียนเทศบาลวัดเกตกรรม
 - โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะต้อย
 - โรงเรียนเทศบาลวัดกู่คำ
 - โรงเรียนเทศบาลวัดดอกเงิน
 - โรงเรียนเทศบาลวัดป่าแพ่ง
 - โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน
 - โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นคำกอง
 - โรงเรียนเทศบาลวัดครีดอนไชย
 - โรงเรียนเทศบาลวัดครีสุพรรณ
 - โรงเรียนเทศบาลวัดพ梧ช้าง
 - โรงเรียนเทศบาลวัดครีปิงเมือง

ເມື່ອກົດສ່ວນກາຮຽນທີ່ແຫ່ງສາດາອະນຸຍາກ

ក្រុមពេនដាក់អង្គភាព នគរបាល

លំដោ	ឈ្មោះ	ភេទការឱ្យឯក	ភេទការឱ្យឯក	ប្រភេទការឱ្យឯក	ចំនួនអ្នកឱ្យឯក	ចំនួនអ្នកឱ្យឯក
1	ថាសេចតីយ	85	102	338	141	197
2	ថីណាម	246	373	924	436	488
3	រោីវិវ	127	143	415	219	196
4	ក្រុមអគ្គរោ	79	90	263	135	128
5	ប្រាក់ប្រាក់ជាមា	52	78	239	113	126
6	ហនុសារីស	318	357	1,272	571	701
7	ប្រាក់ប្រាក់	76	147	352	150	202
8	ប្រាក់ប្រាក់	289	316	943	441	502
9	12 តិចាងា	50	63	215	104	111
10	ណែនកាយ	294	362	1,220	543	677
11	ខេម 9	88	124	374	176	198
12	ណែនកាយ	138	172	521	250	271
13	ណែនកាយ	135	229	580	286	294
14	ណែនកាយ	283	377	1,177	583	594
15	កេឡុងអង្គភាព	497	524	1,731	776	955
16	ឲ្យកើវ	117	175	463	207	256

ថ្នាក់សង្គមនាមខ្លួន ហាយមេរោយ

លំដៅ	ឈ្មោះ	ភេទការឱ្យឈប់	ភេទការឱ្យឈប់	ប្រភេទ	ប្រភេទ	ប្រភេទ	ប្រភេទ	ប្រភេទ	ប្រភេទ
1	ត្រីបិះអ៊ូង	98	114	335	175	180	នាយកដែក ពួមិក	នាយកដែក ពួមិក	3 មេ.ប.44
2	លុយក្រុង	55	55	242	110	132	នាយកដែក ពួមិក	នាយកដែក ពួមិក	26 មេ.ប.44
3	ឃុំសំណើ	74	100	291	123	168	នាយកដែក ពួមិក	នាយកដែក ពួមិក	3 វ.ក.44
4	តាពិស់	127	175	554	244	310	នាយកដែក គ្រឹះតំបន់	នាយកដែក គ្រឹះតំបន់	1 និ.ក.43
5	ខ័រមាយ	104	107	459	229	230	នាយកដែក បុណ្យអំណែង	នាយកដែក បុណ្យអំណែង	15 ក.ប.44
6	កាតាណទោង	71	107	371	179	192	នាយកដែក គិតិកា	នាយកដែក គិតិកា	6 ទ.ក.44
7	ចាត់កា	95	98	442	196	246	នាយកដែក បិតិមិ	នាយកដែក បិតិមិ	28 និ.ប.43
8	អុំនាយករា	142	184	618	300	318	នាយកដែក តំបន់	នាយកដែក តំបន់	20 ក.វ.44
9	ចាត់កុង	47	48	244	118	126	នាយកដែក បិតិមិ	នាយកដែក បិតិមិ	27 និ.ប.44
10	ប្រាប់រាយនូក	140	166	594	279	315	នាយកដែក តុរិយាទា តុរិយាទា រំរកតុ	នាយកដែក តុរិយាទា តុរិយាទា រំរកតុ	5 វ.ក.44
11	ផែន្ទោះ	252	310	1,159	571	589	នាយកដែក បិតិមិ	នាយកដែក បិតិមិ	8 ក.ប.44
12	របៀបកែង	149	211	577	253	324	នាយកដែក វិចិថិកា	នាយកដែក វិចិថិកា	3 វ.ក.44
13	ពិធីនៅទី	198	234	819	376	443	ស.ព.អនុការ មិនទទួលកុតិ	ស.ព.អនុការ មិនទទួលកុតិ	21 ទ.ក.44
14	5 ឆ្នាំវានា	88	93	304	143	161	នាយកដែក សម្រាប់	នាយកដែក សម្រាប់	2 វ.ក.44
15	ពុករិយា	78	85	283	130	153	នាយកដែក វង់ការ	នាយកដែក វង់ការ	6 និ.ប.44
16	ការងាររាយ	111	146	502	242	260	នាយកដែក គ្រឹះតំបន់	នាយកដែក គ្រឹះតំបន់	15 វ.ក.44
17	ឈ្មោះ	49	49	197	92	105	នាយកដែក រៀបចំពេទ	នាយកដែក រៀបចំពេទ	4 ទ.ក.44

ថ្នាក់សាស្ត្រនាមខ្លួន នាយករដ្ឋមន្ត្រីរត្ថយ

លំពេល	ឈ្មោះ	អត្ថបទ	អត្ថបទការើន	ការើន	ប្រភព.	ឬ.	ច្បាប់	ប្រជាពលរដ្ឋមន្ត្រី	គោរព
1	ប៊ាង	197	243	803	380	423	នាយករដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានបាល់រាជ	16 មិ.ក.43	
2	សានុក	307	382	1,146	521	625	នាយករដ្ឋមន្ត្រី តុលាភាម	10 មិ.យ.44	
3	អនុប្រធានកែង	52	88	300	141	159	នាយករដ្ឋមន្ត្រី បារាំង	17 មិ.ក.44	
4	វិរុះក្រឡេខេះ	34	41	108	53	55			
5	លោកអារិន	50	78	223	206	117	ន.ស.គិរីរាជ ជំនួយ	8 មិ.ក.43	
6	តីវិថី	79	79	266	115	151	នាយករដ្ឋមន្ត្រី ប្រជាពលរដ្ឋ	25 មិ.យ.44	
7	ថាមពេជ្រិន	58	75	206	94	114	នាយករដ្ឋមន្ត្រី កិច្ចការ	27 មិ.យ.44	
8	បានចេរូប	80	80	253	132	121	នាយករដ្ឋមន្ត្រី កិច្ចការ		
9	សារុប្រាណ	48	51	136	61	75			
10	លោរានុ	81	88	310	138	172	នាយករដ្ឋមន្ត្រី កិច្ចការ	2 មិ.យ.44	
11	ក្បុងុន	107	125	341	143	198	នាយករដ្ឋមន្ត្រី កិច្ចការ	21 មិ.យ.44	
12	សាមគិតិមេនា	58	68	229	106	123	នាយករដ្ឋមន្ត្រី កិច្ចការ	31 មិ.ក.43	
13	វរ៉បតិថែ	38	55	138	58	80			
14	ឯកអាមិត	25	29	76	30	46	នាយករដ្ឋមន្ត្រី កិច្ចការ	28 មិ.យ.45	

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម នគរបាល នគរបាល នគរបាល នគរបាល

តाំប្រឈប់	ឱ្យមុខងារ	អត់ការឱ្យរើន	គ្រឿងរើន	ល.ក.រ.	រ.	ចាប់បុណ្យ	គ្របាលមុខងារ	តារាងតំណែង
1	ប្រាំពីរ	301	903	1,113	519	594	នាយកសារធ័រ ឲ្យរូមដើរក	13 វ.ក.44
2	ឱ្យយុទ្ធសាស្ត្រ	358	358	1,123	403	720	នាយកាបិទិយ ចាប់ពិងកំ	20 វ.ក.44
3	គិរិយកតែ	55	64	234	101	133	នាយកសម្រ នគរបាល	10 ឯ.ក.44
4	អនុប្រធៀត	45	57	178	88	90		
5	ឈ្មោះយុទ្ធសាស្ត្រ	173	261	587	290	297	នាយកាហាម តុជ្រីន	27 វ.ក.44
6	រៀបចំតាមក្រឹត	51	99	207	93	114		
7	គគល់សិរិន 2	50	83	153	78	75		
8	ទីផ្សារបាន់	66	96	240	103	137		
9	ក្រុងផែនការ	17	19	75	27	48		
10	អ៊ូរុងសាលា	251	275	788	377	411	ប.ព.ស្ថាការ ចុះការសាលា	9 ឯ.ក.44
11	ទីផ្សារបាន់	51	63	202	84	118	នាយកសម្រេច ឲ្យយុទ្ធសាស្ត្រ រៀបចំបានក្នុង	13 ឯ.ក.44
12	ក្នុងក្រុង	154	164	387	153	234	នាយកអង្គភាព ក្រុង	13 ទ.ក.44
13	ក្រុងក្រុង	129	190	481	266	215	នាយកសារពិនិត្យ ពិនិត្យ	15 ឯ.ក.44
14	ក្រុងក្រុង	358	381	1,167	561	604	នាយកអង្គភាព ប្រជាធិបតេយ្យ	11 ឯ.ក.44
15	ក្រុងក្រុង	76	77	303	125	178		

អ្នកប្រធាន ឱ្យឲ្យប្រជាធិបតេយ្យ ការការតាំង ឱ្យឲ្យការការតាំង ឱ្យឲ្យប្រជាធិបតេយ្យ (ឧប្បរ .) ឆ្នាំ 2544

แบบสอบถาม

- คำชี้แจง**
1. แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์จะศึกษาถึงองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน จึงขอความร่วมมือเยาวชนกรอกแบบสอบถามตามความเป็นจริงซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบถึงตัวท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้น แต่จะเกิดประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาทางวิชาการ
 2. คำถามในแบบสอบถามจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติและความคิดเห็น ความรู้สึกของท่านในลักษณะต่างๆ แม้ว่างประโยชน์อาจไม่ตรงกับที่ท่านเป็นอยู่ก็ตาม ขอได้โปรดเลือกคำตอบที่ตรงกับตัวท่านให้มากที่สุด คำตอบไม่มีถูกหรือผิด ไม่มีดีหรือไม่ดี
 3. คำถามมี 4 คำตอบ ให้ท่านเลือกโปรดใช้ เครื่องหมาย / ในช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบ

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. อายุ.....ปี	(โปรดระบุ)	
3. ระดับการศึกษา.....	(โปรดระบุ)	
4. พักอาศัยอยู่กับ.....	(โปรดระบุ)	

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติและความคิดเห็น			
		ไม่จริง ครั้ง	จริงบาง ครั้ง	ค่อน ข้างจริง	จริง มาก
1.	การตัดสินใจแก้ไขปัญหาทุกเรื่องเป็นเรื่องยากสำหรับท่าน				
2.	เมื่อมีอะไรต้องทำหลายอย่างในเวลาเดียวกันท่านจะตัดสินใจได้ว่าจะไรควรทำก่อนหลัง				
3.	แม้จะมีเหตุผลเพียงพอแต่ก็เป็นการยากที่จะตัดเย็บกับผู้อื่น				
4.	ท่านทำอะไรก็มักจะพิจารณาว่ายังไงบ่อยๆ				
5.	ท่านกล้าพูดที่จะบอกความต้องการของตนเองกับผู้อื่นได้เสมอ				
6.	ท่านไม่รู้ว่าจะหาอะไรทำ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย				
7.	เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ท่านมีวิธีผ่อนคลายอารมณ์ได้โดยไม่เสียสุขภาพ				
8.	ท่านไม่สามารถทำใจให้เป็นสุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่งที่ท่านต้องการ				
9.	แม้สถานการณ์จะเลวร้าย ท่านก็มีความหวังว่าจะดีขึ้น				
10.	ท่านสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมในวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน				
11.	ท่านสนใจการวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ต่างๆอยู่เสมอ				
12.	ท่านอาสาสมัครช่วยงานผู้ให้略有อยู่เสมอถ้ามีโอกาส				
13.	พ่อแม่หรือผู้ปกครองไว้วางใจให้ท่านช่วยงานเสมอ				
14.	การที่ผู้ใหญ่จะซักถามความรู้สึกต่างๆจากท่านเป็นเรื่องน่ารำคาญ				
15.	ท่านชอบจะเรียนรู้และทำงานกับผู้มีประสบการณ์				
16.	ท่านทนไม่ได้มื่อเห็นว่าผู้อื่นลูกເคนเปรี้ยบ				
17.	การกระทำผิดกฎหมายครั้งเดียว แต่ได้เงินจำนวนมหาศาลใช้ไปตลอดชีวิตไม่หมด เป็นเรื่องที่น่าจะทำ				
18.	ท่านทนไม่ได้มื่อต้องอยู่ในกฎระเบียบที่ขัดต่อความเคยชินของท่าน				
19.	ท่านช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสบ่อยครั้ง				
20.	เพื่อความอยู่รอด แม้จะผิดศีลธรรมเพียงเล็กน้อยก็ไม่เป็นไร				
21.	ท่านบอกตัวเองไม่ได้ว่าอนาคตท่านอย่างจะเป็นอะไร				
22.	ท่านไม่ชอบกำหนดสิ่งที่จะกระทำไว้ล่วงหน้า				
23.	ความปรารถนาในอนาคตของท่านไม่เคยเปลี่ยนแปลง				
24.	ทุกอย่างที่ท่านทำในวันนี้ก็เพื่อสิ่งที่ดีในวันข้างหน้า				
25.	อนาคตจะเป็นอะไรตาม ท่านไม่เคยจะคิดถึง				
26.	เวลาโทรศัพท์ หรือไม่สบาย ท่านรับรู้ว่าอะไรเกิดขึ้นกับท่าน				

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติและความคิดเห็น			
		ไม่จริง ครั้ง	จริงบาง ครั้ง	ค่อน ข้างจริง	จริง มาก
27.	เมื่อถูกขัดใจ ท่านรู้สึกหงุดหงิด จนทำอะไรไม่ถูก				
28.	ท่านสามารถรอคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอดีได้				
29.	แม้เรื่องเล็กน้อย ถ้าได้โอกาส ก็ช่วยท่านรู้สึกดีขึ้น				
30.	คนอย่างท่านไม่ยอมใครง่ายๆ แม้จะมีอะไรเกิดขึ้นก็ตาม				
31.	ท่านรู้สึกพอใจเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น				
32.	การมีครอบครัวอบอุ่น สร้างความภูมิใจให้กับท่าน				
33.	ท่านเชื่อว่า ความสามารถที่ท่านมีอยู่ น่าภูมิใจ				
34.	ท่านพอใจที่จะไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด				
35.	ท่านรู้ตัวว่าท่านสามารถทำประโยชน์ได้ทุกเมื่อ				
36.	สำหรับท่าน ไม่เคยย่อท้อต่องานหนัก				
37.	ปัญหาทุกอย่างมีทางแก้ไขเสมอ				
38.	ท่านมีความสุขกับการเริ่มงานยากๆ เสมอ				
39.	ท่านสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของท่านด้วยตนเองเสมอ				
40.	ท่านมั่นใจว่าไม่มีอะไรที่ร้ายแรงเกิดขึ้นในชีวิตของท่าน				
41.	มีหลายเรื่องที่ท่านทำแล้วไม่สำเร็จ แต่ท่านก็ไม่ท้อแท้				
42.	แม้จะแพชญอยู่สրคหนักหนาอย่างไร ท่านก็เชื่อว่าจะทำได้				
43.	ท่านหมดกำลังใจ เมื่อถูกขัดขวางไม่ให้ทำงานที่ท่านริเริ่ม				
44.	ท่านต้องอาศัยกำลังใจจากบุคคลอื่นเสมอ งานจึงจะสำเร็จ				
45.	ถ้าเป็นความตั้งใจของท่านแม้ยากเพียงไรก็จะทำ				
46.	ผู้ที่กล้ารับคำทำนายให้ใช้ยาเสพติดเป็นคนเก่ง				
47.	ผู้ที่กระทำผิดแล้วไม่ถูกจับ แสดงว่าเป็นคนเก่ง				
48.	ยาเสพติดทำให้สามารถเข้ากับเพื่อนได้ดี				
49.	การเที่ยวกางคืบ เป็นเรื่องธรรมชาติสำหรับท่าน				
50.	เงินสามารถซื้อได้ทุกอย่างและทำให้ท่านดูดี				
51.	เป็นการยากที่จะอภัยให้กับการขอโทษของผู้อื่น				
52.	กับคนที่มีน้ำใจ ท่านจะหาทางตอบแทนเสมอ				
53.	แม้จะเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้างท่านก็ยินดีทำเพื่อส่วนรวม				
54.	แม้จะมีภาระที่ต้องทำ ท่านก็ยินดีรับฟังความทุกข์ของผู้เดือดร้อน				
55.	เป็นเรื่องธรรมชาติที่จะอาบริยบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส				

คำแนะนำ

1.) หากมีปัญหาในการใช้แบบสอบถามโปรดติดต่อ ดร. วันทนีย์ จันทร์เอี่ยม โทรศัพท์ 06-190-8214

2.) ในการตรวจแบบสอบถาม ได้ให้เกณฑ์การตรวจดังนี้

- ข้อความเชิงบวก ให้คะแนนจาก

จริงมาก	4	คะแนน
ค่อนข้างจริง	3	คะแนน
จริงบางครั้ง	2	คะแนน
ไม่จริง	1	คะแนน

- ข้อความเชิงลบ ให้คะแนนจาก

จริงมาก	1	คะแนน
ค่อนข้างจริง	2	คะแนน
จริงบางครั้ง	3	คะแนน
ไม่จริง	4	คะแนน

3.)	ข้อความที่	1-5	วัตถุศิลป์ปัจจุบัน
	ข้อความที่	6-10	วัดสุขภาพจิต
	ข้อความที่	11-15	วัดประสบการณ์ทางสังคม
	ข้อความที่	16-20	วัดเหตุผลทางจริยธรรม
	ข้อความที่	21-25	วัดการมองอนาคต
	ข้อความที่	26-30	วัดการควบคุมตนเอง
	ข้อความที่	31-35	วัดการเห็นคุณค่าในตนเอง
	ข้อความที่	36-40	วัดการเชื่อในอำนาจตน
	ข้อความที่	41-45	วัดแรงจูงใจไฟสมฤทธิ์
	ข้อความที่	46-50	วัดทักษัณคติ / ค่านิยม
	ข้อความที่	51-55	วัดคุณธรรม

รายนามคณะทำงาน

1. ดร.วันทนีย์	จันทร์เอี่ยม	หัวหน้าคณะวิจัย
- นักวิจัย / นักวิชาการ - อาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ - ข้าราชการบำนาญ สำนักงาน ป.ป.ส.		
2. นายอุดม	นามเมือง	ผู้ช่วยนักวิจัย
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๖ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาคเหนือ		
3. นายประสงค์	อยู่บำรุง	หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติงาน
หัวหน้าคณะกรรมการอธิบดี องค์กรพัฒนาเอกชน		
4. นายจำนวน	วงศ์ภูคำ	ผู้ปฏิบัติงาน
นักพัฒนา องค์กรพัฒนาเอกชน		

รายนามคณะที่ปรึกษางานวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. พันตำรวจเอก ชูชัย มุนคลังม้วน	ผู้กำกับการตำรวจนครบาลเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุมาพร วงศ์บูรณานาวาทย์ ประธานสาขาวิชาจิตวิทยา	การศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. อาจารย์กมิลดา วิริยะ	นักวิชาการ (อิสระ)
4. นางพัชรินทร์ วิไลจิตต์	หัวหน้าศูนย์บริการสาธารณสุข หนองหอย
5. ร้อยตำรวจเอกบัณฑิต สุทธิประภา	รองสารวัตรปราบปราม สถานีตำรวจนครบาลเมือง
6. นางอัมพร หัสสิริ	หัวหน้ากลุ่มงานจิตวิทยา
7. นางเข็มทอง รัตนแสง	ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กหนึ่ง นักวิชาการ
8. อาจารย์จีราพร พิชัยธรรม	ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กหนึ่ง หัวหน้าศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครเชียงใหม่

รายนามอาสาสมัครร่วมปฏิบัติการ

1. นายจิรวัฒน์	รักชาติ
2. นางสาวศิริรัตน์	เฉลิมไทย
3. นายลิขิต	อุทัยศรี
4. นางสาวกานุจนา	สิมานราชร
5. นางสาววนิดา	พุ่มพา

รายนามผู้ร่วมวิจัยเชิงปฏิบัติการ

กรรมการชุมชนและพ่อแม่ผู้ปกครอง

1. นางเพลิน	พิศอุดม โภกภิจ
2. นางผ่องพรรดา	คำโพธิ์
3. นางละม่อน	อ่องวิลาศ
4. นางอรัญญา	ชื่อคำ
5. นางสุมาลี	วรศักดิ์
6. นายนพ	แซ่ห่วง
7. นางอัจฉรา	วงศ์อรัญญา
8. นายชูชาติ	จันนานุกูล
9. นางพิกุลทอง	รักษาพล
10. นายปียะวัฒน์	รักษาพล
11. นายไพรินทร์	ดวงพิกุล
12. นางนวล	ดวงพิกุล
13. นางชลธร	อ่องวิลาศ
14. นางวรรณา	กันทา

15. นางทิวาพร	สุจันทร์
16. นางวรลักษณ์	อนุพันธ์
17. นางรุ่งทิพย์	วงศ์เยาว์
18. นายเปรม	แซ่ห่วง
19. นายบุญส่ง	สันติจิตรัส
20. นางสุภาพ	ເຢັມພຣາຍ
21. นางพงษ์ชัย	ธรรมรัตน์
22. นางประทุม	วงศ์เยาว์
23. นายสุทธศน์	นาดาชนປຸງກາມ
24. นางศรีพรรดา	แซ่ห่วง
25. นางสุวินด	ທັນທິມທອງ
26. นายเอื้อม	วงศ์น้อย
27. นางนพพร	วงศ์วัฒนา
28. นางศรีนวล	จิตานุกูล
29. นางสุนีย์	กันธิมา
30. นางอัมพร	พูลเต็ม
31. นางจินตนา	ชาพรหม
32. นางระเหย	คำย่าง
33. นางบุญนุช	ใจบันทัด
34. นางสมหมาย	
35. นางศรีนวล	จิตานุกูล
36. นางจันทร์	สาระวรรณ
37. นางลำจวน	คำนวนวิทย์

เด็กและเยาวชน

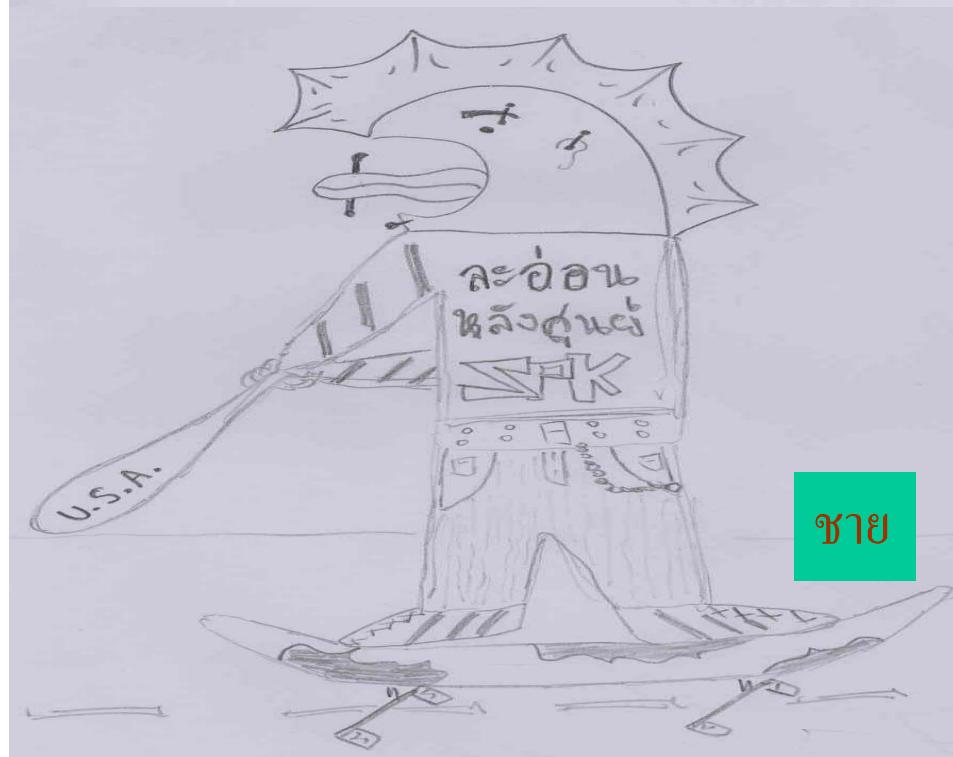
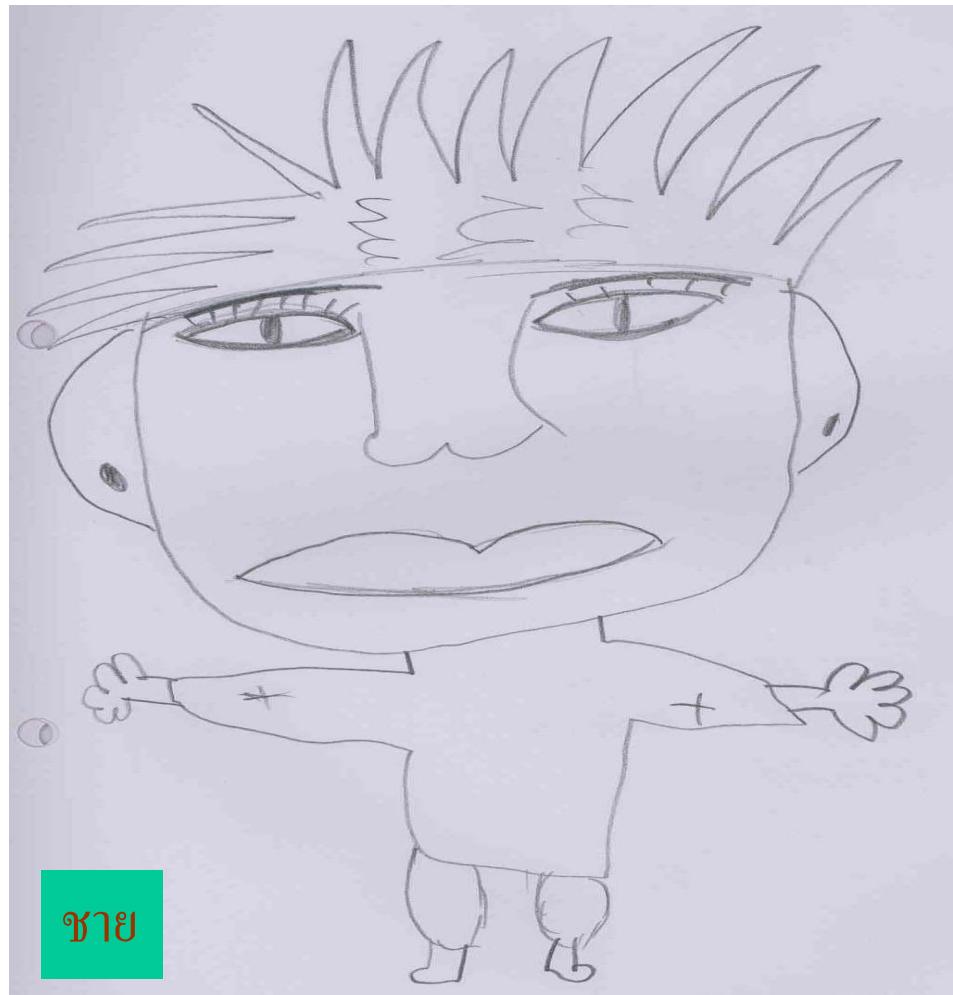
1. ด.ช.สุรเชษฐ์
 2. ด.ช.กฤตกร
- ดอนไชย
ศิริชัยตัน

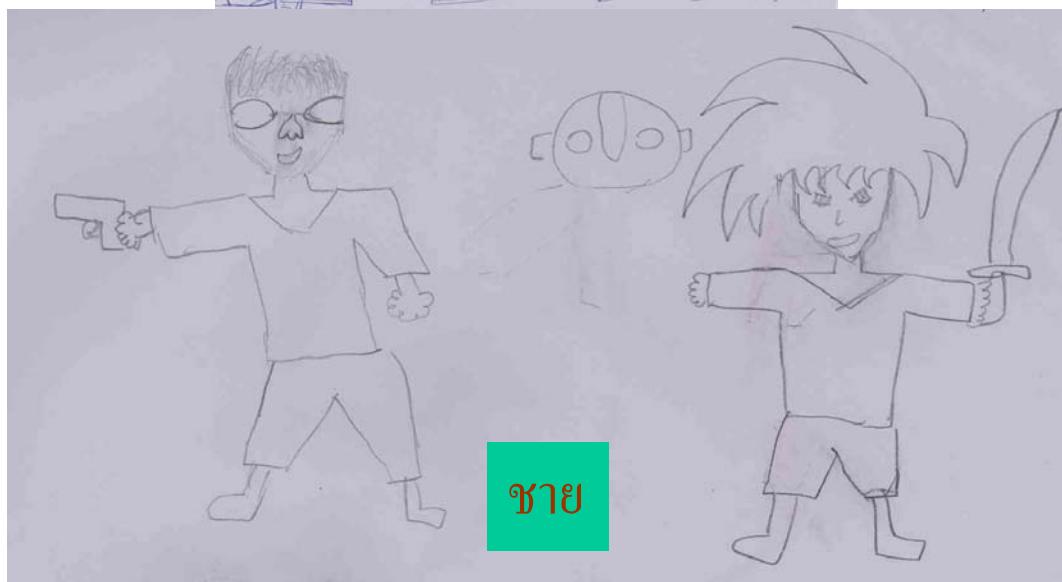
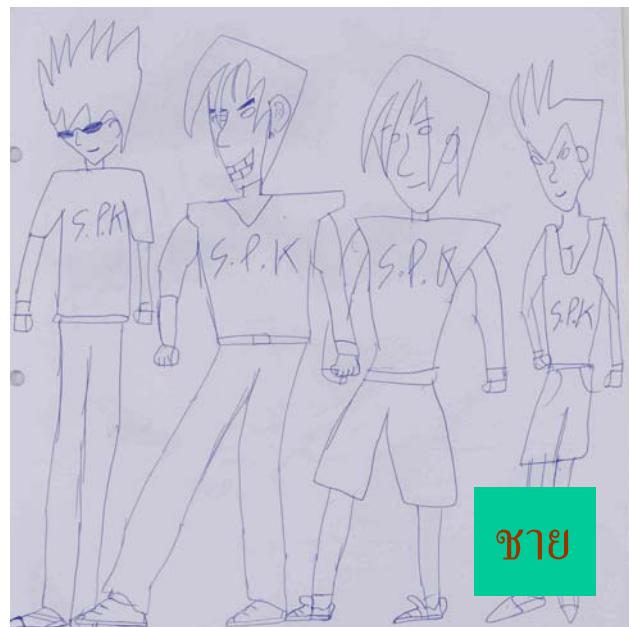
3. ด.ช.สุรศักดิ์	ชื่อคำ
4. ด.ช.ศรัณยู	อ่องวิลาศ
5. ด.ช.สุทธิพร	ชาพร
6. นายวันชัย	สุวรรณนิตย์
7. นายธีระพล	อินตา
8. นายวัชระ	บันติคำ
9. นายสุริยา	เปาปือ
10. นายอัญญาวงศ์	คริษย์ตัน
11. นายทิวกร	พรหมสวัสดิ์
12. นายบลัดติ	รักษาพล
13. นายคน้อย	ทรายมูล
14. นายวิวัฒน์	ลัมภี
15. นายชิตพล	ดวงพิกุล
16. นายวศิน	เหมพันธุ์
17. ด.ช.ฉัตรชัย	ธรรมรัตนะ
18. ด.ช.เมฆแแดง	อุคมศรี
19. ด.ช.มงคล	จีนานุกูล
20. ด.ช.จีระพงศ์	อินทางค์
21. ด.ช.พิษุพงศ์	ไอพารกิจเรืองชัย
22. ด.ช.เอกนาถ	วงศ์น้อย
23. ด.ช.สารัช	พงษ์วิรัตน์
24. ด.ช.โยทยาวาทิต	ใจบันทัด
25. นายพุฒิชงค์	อ่องวิลาศ
26. ด.ช.ชนินทร์	ทาประ
27. นายเอกชัย	สมเกตุ
28. ด.ญ.เอกศินี	พันธ์เกยม
29. ด.ญ.รัชวรรณ	กันธิมา
30. ด.ญ.นาดาครุณี	อนันต์
31. ด.ญ.พิชญา	แซ่จัน
32. ด.ญ.แพนติยา	ปันชัย
33. ด.ญ.นุษบาง	จีนานุกูล

34. ค.ญ.ภัทรَا	ปรัชญาณฤมิตร
35. นางสาววันนิกา	ต้นฟอง
36. นางสาวกนกอร	นลดาดชนบปฐีกาน
37. นางสาวณัฐกานต์	ตุ้ยเต็มวงศ์
38. ค.ญ.ศิริประภา	อนุพันธ์
39. ค.ญ.จิราภรณ์	วงศ์วัฒนา
40. ค.ญ.จริชญา	เก้าว่างาม
41. นางสาวนุชนากู	วงศ์อรัณย
42. ค.ญ.ธิษณามดี	อนุพันธ์
43. ค.ญ.ธัญลักษณ์	ขัยประยูร
44. ค.ญ.jamri	ศรีลารักษ์

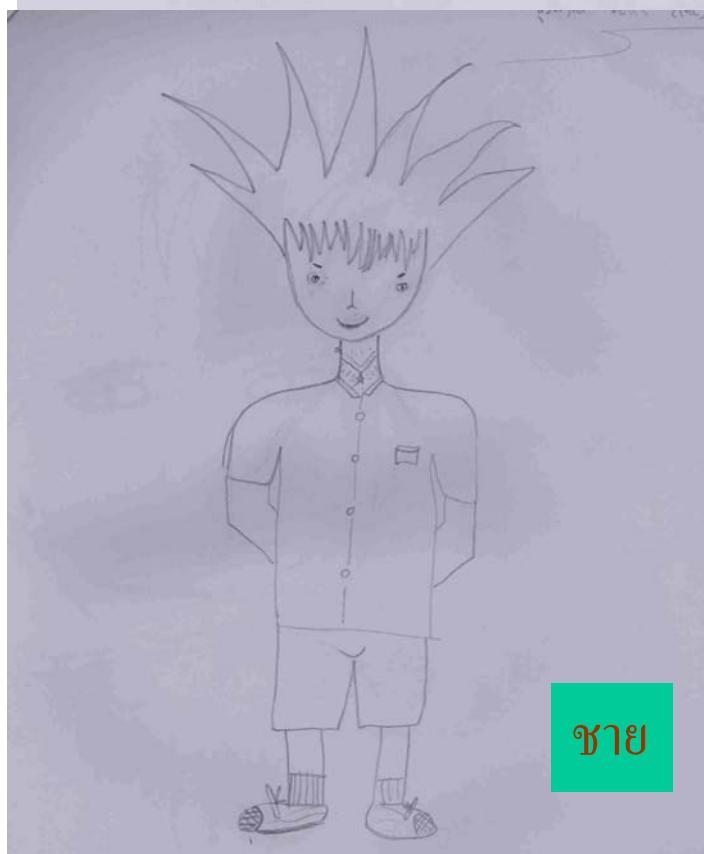
เทคนิค DAP : แสดงจิตลักษณ์ภายใน

206

ค่ายพัฒนาศักยภาพเยาวชนชุมชนท่าสะต้อย
วันที่ 27-29 เมษายน 2545 ณ วังธารีสอร์ท อ.ดอยสะเก็ต จ.เชียงใหม่

ตารางพัฒนาศักยภาพเยาวชน					
	06.30 - 11.45 น.	11.45 - 13.00	13.00 - 16.45 น.	16.45 - 19.00	19.00-21.00 น.
27 พุ. 12. 45.	๑ เสียงทางภาษาอังกฤษสนับสนุน ๒ ทักษะภาษาอังกฤษ / ร้องรำซึ่งกันและกัน ๓ ฝึกฝนภาษาอังกฤษผ่านการสนับสนุน ๔ รังสรรค์เรื่องความคุ้มค่าของชุมชน		โครงการ...เมือง? (อ.ดร.นิษฐ์ ศรีพิพัฒน์)		๑ กิจกรรม ๒ วิธีการทำงาน (1) (อัลฟ์ แมกนัส)
28 พุ. 13. 45.	๑ รายงานผลพัฒนา (อ.สมชาย มนูกานต์)		๑ ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับชุมชน ๒ กระบวนการประเมินผล	๑ ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับชุมชน ๒ กระบวนการประเมินผล	๑ กิจกรรม ๒ วิธีการทำงาน (2) (อัลฟ์ แมกนัส)
29 พุ. 14. 45.	การนำเสนอ "ทำสีดอย"	๑ สรุปบทเรียน ๒ แผนกิจกรรม ๓ ต่อสืบ ๔ ประเมินผล (อ.สมชาย มนูกานต์)	๑ 1500 น. ๒ เวลา ๓ น้ำ		

ตรายลับ/องค์กรส่วนภูมิภาค ครอ ๖๗/๖๘๘๘๖

↑ ตารางการฝึกอบรม

↓ ร่วมจัดทำข้อตกลงการอัญเชิญกัน

ข้อตกลงการเข้าค่าย			
1	ไม่เดินทางหนีทางเดินด้วย		
2	ไม่เดินทางเดินทางที่ไม่ได้ความต้องการ แต่ทาง		
3	ไม่แก้ตัวเพื่อตน		
4	ไม่หลอกลวงเด็ก		
5	ไม่รวมกิจกรรมตามทางเดินด้วย		
6	ไม่ทำลายสิ่งของเด็ก เช่น กีฬาหัวไม้เบนท์		
7	ไม่ดูหมกเม็ดในสถานที่ อุบัติ ภัยรบกวนอย่างไร		
8	ไม่เดินกันเอง หรือกิจกรรม		
9	รับใช้กิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย		
10	ไม่เดินทางเดินทางทุกคน		

ค่ายพัฒนาศักยภาพเยาวชนชุมชนท่าสะต้อย
วันที่ 27-29 เมษายน 2545 ณ วันธารรีสอร์ท อ.ดอยสะเก็ต จ.เชียงใหม่

ระดมความเห็น →

↑ นำเสนอ

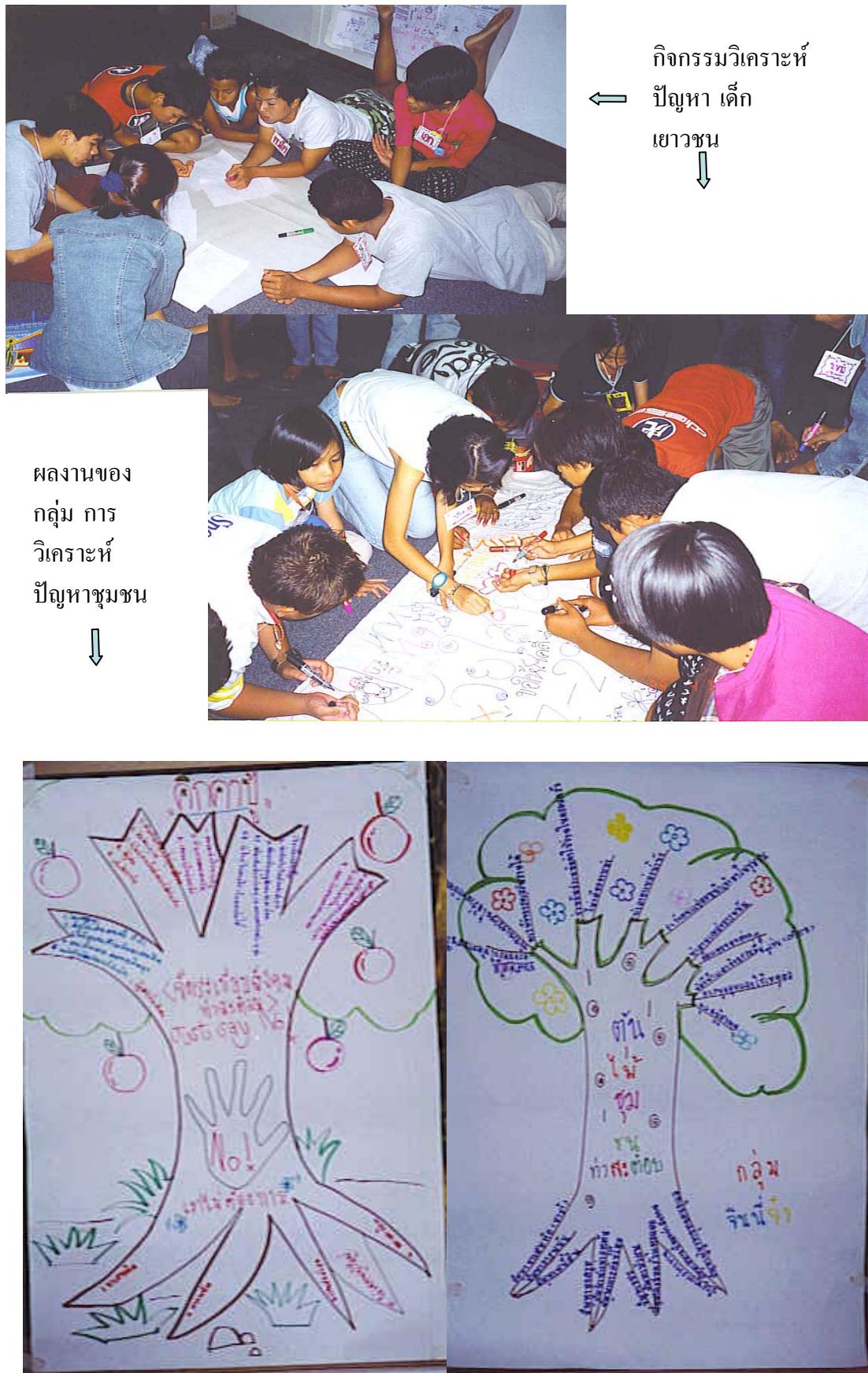

ผลสำเร็จของกลุ่ม ↑

←
กิจกรรม
สร้างความ
สามัคคี รู้จัก
วางแผน
แก้ไขปัญหา

ค่ายพัฒนาศักยภาพเยาวชนชุมชนท่าสะตอ[†]
วันที่ 27-29 เมษายน 2545 ณ วันธารรีสอร์ท อ.ดอยสะเก็ต จ.เชียงใหม่

กิจกรรมการปลูกต้นไม้ / สวนครัวล้อยฟ้า
วันที่ 15 พฤษภาคม 2545 ในชุมชนท่าสะต้อ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

กิจกรรมสร้าง
สัมพันธภาพ กลุ่มเด็ก
ครอบครัว และชุมชน

ผลงานของเยาวชน
สวนครัวล้อยฟ้า

กิจกรรมการฝึกวาดภาพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเบื้องต้น
วันที่ 1-30 มิถุนายน 2545 ในชุมชนท่าสะต้อย อ.เมือง จ.เชียงใหม่

กิจกรรมการเสริมสร้างการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว
วันที่ 15 กันยายน 2545 สวนพฤกษาศาสตร์ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

ค่ายฝึกทักษะทางสังคมเพื่อพัฒนาชีวิตเด็กและเยาวชน
วันที่ 16-19 ตุลาคม 2545 บ้านกลางดอย อ.หางดง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และฝึกปฏิบัติการจัดงานรณรงค์หาทุนสนับสนุน
กิจกรรมเด็กและเยาวชน ค่ายฝึกทักษะทางสังคมเพื่อพัฒนาชีวิตเด็กและเยาวชน
วันที่ 16-19 ตุลาคม 2545 บ้านกลางดอย อ.หางดง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

